የሐዋርያው ጳውሎስ መልእክት ወደ ፊልሞና

አስተዋፅኦ

ለክርስቲያኖች የቀረበ ሰላምታ (1፥1-3)
- I. የፊልሞና መመስገን (1፥4-7)
  - (ሀ) ለእግዚአብሔር የምስጋና ጸሎት መቅረብ ምክንያት መሆኑ (1፥4-6)
  - (ለ) ከእርሱ የተገኘ ታላቅ የደስታ ጊዜ መሆኑ (1፥7)
- II. ስለ አናሲሞስ የቀረበ ልመና (1፥8-21)
  - (ሀ) ትእዛዝ ሳይሆን ልመና እንደ ሆነ (1፥8-11)
  - (ለ) ፍላጎቱ አናሲሞስን መልሶ መላክ እንደ ሆነ (1፥12-16)
  - (ሐ) እርሱን እንደሚቀበል አድርጎ ይቀበለው ዘንድ የቀረበ ልመና (1፥17-19)
  - (መ) ሐዋርያው ጳውሎስ ላቀረበው ልመና ፊልሞና ፈቃደኛ እንደሚሆን ያለው እምነት (1፥20-21)

መደምደሚያ ሐሳቦች (1፥22-25)
  - (ሀ) ፈጥኖ እነርሱን ለመጐብኘት ተስፋ ማድረጉ (1፥22)
  - (ለ) ከጳውሎስ ጋር አብረው ከሚያገለግሉት የቀረበ ሰላምታ (1፥23-24)
  - (ሐ) ቡራኬ (1፥25)

ጸሓፊው፤ *ጳውሎስ*

ዋና ሐሳብ፤ *ዕርቅ*

የተጻፈበት ጊዜ፤ *በግምት 62 ዓ.ም.*

ታሪካዊ ዳራ

ጳውሎስ ይህን መልእክት በግል በመጻፍ ፊልሞና ተብሎ ለሚጠራው ሰው የላከው (ቍ 1:9) ምናልባት በመጀመሪያ በሮም በታሰረበት ጊዜ ይሆናል (ሐሥ 28፥16-31) ወደ ፊልሞና በተጻፈው መልእክት (ቍ 1-2:10:23-24) እና በቈላስይስ (4፥9-10:12:14:17) ላይ የተጠቀሱ ስሞች ተመሳሳይ መሆናቸው፣ ፊልሞና ይኖር የነበረው በቈላስይስ እንደ ሆነ እንዲሁም ሁለቱም መልእክቶች የተጻፉትና የተላኩት በተመሳሳይ ጊዜ እንደ ነበረ ያመለክታሉ።

ፊልሞና የተባለው ሰው አናሲሞስ ለተባለው ባሪያ ጌታ ሲሆን (ቍ 16)፣ የቈላስይስ ቤተ ክርስቲያን አባልና (ቍ 1-2፤ ከቈላ 4፥17 ጋር ያነጻጽሩ) ምናልባትም ጳውሎስ መስክሮለት የዳነ ሰው ሊሆን ይችላል (ቍ 19)። አናሲሞስ የፊልሞና ባሪያ የነበረ ሲሆን፣ ከእርሱም አምልጦ ወደ ሮም ሄደ፤ እዚያም ከጳውሎስ ጋር ተገናኘ፤ በእርሱም በኩል ስለ ክርስቶስ ተመስክሮለት በጌታ አመነ። ከዚህ በኋላ በሁለቱ መካከል እጅግ የጠነከረ ወዳጅነት ተፈጠረ (ቍ 9-13)። አሁን ጳውሎስ ቅር እያለው አብሮት ከሚያገለግለው ከቲኪቆስ ጋር ይህን መልእክት ጨምሮ አናሲሞስን ወደ ፊልሞና መልሶ ይልከዋል (ከቈላ 4፥7-9 ጋር ያነጻጽሩ)።

ዐላማ

ጳውሎስ ይህን መልእክት ለፊልሞና የጻፈው ከእርሱ አምልጦ የሄደውን ባሪያውን አናሲሞስ በሚመለከት የተፈጠረውን ችግር ለመፍታት ነው። በሮማውያን ሕግ መሠረት አምልጦ የሄደ ባሪያ የሚቀጣው በሞት ነው። ጳውሎስ የአናሲሞስ አማላጅ በመሆን ፊልሞናን አጥብቆ የሚለምነው፣ አናሲሞስ ወደ እርሱ በሚመለስበት ጊዜ እንደ ክርስቲያን ወንድም፣ እንደ ጳውሎስ ጓደኛ ቈጥሮ ራሱ ሐዋርያው ጳውሎስን በሚቀበልበት ፍቅር እንዲቀበለውና በመልካም ዐይን እንዲያየው ነው።

ቅኝት

ጳውሎስ ለፊልሞና የሚከተለውን …
መሆኑ (ቍ 8-9:20-21) አናሲሞ…
እንዲቀበለው (ቍ 15-16)፤ (2) …
አናሲሞስ "ጠቃሚ" አልነበረም፤ …
ሆነ ጳውሎስ በንብረ ቃል ይገልጻ…
በሮም ቢቆይ ይወድ ነበር፤ ነገር …
(4) ጳውሎስ አናሲሞስ ላለበት ዕ…
በእርሱ ላይ እንዲቈጥረው ፊልሞና…
የሚደመድመው በሮም አብረውት …
ቀስና (ቍ 23-24) በቡራኬ ቃል …

ልዩ ገጽታ

የፊልሞናን መልእክት ልዩ የሚያደ…
የጳውሎስ መልእክቶች ሁሉ በጣም …
ክፍል ይልቅ በሮማውያን ዘንድ የ…
እንዴት መፍትሔ እንዳገኙለት …
ዐመፅ ከመቀስቀስ ይልቅ ጳውሎስ…
በክርስትና ውስጥ ለማቅለልና በመ…
(3) አናሲሞስን "የልቤ ሰው" (ቍ…
ስለሚያዛምድ፤ ይህ በጳውሎስ ው…

ፊልሞና መልእክትን ማ…

ሙሉውን የአዲስ ኪዳን መጽሐፍ …
ከዚህ በታች ባለው የጊዜ ሰሌዳ …

ቅሎስ
ፊልሞና

ዘንያት መሆኑ (1፥4-6)
(1፥7)

(1፥12-16)
የቀረበ ልመና (1፥17-19)
ፈቃደኛ እንደሚሆን ያለው

(1፥22)
ሰላምታ (1፥23-24)

ለሚጠራው ሰው የላከው (ቊ 1፡9)
ሐሥ 28፥16-31) ወደ ፊልሞና
(4፥9-10:12፡14፡17) ላይ
ነበረው በቈላስይስ እንደ
በተመሳሳይ ጊዜ እንደ ነበረ

ሲሆን (ቊ 16)፣ የቈላስይስ ቤተ
ምናልባትም ጳውሎስ መሰከሮለት
ባሪያ የነበረ ሲሆን፣ ከእርሱም
በእርሱም በኩል ስለ ክርስቶስ
እጅግ የጠነከረ ወዳጅነት ተፈጠረ
ገለግለው ከቲኪቆስ ጋር ይሆን
ዋል (ከቈላ 4፥7-9 ጋር ያነጻጽሩ)።

ሎ የሄደውን ባሪያውን አናሲሞስ
ውያን ሕግ መሠረት አምልጦ
እማላጅ በመሆን ፊልሞናን
ጊዜ እንደ ክርስቲያን ወንድም፣
ሚቀበልበት ፍቅር እንዲቀበለውና

ቅኝት

ጳውሎስ ለፊልሞና የሚከተለውን ልመና ያቀርባል፤ (1) ፊልሞና ክርስቲያን ወንድም እንደ መሆኑ (ቊ 8-9፡20-21) አናሲሞስን እንደ ባሪያ ሳይሆን፣ በክርስቶስ የተገኘ ወንድም አድርጎ እንዲቀበለው (ቊ 15-16)፤ (2) የስሙ ትርጓሜ "የሚጠቅም" ማለት ቢሆንም ቀደም ሲል አናሲሞስ "ጠቃሚ" አልነበረም፤ አሁን ግን ለጳውሎስና ለፊልሞና ለሁለቱም "ጠቃሚ" እንደ ሆነ ጳውሎስ በኅብረ ቃል ይገልጻል (ቊ 10-12)፤ (3) ጳውሎስ አናሲሞስ ከእርሱ ጋር በሮም ቢቆይ ይወድ ነበር፤ ነገር ግን ወደ ሕጋዊ ጌታው መልሶ ይልከዋል (ቊ 13-14)፤ (4) ጳውሎስ አናሲሞስ ላለበት ዕዳ ተጠያቂ አድርጎ ራሱን ያቀርባል፤ የአናሲሞስንም ዕዳ በእርሱ ላይ እንዲቈጥረው ፊልሞናን ያሳስባል (ቊ 17-19)። ጳውሎስ የመልእክቱን ሐሳብ የሚደመድመው በሮም አብረውት የሚያገለግሉት ወንድሞች ያቀረቡትን ሰላምታ በመጥቀስና (ቊ 23-24) በቡራኬ ቃል ነው (ቊ 25)።

ልዩ ገጽታ

የፊልሞናን መልእክት ልዩ የሚያደርጉት ሦስት ዋና ዋና ገጽታዎች ናቸው፤ (1) ከሌሎቹ የጳውሎስ መልእክቶች ሁሉ በጣም አጭሩ መልእክት ነው፤ (2) ከሌላው የአዲስ ኪዳን ክፍል ይልቅ በሮማውያን ዘንድ የነበረውን የባርነት ችግር ጳውሎስና የጥንት ቤተ ክርስቲያን እንዴት መፍትሔ እንዳገኙለት ይገልጻል። ፊት ለፊት ከመቃወም ወይም ወታደራዊ ፀመፅ ከመቀስቀስ ይልቅ ጳውሎስ የሮማውያንን ከባድ የባርነት ቀንበር በአጠቃላይ በክርስትና ውስጥ ለማቅለልና በመጨረሻም ለማስወገድ ክርስቲያናዊ መርሕ አውጥቶአል፤ (3) አናሲሞስን "የልቤ ሰው" (ቊ 12) ብሎ እስከሚጠራው ድረስ ራሱን ከባሪያ ጋር ስለሚያዛምድ፣ ይህ በጳውሎስ ውስጣዊ ሕይወት ውስጥ የተለየ መረዳትን ሊፈጥር ችሎአል።

ፊልሞና መልእክትን ማንበብ

ሙሉውን የአዲስ ኪዳን መጽሐፍ በአንድ ዓመት ማንበብ ከተፈለገ፣ የፊልሞናን መልእክት ከዚህ በታች ባለው የጊዜ ሰሌዳ መሠረት በ1 ቀን ማንበብ ይኖርበታል። ☐ ፊልሞና

ማስታወሻ

የክርስቶስ ኢየሱስ እስረኛ ከሆነው
ከጳውሎስና ከወንድማችን ከጢሞቴዎስ፤
ለውድ ወዳጃችንና አብሮን ለሚሠራው
ለፊልሞና፤ [2]ለእኅታችን ለአፍብያ፣ አብሮን
ወታደር ለሆነው ለአርክጳ በቤትህም ላለችው
ቤተ ክርስቲያን፤
[3]ከእግዚአብሔር ከአባታችን፣ ከጌታም
ከኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋና ሰላም ለእናንተ
ይሁን።
[4]አንተን በጸሎቴ በማስብህ ጊዜ ዘወትር
አምላኬን አመሰግናለሁ፤ [5]ምክንያቱም በጌታ
በኢየሱስ ያለህን እምነትና ለቅዱሳንም ሁሉ
ያለህን ፍቅር ሰምቻለሁ። [6]በክርስቶስ ስላለን
መልካም ነገር ሁሉ በሚገባ ትረዳ ዘንድ፣
እምነትህን ለሌሎች በማካፈል እንድትተጋ
እጸልያለሁ። [7]ወንድሜ ሆይ፤ የቅዱሳንን
ልብ ስላሳረፍህ ከፍቅርህ ታላቅ ደስታና
መጽናናት አግኝቻለሁ።
[8]ስለዚህ ማድረግ የሚገባህን እንድታደርግ
አዝህ ዘንድ በክርስቶስ ድፍረት ቢኖረኝም
[9]በፍቅር እለምንሃለሁ፤ እንግዲህ ሽማግሌና
አሁን ደግሞ የክርስቶስ ኢየሱስ እስረኛ
የሆንሁት እኔ ጳውሎስ፣ [10]በእስር እያለሁ
ስለ ወለድሁት ልጄ ስለ አናሲሞስ
እለምንሃለሁ። [11]አስቀድሞ የሚጠቅምህ
አልነበረም፤ አሁን ግን ለአንተም ሆነ ለእኔ
የሚጠቅም ሰው ሆኖአል።
[12]የልቤ ሰው የሆነውን እርሱን መልሼ ወደ
አንተ ልኬዋለሁ። [13]ስለ ወንጌል በታሰርሁበት
ጊዜ በአንተ ፈንታ ሆኖ እንዲያገለግለኝ
ለራሴ ሳስቀረው ፈልጌ ነበር፤
[14]ነገር ግን አንተ የምታደርገውን
መልካም ነገር ሁሉ በውዴታ እንጂ በግዴታ
እንዳይሆን ሳላማክርህ ምንም ማድረግ
አልፈለግም። [15]ምናልባት ለጥቂት ጊዜ
ከአንተ የተለየው፣ ተቀብለህ ለዘለቄታው
አንተ ዘንድ እንድታቈየው ነው፤
[16]ከእንግዲህ ወዲህ ግን እንደ ባሪያ ሳይሆን
ከባሪያ በላይ የሆነ ተወዳጅ ወንድም ነው።
ለእኔ ተወዳጅ ነው፤ ለአንተ ግን በሥጋም
በጌታም ይበልጥ ተወዳጅ ነው።
[17]እንግዲህ እንደ ባልንጀራ ከቈጠርኸኝ
እኔን እንደምትቀበለኝ አድርገህ ተቀበለው።
[18]አንተን የበደለህ ነገር ቢኖር ወይም የአንተ
ብድር ቢኖርበት በእኔ ላይ ቍጠረው።
[19]እኔ ጳውሎስ ይህን በእጄ ጽፌልሃለሁ፤
ያለበትን እኔው እከፍልሃለሁ። አንተም
ራስህ የእኔ ስለ መሆንህ ምንም አልናገርም።
[20]ወንድሜ ሆይ፤ በጌታ እንድትጠቅመኝ
እፈልጋለሁ፤ በክርስቶስ ልቤን አሳርፍልኝ።
[21]ታዛዥ መሆንህን በመተማመን፣
ከምጠይቀውም በላይ እንደምታደርግ
በማወቅ እጽፍልሃለሁ።
[22]ከዚህም ሌላ፣ ጸሎታችሁ መልስ
አግኝቶ ወደ እናንተ ለመምጣት ተስፋ ስለ
ማደርግ ማረፊያ አዘጋጅልኝ።
[23]ከእኔ ጋር የክርስቶስ ኢየሱስ እስረኛ
የሆነው ኤጳፍራ ሰላምታ ያቀርብልሃል፤
[24]እንዲሁም አብረውኝ የሚሠሩት
ማርቆስ፣ አርስጥሮኮስ፣ ዴማስና ሉቃስ
ሰላምታ ያቀርቡልሃል።
[25]የጌታ የኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋ
ከመንፈሳችሁ ጋር ይሁን።

1፥1 ቁ9፡23፤ ሐሥ16፥1፤ 2ቆሮ1፥1፤ ኤፌ3፥1፤ ፊል2፥25
1፥2 ሮሜ16፥5፤ ፊል2፥25፤ ቈላ4፥17
1፥3 ሮሜ1፥7
1፥4 ሮሜ1፥8፡10
1፥5 ሐሥ20፥21፤ ቈላ1፥4፤ 1ተሰ3፥6
1፥7 ቁ20፤ ሮሜ15፥32፤ 1ቆሮ16፥18፤ 2ቆሮ7፥4፡13
1፥9 ቁ1፡23፤ 1ቆሮ1፥10፤ ኤፌ3፥1
1፥10 ሐሥ21፥33፤ ቈላ4፥9፤ 1ተሰ2፥11
1፥13 ቁ10፤ ሐሥ21፥33
1፥14 2ቆሮ9፥7፤ 1ጴጥ5፥2
1፥16 ማቴ23፥8፤ ሐሥ1፥16፤ 1ቆሮ7፥22፤ 1ጢሞ6፥2
1፥17 2ቆሮ8፥23
1፥18 ዘፍ43፥9
1፥19 1ቆሮ16፥21
1፥20 ቁ7፤ 1ቆሮ16፥18
1፥21 2ቆሮ2፥3
1፥22 2ቆሮ1፥11፤ ፊል1፥19፡25፤ 2፥24፤ ዕብ13፥19
1፥23 ቁ1፤ ሮሜ16፥7፤ ቈላ1፥7፤ 4፥10
1፥24 ቁ1፤ ሐሥ12፥12፤ 19፥29፤ ቈላ4፥14፤ 2ጢሞ4፥10
1፥25 ገላ6፥18

1፥1 **የክርስቶስ ኢየሱስ እስረኛ፤** ጳውሎስ ይህን መልእክት ለፊልሞና የጻፈው በሮም ለሁለት ዓመት ታስሮ በነበረበት ጊዜ ነው (ቁ 1፡9 ይመልከቱ፤ ከሐሥ 28፥30 ጋር ያነጻጽሩ)።

1፥2 **በቤትህም ላለችው ቤተ ክርስቲያን፤** ፊልሞና ቤቱን በቈላስይስ ለሚገኙ አማኞች ማምለኪያ ስፍራ እንዲሆን መስጠቱን ያረጋግጣል። በአዲስ ኪዳን ዘመን በቤት ቤተ ክርስቲያን ማምለክ የተለመደ ነበር (ከሮሜ 16፥5፤ ከ1ቆሮ 16፥19፤ ከቈላ 4፥15 ጋር ያነጻጽሩ)። እስከ ሦስተኛው ምእተ ዓመት ድረስ ስለ ተለያዩ የቤተ ክርስቲያን ሕንጻዎች አልተጠቀሰም።

1፥10 **አናሲሞስ፤** አናሲሞስ አምልጦ የሄደ የፊልሞና ባሪያ ሲሆን፣ ምናልባትም በሚሄድበት ጊዜ ከጌታው አንዳንድ ዕቃዎች ወስዶ ይሆናል (ቁ 15-16፡18-19) እንደምንም ሮም ከደረሰ በኋላ በዚያ ከጳውሎስ ጋር የመገናኘት ዕድል ገጠመው፤ በጳውሎስም አገልግሎት ክርስቶስን እንደ ግል አዳኝ አድርጎ በመቀበል ክርስቲያን ሆነ። ፊልሞና አናሲሞስን በርኅራኄ፣ በፍቅርና በይቅርታ መልሶ እንዲቀበለው ጳውሎስ ይህን መልእክት ጽፎአል።

1፥12 **እርሱን መልሼ ወደ አንተ ልኬዋለሁ፤** ባሪያዎች ክርስቲያን ቢሆኑም እንኳ ነጻ ይወጡ ዘንድ ፊት ለፊት የተቃውሞ እንቅስቃሴ ማድረጉ በአዲስ ኪዳን የተደገፈ አይደለም። ቀደም ሲል በነበረው የአዲስ ኪዳን ዘመን፣ በኅብረተሰብ የፖለቲካ ሁኔታ ውስጥ እንደዚህ ዐይነት ነገር ለማነሣሣት ጥረት ማድረግ፣ በቤተ ክርስቲያንና በክርስቶስ ሥራ ላይ ጥፋትን የሚያስከትል ነበር። የባርነትን ሥርዐት ፊት ለፊት ከመጋፈጥ ይልቅ በክርስቲያን ባሪያዎችና በክርስቲያን ጌቶቻቸው ዘንድ ተቀባይነትን ያገኙ መመሪያዎች ተዘጋጅተው ነበር፤ በእነዚህም መመሪያዎች መሠረት የባርነትን ሥርዐት ከውስጥ ቀስ በቀስ በመሸርሸር በመጨረሻም ሙሉ በሙሉ ለማስወገድ ተችሎአል (ቁ 10፡12፡14-17፡21 እንዲሁም ቁ 16 እና ማብ ይመ)።

1፥14 **በውዴታ እንጂ በግዴታ እንዳይሆን፤** ፊልሞና ከፈቀደ አናሲሞስ ነጻ መውጣት ይገባዋል። በክርስቶስ ወንጌል ውስጥ የተጻፈው ሥነ ምግባርና ፍቅር የሚያመለክተው ይህንኑ እውነት ነው፤ ነገር ግን ጳውሎስ ስለዚህ ጕዳይ በቀጥታ አይናገርም። ፊልሞናም ሆነ ሌሎች ጌቶች በፈቃዳቸው እንዲያደርጉት ይፈልጋል።

1፥16 **ተወዳጅ ወንድም፤** የክርስቲያን ወንድማማችነት እውነት መሆኑን ባዩና በተረዱ አማኞች መካከል ባርነት ሊኖር አይችልም። አናሲሞስ በእግዚአብሔር ፊት ከሐዋርያው ጳውሎስና ከፊልሞና ጋር እኩል በመሆኑ፣ ከእንግዲህ እርሱ እንደ አንድ ክርስቲያንና ተወዳጅ ወንድም የሚቈጠር እንጂ እንደ ባሪያ የሚታይ አይደለም (ቈላ 3፥22 እና ማብ ይመ)።

ወደ ዕ

አስተዋፅኦ

I. የክርክሩ ሐሳብ፤ ክርስቶስ
መሆኑ (1፥1—10፥18)
(ሀ) በመገለጥ ረገድ (1
ኢየሱስ ክርስቶስ ለ
1. ከነቢያት የላቀ
2. ከመላእክት የላ
የምክር ቃል፤
(2፥1-4)
3. ከሙሴ የላቀ
የምክር ቃል፤
4. ከኢያሱ የላቀ
(ለ) በማስታረቅ ረገድ (
ኢየሱስ ሊቀ ካህናቱ
1. የእርሱ በሆኑት
የምክር ቃል፤
የምክር ቃል፤
2. በባሕርዩ ከሁሉ
3. በአገልግሎቱ
(ሀ) በላቀ መቅደስ ውስ
(ለ) በላቀ ኪዳን ላይ
(ሐ) በላቀ አገልግሎት
(መ) በላቀ መሥዋዕት
II. ተፈጻሚነቱ፤ ጸንቶ ስለ
(ሀ) በድነት ረገድ (10፥
(ለ) በእምነት ረገድ (10
1. እምነት ምን እ
2. ከብሉይ ኪዳን
3. የእምነት ክብር፤
(ሐ) በጽናት ረገድ (12፥
(መ) በቅድስና ረገድ (12
1. የቅድስና ዋናነት
2. ቅድስና በተግባር
መደምደሚያ (13፥18-25)

ጸሓፊ፤ *ስሙ አልተገለጸ*

ዋና ሐሳብ፤ *የላቀው ኪ*

የተጻፈበት *ጊዜ፤ 67—6*

ታሪካዊ ዳራ

የዚህ መልእክት ተቀባይ ሮም
ለማን እንደ ተጻፈ በትክክል
የሚገኘው የዚህ መልእክት ርእስ
ለአይሁድ ክርስቲያኖች የተጻፈ
ከሰብዓ ሊቃናት ትርጕም መጥቀ

ወደ ዕብራውያን

አስተዋፅኦ

I. የክርክሩ ሐሳብ፤ ክርስቶስና የክርስትና እምነት ከአይሁድ እምነት እጅግ የላቀ መሆኑ (1፥1—10፥18)

(ሀ) በመገለጥ ረገድ (1፥1—4፥13)

ኢየሱስ ክርስቶስ ለሰው ዘር ሙሉ በሙሉና በዋናነት የእግዚአብሔር መገለጥ ነው

1. ከነቢያት የላቀ ነው (1፥1-13)
2. ከመላእክት የላቀ ነው (1፥4—2፥18)
   የምክር ቃል፤ ቸልተኛ በመሆን እውነትን መተው የሚያስከትለው አደጋ (2፥1-4)
3. ከሙሴ የላቀ ነው (3፥1-6)
   የምክር ቃል፤ አለማመን የሚያስከትለው አደጋ (3፥7-19)
4. ከኢያሱ የላቀ ነው (4፥1-13)

(ለ) በማስታረቅ ረገድ (4፥14—10፥18)

ኢየሱስ ሊቀ ካህናችን ሆኖ፣ ከብሉይ ኪዳን ሌዋዊ ካህንነት በእጅጉ የላቀ ነው

1. የእርሱ በሆኑት ባሕርይና ተግባር ከሁሉ የላቀ ነው (4፥14—7፥25)
   የምክር ቃል፤ በመንፈሳዊ ረገድ ያለመብሰል አደጋ (5፥11—6፥3)
   የምክር ቃል፤ ወድቆ የመቅረት አደጋ (6፥4-20)
2. በባሕርዩ ከሁሉ የላቀ ነው (7፥26-28)
3. በአገልግሎቱ ከሁሉ የላቀ ነው (8፥1—10፥18)

(ሀ) በላቀ መቅደስ ውስጥ ተገኝቷል (8፥1-5)

(ለ) በላቀ ኪዳን ላይ ተመሥርቶአል (8፥6-13)

(ሐ) በላቀ አገልግሎት በኩል ተፈጽሞአል (9፥1-22)

(መ) በላቀ መሥዋዕት ተፈጽሞአል (9፥23—10፥18)

II. ተፈጻሚነቱ፤ ጸንቶ ስለ መገኘት የቀረበ ምክር (10፥19—13፥17)

(ሀ) በድነት ረገድ (10፥19-28)

(ለ) በእምነት ረገድ (10፥39—11፥3)

1. እምነት ምን እንደሚመስል (10፥39—11፥3)
2. ከብሉይ ኪዳን የእምነት ምሳሌዎች (11፥4-38)
3. የእምነት ክብር፤ በክርስቶስ ተፈጸመ (11፥39-40)

(ሐ) በጽናት ረገድ (12፥1-13)

(መ) በቅድስና ረገድ (12፥14—13፥17)

1. የቅድስና ዋናነት (12፥14-29)
2. ቅድስና በተግባር እንዴት እንደሚገለጽ (13፥1-17)

መደምደሚያ (13፥18-25)

ጸሐፊ፤ *ስሙ አልተገለጸም*

ዋና ሐሳብ፤ *የላቀው ኪዳን*

የተጻፈበት *ጊዜ፤ 67—69 ዓ.ም. ባለው ጊዜ ውስጥ ሳይሆን አይቀርም*

ታሪካዊ ዳራ

የዚህ መልእክት ተቀባይ ሮም ልትሆን እንደምትችል ፍንጭ ቢኖርም፣ ይህ መልእክት ለማን እንደ ተጻፈ በቅጡ ማወቅ ያስቸግራል። በግሪክ ቋንቋ በተጻፉ ጥንታውያን ጽሑፎች የሚገኘው የዚህ መልእክት ርእስ "ለዕብራውያን" የሚል ነው። ይሁን እንጂ የመልእክቱ ይዘት ለአይሁድ ክርስቲያኖች የተጻፈ መሆኑን ያሳያል። ጸሐፊው ከብሉይ ኪዳን ሲጠቅስ ከሰብዓ ሊቃናት ትርጉም መጥቀሱ (ወደ ግሪክኛ ቋንቋ የተረጐመው ብሉይ ኪዳን)፣

ተደራስያኑ ከፓሌስቲና ውጭ እየኖሩ የግሪክ ቋንቋን የሚናገሩ አይሁድ መሆናቸውን ያመለክታል። "ከኢጣሊያ የሆኑትም ሰላምታ ያቀርቡላችኋል" (13፥24) የሚለው ዐረፍተ ነገር፣ ጸሐፊው ለሮም የጻፈ መሆኑን፣ ከትውልድ አገራቸው ርቀው የሚገኙትን የጣሊያን ተወላጆችንም ሰላምታ ያከለ መሆኑን ያመለክታል። የመልእክቱ ተቀባዮች (ተደራስያን) በሮም ቤተ ክርስቲያን ማኅበረ ሰብ ውስጥ ሆነው ሳለ፣ በየቤቱ የሚያመልኩ ክርስቲያኖች ናቸው፤ ነገር ግን አንዳንዶቹ ከስደትና ተስፋ ከመቍረጥ የተነሣ የክርስትና እምነታቸውን ትተው፣ ቀድሞ ወደ ነበሩበት ወደ አይሁድ እምነት ለመመለስ አፋፍ ላይ የደረሱ ይመስላሉ።

የዕብራውያን ጸሐፊ ማን እንደ ሆነ በአንባቢዎቹ ዘንድ በዚያን ጊዜ የታወቀ ቢሆንም (13፥18-24)፣ ቀድሞ በነበረው ርእስ ላይም ሆነ በመጽሐፉ ውስጥ አልተመለከተም። የመልእክቱ ጸሐፊ ማን እንደ ሆነ ቀደም ሲል የታወቀ ቢሆንም ግልጽ ባልሆነ ምክንያት በመጀመሪያው ምእት ዓመት ማብቂያ ላይ ማንነቱ ጠፍቶአል። ይህን ተከትሎም የዕብራውያንን ጸሐፊ ማንነት በተመለከተ በጥንታዊቷ ቤተ ክርስቲያን ትውፊት አማካይነት (ከሁለተኛው እስከ አራተኛው ምእት ዓመት)፣ ልዩ ልዩ አስተያየቶች ተሰንዝረዋል። የዕብራውያን መልእክት ጸሐፊ ጳውሎስ ነው የሚለው አመለካከት እስከ አምስተኛው ምእት ዓመት ድረስ ጐልቶ አልተሰማም ነበር።

በአሁኑ ዘመን የቃሉ ዐቃብያን የሆኑ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሁራን የዚህ መልእክት ጸሐፊ ጳውሎስ ስለ መሆኑ በቂ ምክንያት የለም ይላሉ፤ የጸሐፊው የረቀቀ አስክንድርያዊ የአጻጻፍ ስልት፣ በሰብዓ ሊቃናት ትርጉም ላይ መደገፉ፣ የብሉይ ኪዳን ጥቅሶች አጠቃቀስ ስልቱ፣ የክርክር ሐሳብና የትምህርት አቀራረብ ዘዴው፣ የመከራከሪያ ሐሳብ አወቃቀሩ፣ ጸሐፊውም ማን እንደ ሆነ በስም ሳይጠቀስ መቅረቱ፣ እነዚህ ሁሉ ከጳውሎስ መልእክት አቀራረብ አንጻር ሲታዩ ጳውሎስን የዚህ መልእክት ጸሐፊ አያደርጉትም። ከዚህም በተጨማሪ ጳውሎስ ከክርስቶስ ዘንድ ለእርሱ በቀጥታ የተገለጠለትን መገለጥ ምን ጊዜም ልብ እንዲባልለት የሚያሳስብ ሲሆን (ከገላ 1፥11-12 ጋር ያነጻጽሩ)፣ የዚህ መልእክት ጸሐፊ ግን ራሱን ከሁለተኛው ትውልድ ክርስቲያኖች ጋር መድቦአል፤ በዘመኑ የነበረው ትውልድም የወንጌል እውነት የተረጋገጠለት በኢየሱስ የአገልግሎት ዘመን በነበሩ የዐይን ምስክሮች ነው (2፥3)። በአዲስ ኪዳን ላይ ስማቸው ከተጠቀሱት ሰዎች መካከል በሐሥ 18፥24-28 ላይ ሉቃስ ስለ አጵሎስ የሰጠው ገለጻ፣ ከዕብራውያን ጸሐፊ ማንነት ጋር ሙሉ በሙሉ ይገጣጠማል።

የዕብራውያን መልእክት ማንም ይጻፈው ማን፣ የሚከተለው ግን ያለጥርጥር ርግጥ ነው፤ ጸሐፊው የጻፈው በሐዋርያዊ የመንፈስ ቅዱስ ሙላት፣ በሐዋርያዊ እይታ፣ በሐዋርያዊ መገለጥና ሥልጣን ነው። በዕብራውያን መልእክት ላይ ስለ ኢየሩሳሌም ቤተ መቅደስ መውደምና ሌዋዊ አምልኮ ምንም አለመጠቀሱ፣ ጸሐፊው ይህን መልእክት የጻፈው ከ70 ዓ.ም. በፊት መሆኑን በአጽንዖት ያመለክታል።

ዐላማ

የዕብራውያን መልእክት አስቀድሞ የተጻፈው በስደትና በተስፋ መቍረጥ ውስጥ ለነበሩት አይሁድ ክርስቲያኖች ነው። እግዚአብሔር የገለጠውንና በኢየሱስ ክርስቶስ እውን የሆነውን ቤዛነት ልዕልናና ፍጻሜ ጸሐፊው በጥንቃቄ በማብራራት፣ በክርስቶስ ያላቸውን እምነት ያጠነክሩ ዘንድ ጥረት ያደርጋል። እግዚአብሔር በቀደመው ኪዳን የሰጠው የቤዛነት ቸርነት በኢየሱስ ክርስቶስ መምጣት፣ በማስተስረያ ሞቱ አማካይነት አዲስ ኪዳን እውን ስለ ሆነ፣ አሮጌው ኪዳን ፍጻሜ አግኝቶአል፤ ያረጀ ያፈጀም ሆኖአል። ጸሐፊው አንባቢዎቹን እንደሚከተለው በአጽንዖት ያሳስባቸዋል፤ (1) እስከ ሕይወታቸው መጨረሻ ድረስ ኢየሱስ ጌታ መሆኑን በመቀበል በእምነታቸው እንዲቀጥሉ፣ (2) በመንፈሳዊ እድገት ያለማቋረጥ እንዲድጉ (3) በክርስቶስ ያላቸውን እምነት ትተው ወደ ኵነኔ ተመልሰው እንዳይገቡ።

ቅኝት

ዕብራውያን ከመልእክት ይልቅ ስብከት ጐልቶ ይታይበታል፤ ጸሐፊው በእርሱ በኩል የመጣውን ቃል፣ "የምክር ቃሌን" (13፥22) በማለት ይገልጸዋል። ሦስት ዐበይት ክፍሎችም አሉት፤ (1) በመጀመሪያ ኢየሱስ ኀያል የእግዚአብሔር ልጅ እንደ መሆኑ መጠን (1፥1-3)፣ ለሰው ዘር የእግዚአብሔር ሙሉ መገለጥ ነው፤ ከነቢያት (1፥1-3)፣ ከመላእክት (1፥4—2፥18)፣ ከሙሴ (3፥1-6)፣ እና ከኢያሱም (4፥1-11) እጅግ የላቀ ነው። በዚህ ምድብ ውስጥ በእምነት ላይ መዋለል ወይም ባለማመን ልብን ማደንደን ምን ዐይነት መዘዝ ሊያስከትል እንደሚችል በማሳሰብ፣ ከባድ ማስጠንቀቂያ ቀርቦአል (2፥1-3፤ 3፥7—4፥2)። (2) ሁለተኛው ክፍል ኢየሱስ ክርስቶስን ሊቀ ካህናት አድርጎ ያቀርባል፤ በዚህ ክፍል ጌታ

የቱን ያህል ብቁ እንደ ሆነ ከመ
(7፥26-28)፣ እና አገልግሎቱ (8
በክርስቶስ የእግዚአብሔር መንግ
ድኅ ሆኖ ስለ መቅረት ወይም
(3) የመጨረሻው ምድብ ደግሞ
በመቀበልና በቅድስና ጸንተው እ

ልዩ ገጽታ

የዕብራውያንን መልእክት ልዩ
(1) በይዘትና በአቀራረብ ረገድ
"ጠብሰቅ ብሎ እንደ ቀረበ ድርሰ
እንደ መልእክት ይደመድማል (
መልኩ (ሉቃስን ሳይመለከት ይች
ስልት በመቃረቡ፤ ቀላልጭ ብሎ
የላቀ የክህነት አገልግሎት ዕንስ
ነው፤ (4) ስለ ክርስቶስ የሚሰጠ
ላይ ተጠቅሶ የሚገኘው በሃያ ስ
ሲሆን፣ ይኸውም 13 ጊዜ ተጠ
አማላጆች ሁሉ የላቀ ነው፤ እርሱ
ማስተስሪያና የላቀ ተስፋ ያቀርባ
ምዕራፍ ዐቅፎ ይገኛል (ምዕ 11)
ታሪክና አምልኮ ትንታኔ ምን እ
በመንገዝ፤ በብሉይ ኪዳን ማጣቀሻ
የአዲስ ኪዳን መጽሐፍ በላቀ ሁ

የዕብራውያንን መልእክ

ሙሉውን የአዲስ ኪዳን መጽሐፍ
መልእክትን ከዚህ በታች ባለው
ይኖርበታል፤

❑ 1 ❑ 2 ❑ 3 ❑ 4፥1-13
❑ 9፥11-28 ❑ 10፥1-18 ❑ 10፥
❑ 12፥14-29 ❑ 13

የቱን ያህል ብቁ እንደ ሆነ ከመግለጹም በላይ (4፥14—5፥10፤ 6፡19—7፥25)፣ ባሕርይ (7፥26-28)፣ እና አገልግሎቱ (8፥1—10፥18) ፍጹምና ዘላለማዊ መሆናቸው ተመልክቶአል:: በክርስቶስ የእግዚአብሔር መንግሥት ወራሾች ከሆኑ በኋላ (5፥11—6፥12)፣ በመንፈስ ድኻ ሆኖ ስለ መቅረት ወይም ወደ ኋላ ስለ ማፈግፈግ ጥብቅ ማስጠንቀቂያ ተሰጥቶአል:: (3) የመጨረሻው ምድብ ደግሞ (10፥19—13፥17)፣ በድነት፣ በእምነት፣ ሥቃይን በመቀበልና በቅድስና ጸንተው እንዲገኙ አማኞችን በብርቱ ይመክራል::

ልዩ ገጽታ

የዕብራውያንን መልእክት ልዩ የሚያደርጉት አምስት ዋና ዋና ገጽታዎች ናቸው፤ (1) በይዘትና በአቀራረብ ረገድ በአዲስ ኪዳን ውስጥ ከሚገኙ መልእክቶች የተለየ ነው፤ "ጠብሰቅ ብሎ እንደ ቀረበ ድርሰት ይጀምራል፤ ቀጥሎም እንደ ስብከት ይጓዛል፤ ከዚያም እንደ መልእክት ይደመድማል (ኦሪገን)፤ (2) ከማንኛውም የአዲስ ኪዳን ጸሓፊ በላቀ መልኩ (ሉቃስን ሳይመለከት ይችላል፤ ሉቃ 1፥1-4)፣ ወደ ዘመን አይሽሬ ግሪክኛ የአጻጻፍ ስልት በመቃረቡ፣ ቀኦልጭ ብሎ የቀረበ የአዲስ ኪዳን መጽሐፍ ነው፤ (3) የኢየሱስን የላቀ የክህነት አገልግሎት ፅንሰ ሐሳብ አጕልቶ የሚያሳይ ብቸኛ የአዲስ ኪዳን መጽሐፍ ነው፤ (4) ስለ ክርስቶስ የሚሰጠው አስተምህሮት ልዩ ልዩ ሲሆን፣ ክርስቶስ በመጽሐፉ ላይ ተጠቅሶ የሚገኘው በሃያ ስሞችና ማዕረጎች ነው፤ (5) ቍልፍ ቃሉ፣ "የላቀ" የሚለው ሲሆን፣ ይኸውም 13 ጊዜ ተጠቅሶአል፤ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ከመላእክትና ከብሉይ ኪዳን አማላጆች ሁሉ የላቀ ነው፤ እርሱ የላቀ ዕረፍት፣ ኪዳን፣ ተስፋ፣ ክህነት፣ መሥዋዕት፣ የደም ማስተስሪያና የላቀ ተስፋ ያቀርባል፤ (6) በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስለ እምነት ዋነኛ የሆነውን ምዕራፍ በቅድሚ ይገኛል (ምዕ 11):: (7) በምስያ ረገድ የጥንቱ ክርስቲያናዊ የብሉይ ኪዳን ታሪክና አምልኮ ትንታኔ ምን እንደሚመስል በማሳየት፣ ስለዚሁም የበለጸገ እይታ እያቀረበ በመገኘ፣ በብሉይ ኪዳን ማጣቀሻና ሰያፍ ትውስታ የበለጸገ መጽሐፍ ነው፤ (8) ከማንኛውም የአዲስ ኪዳን መጽሐፍ በላቀ ሁኔታ ስለ መንፈሳዊ ክሕደት አደጋ ያስጠነቅቃል::

የዕብራውያንን መልእክት ማንበብ

ሙሉውን የአዲስ ኪዳን መጽሐፍ በአንድ ዓመት ማንበብ ከተፈለገ፣ የዕብራውያን ዋልእክትን ከዚህ በታች ባለው የጊዜ ሰሌዳ መሠረት በዐሥራ ሰባት ቀን መነበብ ይኖርበታል፤

❑ 1 ❑ 2 ❑ 3 ❑ 4፥1-13 ❑ 4፥14—5፥10 ❑ 5፥11—6፥20 ❑ 7 ❑ 8 ❑ 9፥1-10 ❑ 9፥11-28 ❑ 10፥1-18 ❑ 10፥19-39 ❑ 11፥1-16 ❑ 11፥17-40 ❑ 12፥1-13 ❑ 12፥14-29 ❑ 13

ማስታወሻ

ልጁ ከመላእክት በላይ ነው

1 እግዚአብሔር ከጥንት ጀምሮ በተለያየ
ጊዜና በልዩ ልዩ መንገድ በነቢያት
በኩል ለአባቶቻችን ተናግሮ፣ 2 በዚህ
መጨረሻ ዘመን ግን ሁሉን ወራሽ
ባደረገውና ዓለማትን በፈጠረበት በልጁ
ለእኛ ተናገረን። 3 እርሱ የእግዚአብሔር ክብር
ነጸብራቅ ቅና የባሕርዩ ትክክለኛ ምሳሌ
ሆኖ፣ በኀያል ቃሉ ሁሉን ደግፎ ይዞአል፤
የኀጢአት መንጻት ካስገኘ በኋላ በሰማያት
በግርማው ቀኝ ተቀመጠ። 4 ስለዚህ የወረሰው
ስም ከመላእክት ስም እንደሚበልጥ ሁሉ፣
እርሱም ከመላእክት እጅግ የላቀ ሆኖአል።
5 እግዚአብሔር፣
"አንተ ልጄ ነህ፤
እኔ ዛሬ ወልጄሃለሁ፤"[ሀ]
ወይስ ደግሞ፣
"እኔ አባት እሆነዋለሁ፤
እርሱም ልጅ ይሆነኛል" ያለው
ከመላእክት ከቶ ለማን ነው?
6 ደግሞም እግዚአብሔር በኵሩን ወደ ዓለም
ሲያስገባ፣
"የእግዚአብሔር መላእክት ሁሉ[ለ]
ይስገዱለት" ይላል።
7 ስለ መላእክትም ሲናገር፣
"መላእክቱን ነፋሳት፣
አገልጋዮቹንም የእሳት ነበልባል ያደርጋል"
ይላል።
8 ስለ ልጁ ግን እንዲህ ይላል፤
"አምላክ ሆይ፤ዙፋንህ ከዘላለም እስከ
ዘላለም ጸንቶ ይኖራል፤
ጽድቅም የመንግሥትህ በትር ይሆናል፤
9 ጽድቅን ወደድህ፤ ዐመፃን ጠላህ፤
ስለዚህ እግዚአብሔር አምላክህ
ከባልንጀሮችህ በላይ
አስቀመጠህ፣
የደስታንም ዘይት ቀባህ።"
10 ደግሞም እንዲህ ይላል፤ "ጌታ ሆይ፤
አንተ በመጀመሪያ የምድርን
መሠረት አኖርህ፤
ሰማያትም የእጆችህ ሥራ ናቸው።
11 እነርሱ ይጠፋሉ፤ አንተ ግን ጸንተህ
ትኖራለህ፤
ሁሉም እንደ ልብስ ያረጃሉ፤
12 እንደ መጐናጸፊያ ትጠቀልላቸዋለህ፤
እንደ ልብስም ይለወጣሉ።
አንተ ግን ያው አንተ ነህ፤
ዘመንህም ፍጻሜ የለውም።"
13 እግዚአብሔር፣

1፥1 ዘኍ12፥6፡8፤ ሉቃ1፥70፤ ዮሐ9፥29፤ ሐሥ2፥30፤ ዕብ2፥2፡3፤ 4፥8፤ 12፥25
1፥2 ቍ5፤ ዘዳ4፥30፤ መዝ2፥8፤ ማቴ3፥17፤ 11፥27፤ 28፥18፤ ዮሐ1፥3፤ ዕብ3፥6፤ 5፥8፤ 7፥28፤ 9፥26፤ 11፥3፤ 1ጴጥ1፥20
1፥3 ማር16፥19፤ ዮሐ1፥14፤ 14፥9፤ ቈላ1፥17፤ ቲቶ2፥14፤ ዕብ7፥27፤ 9፥11-14
1፥4 ኤፌ1፥21፤ ፊል2፥9፡10፤ ዕብ8፥6
1፥5 2ሳሙ7፥14፤ መዝ2፥7፤ ማቴ3፥17
1፥6 ዘዳ32፥43፤ መዝ97፥7፤ ዮሐ3፥16፤ ቈላ1፥18፤ ዕብ10፥5
1፥7 መዝ104፥4
1፥8 ሉቃ1፥35
1፥9 ኢሳ61፥1፡3፤ መዝ45፥6፡7፤ ፊል2፥9 1፥10 መዝ8፥6፤ ዘካ12፥1 1፥11 ኢሳ34፥4፤ 51፥6፤ ዕብ12፥27 1፥12 መዝ102፥25-27፤ ዕብ13፥8 1፥13 ቍ3፤ ኢያ10፥24፤ መዝ110፥1፤ ማቴ22፥44፤ ማር16፥19፤ ዕብ10፥13

[ሀ] 1፥5 ወይም እኔ ዛሬ አባት ሆንሁህ
[ለ] 1፥6 የሙት ባሕር ጥቅልሎችን ና ሰብዓ ሊቃናትን ይመ

1፥1-2 በልጁ ለእኛ ተናገረን፤ እነዚህ ጥቅሶች የዚህን መልእክት ዐቢይ ሐሳብ መሠረት ይጥላሉ፤ በቀደመው ጊዜ እግዚአብሔር ነቢያትን ቀዳምያን የመገለጡ መሣሪያዎች አደረጋቸው፤ አሁን ግን በሁሉ ነገር ላይ የበላይ በሆነው በልጁ በኢየሱስ ክርስቶስ ተናገረን፤ ወይም ራሱን ገለጠልን። በልጁ በኩል የመጣው የእግዚአብሔር ቃል የመጨረሻ ወይም መደምደሚያ ነው፤ እግዚአብሔር ከዚህ ቀደም የተናገረውን ፍጻሜ ላይ ያደርሳል፤ ከዚህ ቀደም ከተናገረውም ልቆ ይገኛል፤ (በገጽ 1080 ላይ፣ *"የእግዚአብሔር ቃል"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኵረት ጽሑፍ ይመ)። ነቢያትም ሆኑ (ቍ 1)፣ ወይም መላእክት (ቍ 4) ከጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የላቀ ሥልጣን በርግጥ የላቸውም። ለዘላለም ድነት ብቸኛ መንገድ እርሱ ነው፤ በእግዚአብሔርና በሰው መካከል አስታራቂ እርሱ ብቻ ነው። ጸሐፊው የክርስቶስን ማንነት የሚያሳዩትን ሰባት ታላላቅ መገለጦች በመዘርዘር፣ የጌታን ሉዐላዊነት ያጸናል (ቍ 2-3)።

1፥3 በ ... ቀኝ ተቀመጠ፤ ክርስቶስ በመስቀል ላይ በመሞት ለኀጢአታችን ይቅርታን ካስገኘ በኋላ በእግዚአብሔር ቀኝ የሥልጣኑን ቦታ ያዘ። በመንግሥተ ሰማይ የክርስቶስ የቢዛንት ተግባር የመለኮት አስታራቂነቱን (8፥6፤ 13፥15፤ 1ዮሐ 2፥1-2)፣ ሊቀ ካህናትነቱን (2፥17-18፤ 4፥14-16፤ 8፥1-3)፤ አማላጅነቱን (7፥25)፣ በመንፈስ ቅዱስ አጥማቂነቱን (ሐሥ 2፥33) ያካትታል።

1፥4 ከመላእክት እጅግ የላቀ ሆኖአል፤ ኢየሱስ ልጅ በመሆኑ ከነቢያት የላቀ እንደ ሆነ ሁሉ፣ ከመላእክትም ልጅ በመሆኑ የላቀ ነው (ቍ 4-14)። በብሉይ ኪዳን ዘመን ኪዳን ሲሰጥ መላእክት በታዛዥነታቸው ዐቢይ ሚና ነበራቸው (ዘዳ 33፥2፤ ሐሥ 7፥53፤ ገላ 3፥19)። ጸሐፊው ለአይሁድ አማኞች ሲጽፍ ከብሉይ ኪዳን በመጥቀስ፣ ክርስቶስ ከመላእክት የላቀ መሆኑን ያረጋግጣል። ስለ መላእክት በሰፊው ለመረዳት፣ በገጽ 372 ላይ፣ *"መላእክትና የእግዚአብሔር መልአክ"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኵረት ጽሑፍ ይመልከቱ።

1፥5 እኔ ዛሬ ወልጄሃለሁ፤ ዮሐ 1፥14 እና ማብራሪያውን ይመልከቱ።

1፥8 ስለ ልጁ ግን ... አምላክ ሆይ፤ ጸሐፊው ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ አምላክ መሆኑን ያመለክታል (ዮሐ 1፥1 እና ማብ ይመ)።

1፥9 ጽድቅን ወደድህ፤ ዐመፃን ጠላህ፤ የእግዚአብሔር ልጆች ጽድቅን ብቻ ይወዱ ዘንድ በቂ አይደለም፤ ነገር ግን ክፋውንም መጥላት አለባቸው፤ ይህንንም ክርስቶስ ሕይወቱን ሙሉ በሙሉ ለጽድቅ በመስጠቱ (ኢሳ 11፥5) እንዲሁም በሕይወቱ፣ በአገልግሎቱና በሞቱ ክፋውን በመጥላቱ እንገነዘባለን (ዮሐ 3፥19 እና ማብ፤ 11፥33 እና ማብ ይመ)። (1) ክርስቶስ በምድር ሳለ ታማኝነቱን ለአባቱ የገለጠው ጽድቅን ወድዶ ክፋትን በመጥላቱ ነው፤ ከዚህም የተነሣ እግዚአብሔር ልጁን ቀባው። በተመሳሳይ መንገድ የእኛ መቀባት እውን ሊሆንልን የሚችለው ጌታችን ስለ ጽድቅና ስለ ክፋት ያለውን ሐሳብ፣ የራሳችን ሐሳብ አድርገን ስንይዝ ብቻ ነው (መዝ 45፥7)።

(2) ለጽድቅ ያለን ፍቅር፣ ለክፋትም ያለን ጥላቻ እያደገ የሚሄደው በሁለት መንገድ ነው፤ (ሀ) ሕይወታቸው በኀጢአት እየተበከለ ላሉት ሰዎች ልባዊ የሆነ ፍቅርና ርኅራኄ እያደር ስናሳይ ነው፤ እንዲሁም (ለ) "ጽድቅን ከሚወደው፤ ክፋንም ከሚጠላው" አምላካችንና አዳኛችን ጋር እያደር አንድ ስንሆን ነው (መዝ 94፥16፤ 97፥10፤ ምሳ 8፥13፤ አሞ 5፥15፤ ሮሜ 12፥9፤ 1ዮሐ 2፥15፤ ራእ 2፥6 ይመ)።

1፥13 ከመላእክት፤ መላእክት የእኛን ሕይወት

"ጠላቶችህን የእግርህ
እስከማደርግልህ ድረስ፣
በቀኜ ተቀመጥ" ያለው ከመላእክ
ለማን ነው?
14 መላእክት ሁሉ መዳንን የ
ለማገልገል የሚላኩ አገልጋይ
አይደሉምን?

ትኵረት የሚያስፈልጋቸው ነ

2 ስለዚህ ከሰማነው ነገር ስተን
ድቅ፣ ለሰማነው ነገር
ልንጠነቀቅ ይገባናል። 2
በመላእክት በኩል የተነገረ
ጽኑ ከሆነና ማንኛውም
አለመታዘዝ ተገቢውን ቅጣት
3 እኛስ እንዲህ ያለውን ታላቅ
ብንል እንዴት ልናመልጥ
ይህ ድነት በመጀመሪያ በጌታ
ከእርሱ የሰሙትም ለእኛ አረ
4 እግዚአብሔርም በምልክት፣ በድን
ልዩ ታምራት እንዲሁም እን
በታደሉት የመንፈስ ቅዱስ
ስለዚሁ ነገር መስክሮአል።

ዕብ 5፥9
ጴጥ 10-11

አስመልክቶ የተሰጣቸው ተልእኮ ምን
በገጽ 372 ላይ፣ *"መላእክትና የእግ*
በሚል ርእስ የቀረበውን የትኵረት
2፥1-3 ስተን እንዳንወድቅ፤
በእግዚአብሔር ልጅ ልዕልናና መ
ያደረገበት አንዱ ምክንያት ድነ
የተለማመዱት ወገኖች የክርስቶስንና
ምስክርና አስተምህሮ በብርቱ ጥን
ስለዚህ ለእግዚአብሔር ቃል፣ ከ
ማንኙነትና ለመንፈስ ቅዱስ ምሪት
ማድረግ ይኖርብናል (ገላ 5፥16-2
ግድየለሽነት ወይም ቸልተኝነት ከ
አማኝ ከቸልተኝነት የተነሣ እውነትና
እንዲያመልጡት ካደረገ፣ በማዕበሉ እ
ላይ ሳይደርስና ዋስትናም ሳያገኝ እ
(2) ክርስቲያኖች ሁሉ፣ ይህ
ተጸፈላቸው ምእምናን ለእግዚአብሔ
ይሆኑ ዘንድ ይፈተናሉ። ከንዝህላል
የተነሣ እግዚአብሔር የሰጠውን
ልንል (ቍ 2) ከኀጢአት ጋር ያለን
(12፥4፤ 1ጴጥ 2፥11)፣ ቀስ በቀ
ልጅ ከኢየሱስ ክርስቶስ ልንርቅ እንችላ
10፥31-32 ይመ፤ ሮሜ 8፥13 እና
2፥3 ለእኛ አረጋገጡልን፤
በመጀመሪያ በጌታ ኢየሱስ ተነገረ
እንደሚከተለው ተረጋገጠ፤ ይኸውም፤
በዚህ ዓለም በነበረበት ጊዜ እርሱን
ቀዳሚ ምስክርነት (ከሐሥ 1፥4፤
ያነጻጽሩ) እንዲሁም (2) "በምልክት
ልዩ ታምራት" (ቍ 4) እና
(ከ1ቆሮ 12፥4-11 ጋር ያነጻጽሩ) የወን
ሐቀኝነት በመስከረው በራሱ በእግዚአ
ስለዚህ የመጀመሪያዋ ቤተ ክር
ያወጀችው በቃል ብቻ ሳይሆን፣ "በ
ቅዱስ በብዙም መረዳት" ነው (1ተሰ

"ጠላቶችህን የእግርህ መርገጫ
እስከማደርግልህ ድረስ፣
በቀኜ ተቀመጥ" ያለው ከመላእክት ከቶ
ለማን ነው?
[14]መላእክት ሁሉ መዳንን የሚወርሱትን ለማገልገል የሚላኩ አገልጋይ መናፍስት አይደሉምን?

ትኵረት የሚያስፈልጋቸው ነገሮች

2 ስለዚህ ከሰማነው ነገር ስተን እንዳንወድቅ፣ ለሰማነው ነገር አብልጠን ልንጠነቀቅ ይገባናል። [2]ምክንያቱም በመላእክት በኩል የተነገረው ቃል ጽኑ ከሆነና ማንኛውም መተላለፍና አለመታዘዝ ተገቢውን ቅጣት ከተቀበለ፣
[3]እኛስ እንዲህ ያለውን ታላቅ ድነት ቸል ብንል እንዴት ልናመልጥ እንችላለን?
ይህ ድነት በመጀመሪያ በጌታ ተነ ገረ፤
ዕብ 5፡9 ከእርሱ የሰሙትም ለእኛ አረጋገጡልን።
[4]እግዚአብሔርም በምልክት፣ በድንቅና በልዩ
ልዩ ታምራት እንዲሁም እንደ ፈቃዱ
1ጴጥ 4፡10-11 በታደሉት የመንፈስ ቅዱስ ስጦታዎች
ስለዚሁ ነገር መስክሮአል።

1፡14 ዳን7፡10፤ መዝ91፡11፤ 103፡20፤ ማቴ25፡34፤ ማር10፡17፤ ሐሥ20፡32 ሮሜ11፡14፤ ዕብ2፡3፤ 5፡9፤ 9፡28
2፡1 ሮሜ11፡22
2፡2 ዘዳ33፡2፤ ሐሥ7፡53፤ ገላ3፡19፤ ዕብ11፡1
2፡3 ሉቃ1፡2፤ ዕብ1፡2፤ 10፡29
2፡4 ማር16፡20፤ ዮሐ4፡48፤ 1ቆሮ12፡4፤ ኤፌ1፡5
2፡6 ኢዮ7፡17፤ መዝ144፡3፤ ዕብ4፡4
2፡8 መዝ8፡4-6፤ ማቴ22፡44
2፡9 ቍ7፤ ሐሥ3፡13፤ 2ቆሮ5፡15፤ ፊል2፡7-9

ኢየሱስ ወንድሞቹን መሰለ

[5]ይህን የምንናገርለትን መጪውን ዓለም ለመላእክት አላስገዛም፤ [6]ነገር ግን አንዱ በሌላ ስፍራ እንዲህ ብሎ መስክሮአል፤
"ታስታውሰው ዘንድ ሰው ምንድን ነው?
ታስብለትስ ዘንድ የሰው ልጅ
ምንድን ነው"
[7]ከመላእክት ጥቂት* አሳንሰኸው፤
የክብርና የምስጋና ዘውድ
ጫንህለት፤
[8]ሁሉንም ከእግሮቹ በታች
አስገዛህለት።
እግዚአብሔር ሁሉን ከበታቹ ሲያስገዛለት፣ ያላስገዛለት ምንም ነገር የለም፤ ይሁን እንጂ በአሁኑ ጊዜ ሁሉም ነገር ተገዝቶለት አናይም። [9]ነገር ግን በእግዚአብሔር ጸጋ ስለ ሰው ሁሉ ሞትን ይቀምስ ዘንድ ከመላእክት ጥቂት እንዲያንስ ተደርጎ የነበረው ኢየሱስ፣ የሞትን መከራ በመቀበሉ አሁን የክብርና የምስጋና ዘውድ ተጭኖለት እናየዋለን።
[10]ሁሉ ነገር ለእርሱና በእርሱ የሚኖር

2፡10 ሉቃ24፡26፤ ሮሜ11፡16፤ ዕብ5፡8፡9፤ 7፡28

*2፡7 ወይም ለጥቂት ጊዜ

አስመልክቶ የተሰጣቸው ተልእኮ ምን እንደ ሆነ ለማወቅ በገጽ 372 ላይ፣ *"መላእክትና የእግዚአብሔር መልአክ"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመልከቱ።
2፡1-3 **ስተን እንዳንወድቅ፤** የዕብራውያን ጸሓፊ በእግዚአብሔር ልጅ ልዕልናና መገለጥ ላይ አጽንዖት ያደረገበት አንዱ ምክንያት ድነቱን በሕይወታቸው የተለማመዱት ወገኖች የክርስቶስንና የሐዋርያትን ቀዳሚ ምስክርና አስተምህሮ በብርቱ ጥንቃቄ እንዲይዙ ነው። ስለዚህ ለእግዚአብሔር ቃል፣ ከክርስቶስ ጋር ላለን ግንኙነትና ለመንፈስ ቅዱስ ምሪት ጥብቅ ትኩረት ማድረግ ይኖርብናል (ገላ 5፡16-25)። (1) ንቀት፣ ግድየለሽነት ወይም ቸልተኝነት ከሞት ያደርሳል፤ አንድ አማኝ ከቸልተኝነት የተነሣ እውነትና የወንጌል ትምህርት እንዲያመልጡት ካደረገ፣ በማዕበሉ እንዳይነዳ፣ ከዐላማው ላይ ሳይደርስና ዋስትናም ሳያገኝ እንዳይቀር ያሠጋል።
(2) ክርስቲያኖች ሁሉ፣ ይህ መልእክት እንደ ተጻፈላቸው ምእምናን ለእግዚአብሔር ቃል ቸልተኛ ይሆኑ ዘንድ ይፈተናሉ። ከንዝህላልነትና ከግድየለሽነት የተነሣ እግዚአብሔር የሰጠውን ማስጠንቀቂያ ቸል ልንል (ቍ 2) ከኃጢአት ጋር ያለንን ትግል ልናቋርጥና (12፡4፤ 1ጴጥ 2፡11)፣ ቀስ በቀስም ከእግዚአብሔር ልጅ ከኢየሱስ ክርስቶስ ልንርቅ እንችላለን (ቍ 1-3፤ 6፡4-8፤ 10፡31-32 ይመ፤ ሮሜ 8፡13 እና ማብ ይመ)።
2፡3 **ለእኛ አረጋገጡልን፤** ሐዋርያዊው ወንጌል በመጀመሪያ በጌታ ኢየሱስ ተነገረ። ከዚያም በኋላ እንደሚከተለው ተረጋገጠ፤ ይኸውም፣ (1) ጌታ ኢየሱስ በዚህ ዓለም በነበረበት ጊዜ እርሱን በሰሙትና ባወቁት ቀዳሚ ምስክርነት (ከሐሥ 1፡4፤ ከ1ዮሐ 1፡1 ጋር ያነጻጽሩ) እንዲሁም (2) «በምልክት፣ በድንቅና በልዩ ልዩ ታምራት» (ቍ 4) እና በመንፈሳዊ ስጦታ (ከ1ቆሮ 12፡4-11 ጋር ያነጻጽሩ) የወንጌልን የድነት ዐዋጅ ሐቀኝነት በመሰከረው በራሱ በእግዚአብሔር ተረጋገጠ። ስለዚህ የመጀመሪያዋ ቤተ ክርስቲያን ወንጌልን ያወጀችው በቃል ብቻ ሳይሆን፤ «በኀይልና በመንፈስ ቅዱስ በብዙም መረዳት» ነው (1ተሰ 1፡5)።
2፡4 **እግዚአብሔርም ... ስለዚሁ ነገር መስክሮአል፤** መንፈስ ቅዱስ፤ በዕብራውያን ጸሓፊ በኩል በምልክት፣ በድንቅ፣ በታምራትና መንፈስ ቅዱስን በመስጠት (ሐሥ 2፡22)፣ እግዚአብሔር የወንጌልን መልእክት ያጸናና የደገፈ መሆኑን በድጋሚ ያረጋግጣል። ከትንሣኤው በኋላ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ያመኑትን ሁሉ የወንጌል መልእክት ታምራዊ ማረጋገጫ እንደሚከተላቸው ተስፋ ሰጣቸው (በገጽ 1527 ላይ፣ *"አማኞች የሚከተሏቸው መንፈሳዊ ምልክቶች"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)። እግዚአብሔር የአንድ አማኝ ምስክርነት በቃላት ብቻ ያከትም ዘንድ አይፈልግም (ማር 16፡20፤ ዮሐ 10፡25፤ ሐሥ 2፡22፡43፤ 1ቆሮ 2፡4-5፤ ገላ 3፡5፤ 1ተሰ 1፡5፤ 1ጴጥ 1፡12 ይመ፤ ሐሥ 4፡30 እና ማብ ይመ)።
2፡8 **ሁሉም ገር ተገዝቶለት አናይም፤** ሰይጣን በገነነበት በዚህ የተበከለ ዓለም ውስጥ ሁሉም ነገር ለጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ገና አልተገዛም፤ ሆኖም ግን ጌታ ኢየሱስ በመንግሥተ ሰማይ ላይ የክብርና የምስጋና ዘውድ ተጭኖለታል (ቍ 9)፤ በዓለም ውስጥ ያለው የክፋት ኀይል ሁሉ ለሽንፈትና ለፍርድ ተዳርጎአል።
2፡9 **ስለ ሰው ሁሉ ሞትን ይቀምስ ዘንድ፤** ክርስቶስ በሞቱ የሰውን ሁሉ ኀፍረትና ሥቃይ ተመክሮው አደረገ። የእርሱ ሞት አንዳንዶች እንደሚሉት፣ «ሙሉን ስርየት» አልነበረም። ጌታ ኢየሱስ የሰውን ዘር ሁሉ የኀጢአት ቅጣት በመሸከሙ፥ የእርሱ ሞት ለሚቀበሉት ሁሉ የኀጢአት ስርየት የሚሆን ነው (ሮሜ 3፡25 እና ማብ ይመ)።
2፡10 **በመከራ ፍጹም ሊያደርገው፤** እንዲህ ሲባል ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በግብረገብና በመንፈሳዊ ረገድ ፍጹም መሆን ነበረበት ማለት አይደለም፤ ፍጽምና ያገኘው የቀዳሚነቱ ወይም የመሪነቱ ሚና ነበር። ጌታ ኢየሱስ ለታመኑበት ሁሉ ፍጹም አዳኝ ሲሆን የቻለው፣ ሰው ሆኖ ሥቃይንና ሞትን በመቀበሉ ነው። መታዘዙና ሞቱ በኀጢአት ለወደቀው የሰው ዘር ንጹሕ ወኪል እንዲሆንና ስለ ሰዎች የኀጢአትን ቅጣት እንዲሸከም አብቅተውታል።

እግዚአብሔር፣ ብዙ ልጆችን ወደ ክብር
ለማምጣት፣ የድነታቸውን መሥራች
በመከራ ፍጹም ሊያደርገው የተገባ ነበር።
[11]ሰዎችን የሚቀድሰውና የሚቀደሱት ሰዎች
ከአንድ ቤት ሰብ ናቸው፤ ስለዚህ ኢየሱስ
ወንድሞች ብሎ ሊጠራቸው ዐያፍርም፤
[12]እንዲህም ይላል፤
"ስምህን ለወንድሞቼ እነግራቸዋለሁ፤
በጉባኤም መካከል ምስጋናህን
እዘምራለሁ።"
[13]እንዲሁም፣
"እኔ በእርሱ እታመናለሁ።"
ደግሞም እንዲህ ይላል፤
"እነሆ፤ እኔና እግዚአብሔር የሰጠኝ
ልጆች።"
[14]ልጆቹ በሥጋና በደም እንደሚካፈሉ
እርሱ ራሱ ደግሞ ያንኑ ተካፈለ፤ ይኸውም
በሞት ላይ ኀይል ያለውን ዲያቢሎስን በሞቱ
ኀይል እንዲደመስስ ነው፤ [15]እንዲሁም
በሕይወት ዘመናቸው ሁሉ በሞት ፍርሀት
ባርነት የታሰሩትን ነጻ እንዲያወጣ ነው።
[16]እርሱ የመጣው መላእክትን ለመርዳት
ሳይሆን፣ የአብርሃምን ዘር ለመርዳት እንደ
ሆነ ግልጽ ነው። [17]ስለዚህ በሁሉም ነገር
ወንድሞቹን መምሰል ተገባው፤ ይህንም
ያደረገው መሓሪና ታማኝ ሊቀ ካህናት ሆኖ
እግዚአብሔርን ለማገልገልና ለሕዝቡ የኀጢአትን
ስርየት• ለማስቀረት ነው። [18]እርሱ ራሱ
በተፈተነ ጊዜ• መከራን ስለ ተቀበለ፣
የሚፈተኑትን ሊረዳቸው ይችላልና።

ኢየሱስ ከሙሴ በላይ ነው

3 እንግዲህ የሰማያዊው ጥሪ ተካፋዮች
የሆናችሁ ቅዱሳን ወንድሞች ሆይ፤
የእምነታችን ሐዋርያና ሊቀ ካህናት
የሆነውን ኢየሱስን አስቡ። [2]ሙሴ
በእግዚአብሔር ቤት ሁሉ ላይ ታማኝ እንደ
ነበር፣ እርሱም ለሾመው ታማኝ ነበር፤
[3]ቤትን የሚሠራ ከቤቱ ይልቅ የሚበልጥ
ክብር እንዳለው፣ ኢየሱስም ከሙሴ
የሚበልጥ ክብር የተገባው ሆኖ ተገኝቶአል፤
[4]እያንዳንዱ ቤት የራሱ ሠሪ አለው፤ ነገር
ግን ሁሉን የሠራ እግዚአብሔር ነው። [5]ሙሴ
ወደፊት ስለሚነገረው ነገር እየመሰከረ፣
በእግዚአብሔር ቤት ሁሉ ላይ እንደ አንድ
ታማኝ አገልጋይ ነበር፤ [6]ክርስቶስ ግን
በእግዚአብሔር ቤት ላይ እንደ ታማኝ ልጅ...
እኛም የምንተማመንበትንና የምን...
ተስፋ አጥብቀን ብንይዝ ቤቱ ነን።

ስለ አለማመን የተሰጠ ማስጠንቀ...

[7]ስለዚህ መንፈስ ቅዱስ እንደሚል...
"ዛሬ ድምፁን ብትሰሙ፣
[8]በምድረ በዳ በፈተና ቀን፣
በዐመፅ እንዳደረጋችሁት፣
ልባችሁን አታደንድኑ።
[9]አባቶቻችሁ በዚያ ተፈታተኑኝ፤
መረመሩኝ፤ ያደረግሁትንም ሁሉ...
ለአርባ ዓመት አዩ።
[10]በዚያም ትውልድ ላይ የተ³ጣሁ...
ነበር፤
እንዲህም አልሁ፤ 'ልባቸው ሁልጊዜ...
ይስታል፤
መንገዴንም አላወቁም፤'
[11]ስለዚህ በቍጣዬ እንዲህ ብዬ ማል...
"ወደ ዕረፍቴ ከቶ አይገቡም።"

2፥11 ማቴ28፥10፤ ኤፌ5፥26፤ ዕብ13፥12
2፥12 መዝ22፥22፤ 68፥26
2፥13 ኢሳ8፥17፡18፤ ዮሐ10፥29
2፥14 ዘፍ3፥15፤ ዮሐ1፥14፤ 1ቆሮ15፥50፡54-57፤ ኤፌ6፥12፤ 2ጢሞ1፥10፤ 1ዮሐ3፥8
2፥15 2ጢሞ1፥7
2፥16 ሉቃ3፥8
2፥17 ቍ14፤ ሮሜ3፥25፤ ፊል2፥7፤ ዕብ3፥1፤ 4፥14፡15፤ 5፥1፡2፡5፡10፤ 7፥26፡28፤ 8፥1፡3፤ 9፥11
2፥18 ዕብ4፥15
3፥1 ሮሜ8፥28፤ 2ቆሮ9፥13፤ 1ጢሞ6፥12፤ ዕብ2፥11፡17፤ 4፥14፤ 10፥23
3፥2 ቍ5፤ ዘኍ12፥7
3፥3 ዘዳ34፥12
3፥4 ዘፍ1፥1 3፥5 ቍ2፤ ዘፀ14፥31፤ ዘኍ12፥7
3፥6 ቍ14፤ ሮሜ5፥2፤ 11፥22፤ 1ቆሮ3፥16፤ 1ጢሞ3፥15፤ ዕብ1፥2፤ 4፥14፤ 6፥11፡8፡19፤ 7፥19፤ 11፥1

•2፥17 ወይም ቍጣ ለመመለስ

2፥11 ሰዎችን የሚቀድሰውና፤ «ሰዎችን የሚቀድሰው» ክርስቶስ ነው (ከ10፥10፡14፡29፤ 13፥12 ጋር ያነጻጽሩ)፤ «የሚቀደሱት ሰዎች» ደግሞ ከኀጢአት በደልና ኀይል ቤዛነትን ያገኙትና የእግዚአብሔር ሕዝብ ሆነው የተለዩት ናቸው። ክርስቶስ ለእኛ ለመሞት ሲል ራሱን በመቀደሱ፣ የመቀደሳችንን መንገድ እውን አደረገልን (በገጽ 2000 ላይ፣ *«መቀደስ»* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኵረት ጽሑፍ ይመ)።

2፥14 ልጆቹ በሥጋና በደም እንደሚካፈሉ እርሱ ራሱ ደግሞ ያንኑ ተካፈለ፤ ኢየሱስ ቤዛ ሊሆንላቸው የመጣላቸው ሰዎች ሥጋና ደም በመሆናቸው (ይኸውም ሰው በመሆናቸው)፣ ኢየሱስም ሰው ሆኖ ማዳን ነበረበት፤ የሰውን ዘር ከሰይጣን ኀይል ለመቤዠት የቻለው ፍጹም ሰው በመሆኑ ነው። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በሚያምኑት ላይ ያለውን የሰይጣን ኀይል ለመደምሰስ (ከ1ዮሐ 3፥8 ጋር ያነጻጽሩ)፣ እና በእግዚአብሔር ዘንድ ለእነዚህ ሰዎች የዘለለም ሕይወት እንዳለ ተስፋ በመስጠት (ዮሐ 17፥3፤ ራእ 21—22) ከሞት ፍርሀት ሊታደጋቸው ሞተ።

2፥17 መሓሪና ታማኝ ሊቀ ካህናት፤ ክርስቶስ ከሰው ዘር ጋር አንድ የሆነው ሊቀ ካህናት ለመሆንና ብሎም አማኞችን በእግዚአብሔር ፊት ለመወከል ነው፤ (1) በዚህ አገልግሎት ውስጥ ከኀጢአታችን የተነሣ በእኛ ላይ የነበረውን የእግዚአብሔርን ቍጣ በማስወገድ፣ የልጁ ሞት ስርየተ ኀጢአት ያደርጋል (ከሮሜ 1፥18፤ 5፥10 ጋር ያነጻጽሩ)። ይህም በመሆኑ በድፍረት ወደ እግዚአብሔር መቅረብ እንችላለን። (2) ልጁ ሰው ሆኖ፣ ግን ኀጢአት ሳይኖርበት በሥቃይ፣ በመከራና በፈተና ውስጥ በማለፉ በምንፈተንበት ጊዜ ይራራልናል፤ ይረዳናልም (ከ4፥14-15፤ ከ2ቆሮ 6፥2 ጋር ያነጻጽሩ)።

2፥18 ሊረዳቸው ይችላልና፤ ለእግዚአብሔር ማኞች እንዳንሆንና ለኀጢአት እንድንሸነፍ በምንፈተንበት ጊዜ፣ ኀጢአትን ወደ አሸነፈውና አሁን ደግሞ ሊቀ ካህናታችን ሆኖ ኀጢአትን እንድንቋቋም ብርታትንና ጸጋን ለመስጠት ተስፋ ወደሚሰጠን ወደ ክርስቶስ መጸለይ አለብን። እኛ ማድረግ ያለብን በመከራ ጊዜ ወደ እርሱ መቅረብ ነው፤ የጌታ ድርሻ ደግሞ ችግር በደረሰ ጊዜ ለርዳታ መድረስ ነው (4፥16 እና ማብ ይመ)።

3፥1 ቅዱሳን ወንድሞች፤ ይህ መልእክት የተጻፈው በጌታ ኢየሱስ በማመን ዳግም ልደትን ካገኙ በኋላ ስደት ለደረሰባቸውና ተስፋ ወደ መቍረጥ አፋፍ ላይ ደርሰው ለነበሩ አይሁድ ክርስቲያኖች ሳይሆን አይቀርም (10፥32-39)። አንባቢዎቹ በርግጥ ዳግም ልደትን ያገኙ ክርስቲያኖች ለመሆናቸው ከሚከተሉት ዝርዝር ነጥቦች ግልጽ ነው፤ (1) 2፥1-4 ያለው ክፍል ከድነት መሥመር ወጥተው ቢገኙ ሊከተል ስለሚችለው አደጋ አንባቢዎቹን የሚያስጠነቅቅ መሆኑ፤ (2) በ3፥1 ላይ አንባቢዎች፣ «የሰማያዊ ጥሪ ተካፋዮች የሆናችሁ ቅዱሳን ወንድሞች» መባላቸው፤ (3) በ3፥6 ላይ ደግሞ፣ «የእግዚአብሔር ቤት» ተብለው መጠራታቸው ነው፤ አንባቢዎቹ በክርስቶስ አምነው የዳኑ ለመሆናቸው ተጨማሪ ማስረጃ ቢያስፈልግ፤ 3፥12-19፤ 4፥14-16፤ 6፥9-12፡18-20፤ 10፥19-25፡32-36፤ 12፥1-29፤ 13፥1-6፡10-14፡20-21 ይመልከቱ።

3፥1 ሐዋርያና ሊቀ ካህናት፤ በአሮጌው ኪዳን (ቍ 2-5) ሙሴ ሐዋርያ (ይህም ሥልጣኑን ሰጥቶት እግዚአብሔር የላከው ማለት ነው)፣ አሮን ደግሞ (5፥1-5) የእግዚአብሔር ሕዝብ ሊቀ ካህን ነበር፤ አሁን በአዲሱ ኪዳን ግን እነዚህ ሁለቱ ቢሮዎች በኢየሱስ ማንነት ላይ ተጣምረዋል።

3፥6 እኛም የምንተማመንበትንና የምንመካበትን ተስፋ አጥብቀን ብንይዝ፤ በዕብራውያን መልእክት ላይ፤ «እንዲህ ቢሆን» ወይም «እንዲህ ቢደረግ» የሚሉት ሐረጎች ልዩ ትኵረትን ይጠይቃሉ (2፥3፤ 3፥6፡14፤ 10፥26 ይመ)፤ ድነት ይገኝ ዘንድ አስቀድሞ እንዲሟላ የ...
እንዳለው ያስጠነቅቃሉና፤ (1) የእ...
የሚጠበቀው፣ እስከ ሕይወት ዘመናቸው...
በእምነትና በቅድስና ከእግዚአብሔር...
ተባበሩ ድረስ ነው። ይህ እውነት ቀ...
ኢየሱስ ክርስቶስ አጽንዖት ተሰጥቶ...
ራእ 2፥7፡11፡17፡25-26፤ 3፥5፡11-12፡21)...
መልእክት ላይም በድጋሚ የተሰጠ መል...
3፥6፡14፤ 4፥16፤ 7፥25፤ 10፥34-38፤...
(2) የቤተ ክርስቲያን አባላት ሆነ...
ኀጢአት የሚሠሩት የድነት ዋስትና እ...
በአሁኑ ዘመን ቍጥራቸው እየጨመረ...
ቡድኖች ዘንድ የሚታየው አመለካከት...
ውስጥ ቦታ የለውም (ራእ 3፥14-16፤...
እና ማብ፤ ዮሐ 15፥6 እና ማብ ይመ)።

3፥7 መንፈስ ቅዱስ እንደሚል... ጸሐፊ ከሌሎቹ የአዲስ ኪዳን መጻሕ... ጋር በመሆን፣ ቅዱስ መጽሐፍን ፍጹም... መልኩ የመንፈስ ቅዱስ ቃል ይለ... የሰው ቃል አድርጎ አይቈጥረውም (... ከ2ጢሞ 3፥16፤ ከ2ጴጥ 1፥21 ጋር... 1941 ላይ፣ *«መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአ...* *መሆኑና ያለው ሥልጣን»* በሚል ር... የትኵረት ጽሑፍ ይመ)። መጽሐፍ... የማቴዎስን፣ የጳውሎስን፣ የጴጥሮስን፣ የ... ሐሳብ ብቻ ነው የምናነበት ብለን ማሰብ... ግን እግዚአብሔር ለቤተ ክርስቲያንና... ያለውን ፈቃድ በመግለጥ ላይ የሚገ... ቅዱስ ቃል አድርገን ማመን አለብን።

3፥7-11 ዛሬ ድምፁን ብትሰ... ኪዳን ሥር ለሚገኙት ወገኖች ማስጠን... በማሰብ፣ ጸሐፊው መዝ 95፥7-11ን ጠቅሶ... ከግብፅ ከወጡ በኋላ በምድረ በዳ ያሳዩ... ያስታውሳል። እስራኤላውያን ኀጢአት... ለእግዚአብሔር ታማኝ ሆነው ባለመ... ተስፋይቱ ምድር እንዳይገቡ ተከለከሉ (... እና ማብ፤ መዝ 95፥7-10 እና ማብ ይ... አማኞች ካልታዘዙ፣ ልባቸውም እንዲደ...

በእግዚአብሔር ቤት ላይ እንደ ታማኝ ልጅ ነው። እኛም የምንተማመንበትንና የምንመካበትን ተስፋ አጥብቀን ብንይዝ ቤቱ ነን።

ስለ አለማመን የተሰጠ ማስጠንቀቂያ

⁷ስለዚህ መንፈስ ቅዱስ እንደሚል፣
"ዛሬ ድምፁን ብትሰሙ፣
⁸በምድረ በዳ በፈተና ቀን፣
በዐመፅ እንዳደረጋችሁት፣
ልባችሁን አታደንድኑ።
⁹አባቶቻችሁ በዚያ ተፈታተኑኝ፤
መረመሩኝ፤ ያደረግሁትንም ሁሉ
ለአርባ ዓመት አዩ።
¹⁰በዚያም ትውልድ ላይ የተ³ጣሁት ለዚህ ነበር፤
እንዲህም አልሁ፤ 'ልባቸው ሁልጊዜ ይስታል፤
መንገዴንም አላወቁም፤'
¹¹ስለዚህ በቍጣዬ እንዲህ ብዬ ማልሁ፤
"ወደ ዕረፍቴ ከቶ አይገቡም።"

¹²ወንድሞች ሆይ፤ ከእናንተ ማንም ከሕያው እግዚአብሔር የሚያስኰበልል፣ ኀጢአተኛና የማያምን ልብ እንዳይኖረው ተጠንቀቁ። ¹³ነገር ግን ከመካከላችሁ ማንም በኀጢአት ተታሎ ልቡ እንዳይደነድን፣ "ዛሬ" እየተባለ ሳለ በየቀኑ እርስ በርሳችሁ ተጽናኑ። ¹⁴በመጀመሪያ የነበረንን እምነት እስከ መጨረሻው አጽንተን ብንይዝ ከክርስቶስ ጋር ተካፋዮች እንሆናለን፤ ¹⁵ይኸውም፣
"ዛሬ ድምፁን ብትሰሙ፣
በዐመፅ እንዳደረጋችሁት፣
አሁንም ልባችሁን አታደንድኑ" እንደ ተባለው ነው።

¹⁶ሰምተው ያመፁት እነማን ነበሩ? ሙሴ ከግብፅ መርቶ ያወጣቸው ሁሉ አይደሉምን? ¹⁷አርባ ዓመት የተቈጣውስ እነማንን ነበር? ኀጢአት ሠርተው ሬሳቸው በምድረ በዳ ወድቆ የቀረውን አይደለምን? ¹⁸ያልታዘዙትን" ካልሆነ በቀር ወደ ዕረፍቱ

3፥7 ሐሥ28፥25፤ ዕብ9፥8፤ 10፥15
3፥8 ቍ15፤ ዕብ4፥7
3፥9 ዘኍ14፥33፤ ዘዳ1፥3፤ ሐሥ7፥36
3፥11 ዘዳ1፥34፡35፤ መዝ95፥7-11፤ ዕብ4፥3፡5
3፥12 ማቴ16፥16
3፥13 ኤር17፥9፤ ኤፌ4፥22፤ ዕብ10፥24፡25
3፥14 ቍ6፤ ኤፌ3፥12
3፥15 ቍ7፡8፤ መዝ95፥7፡8፤ ዕብ4፥7
3፥16 ዘኍ14፥2
3፥17 ዘኍ14፥29፤ መዝ106፥26፤ 1ቆሮ10፥5
3፥18 ዘኍ14፥20-23፤ ዘዳ1፥34፡35፤ ዕብ4፥6

"3፥18 ወይም ያላመኑትን

ይገኝ ዘንድ አስቀድሞ እንዲሟላ የሚጠይቀው ነገር እንዳለው ያስጠነቅቃሉ፤ (1) የአማኞች ደኅንነት የሚጠበቀው፣ እስከ ሕይወት ዘመናቸው መጨረሻ ድረስ በእምነትና በቅድስና ከእግዚአብሔር ጸጋ ጋር እስከ ተባበሩ ድረስ ነው። ይህ እውነት ቀደም ብሎ በጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ አጽንዖት ተሰጥቶታል (ዮሐ 8፥31፤ ራእ 2፥7፡11፡17፡25-26፤ 3፥5፡11-12፡21)፤ በዕብራውያን መልእክት ላይም በድጋሚ የተሰጠ መልእክት ነው (2፥1፤ 3፥6፡14፤ 4፥16፤ 7፥25፤ 10፥34-38፤ 12፥1-4፡14)። (2) የቤተ ክርስቲያን አባላት ሆነው ሳለ፣ ፈቅደው ኀጢአት የሚሠሩት የድነት ዋስትና አላቸው የሚለው በአሁኑ ዘመን ቍጥራቸው እየጨመረ በመጣው አንዳንድ ቡድኖች ዘንድ የሚታየው አመለካከት በአዲስ ኪዳን ውስጥ ቦታ የለውም (ራእ 3፥14-16፤ ሉቃ 14፥42-48 እና ማብ፤ ዮሐ 15፥6 እና ማብ ይመ)።

3፥7 **መንፈስ ቅዱስ እንደሚል፤** የዕብራውያን ጸሓፊ ከሌሎቹ የአዲስ ኪዳን መጻሕፍት ጸሓፊዎች ጋር በመሆን፣ ቅዱስ መጽሐፍን ፍጹምና እውነት በሆነ መልኩ የመንፈስ ቅዱስ ቃል ይለዋል እንጂ፣ ተራ የሰው ቃል አድርጎ አይቈጥረውም (ከ9፥8፤ 10፥15፤ ከ2ጢሞ 3፥16፤ ከ2ጴጥ 1፥21 ጋር ያነጻጽሩ፤ በገጽ 1941 ላይ፤ "*መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር እስትንፋስ መሆንና ያለው ሥልጣን*" በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)። መጽሐፍ ቅዱስን ስናነብ የማቴዎስን፣ የጳውሎስን፣ የጴጥሮስን፣ የዮሐንስን ወዘተ ሐሳብ ብቻ ነው የምናነበው ብለን ማሰብ የለብንም፤ ነገር ግን እግዚአብሔር ለቤተ ክርስቲያንና ለእኛ ሕይወት ያለውን ፈቃድ በመግለጥ ላይ የሚገኘው የመንፈስ ቅዱስ ቃል አድርገን ማመን አለብን።

3፥7-11 **ዛሬ ድምፁን ብትሰሙ፤** በአዲስ ኪዳን ሥር ለሚገኙት ወገኖች ማስጠንቀቂያ እንዲሆን በማሰብ፣ ጸሓፊው መዝ 95፥7-11ን ጠቅሶ እስራኤላውያን ከግብፅ ከወጡ በኋላ በምድረ በዳ ያሳዩትን አለመታዘዝ ያስታውሳል። እስራኤላውያን ኀጢአትን በመቃወም ለእግዚአብሔር ታማኝ ሆነው ባለመጽናታቸው ወደ ተስፋዪቱ ምድር እንዳይገቡ ተከለከሉ (ዘኍ 14፥29-43 እና ማብ፤ መዝ 95፥7-10 እና ማብ ይመ)። እንደዚሁም አማኞች ካልታዘዙ፣ ልባቸውም እንዲደነድን ከፈቀዱ፣ እነርሱም በመንግሥተ ሰማይ ወደ እግዚአብሔር ዕረፍት ሳይገቡ ሊቀሩ ይችላሉ።

3፥8 **ልባችሁን አታደንድኑ፤** መንፈስ ቅዱስ ኀጢአትን፣ ጽድቅንና ፍርድን አስመልክቶ እኛን ይናገረናል (ዮሐ 16፥8-11፤ ሮሜ 8፥11-14፤ ገላ 5፥16-25)። የእግዚአብሔር ድምፅ ችላ የምንል ከሆን፣ ልባችን ለእግዚአብሔር ቃል ወይም ለመንፈስ ቅዱስ ፈቃድ ፈጽሞ ዝግ እስከሚሆን ድረስ እያደር ደንዳናና የማይሰበር ይሆናል (ቍ 7)። እንዲህ ከሆነ ዘንድም ለእውነትና ለጽድቅ ራስን መስጠት ቀዳሚ ጒዳይ አይሆንም፤ ይልቁንም በእግዚአብሔር መንገድ ሐሤትን በመፈለግ ፈንታ፣ በዓለም መንገድ ርካታ አልባ ደስታን እናሳድዳለን (ቍ 10)፤ ልባችንን በዐመፅ እንዲደነድን ካደረግነው፣ እግዚአብሔር እስከ ወዲያኛው ድረስ ጥሪ እንደማያቀርብልን መንፈስ ቅዱስ ያስጠነቅቀናል (ቍ7-11፤ ዘፍ 6፥3)። ፈጽሞ መመለስ ከማይቻልበት ደረጃ ላይ የመድረስ ሁኔታም አለ (ቍ 10-11፤ 6፥6፤ 10፥26)።

3፥12 **ከሕያው እግዚአብሔር የሚያስኰበልል፤** ጸሓፊው ዐቢይ ነገር ነው ብሎ የያዘውን ጒዳይ፣ ተካካይ በሆነ ርቀት ላይ ጣልቃ በማስገባት ከእምነት ወደ ኋላ ማፈግፈግ ምን ዐይነት አደጋ ሊያስከትል እንደሚችል አንባቢዎቹን በዚሁ መልእክት ሁሉ ከዳር እስከ ዳር ያስጠነቅቃል። ስለዚህ ጒዳይ በይበልጥ ለመረዳት በገጽ 1962 ላይ፣ "*ክሕደት*" በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመልከቱ።

3፥13 **በየቀኑ እርስ በርሳችሁ ተጽናኑ፤** አማኞች በእምነታቸው እንዲቀጥሉ ብዙዎች አገልጋዮች አያበረታቷቸውም ወይም አይመክሯቸውም። እንደዚህ ያሉ አገልጋዮች የሐዋርያትን (ቈላ 1፥21-23፤ 1ጢሞ 4፥1፡16፤ ያዕ 5፥19-20፤ 2ጴጥ 1፥8-11፤ 1ዮሐ 2፥23-25)፣ የዕብራውያን መልእክት ጸሓፊን (2፥3፤ 3፥6-9) ወይም የራሱን የጌታ ኢየሱስን (ማቴ 24፥11-13፤ ዮሐ 15፥1-6) አስቸኳይ የማስጠንቀቂያ መልእክት አይሰብኩም።

3፥18 **ወደ ዕረፍቱ እንዳይገቡ የማለባቸው፤** አንድ አማኝ በጥንቃቄና በቅድስና ካልተጋ በቀር እግዚአብሔር ወደ ሰጠው የተስፋ ዕረፍት ሳይገባ እንደሚችል በዚህ መልእክት ላይ ጒልሕ ሆኖ የተገለጸው፣

ክሕደት

ዕብ 3፥12 "ወንድሞች ሆይ፥ ከእናንተ ማንም ከሕያው እግዚአብሔር የሚያስኰበልል፣ ኀጢአተኛና የማያምን ልብ እንዳይኖረው ተጠንቀቁ።"

ክሕደት (በግሪክ፣ "አፖስታሲያ")፣ በአዲስ ኪዳን ውስጥ በስም መልክ ተጽፎ የሚገኘው ሁለት ጊዜ ነው (ሐሥ 21፥21፤ 2ተሰ 2፥3)፤ ይህ ቃል ከዚህ ላይ ማለትም በዕብ 3፥12 የሚገኘው ደግሞ ግስ ሆኖ ነው (በግሪክ፣ "አፊስቴሚ" ሲሆን፣ የተተረጐመውም፥ "መኰብለል" ተብሎ ነው)። የግሪኩ ቃል የተተረጐመው ኰብለላ፣ ክሕደት፣ ዐመፅ፣ መፈታት (የተፈታች ከተማ እንደሚባለው)፣ ወደ ኋላ ማፈግፈግ ወይም ፊት አዙረውለት ለነበረው በጎ ነገር ጀርባን መስጠት ተብሎ ነው።

(1) *መካድ ማለት* ከክርስቶስ ጋር ያለውን የድነት ግንኙነት ማቋረጥ ወይም ከእርሱ ጋር ካለው አንድነትና በእርሱ ላይ ካለ እውነተኛ እምነት ማፈግፈግ ማለት ነው (በገጽ 1746 ላይ፣ "እምነትና ጸጋ" በሚል ርእስ የቀረበውን የትኵረት ጽሑፍ ይመ)። ስለዚህ ግላዊ ክሕደት እውን ሊሆን የሚችለው ድነትን፣ ዳግም ልደትን፣ በመንፈስ ቅዱስ መታደስን አግኝተው በነበሩት ዘንድ ነው (ከሉቃ 8፥13፤ ከዕብ 6፥4-5 ጋር ያነጻጽሩ)፤ እንግዲያውስ ክሕደት በምድር ላይ በምትገኘው ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ያሉት፣ ድነትን ያላገኙት ሰዎች የአዲስ ኪዳንን አስተምህሮ መካዳቸው ብቻ አይደለም። ክሕደት የተለያዩ የሆኑትን ግን ትስስር ያላቸውን ሁለት ገጽታዎች ሊያመለክት ይችላል፤ (ሀ) *ሥነ መለኮታዊ ክሕደትን፤* ይኸውም ኢየሱስ ክርስቶስና ሐዋርያት ያስተማሩትን ቀዳሚ ትምህርት ሁሉ ወይም አንዳንዱን ትምህርት *መካድ* ነው (1ጢሞ 4፥1፤ 2ጢሞ 4፥3) እና (ለ) *ግብረ ገባዊ ክሕደትን፤* ይህ ደግሞ በቅድስና ይመላለስ የነበረው አማኝ በክርስቶስ መሆኑን አቁሞ፥ በምትኩ እንደ ገና የኀጢአትና የኢግብረ ገባዊነት ባሪያ ሲሆን የሚታይ ነው (ኢሳ 29፥13፤ ማቴ 23፥25-28፤ ሮሜ 6፥15-23፤ 8፥6-13)።

(2) ከክርስቶስ ጋር ያለንን አንድነት የመተው አደጋ እንዳያጋጥመን ለማስጠንቀቅ በእምነትና በመታዘዝ ጸንተን እንገኝ ዘንድም ለማነቃቃት ሲል፣ መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ክሕደት አሳሳቢ ማስጠንቀቂያዎችን ይሰጣል። የእነዚህ የማስጠንቀቂያ ምንባቦች መለኮታዊ ዐላማ፣ "ማስጠንቀቂያዎቹ ተጨባጭነት አላቸው፤ ይሁን እንጂ ክሕደት የለም" በሚለው አመለካከት መጽከም እንደሌለበት ለማስገንዘብ ነው። ይልቁንስ እነዚህን ማስጠንቀቂያዎች ለሙከራ ተጨባጭነት አግባብነት እንዳላቸው ማየት ይኖርብናል፤ የመጨረሻ ድነትን ለማግኘት ከፈለግንም፣ እንደ አሳሳቢ ማስጠንቀቂያዎች ልንቈጥራቸው ይገባል፤ በአዲስ ኪዳን ውስጥ ከሚገኙት ማስጠንቀቂያዎች ጥቂቶቹ የሚከተሉት ናቸው፤ ማቴ 24፥4-5፡11-13፤ ዮሐ 15፥1-6፤ ሐሥ 11፥21-23፤ 14፥21-22፤ 1ቆሮ 15፥1-2፤ ቈላ 1፥21-23፤ 1ጢሞ 4፥1፡16፤ 6፥10-12፤ 2ጢሞ 4፥2-5፤ ዕብ 2፥1-3፤ 3፥6-8፡12-14፤ 6፥4-6፤ ያዕ 5፥19-20፤ 2ጴጥ 1፥8-11፤ 1ዮሐ 2፥23-25።

(3) የክሕደት ምሳሌዎች በሚከተሉት መጻሕፍትና ጥቅሶች ላይ ይገኛሉ፤ ዘፀ 32፤ 2ነገ 17፥7-23፤ መዝ 106፤ ኢሳ 1፥2-4፤ ኤር 2፥1-9፤ ሐሥ 1፥25፤ ገላ 5፥4፤ 1ጢሞ 1፥18-20፤ 2ጴጥ 2፥1፡15፡20-22፤ ይሁ 1፥4፡11-13፤ በዚህ ዘመን መጨረሻ የክርስቶስ ነኝ በምትለዋ ቤተ ክርስቲያን ዘንድ ክሕደት ሊከሠት እንደሚችል አስቀድሞ ተነግሮ የነበረውን ለመረዳት በገጽ 1913 ላይ፣ "የሐሰተኛው ክርስቶስ ዘመን" በሚል ርእስ የቀረበውን የትኵረት ጽሑፍ ይመልከቱ።

(4) *ወደ ክሕደት የሚመሩት ደረጃዎች የሚከተሉት ናቸው፡*

(ሀ) *አማኞች* ካለማመን የተነሣ ለእውነት፣ ለምክር፥ ለማስጠንቀቂያ፣ ለተስፋ ቃላትና ለእግዚአብሔር ቃል ትምህርት ከፍተኛ ትኵረት አይሰጡም (ማር 1፥15፤ ሉቃ 8፥13፤ ዮሐ 5፥44፡47፤ 8፥46)።

(ለ) ከእግዚአብሔር ሰማያዊ መንግሥት እውነትነት ይልቅ ምድራዊ መንግሥት እውነትነት እየጐላ ሲመጣ፣ አማኞች በክርስቶስ ወደ እግዚአብሔር መቅረብን ያቆማሉ (ዕብ 4፥16፤ 7፥19፡25፤ 11፥6)።

(ሐ) ከኀጢአት አታላይነት የተነሣ፥ በግል ስለሚሠሩት ኀጢአት እያደር ግድየለሾች ይሆናሉ (1ቆሮ 6፥9-10፤ ኤፌ 5፥5፤ ዕብ 3፥13)። ከእንግዲህ ወዲያም አይወዱም፤ ክፉንም አይጠሉም (ዕብ 1፥9 እና ማብ ይመ)።

(መ) ልባቸው ከመደንደኑና (ዕብ 3፥8፡13) የእግዚአብሔርንም መንገድ ካለመቀበላቸው የተነሣ (3፥10)፥ በተደጋጋሚ የሚሰማውን የመንፈስ ቅዱስ ድምፅና ተግሣጽ ችላ ይላሉ (ኤፌ 4፥30፤ 1ተሰ 5፥19-22)።

(ሠ) መንፈስ ቅዱስ እንዲ…
የእርሱም እሳት ጠፍቶአል (…
በመጨረሻ መንፈስ ቅዱስ ከቀ…
ሮሜ 8፥13፤ 1ቆሮ 3፥16-17፤ …
(5) ክሕደት ያለ አንዳች …
ለሁለተኛ ጊዜ እንደ ገና መጀ…
የድነት የሕይወት ተመክሮ የ…
ልባቸውን በማደንደን (ዕብ 3…
(ዕብ 10፥26)፣ ንስሓ ለመግባት…
ንስሓ ለመግባትና ድነትን ለማ…
ዘዳ 29፥18-21 እና ማብ፤ …
የእግዚአብሔር ትዕግሥት ገደ…
ዕብ 10፥26-29፡31፤ 1ዮሐ 5…
ተብሎ አስቀድሞ ሊገለጽ አ…
አስተማማኝ መፍትሔ የሚገኘ…
ምክር ውስጥ ነው (ዕብ 3፥7-8…
(6) ክሕደት ከእምነት ፈቀ…
አሥጊ የሆነ አደጋ ቢሆንም (6፥…
ኀጢአት ካልሆነ በቀር፣ ከክሕደ…
(ማቴ 12፥31 እና በመንፈስ …
(7) በማያምን ልብ ከእግዚ…
ይችላሉ፤ ነገር ግን ክርስቶስና …
መጻሕፍት ማስጠንቀቂያዎች …
ራስን የማታለል ሁኔታ ሊከሠ…
"በእምነት መሆናችሁን ለማወ…
ይመ) በማለት ያደፋፍራል።
(8) ስለ መንፈሳዊ ሁኔታቸ…
ይህንኑ መሻትም በልባቸው ው…
እርግጠኛ የሆነ መተማመኛ …
ቅዱስ መጽሐፍ በግልጽ ያረ…
ያነጻጽሩ)፤ በሚያድን ጸጋ ውስጥ…
እንደሚቀበላቸው ቅዱስ መጽ…
ጋር ያነጻጽሩ፤ እንዲሁም ሉቃ …
በማቴ 16፥16፤ 26፥74-75፤ በ…

(ሠ) መንፈስ ቅዱስ እንዲያዝን ተደርጎአል (ኤፌ 4፥30 ይመ፤ ከዕብ 3፥7-8 ጋር ያነጻጽሩ)፣ የእርሱም እሳት ጠፍቶአል (1ተሰ 5፥19)፤ ቤተ መቅደሱም ተደፍሮአል (1ቆሮ 3፥16)። በመጨረሻ መንፈስ ቅዱስ ከቀድሞ አማኞች ሕይወት ወጥቶ ይሄዳል (መሳ 16፥20፤ መዝ 51፥11፤ ሮሜ 8፥13፤ 1ቆሮ 3፥16-17፤ ዕብ 3፥14)።

(5) ክሕደት ያለ አንዳች ቁጥጥር እንዲቀጥል እንዲሁ ከተተወ፣ በመጨረሻ ግለሰቦች ለሁለተኛ ጊዜ እንደ ገና መጀመር በማይችሉበት ደረጃ ላይ ሊደርሱ ይችላሉ፤ (ሀ) በክርስቶስ የድነት የሕይወት ተመክሮ የነበራቸው ግን ሆን ብለው ያለማቋረጥ ለመንፈስ ቅዱስ ድምፅ ልባቸውን በማደንደን (ዕብ 3፥7-10)፣ ወደውና ፈቅደው ኀጢአት መሥራትን የሚቀጥሉት (ዕብ 10፥26)፣ ንስሓ ለመግባትና ወደ እግዚአብሔር ለመመለስም እምቢተኞች የሆኑት ተመልሰው ንስሓ ለመግባትና ድነትን ለማግኘት ከማይችሉበት ደረጃ ሊደርሱ ይችላሉ (ዕብ 6፥4-6 ይመ፤ ዘዳ 29፥18-21 እና ማብ፤ 1ሳሙ 2፥25 እና ማብ፤ ምሳ 29፥1 እና ማብ ይመ)። የእግዚአብሔር ትዕግሥት ገደብ አለው (1ሳሙ 3፥11-14፤ ማቴ 12፥31-32፤ 2ተሰ 2፥9-11፤ ዕብ 10፥26-29፡31፤ 1ዮሐ 5፥16)። (ለ) ይህ ለመመለስ የማይቻልበት ደረጃ እንዲህ ነው ተብሎ አስቀድሞ ሊገለጽ አይችልም። ስለዚህ ከፍጹም ክሕደት አደጋ ለመጠበቅ ብቸኛው አስተማማኝ መፍትሔ የሚገኘው፣ "ዛሬ ድምፁን ብትሰሙ፣ ... ልባችሁን አታደንድኑ" በሚለው ምክር ውስጥ ነው (ዕብ 3፥7-8፡15፤ 4፥7)።

(6) ክሕደት ከእምነት ፈቀቅ ለሚሉት (ዕብ 2፥1-3)፣ ከእግዚአብሔርም ለሚለዩት በጣም አሥጊ የሆነ አደጋ ቢሆንም (6፥6)፣ በመንፈስ ቅዱስ ድምፅ ላይ በተደጋጋሚ ሆን ተብሎ በሚፈጸም ኀጢአት ካልሆነ በቀር፣ ክክሕደት የመጨረሻ ደረጃ ላይ እንደማይደረስ በአጽንዖት ሊገለጽ ይገባል (ማቴ 12፥31 እና በመንፈስ ቅዱስ ላይ ስለሚሠራ በደል የቀረበውን ማብራሪያ ይመ)።

(7) በማያምን ልብ ከእግዚአብሔር የሚለዩት (3፥12)፣ ክርስቲኖች ነን ብለው ሊያስቡ ይችላሉ፤ ነገር ግን ክርስቶስና መንፈስ ቅዱስ ለሚጠይቋቸው ግዴታዎች እንዲሁም ለቅዱሳት መጻሕፍት ማስጠንቀቂያዎች ግድየለሾች መሆናቸው ክርስቲያኖች አለመሆናቸውን ያሳያል። ራስን የማታለል ሁኔታ ሊከሠት ስለሚችል፣ ጳውሎስ ድነትን አግኝተናል የሚሉትን ሁሉ፣ "በእምነት መሆናችሁን ለማወቅ ራሳችሁን መርምሩ፤ ራሳችሁን ፈትኑ" (2ቆሮ 13፥5 እና ማብ ይመ) በማለት ያደፋፍራል።

(8) ስለ መንፈሳዊ ሁኔታቸው ከልብ የሚጨነቁ፣ በንስሓም ወደ እግዚአብሔር በመመለስና ይቅርታ መሻትም በልባቸው ውስጥ ያገኙት፣ ምሕረት የማይደረግለት ክሕደት ስለ መፈጸማቸው አርግጠኛ የሆነ መተማመኛ አላቸው፤ እግዚአብሔር ማንም ሰው እንዲጠፋ እንደማይፈልግ ቅዱስ መጽሐፍ በግልጽ ያረጋግጣል (2ጴጥ 3፥9 ይመ፤ ከኢሳ 1፥18-19፤ 55፥6-7 ጋር ያነጻጽሩ)፤ በሚያድን ጸጋ ውስጥ የነበሩት ሁሉ ንስሓ ቢገቡና ወደ እርሱ ቢመለሱ እግዚአብሔር እንደሚቀበላቸው ቅዱስ መጽሐፍ ያውጃል (ገላ 5፥4ን ከ4፥19፤ 1ቆሮ 1-5ን ከ2ቆሮ 2፥5-11 ጋር ያነጻጽሩ፤ እንዲሁም ሉቃ 5፥11-24፤ ሮሜ 11፥20-23፤ ያዕ 5፥19-20፤ ራእ 3፥14-20 ይመ፤ በማቴ 16፥16፤ 26፥74-75፤ በዮሐ 21፥15-22 ላይ የጴጥሮስን ታሪክ በማስረጃነት ይመ)።

እንዳይገቡ የማለባቸው እነማን ነበሩ?
[19]እንግዲህ ሊገቡ ያልቻሉት ካለማመናቸው
የተነሣ እንደ ሆነ እንረዳለን።

የሰንበት ዕረፍት ለእግዚአብሔር ሕዝብ

4 እንግዲህ ወደ ዕረፍቱ ለመግባት
የተሰጠው ተስፋ አሁንም የተጠበቀ
ስለሆነ፣ ከእናንተ ማንም ለዚያ ሳይበቃ
እንዳይቀር እንጠንቀቅ፤ [2]ለእነዚያ እንደ
ተሰበከ ለእኛም ደግሞ የምሥራቹ ቃል
ተሰብኮልናልና። ነገር ግን ሰሚዎቹ
ቃሉን ከእምነት ጋር ስላላዋሐዱት[a]
አልጠቀማቸውም። [3]እኛ ያመንነው ግን
ወደዚያ ዕረፍት እንገባለን፤ እግዚአብሔርም፣
"ስለዚህ በቍጣዬ እንዲህ ብዬ ማልሁ፤
'ወደ ዕረፍቴ ከቶ አይገቡም' "
ብሎአል።
ይሁን እንጂ ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ የእርሱ
ሥራ ተከናውኖአል። [4]ስለ ሰባተኛውም ቀን
በአንድ ስፍራ፣ "በሰባተኛውም ቀን እግዚአብሔር
ከሥራው ሁሉ ዐረፈ" ብሎአልና።
[5]ቀደም ባለው ክፍል ደግሞ፣
"ወደ ዕረፍቴ ከቶ አይገቡም" ይላል።
[6]ወደ ዕረፍቱ ገና የሚገቡ አንዳንዶች
አሉ፤ ቀድሞ የምሥራቹ ቃል የተሰበከላቸው
ባለመታዘዛቸው ምክንያት ወደ ዕረፍት
አልገቡም። [7]ስለዚህ እግዚአብሔር፣ "ዛሬ" ብሎ
እንደገና አንድን ቀን ወሰነ፤ ይህም ከብዙ
ዘመን በኋላ በዳዊት በኩል፣
"ዛሬ ድምፁን ብትሰሙ፣
ልባችሁን አታደንድኑ"
ተብሎ ቀደም ሲል እንደተነገረው
ነው።
[8]ኢያሱ ዕረፍትን ሰጥቶአቸው ቢሆን ኖሮ፣
ከዚያ በኋላ እግዚአብሔር ስለ ሌላ ቀን ባልተናገረ
ነበር። [9]ስለዚህ የሰንበት ዕረፍት ለእግዚአብሔር
ሕዝብ ገና ቀርቶለታል፤ [10]ምክንያቱም
ወደ እግዚአብሔር ዕረፍት የሚገባ ሁሉ፣
እግዚአብሔር ከሥራው እንዳረፈ፣ እርሱም
ደግሞ ከሥራው ያርፋል። [11]እንግዲህ
ማንም የእነዚያን አለመታዘዝ ምሳሌ
ተከትሎ እንዳይወድቅ ወደዚያ ዕረፍት
ለመግባት እንትጋ።
[12]የእግዚአብሔር ቃል ሕያውና የሚሠራ
ነውና፤ በሁለት በኩል ስለት ካለው ሰይፍ
ሁሉ ይልቅ ስለታም ነው፤ ነፍስንና

3፥19 መዝ78፥22፤ 106፥24፤ ዮሐ3፥36
4፥1 ዕብ12፥15
4፥2 1ተሰ2፥13
4፥3 ዘዳ1፥34፡35፤ መዝ95፥11፤ ዕብ3፥11
4፥4 ዘፍ2፥2፡3፤ ዘፀ20፥11
4፥5 ቍ3፤ መዝ95፥11
4፥6 ቍ11፤ ዕብ3፥18
4፥7 መዝ95፥7፡8፤ ዕብ3፥7፡8፡15
4፥8 ኢሱ22፥4፤ ዕብ1፥1
4፥10 ቍ4፤ ዘሌ23፥3፤ ራእ14፥13
4፥11 ቍ6፤ ዕብ3፥18
4፥12 ኢሳ55፥11፤ ኤር23፥29፤ ማር4፥14፤ ሉቃ5፥1፤ 11፥28፤ ዮሐ10፥35፤ ሐሥ7፥38፤ 12፥24፤ 1ቆሮ14፥24፡25፤ ኤፌ6፥17፤ 1ተሰ2፥13፤ 2ጢሞ2፥9፤ 1ጴጥ1፥23፤ 1ዮሐ2፥14፤ ራእ1፥2፡9፡16

[a] 4፥2 ወይም ከታዘዙት ጋር ስላላመኑ

እስራኤላውያን ሙሴ ከግብፅ ካወጣቸው በኋላ ወደ ተስፋዪቱ ምድር ያልገቡ መሆናቸውን በማሳየት ነው (ዘኍ 14፥29 እና ማብ፡ ዘዳ 1፥26 እና ማብ ይመ)። ጸሓፊው እዚህ ላይ ሁለት ጕዳዮችን ለይቶ ያመለክታል፤ እነርሱም፣ (1) እስራኤላውያን በእግዚአብሔር ቤዛዊ ኀይል ውስጥ ዐልፈውበታል (ቍ 16)፤ የእግዚአብሔርን ታላላቅ ሥራዎች አይተዋል (ቍ 9)፤ ይሁን እንጂ ዐመፀኞች ነበሩ፤ ምክንያቱም የእግዚአብሔርን የተስፋ ቃሎች አላመኑም ወይም ማስጠንቀቂያውን ልብ ብለው አላስተዋሉም (ቍ 18-19)። ስለዚህ በምድረ በዳ ጠፍተው ተደመሰሱ (ቍ 17)፤ ወደ ተስፋዪቱም ምድር ሳይገቡ ቀሩ። (2) እስራኤላውያን በመጀመሪያ ከእግዚአብሔር ጋር የነበራቸው መልካም የሕይወት ተመክሮ ወደ ከነዓን በደኅና እንዲገቡ ዋስትና አልሆናቸውም። በታማኝነት እስከ መጨረሻው መጽናት ስላልቻሉ፤ የደኅንነታቸውን ምንጭ ማለትም ጸጋን፣ ምሕረትንና፣ "የሕያው እግዚአብሔርን" (ቍ 12) ህልዎት ወደ ጐን ተዉ።

4፥1 ዕረፍቱ … ለዚያ ሳይበቃ እንዳይቀር፤ በእምነት ጸንቶ መገኘትንና ለኢየሱስ መታዘዝን መተው፣ ዘላለማዊ የሆነውንና ተስፋ የተገባውን የመንግሥተ ሰማይን ዕረፍት ሳያገኙ የመቅረትን አሳዛኝ ሁኔታ ያስከትላል (ከ11፥16፤ 12፥22-24 ጋር ያነጻጽሩ)። (1) "እንጠንቀቅ" የሚለው ሐረግ የተነገረው ሊከሠት ከሚችለው ከዚህ አሳዛኝ ሁኔታና ይህንኑም ተከትሎ ሊመጣ ካለው የእግዚአብሔር ፍርድ አንጻር ነው። (2) በእምነት መጽናት ከልብ በሆነ ቍራጥነት በክርስቶስ ወደ እግዚአብሔር መቅረብን እንድንቀጥልበት ይጠይቃል (ቍ 16፤ 7፥25)።

4፥3 ወደዚያ ዕረፍት እንገባለን፤ በሚያድነው የክርስቶስ መልእክት ያመነው እኛ ብቻ ወደ እግዚአብሔር መንፈሳዊ ዕረፍት እንገባለን። ክርስቶስ ሸክማችንንና በደላችንን በመውሰድ፣ የይቅርታውን፣ የድነቱንና የመንፈሱን "ዕረፍት" ይሰጠናል (ማቴ 11፥28)። ይሁን እንጂ አሁን ባለን በዚህ ሕይወት ዕረፍታችን ከፊል ነው፤ በጨካኝ ዓለም ውስጥ በጭንቅ የምንኖር መናኞች ነን። በኋላ ሆነን እንደ በጎ ፈቃዱ በየተራ ሕይወታችን ሲያልፍ፣ በመንግሥተ ሰማይ ፍጹም ወደ ሆነው ዕረፍት እንገባለን (የሚቀጥለውን ማብራሪያ ይመ)።

4፥9 ስለዚህ የሰንበት ዕረፍት … ቀርቶለታል፤ እግዚአብሔር ተስፋ አድርጎ የሰጠው ዕረፍት ምድራዊ ብቻ ሳይሆን ሰማያዊም ነው (ቍ 7-8 ይመ፤ ከ13፥14 ጋር ያነጻጽሩ)። ለአማኞች በመንግሥተ ሰማይ ዘላለማዊ የሆነ ዕረፍት አለላቸው (ዮሐ 14፥1-3 ይመ፤ ከዕብ 11፥10:16 ጋር ያነጻጽሩ)። ወደዚህ ፍጹም ወደ ሆነው ዕረፍት መግባት ማለት በዚህ ሕይወት ካለንበት ዓለም ማለትም የጋራ ዕጣ ፈንታችን ከሆነው ከልፋት፣ ከሥቃይና ከስደት መገላገል ነው (ከራእ 14፥13 ጋር ያነጻጽሩ)፤ በራሱ በእግዚአብሔር ዕረፍት ውስጥ መሳተፍ፣ ከእግዚአብሔርና ከተቤዣቸው ቅዱሳን ጋር የማያቋርጥ ደስታ፣ ሐሤት፣ ፍቅርና ኅብረት ማድረግ ማለት ነው (ራእ 21—22)።

4፥11 ወደዚያ ዕረፍት ለመግባት እንትጋ፤ ዘላለማዊ ከሆነው ከዚህ ታላቅ በረከት ሁኔታና ወደ ዕረፍቱ ሳይገቡ ከቀሩት ሰዎች ዘግናኝ ዕጣ ፈንታ አንጻር፣ አማኞች ሰማያዊ ወደ ሆነው ወደ እግዚአብሔር ሕዝብ ቤት ለመግባት መትጋት አለባቸው። ይህም ለጸሎት የተሰጡ በመሆን (ቍ 16)፣ ለሰማያዊ ግብ በርትቶ ወደፊት መግፋትን (3፥13-14)፣ ከቃሉ ጋር በብርቱ መጣበቅን (ቍ 12) ይጠይቃል።

4፥12 የእግዚአብሔር ቃል፤ ወደ እግዚአብሔር ዕረፍት ማን እንደሚገባ የሚወስነው የእግዚአብሔር ቃል ነው። ሐሳባችንና ፍላጎታችን መንፈሳዊ ወይም ኢመንፈሳዊ መሆኑን ለመለየት ወደ ውስጣችን ገብቶ የሚቈርጥ ስለት ያለው ሰይፍ ነው። የእግዚአብሔር ቃል ሁለት ስለት አለው፤ ይኸውም የዘላለም ሕይወት

መንፈስን፣ ጅማትንና ቅልጥምን እስኪለያይ ድረስ ዘልቆ ይወጋል፤ የልብንም ሐሳብና ምኞት ይመረምራል። [13]ከእግዚአብሔር ዐይን የተሰወረ ምንም ፍጥረት የለም፤ ስለ ራሳችን መልስ መስጠት በሚገባን በእርሱ ፊት ሁሉም ነገር የተራቈተና የተገለጠ ነው።

ታላቁ ሊቀ ካህናት ኢየሱስ

[14]እንግዲህ ወደ ሰማያት የረገ[a] ታላቅ ሊቀ ካህናት የእግዚአብሔር ልጅ ኢየሱስ ስላለን፣ እምነታችንን አጥብቀን እንያዝ። [15]በድካማችን የማይራራልን ሊቀ ካህናት የለንምና፤ ነገር ግን እንደ እኛ በማንኛውም ነገር የተፈተነ ሊቀ ካህናት አለን፤ ይሁን እንጂ ምንም ኀጢአት አልሠራም። [16]እንግዲህ ምሕረትን እንድንቀበልና በሚያስፈልገንም ጊዜ የሚረዳንን ጸጋ እንድናገኝ፣ ወደ ጸጋው ዙፋን በእምነት እንቅረብ።

5 እያንዳንዱ ሊቀ ካህናት ከሰዎች መካከል ይመረጣል፤ የእግዚአብሔርም በሆነው ነገር ላይ ሰዎችን በመወከል ለኀጢአት የሚሆነውን መባንና መሥዋዕትን ለማቅረብ ይሾማል። [2]እርሱ ራሱ ድካም ያለበት በመሆኑ፣ አላዋቂ ለሆኑትና ለሚባዝኑት ሊራራላቸው ይችላል። [3]ስለ ራሱ ኀጢአትና ስለ ሌሎች ሰዎች ኀጢአት መሥዋዕት ማቅረብ የተገባው በዚሁ ምክንያት ነው።

[4]እርሱን እንደ ተጠራ በእግዚአብሔር መጠራት አለበት እንጂ፣ ይህን ክብር ለራሱ የሚወስድ ማንም የለም። [5]እንዲሁም ክርስቶስ ሊቀ ካህናት የመሆንን ክብር ለራሱ አልወሰደም፤ ነገር ግን እግዚአብሔር፣

"አንተ ልጄ ነህ፤
እኔ ዛሬ አባት ሆንሁህ"[b] አለው።

[6]እንዲሁም በሌላ ስፍራ፣

"እንደ መልከ ጼዴቅ ሹመት፣
አንተ ለዘላለም ካህን ነህ" ይላል።

[7]ኢየሱስ በዚህ ምድር በኖረበት ዘመን ከሞት ሊያድነው ወደሚችለው ጸሎትንና ልመናን ከታላቅ ጩኸትና ከእንባ ጋር አቀረበ፤ ፍጹም ትሑት ሆኖ በመታዘዙም ጸሎቱ ተሰማለት። [8]የእግዚአብሔር ልጅ ቢሆንም እንኳ፣ ከተቀበለው መከራ መታዘዝን ተማረ፤ [9]በዚህም ፍጹም ሆኖ ከተገኘ በኋላ፣ እርሱን ለሚታዘዙ ሁሉ የዘላለም ድነት ምክንያት

4፥13 መዝ33፥13-15፤ ምሳ5፥21፤ ኤር16፥17፤ 23፥24፤ ዳን2፥22
4፥14 ማቴ4፥3፤ ዕብ2፥17፤ 3፥1፤ 6፥20፤ 8፥1፤ 9፥24
4፥15 2ቆሮ5፥21፤ ዕብ2፥17፡18
4፥16 ኤፌ3፥12፤ ዕብ7፥19
5፥1 ዕብ2፥17፤ 7፥27፤ 8፥3፤ 9፥9
5፥2 ኢሳ29፥24፤ ዕብ2፥18፤ 4፥15፤ 7፥28
5፥3 ዘሌ9፥7፤ 16፥6፤ ዕብ7፥27፤ 9፥7
5፥4 ዘፀ28፥1፤ ዘኍ14፥40፤ 18፥7
5፥5 መዝ2፥7፤ ማቴ3፥17፤ ዮሐ8፥54፤ ዕብ1፥1፤ 2፥17
5፥6 ቍ10፤ ዘፍ14፥18፤ መዝ110፥4፤
5፥6 ዕብ6፥20፤ 7፥1-22 5፥7 መዝ22፥24፤ ማቴ27፥46፡50፤ ማር14፥36፤ ሉቃ22፥41-44፤ 23፥46
5፥8 ፊል2፥8፤ ዕብ1፥2 5፥9 ዕብ2፥10

[a] 4፥14 ወይም ወደ ሰማይ የሄደ
[b] 5፥5 ወይም ወለድሁህ።

ይሰጠናል፤ አሊያ ደግሞ ለዘላለም ሞት ይፈርድብናል (ከዮሐ 6፥63፤ 12፥48 ጋር ያነጻጽሩ)። ስለዚህ ለእግዚአብሔር ቃል የምንሰጠው ምላሽ ሊቀ ካህናታችን ወደ ሆነው ወደ ኢየሱስ መቅረብ መሆን አለበት (ቍ 14-16፤ በገጽ 1080 ላይ፣ «የእግዚአብሔር ቃል» በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

4፥14 ታላቅ ሊቀ ካህናት ስላለን፤ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የእኛ ሊቀ ካህናት ስለ መሆኑ 8፥1 እና ማብራሪያውን ይመልከቱ።

4፥16 ወደ ጸጋው ዙፋን በእምነት እንቅረብ፤ ክርስቶስ በድካማችን ስለሚራራልን (ቍ 15)፣ ጸሎታችንና ምልጃችን ተቀባይነት እንዳገኘና በሰማይ አባታችንም ዘንድ ተፈላጊነት እንዳለው በማመን፣ ወደ ሰማያዊ ዙፋኑ በሙሉ ልብ መቅረብ እንችላለን (ከ10፥19-20 ጋር ያነጻጽሩ)። «የጸጋው ዙፋን» ተብሎአል፤ ምክንያቱም ከዙፋኑ የእግዚአብሔር ፍቅር፣ ርዳታ፣ ምሕረት፣ ይቅርታ፤ መንፈሳዊ ኀይል፣ የመንፈስ ቅዱስ መውረድ፣ መንፈሳዊ ስጦታ፣ የመንፈስ ፍሬና በማንኛውም ጊዜ የምንፈልገው ነገር ሁሉ ይገኛልና። ከድነት ታላላቅ በረከቶች አንዱ፣ ርዳታ የምንሻበትን ወደ እርሱ ህልዎት የሚመራውን መንገድ በመክፈት ክርስቶስ አሁንም ሊቀ ካህናታችን መሆኑ ነው።

5፥1 እያንዳንዱ ሊቀ ካህናት፤ ተቀባይነት ላለው ክህነት ሁለት የብቃት መለኪያዎች አስፈላጊ ናቸው፤ (1) ሊቀ ካህናቱ ካለማወቅ፣ ሆን ተብሎ ካልተሠራ ኀጢአት ወይም ከድካም የተነሣ ከመንገድ ለወጡት ርኅሩኅ፣ ደግና ታጋሽ መሆን ይኖርበታል (ቍ 2፤ 4፥15 ይመ፤ ከዘሌ 4፤ ከዘኍ 15፥27-29 ጋር ያነጻጽሩ)። (2) በእግዚአብሔር የተሾመ መሆን አለበት (ቍ 4-6)። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ሁለቱንም የብቃት መለኪያዎች ያሟላል (ዘሌ 8፥2 እና ማብ ይመ)።

5፥6 እንደ መልከ ጼዴቅ ሹመት፤ መልከ ጼዴቅ ከሌዋዊ ክህነት በፊት የነበረ በዘፍጥረት ምዕራፍ 14 ላይ በሳሌም (ምናልባትም ኢየሩሳሌም ልትሆን ትችላለች 7፥1፤ ዘፍ 14፥18፤ መዝ 110፥1-4) የእግዚአብሔር ሊቀ ካህናት ሆኖ የተገለጸ፣ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ምስጢር ሆኖ የቀረበ ሰው ነው። የክርስቶስ ክህነት የመልከ ጼዴቅ ክህነት ዐይነት ነው (7፥1-3 እና ማብ ይመ)።

5፥7 ከታላቅ ጩኸትና ከእንባ፤ ይህ ምንባብ ጌታ ኢየሱስ በጌቴሴማኒ አትክልት ስፍራ የጸለየው ጸሎት የቱን ያህል ከባድ እንደ ነበር ሳያመለክት አይቀርም። የክርስቶስ ጸሎት ተሰምቶአል፤ ጸሎቱ የተሰማውም እግዚአብሔር ከሞት ጋር የተያያዘውን ሁሉ በማስወገዱ ረገድ ሳይሆን፣ መቀበል የነበረበትን ሥቃይ ሲቀበል የእግዚአብሔርን ርዳታ በማግኘቱ ነው። እኛም የምንፈተንበት ጊዜ ይኖራል፤ በሙሉ ልብ ያቀረብነው ጸሎትም መልስ ያላገኘ ሊመስል ይችላል። በእንዲህ ያለ ጊዜ ኢየሱስም በተመሳሳይ ሁኔታ ተፈትኖ እንደ ነበር፤ እግዚአብሔርም በሕይወታችን እናልፍበት ዘንድ ለፈቀደው ነገር በቂ የሆነውን ጸጋ እንደሚሰጠን ማስታወስ ይኖርብናል (ማቴ 26፥39 እና ማብ ይመ)።

5፥8 መታዘዝን ተማረ፤ በተበላሸ ዓለም ውስጥ ለእግዚአብሔር በታማኝነት ሲታዘዙ የሚደርሰውን ሥቃይና የሚያስከፍለውን ዋጋ ክርስቶስ በሕይወት ተመክሮ ተማረ (ከ12፥2፤ ከኢሳ 50፥4-6፤ ከፊል 2፥8 ጋር ያነጻጽሩ)። እርሱ ፍጹም አዳኝና ፍጹም ሊቀ ካህናት ሆነ፤ ምክንያቱም ሥቃይንና ሞትን የተቀበለው ያለ ኀጢአት ነበርና። ስለዚህ የዘላለምን ድነት ያመጣልን ዘንድ (ቍ 9፤ 2፥10 እና ማብ ይመ) በማንኛውም ረገድ ብቃት ነበረው (ቍ 1-6)።

5፥9 እርሱን ለሚታዘዙ ሁሉ ... ድነት፤ በኢየሱስ ሥቃይ የተገኘው የዘላለም ድነት (ቍ 8)፤ የሚሰጠው በእምነት ለእርሱ ታዛዦች ለሆኑት ብቻ ነው። የሚያድነው እምነትም የመታዘዝ እምነት ነው (ዮሐ 8፥31፤ ሮሜ 1፥5፤ 16፥26፤ ያዕ 2፥17-26)።

ሆኑላቸው፤ [10]እንደ መልከ ጼዴቅ ሹመትም
ሊቀ ካህናት ተብሎ በእግዚአብሔር ተሾመ።

በእምነት ስላለመጽናት የተሰጠ ማስጠንቀቂያ

[11]ስለዚህ ጉዳይ የምንናገረው ብዙ
ነገር አለን፤ ነገር ግን ለመማር ዳተኛ ስለ
ሆናችሁ ለማስረዳት አስቸጋሪ ነው። [12]በዚህ
ጊዜ አስተማሪዎች ልትሆኑ ሲገባችሁ፣ ገና
የእግዚአብሔርን ቃል የመጀመሪያ ትምህርት
የሚያስተምራችሁ ሰው ያስፈልጋችኋል፤
የሚያስፈልጋችሁም ጠንካራ ምግብ
ሳይሆን ወተት ነው። [13]ወተት የሚጋት
ሁሉ ሕፃን ስለሆነ፣ ከጽድቅ ትምህርት ጋር
ገና አልተዋወቀም። [14]ጠንካራ ምግብ ግን
መልካሙን ከክፉው ለመለየት ራሳቸውን
ላስለ መዱ፣ ለበሰሉ ሰዎች ነው።

6 ስለዚህ ስለ ክርስቶስ የተሰጠውን
የመጀመሪያ ትምህርት ትተን ወደ
ብስለት እንሂድ፤ ከሞተ ሥራ ንስሓ ስለ
መግባትና* በእግዚአብሔር ስለ ማመን እንደ
ገና መሠረትን አንጣል፤ [2]እንዲሁም ስለ
ጥምቀቶች፣ እጆችን ስለ መጫን፣ ስለ
ሙታን ትንሣኤና ስለ ዘላለም ፍርድ
ትምህርት እንደ ገና አንመሥርት።
[3]እግዚአብሔር ቢፈቅድ ይህን እናደርጋለን፡
[4]አንድ ጊዜ ብርሃን የበራላቸውን፣
ሰማያዊውን ስጦታ የቀመሱትን፣ ከመንፈስ
ቅዱስ ተካፋዮች የሆኑትን፣ [5]መልካሙን
የእግዚአብሔር ቃልና የሚመጣውን ዓለም
ኀይል የቀመሱትን፣ [6]በኋላ ግን የካዱትን
እንደ ገና ወደ ንስሓ መመለስ አይቻልም፤
ምክንያቱም እነርሱ ለገዛ ጥፋታቸው የእግ
ዚአብሔርን ልጅ እንደገና ይሰቅሉታል፤
ያዋርዱታልም።
[7]ዘውትር በእርሷ ላይ የሚወርደውን
ዝናብ የምትጠጣና ለሚያርሷትም ፍሬ
የምትሰጥ መሬት ከእግዚአብሔር በረከትን
ትቀበላለች። [8]ነገር ግን እሾህና አሜከላ
የምታበቅል* መሬት ዋጋ ቢስ ትሆናለች፤
መረገሚያዋም ተቃርቦአል፤ መጨረሻዋም
በእሳት መቃጠል ነው።
[9]ወዳጆች ሆይ፤ ምንም እንኳ እንደዚህ
ብንናገርም፣ ከድነታችሁ ጋር የተያያዘ ታላቅ
ነገር እንዳላችሁ ርግጠኞች ነን። [10]እግዚአብሔር
ዐመፀኛ አይደለም፤ እርሱ ሥራችሁን
እንዲሁም በፊትም ሆነ አሁን ቅዱሳንን
በመርዳት ስለ ስሙ ያሳያችሁትን ፍቅር
አይረሳም። [11]የተሰጠው ተስፋ እስኪፈጸም
ድረስ እያንዳንዳችሁ እንዲሁ ያለውን ትጋት
እስከ መጨረሻ እንድታሳዩ እንመኛለን።
[12]በእምነትና በትዕግሥት የተስፋውን
ቃል የሚወርሱትን እንድትመስሉ
እንጂ ዳተኞች እንድትሆኑ አንፈልግም።

የእግዚአብሔር የተስፋ ቃል ርግጠኛነት

[13]እግዚአብሔር ለአብርሃም ተስፋ በሰጠው
ጊዜ፣ የሚምልበት ከእርሱ የሚበልጥ ሌላ
ባለ መኖሩ፣ በራሱ ማለ፤ [14]እንዲህም
አለ፤ "በርግጥ እባርክሃለሁ፤ ዘርህንም
አበዛዋለሁ።" [15]አብርሃምም በትዕግሥት
ከጠበቀ በኋላ የተሰጠውን ተስፋ አገኘ።
[16]ሰዎች ከእነርሱ በሚበልጥ ይምላሉ፤
መሐላውም የተባለውን ነገር ስለሚያጸና፣
በመካከላቸው የተነሣው ክርክር ሁሉ ይቋ
ገዳል። [17]እግዚአብሔር የማይለወጥ ዐላማውን
ለተስፋው ቃል ወራሾች ግልጽ ለማድረግ
ስለ ፈለገ፣ በመሐላ አጸናው፤ [18]እግዚአብሔር
ከቶ ሊዋሽ አይችልም፤ እርሱ በሁለት

*6፥1 ወይም ከከንቱ ሥርዐት

ዕብ 7፥25

5፥10 ቍ5፥6፤ ዕብ2፥17
5፥12 1ቆሮ3፥2፤ ዕብ6፥1፤ 1ጴጥ2፥2
5፥13 1ቆሮ14፥20
5፥14 ኢሳ7፥15፤ 1ቆሮ2፥6
6፥1 ፊል3፥12-14፤ ዕብ5፥12፤ 9፥14
6፥2 ዮሐ3፥25፤ ሐሥ2፥24፤ 6፥6፤ 17፥18፡32
6፥3 ሐሥ18፥21
6፥4 ገላ3፥2፤ ኤፌ2፥8፤ ዕብ10፥32
6፥5 መዝ34፥8፤ ዕብ4፥12
6፥6 ማቴ4፥3፤ 2ጴጥ2፥21፤ 1ዮሐ5፥16
6፥8 ዘፍ3፥17፡18፤ ኢሳ5፥6፤ 27፥4
6፥9 1ቆሮ10፥14
6፥10 ማቴ10፥40፡42፤ 1ተሰ1፥3
6፥11 ዕብ3፥6
6፥12 2ተሰ1፥4፤ ዕብ10፥36፤ 13፥7፤ ያዕ1፥3፤ ራእ13፥10፤ 14፥12
6፥13 ዘፍ22፥16፤ ሉቃ1፥73
6፥14 ዘፍ22፥17
6፥15 ዘፍ21፥5
6፥16 ዘፀ22፥11
6፥17 ቍ18፤ መዝ110፥4፤ ሮሜ4፥16፤ ዕብ11፥9
6፥18 ዘኍ23፥19፤ ቲቶ1፥2፤ ዕብ3፥6

5፥12 ጠንካራ ምግብ ሳይሆን ወተት፤ በገጽ 1800 ላይ፣ *"ሦስት ዐይነት ሰዎች"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመልከቱ።

5፥14 መልካሙን ከክፉው ለመለየት፤ በእምነት ደካማ የሆኑትና ገና ያላደጉት በዚህ ምድራዊ ሕይወት ውስጥ የትኛው መልካም እንደ ሆነና እንዳልሆነ፣ የትኛው ደግሞ እግዚአብሔርን እንደሚያስከብርና እንደማያስከብር ለመለየት የሚያበቃው መንፈሳዊ መመልከቻና መለያ ይጐድላቸዋል። በሌላ በኩል ግን የበሰሉት አማኞች ያለማቋረጥ በጽድቅና በመታዘዝ ስለሚጓዙ፣ መልካሙንና ክፉውን በጥንቃቄ ለመለየት የስሜት አውታሮቻቸውን አሠልጥነዋል። ጽድቅን ለመውደድና ክፋትን ለመጥላት በመሠልጠናቸው (1፥9 እና ማብ ይመ)፣ በጽድቅ መርሖች መሠረትም አእምሯቸውን በማደሳቸው (ሮሜ 12፥1-2)፣ በመንፈስ ቅዱስ ምሪት ነገሮችን ከእግዚአብሔር አይታ አንጻር እንዲያዩ በመብቃታቸው፣ የእግዚአብሔርን ቃል ጠንካራ ምግብ መመገብና እስከ ክርስቶስ ሙላት ድረስ ማደግ ይችላሉ (ከኤፌ 4፥13 ጋር ያነጻጽሩ)።

6፥4-6 እንደ ገና ወደ ንስሓ መመለስ አይቻልም፤ ከዚህ ላይ የዕብራውያን ጸሓፊ ክሕደት የሚያስከትለውን መዘዝ (ከእምነት መራቅ) ያብራራል። ይህን ሐሳብ በይበልጥ ለመረዳት በገጽ 1962 ላይ፣ *"ክሕደት"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመልከቱ።

6፥9 ታላቅ ነገር እንዳላችሁ፤ ጸሓፊው አንባቢዎቹ በቍ 4-8 ላይ በተመለከተው ክሕደት ውስጥ እንዳልገቡ ርግጠኛ ነው። እንዲህ በማለትም ያረጋግጥላቸዋል፤ በእምነትና በፍቅር ለክርስቶስ ታማኝ ሆነው ለጸኑት (ቍ 10-12)፣ የዘላለም ድነት ተስፋቸው ርግጥ ነው፤ ሊለወጥም አይችልም፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር ሊዋሽ አይችልም፤ የሰጠው ተስፋም ጽኑ ነው (ቍ 13-20)።

6፥18 እግዚአብሔር ከቶ ሊዋሽ አይችልም፤ እግዚአብሔር የማይዋሽ በመሆኑ ለአብርሃም የሰጠው ተስፋ እውነት ነው (ቍ 14)። የእግዚአብሔር እውነተኛነት የሚታየው ለአብርሃም በሰጠው ቃል ላይ ብቻ ሳይሆን፣ በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ ባለው ቃሉ ሁሉ ላይ ነው። ይኸውም መጽሐፍ ቅዱስ እስትንፋስ እግዚአብሔር ያለው ቃል በመሆኑ፣ ፍጹም የሆነው እውነት በቅንጣት ቃሉና በዐረፍተ ነገሮቹም ላይ ይገኛል። ጸሓፊዎቹ የመጀመሪያውን ቃል የጻፉትና የእግዚአብሔርን መልእክት ለሰው ዘር ያስተላለፉት በመንፈስ ቅዱስ ተመርተው ያለንዳች ሕጸጽ ነው (በገጽ 1080 ላይ፣ *"የእግዚአብሔር ቃል"* በሚል ርእስና በገጽ 1941 ላይ፣ *"መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር እስትንፋስ መሆንና ያለው ሥልጣን"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

በማይለወጡ ነገሮች በፊታችን ያለውን ተስፋ ለመያዝ ወደ እርሱ ለሸሸን ለእኛ ብርቱ መጽናናት እንድናገኝ አድርጎአል። [19]እኛም የነፍስ መልሕቅ የሆነ ጽኑና አስተማማኝ ተስፋ አለን፤ ይህም ተስፋ ከመጋረጃው በስተጀርባ ወዳለው ውስጠኛ መቅደስ ይገባል። [20]ይህም ስፍራ ኢየሱስ ስለ እኛ ቀድሞ የገባበት ነው። እርሱም እንደ መልከ ጼዴቅ ሹመት ለዘላለም ሊቀ ካህናት ሆኖአል።

ካህኑ መልከ ጼዴቅ

7 ይህ መልከ ጼዴቅ የሳሌም ንጉሥና የልዑል እግዚአብሔር ካህን ነበር፤ እርሱም አብርሃም ነገሥታትን ድል አድርጎ ሲመለስ አግኝቶት ባረከው፤ [2]አብርሃምም ከሁሉ ነገር ዓሥራት አውጥቶ ሰጠው። በመጀመሪያ ስሙ "የጽድቅ ንጉሥ" ማለት ነው፤ ኋላም ደግሞ "የሳሌም ንጉሥ" ማለትም "የሰላም ንጉሥ ማለት" ነው። [3]አባትና እናት ወይም የትውልድ ሐረግ የለውም፤ ለዘመኑ መጀመሪያ፣ ለሕይወቱም ፍጻሜ የለውም፤ ነገር ግን እንደ እግዚአብሔር ልጅ ለዘላለም ካህን ሆኖ ይኖራል።

[4]እስቲ እርሱ የቱን ያህል ታላቅ እንደ ሆነ ዐስቡ፤ ርእስ አበው የሆነው አብርሃም እንኳ ካገኘው ምርኮ ዓሥራት አውጥቶ ሰጠው። [5]ክህነት የተሰጣቸው የሌዊ ልጆች ምንም እንኳ ወንድሞቻቸው የአብርሃም ዘሮች ቢሆኑም፣ ከሕዝቡ ማለት ከገዛ ወንድሞቻቸው ዓሥራት እንዲቀበሉ ሕጉ ያዛል። [6]ይህ ግን ትውልዱ ከሌዊ ወገን አይደለም፤ ይሁን እንጂ ከአብርሃም ዓሥራት ተቀበለ፤ የተስፋ ቃል የተቀበለውንም ባረከው። [7]ትንሹ በትልቁ እንደሚባረክ ጥርጥር የለውም። [8]በአንድ በኩል ዓሥራት የሚቀበሉት ሟች ሰዎች ናቸው፤ በሌላ በኩል ግን ሕያው ሆኖ እንደሚኖር የተመሰከረለት ይቀበላል። [9]እንዲያውም ዓሥራት የሚቀበለው ሌዊ፣ ራሱ በአብርሃም በኩል ዓሥራት ከፍሎአል ማለት ይቻላል፤ [10]ምክንያቱም መልከ ጼዴቅ አብርሃምን ባገኘው ጊዜ፣ ሌዊ ገና በአባቱ በአብርሃም አብራክ ነበር።

ኢየሱስ እንደ መልከ ጼዴቅ

[11]ፍጹምነት የተገኘውና ሕጉ ለሕዝቡ የተሰጠው በሌዊ ክህነት መሠረት ቢሆን ኖሮ፣ እንደ አሮን ሳይሆን እንደ መልከ ጼዴቅ ሹመት ያለው ሌላ ካህን መምጣቱ ለምን አስፈለገ? [12]የክህነት ለውጥ ካለ ሕጉም ሊለወጥ ግድ ነውና። [13]ይህ ሁሉ የተነገረለት እርሱ ከሌላ ነገድ ነው፤ ከዚያም ነገድ በመሠዊያ ያገለገለ ማንም የለም። [14]ጌታችን ከይሁዳ ነገድ እንደ መጣ ግልጽ ነውና፤ ሙሴ ስለ ካህናት ሲናገር ይህን ነገድ አስመልክቶ የተናገረው ምንም ነገር የለም። [15]እንደ መልከ ጼዴቅ ያለ ሌላ ካህን ቢነሣ ግን እኛ የተናገርነው ይበልጥ ግልጽ ይሆናል፤ [16]እርሱ ካህን የሆነው በማይጠፋ የሕይወት ኀይል መሠረት እንጂ፣ እንደ ትውልዱ የሕግ ሥርዐት አይደለም፤ [17]እንዲህ ተብሎ ተመስክሮለታል፤

"እንደ መልከ ጼዴቅ ሹመት፣
አንተ ለዘላለም ካህን ነህ።"

[18]የቀድሞው ትእዛዝ ደካማና የማይጠቅም በመሆኑ ተሽሮአል፤ [19]ሕጉ ማንንም ፍጹም ሊያደርግ ስለማይችል ወደ እግዚአብሔር የምንቀርብበት የተሻለ ተስፋ መጥቶአል።

[20]ይህ ያለ መሐላ አልሆነም፤ ሌሎች ካህናት የሆኑት ያለ መሐላ ነው፤ [21]እርሱ ግን ካህን የሆነው በመሐላ ነው፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር እንዲህ ብሎ ተናግሮለታል፤

"ጌታ ማለ፤
ሐሳቡንም አይለውጥም፤
'አንተ ለዘላለም ካህን ነህ።' "

[22]ከዚህ መሐላ የተነሣ፣ ኢየሱስ ለተሻለ ኪዳን ዋስ ሆኖአል።

[23]በአገልግሎታቸው እንዳይቀጥሉ ሞት

6፥19 ዘሌ16፥2፡ ዕብ9፥2፡3፡7
6፥20 ዕብ2፥17፡ 4፥14፡ 5፥6
7፥1 ቍ6፡ ዘፍ14፥18-20፡ መዝ76፥2፡ ማር5፥7
7፥3 ቍ6፡ ማቴ4፥3
7፥4 ዘፍ14፥20፡ ሐሥ2፥29
7፥5 ዘኍ18፥21፡26
7፥6 ዘፍ14፥19፡20፡ ሮሜ4፥13
7፥8 ዕብ5፥6፡ 6፥20
7፥11 ቍ17፡8፡19፡ ዕብ5፥6፡ 8፥7፡ 10፥1
7፥13 ቍ11፡14
7፥14 ኢሳ11፥1፡ ማቴ1፥3፡ 2፥6፡ ሉቃ3፥33፡ ራእ5፥5
7፥17 ቍ21፡ መዝ110፥4፡ ዕብ5፥6
7፥18 ሮሜ8፥3
7፥19 ቍ11፡25፡ ሮሜ3፥20፡ 7፥7፡8፡ ገላ3፥21፡ ዕብ3፥6፡ 4፥16፡ 9፥9፡ 10፥1፡22፡ ያዕ4፥8
7፥21 ዘኍ23፥19፡ 1ሳሙ15፥29፡ መዝ110፥4፡ ሚል3፥6፡ ሮሜ11፥29፡ ዕብ5፥6
7፥22 ሉቃ22፥20

7፥1 **መልከ ጼዴቅ**፤ መልከ ጼዴቅ አብርሃም በነበረበት ዘመን የነበረ ሲሆን ከነዓናዊ የሳሌም ንጉሥና የእግዚአብሔር ሊቀ ካህናት ነበር (ዘፍ 14፥18)። አብርሃም ለእርሱ ዐሥራት ሰጠው፤ በእርሱም ተባረከ (ቍ. 2-7)። የዕብራውያን ጸሐፊ መልከ ጼዴቅን ሊቀ ካህናትና ንጉሥ የነበረው የኢየሱስ ክርስቶስ አምሳያ ነው ብሎታል (ቍ. 3)። የክርስቶስ ክህነት እንደ መልከ ጼዴቅ ክህነት ነው (6፥20)፤ ይህም ክርስቶስ ከአብርሃም፣ ከሌዊና ከሌዋውያን ካህናት በፊት የነበረና ከእነርሱም የላቀ ነው ማለት ነው።

7፥3 **አባትና እናት ... የለውም**፤ እንዲህ ሲባል መልከ ጼዴቅ የሥጋ አባትና እናት ወይም ቤተ ሰብ የለውም ወይም ደግሞ መልአክ ነበር ማለት አይደለም። ይህም መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ትውልድ ሐረጉ የገለጸው ነገር የለም፤ ስለ መጀመሪያና ስለ መጨረሻ ሕይወቱም ያሰፈረው ነገር የለም ማለት ነው። ስለዚህ ክህነቱ የዘላለም የሆነው የክርስቶስ ክህነት አምሳያ በመሆን ያገለግላል (ቍ. 24-25)።

7፥11 **ፍጹምነት የተገኘውና ... ቢሆን ኖሮ**፤ ሌዋዊው ክህነት ፍጹም ባለመሆኑ (ከ10፥4 ጋር ያነጻጽሩ)፣ ኀጢአተኛ በሆኑ ሰዎችም የተፈጸመ በመሆኑ (ቍ. 27-28)፣ ፍጹም በሆነው ሊቀ ካህናት በእግዚአብሔር ልጅ እንዲተካ ተደረገ። ክርስቶስ ፍጹም የሆነ ሊቀ ካህናት ነው፤ ምክንያቱም እርሱ ፍጹም ጻድቅ ነው፤ ስለዚህ ለበደላችን መሥዋዕት በመሆን አንድ ጊዜ ብቻ መሞት ነበረበት፤ በመንግሥተ ሰማይ በእግዚአብሔር ፊት የዘላለም ሊቀ ካህናችን ሆኖ ያገለግላል፤ ለዘላለምም ይኖራል (ቍ. 24-28)። ስለዚህ በእርሱ በኩል ወደ እግዚአብሔር የሚመጡትን ሁሉ ፍጹም በሆነ መልኩና ለዘላለም ያድናቸዋል (ቍ. 25 እና ማብ ይመ)።

7፥19 **ሕጉ ማንንም ፍጹም ሊያደርግ ስለማይችል**፤ የብሉይ ኪዳን ሕግ መለኮታዊ ሕይወትን ስለማያስገኝ ወይም መሟላት የሚገባውን ጥያቄ ለመፈጸም ስለማያበቃ አንድም ደግሞ ሙሉና ፍጹም የሆነ ወደ እግዚአብሔር መቅረቢያ መንገድ ስለሌለው ፍጹም አልነበረም (ቍ. 25፤ ገላ 3፥19 እና ማብ ይመ፤ በገጽ 144 ላይ፣ "የብሉይ ኪዳን ሕግ" በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

ስለ ከለከላቸው፣ የቀድሞዎቹ ካህናት
ቍጥራቸው ብዙ ነበር፤ [24]ኢየሱስ ግን
ለዘላለም የሚኖር በመሆኑ፣ ክህነቱ
የማይሻር ነው። [25]ስለዚህ ስለ እነርሱ
1ዮሐ 5፥11-12 እየማለደ ሁልጊዜ በሕይወት ስለሚኖር፣
በእርሱ በኩል ወደ እግዚአብሔር የሚመጡትን
ፈጽሞ[a] ሊያድናቸው ይችላል።
[26]እንግዲህ ለእኛ የሚያስፈልገን፣
ቅዱስ፣ ነቀፋ የሌለበት፣ ንጹሕ፣
ከኀጢአተኞች የተለየና ከሰማያት በላይ
የከበረ እንደዚህ ያለ ሊቀ ካህናት ነው፤
[27]እርሱም እንደ ሌሎቹ ሊቃነ ካህናት፣
መጀመሪያ ስለራሱ ኀጢአት ከዚያም ስለ
ሕዝቡ ኀጢአት በየቀኑ መሥዋዕት ማቅረብ
አያስፈልገውም፤ ራሱን በሰጠ ጊዜ፣ ስለ
ኀጢአታቸው ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ
መሥዋዕት አቅርቦአልና። [28]ሕጉ ደካማ
የሆኑትን ሰዎች ሊቃነ ካህናት አድርጎ
ይሾማልና፤ ከሕግ በኋላ የመጣው መሐላ ግን
ለዘላለም ፍጹም የሆነውን ልጅ ሾሞአል።

7፥24 ቍ28
7፥25 ቍ19፡ ሮሜ8፥34፡ 11፥14
7፥26 2ቆሮ5፥21፡ ዕብ2፥17፡ 4፥14
7፥27 ሮሜ6፥10፡ ኤፌ5፥2፡ ዕብ5፥1:3፡ 9፥12:14:26:28፡ 10፥10፡ 1ጴጥ3፥18
7፥28 ዕብ1፥2፡ 2፥10፡ 5፥2
8፥1 ማር16፥19፡ ዕብ2፥17፡ 4፥14
8፥2 ዕብ9፥11:24
8፥3 ዕብ2፥17፡ 5፥1:9፥9:14
8፥4 ዕብ5፥1፡ 9፥9

የአዲስ ኪዳን ሊቀ ካህናት

8 እንግዲህ የምንናገረው ዋናው ነገር
ይህ ነው፤ በሰማያት በግርማው ዙፋን
ቀኝ የተቀመጠ እንዲህ ያለ ሊቀ ካህናት
አለን፤ [2]እርሱም በሰው ሳይሆን በጌታ
በተተከለችው፣ እውነተኛ ድንኳን በሆነችው
ቤተ መቅደስ አገልጋይ ነው።
[3]እያንዳንዱ ሊቀ ካህናት የሚሾመው
መባንና መሥዋዕትን ለማቅረብ ነው፤ ስለዚህ
ይኸኛውም ሊቀ ካህን የሚያቀርበው ነገር
ያስፈልገዋል። [4]እርሱ በምድር ቢኖር ኖሮ

[a] 7፥25 ወይም ለዘላለም

7፥25 ስለ እነርሱ እየማለደ ሁልጊዜ በሕይወት ስለሚኖር፤ ክርስቶስ እርሱን ለሚከተል ለእያንዳንዱ ክርስቲያን በአባቱ ፈቃድ መሠረት እየማለደ (ከሮሜ 8፥33-34፤ ከ1ጢሞ 2፥5፤ ከ1ዮሐ 2፥1 ጋር ያነጻጽሩ፤ በገጽ 1280 ላይ፣ *"የምልጃ ጸሎት"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኵረት ጽሑፍ ይመ) በመንግሥተ ሰማይ ከአባቱ ጋር ይኖራል (8፥1)። (1) በክርስቶስ የምልጃ አገልግሎት በኩል የእግዚአብሔርን ፍቅርና ህልዎት ተመክሮአችን እናደርጋለን፤ ለማንኛውም ዐይነት ችግር (4፥16)፤ ፈተና (ሉቃ 22፥32)፣ ድካም (4፥15፤ 5፥2)፣ ኀጢአት (1ዮሐ 1፥9፤ 2፥1) እና መከራ መፍትሄ የሚሆኑትን (ሮሜ 8፥31-39) ምሕረትንና ጸጋን እናገኛለን።

(2) ክርስቶስ ለሕዝቡ በሊቀ ካህናትነቱ ያቀረበው ጸሎትና (ዮሐ 17) በአማኞች ሁሉ ላይ መንፈስ ቅዱስን ለማውረድ ያለው ፍላጎት (ሐሥ 2፥33)፣ የአማላጅነት አገልግሎቱ ይዘት ምን እንደ ሆነ እንድንገነዘብ ይረዳናል (ዮሐ 17፥1 እና ማብ ይመ)።

(3) በክርስቶስ አማላጅነት በኩል ወደ እግዚአብሔር የሚመጣ ሁሉ (ይኸውም ዘወትር የሚመጣ ማለት ሲሆን፣ የግሪኩ አንቀጽ የአሁን ጊዜያት ግስ ሆኖ፣ በማያቋርጥ ክንዋኔ ላይ አጽንዖት የሚያደርግ ነው) ፈጽሞ ለመዳን ጸጋን ሊያገኝ ይችላል። ክርስቶስ ሊቀ ካህናታችን ሆኖ መማለዱ ለድነታችን እጅግ አስፈላጊ ነው። ምልጃው፣ ጸጋው፣ ምሕረቱ፥ በምልጃውም እውን የሆነው ይቅርታ ከሌሉ፥ ከእግዚአብሔር እንለያለን፤ እንደ ገና ለኀጢአት ባርነት እንዳረጋለን፤ ለሰይጣን ግዛትም እንሸጣለን፤ ከዚያም የሚፈረድብን እንሆናለን፤ ተስፋችን በክርስቶስ በኩል በእምነት ወደ እግዚአብሔር መቅረብ ብቻ ነው (1ጴጥ 1፥5 እና ማብ ይመ)።

(4) ንስሓ ለመግባትና ኀጢአትን ለመተው እንቢተኞች ለሆኑት፣ ከእግዚአብሔርም ጋር ካላቸው ኅብረት ለተለዩት ክርስቶስ ጠበቃና አማላጅ በመሆን እንደማይቀጥል ልብ ማለት ያስፈልጋል (ከ1ዮሐ 1፥5-7:9፤ 3፥10 ጋር ያነጻጽሩ)፤ የእርሱ ምልጃ፥ *"ፈጽሞ ለመዳን"* የሚሆነው በእርሱ በኩል ወደ እግዚአብሔር ለሚመጡት ብቻ ነው (ከ4፥16 ጋር ያነጻጽሩ)። ሆን ብለው ኀጢአት ለሚሠሩትና እግዚአብሔርን ለመፈለግ እምቢተኞች ለሆኑት ደኅንነትና ዋስትና የላቸውም (10፥21-31፤ 3፥6 እና ማብ ይመ፤ በገጽ 1962 ላይ፥ *"ክሕደት"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኵረት ጽሑፍ ይመ)።

(5) ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በመንግሥተ ሰማይ ብቸኛ አስታራቂያችንና አማላጃችን በመሆኑ፣ መላእክትን ወይም በዚህ ዓለም በሕይወት የሌሉትን ቅዱሳን እንደ አማላጆች በመቍጠር በእነርሱ በኩል ወደ አብ ጸሎትን ማቅረብ አርባናቢስና ኢመጽሐፍ ቅዱሳዊ ነው (ቈላ 1፥2 እና ማብ፥ 2፥18 እና ማብ ይመ)።

8፥1 እንዲህ ያለ ሊቀ ካህናት አለን፤ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ሕይወቱን መሥዋዕት አድርጎ በማቅረብ ስለ ኀጢአታችን ቅጣት ከተቀበለ በኋላ፥ ስለምናምነው ስለ እኛ በእግዚአብሔር ቀኝ ወደሚያገለግልበት ወደ መንግሥተ ሰማይ ገባ። የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ የሊቀ ካህናትነቱ አገልግሎት (ከ2፥17 ጋር ያነጻጽሩ) ስድስት ዘርፎችን ያቀፈ ነው፥ (1) ኢየሱስ ሊቀ ካህናቱም መሥዋዕቱም ነበር። ደሙን በማፍሰሱና በኀጢአተኛው ምትክ በመሞቱ ለሰው ሁሉ ኀጢአት ራሱን ፍጹም መሥዋዕት አድርጎ አቀረበ (2፥17-18፤ 4፥15፤ 7፥26-28፤ ማር 10፥45፤ 1ቆሮ 15፥3፤ 1ጴጥ 1፥18-19፤ 2፥22-24፤ 3፥18 ይመ፤ በገጽ 202 ላይ፣ *"የስርየት ቀን"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኵረት ጽሑፍ ይመ)።

(2) *"የተጠሩት፣ ተስፋ የተሰጠውን የዘላለም ርስት እንዲቀበሉ"* እና በእምነትም ወደ እግዚአብሔር ዘወትር መቅረብ እንዲችሉ (4፥16፤ 6፥19-20፤ 7፥25፤ 10፥19-22፤ እንዲሁም የኢየሱስን ሊቀ ካህናታዊ ጸሎት ለመገንዘብ ዮሐ 17፥1 እና ማብ ይመ)። ኢየሱስ የአዲሱና የላቀው ኪዳን መካከለኛ ነው (9፥15-22 ይመ፤ እንዲሁም በገጽ 1970 ላይ፣ *"የቀደመው ኪዳንና አዲሱ ኪዳን"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኵረት ጽሑፍ ይመ)።

(3) ለእኛ ለምናምነው የእግዚአብሔርን ጸጋ ለመስጠት በእግዚአብሔር ቀኝ በመንግሥተ ሰማይ አለ (4፥14-16)። በእርሱ አስታራቂነት በቀረበልን ጸጋ ክርስቶስ ዳግም እንድንወለድ ያደርጋል (ዮሐ 3፥3)፥ በዚሁ ጸጋም መንፈስ ቅዱስን በእኛ ላይ ያወርዳል (ሐሥ 1፥4፤ 2፥4:33)።

(4) ኢየሱስ የእግዚአብሔርን ሕግ በተላለፉት ሁሉ፥ አሁን ግን ይቅርታንና ዕርቅን በሚፈልጉትና በእግዚአብሔር መካከል አስታራቂ ነው (1ዮሐ 2፥1-2)።

(5) ኢየሱስ አማኞች በሚፈተኑበት ፈተና በመራራትና በሚያስፈልጋቸው ሁሉ በመርዳት ክህነቱ ዘላለማዊ ነው (2፥18፤ 4፥15-16)።

(6) ኢየሱስ በእርሱ በኩል፣ *"ወደ እግዚአብሔር የሚመጡትን"* (7፥25) ዘወትር ሊማልድላቸው ለዘላለም ይኖራል። በመጨረሻም የአማኙን ድነት ፍጻሜ ላይ ያደርሰዋል (7፥25 እና ማብ፥ 9፥28 እና ማብ ይመ)።

ካህን ባልሆነም ነበር፤ ምክን
በታዘዘው መሠረት መባን
ሰዎች አሉ። [5]እነርሱ ያገለግ
ላለችው መቅደስ ምሳሌና
ውስጥ ነው፤ ሙሴ ድንኳኒቱን
በተነሣ ጊዜ፣ "በተራራው ላይ
ምሳሌ መሠረት ሁሉን ነገር
ተጠንቀቅ" የሚል ትእዛዝ
በዚህ ምክንያት ነበር። [6]ነገር
መካከለኛ የሆነበት ኪዳን
እንደሚበልጥ ሁሉ፣
አገልግሎት ከእነርሱ
ይበልጣል፤ ይህም
በተሻለ የተስፋ ቃል ላይ ነው
[7]የመጀመሪያው ኪዳን
ባይገኝበት ኖሮ፣ ለሁለተኛ
ባልተፈለገም ነበር። [8]ነገር
በሕዝቡ ላይ ጕድለት በማግ
ይላቸዋል፤
"ከእስራኤል ቤት ጋር፣
ከይሁዳም ቤት ጋር፣
አዲስ ኪዳን የምገባበት፣
ጊዜ ይመጣል፤
ይላል ጌታ።
[9]ይህም እነርሱን ከግብፅ ምድር
ለማውጣት እጃቸውን
ጊዜ፣
ከቀድሞ አባቶቻቸው ጋር
ኪዳን አይደለም፤
ምክንያቱም እነርሱ በኪዳኔ አ
እኔም ከእነርሱ ዘወር አልሁ
ይላል ጌታ።
[10]ከዚያን ጊዜ በኋላ፣
ከእስራኤል ቤት ጋር የም
ኪዳን ይህ ነው፤
ይላል ጌታ፤
ሕጌን በአእምሮአቸው አኖራለ
በልባቸውም እጽፈዋለሁ።
እኔ አምላካቸው እሆናለሁ፤

8፥6-13 ኪዳን ከቀድሞው
የምዕ 8–10 ዋና ሐሳብ በሙ
በአሮጌው ኪዳንና በጌታችን በኢ
ረተው በአዲሱ ኪዳን መካከል
1970 ላይ፣ *"የቀደመው ኪዳን*
ርእስ የቀረበውን የትኵረት ጽሑ
9፥1-7 የመጀመሪያው ኪዳን
አዲሱን ኪዳን ከአሮጌው ኪዳን (
የቱን ያህል የላቀ እንደ ሆነ
ሃይማኖት አምልኮና መሥዋዕት
ይተነትናል፤ በገጽ 1970 ላይ፥
አዲሱ ኪዳን" በሚል ርእስ
ጽሑፍ ይመልከቱ።
9፥4 የኪዳኑ ታቦት፤ የኪዳኑ
የወርቅ መሶብ (የእግዚአብሔርን
ነው)፥ የአሮንን በትርና (የእግዚ
የሚያስታውስ ነው) ሁሥርቱ ትእ
ሁለቱን የድንጋይ ጽላቶች የያ
ከሕዝቡ ዘንድ ለሚፈልገው የቅ
አስፈላጊነት የሚያመለክቱ

ካህን ባልሆነም ነበር፤ ምክንያቱም በሕግ በታዘዘው መሠረት መባን የሚያቀርቡ ሰዎች አሉ። [5]እነርሱ ያገለገሉት በሰማይ ላለችው መቅደስ ምሳሌና ጥላ በሆነችው ውስጥ ነው፤ ሙሴ ድንኳኒቱን ለመሥራት በተነሣ ጊዜ፣ "በተራራው ላይ በተ ገለጠልህ ምሳሌ መሠረት ሁሉን ነገር እንድታደርግ ተጠንቀቅ" የሚል ትእዛዝ የተሰጠው በዚህ ምክንያት ነበር። [6]ነገር ግን ኢየሱስ መካከለኛ የሆነበት ኪዳን ከቀድሞው እንደሚበልጥ ሁሉ፣ የተቀበለውም አገልግሎት ከእነርሱ አገልግሎት ይበልጣል፤ ይህም የተመሠረተው በተሻለ የተስፋ ቃል ላይ ነው።

[7]የመጀመሪያው ኪዳን ምንም ጉድለት ባይገኝበት ኖሮ፣ ለሁለተኛው ስፍራ ባልተፈለገም ነበር። [8]ነገር ግን እግዚአብሔር በሕዝቡ ላይ ጉድለት በማግኘቱ እንዲህ ይላቸዋል*፤

"ከእስራኤል ቤት ጋር፣
ከይሁዳም ቤት ጋር፣
አዲስ ኪዳን የምገባበት፣
ጊዜ ይመጣል፤
ይላል ጌታ።
[9]ይህም እነርሱን ከግብፅ ምድር
ለማውጣት እጃቸውን በያዝሁ
ጊዜ፣
ከቀድሞ አባቶቻቸው ጋር እንደ ገባሁት
ኪዳን አይደለም፤
ምክንያቱም እነርሱ በኪዳኔ አልጸኑም፤
እኔም ከእነርሱ ዘወር አልሁ፤
ይላል ጌታ።
[10]ከዚያን ጊዜ በኋላ፣
ከእስራኤል ቤት ጋር የምገባው
ኪዳን ይህ ነው፤
ይላል ጌታ፤
ሕጌን በአእምሮአቸው አኖራለሁ፤
በልባቸውም እጽፈዋለሁ።
እኔ አምላካቸው እሆናለሁ፤
እነርሱም ሕዝቤ ይሆናሉ።
[11]ከእንግዲህ ማንም ሰው ጐረቤቱን
ወይም ወንድሙን፣
'ጌታን ዕወቅ' ብሎ አያስተምርም፤
ምክንያቱም ከታናሹ ጀምሮ እስከ
ታላቁ ድረስ፣
ሁሉም ይውቁኛል።
[12]በደላቸውን ይቅር እላለሁ፤
ኀጢአታቸውን ከእንግዲህ
አላስብም።"

[13]ይህን ኪዳን፣ "አዲስ" በማለቱ የፊተኛውን ኪዳን አሮጌ አድርጎታል፤ ስለዚህ ያረጀ ያፈጀው የሚጠፋበት ጊዜ ተቃርቦአል።

8፥5 ዘፀ25፥40፤ ቈላ2፥17፤ ዕብ9፥23፤ 10፥1፤ 11፥7፤ 12፥25
8፥6 ቀ8፥13፤ ሉቃ22፥20፤ ገላ3፥20
8፥7 ዕብ7፥11፥18፤ 10፥1
8፥8 ቀ6፥13፤ ሉቃ22፥20
8፥9 ዘፀ19፥5፥6፤ 20፥1-17
8፥10 ሕዝ11፥20፤ ዘካ8፥8፤ ሮሜ11፥27፤ 2ቆሮ3፥3፤ ዕብ10፥16
8፥11 ኢሳ54፥13፤ ዮሐ6፥45
8፥12 ኤር31፥31-34፤ ዕብ10፥17
8፥13 ቀ6፥8፤ ሉቃ22፥20፤ 2ቆሮ5፥17
9፥1 ዘፀ25፥8
9፥2 ዘፀ25፥8፥9፥23-29፥30፥31-39፤ 26፥33፥34፤ ዘሌ24፥5-8
9፥3 ዘፀ26፥31-33
9፥4 ዘፀ16፥32፥33፤ 25፥10-22፤ 30፥1-5፤ 31፥18፤ 32፥15፤ ዘኍ17፥10
9፥5 ዘፀ25፥17-19፥20-22፤ 26፥34
9፥6 ዘኍ28፥3
9፥7 ቀ2፥3፤ ዘሌ16፥11-19፥34፤ ዕብ5፥2፥3

በምድራዊው ድንኳን የሚደረግ አምልኮ

9 የመጀመሪያው ኪዳን የአምልኮ ሥርዐትና ምድራዊ መቅደስ ነበረው። [2]ድንኳን ተተክሎ ነበር፤ በመጀመሪያው ክፍል መቅረዙ፣ ጠረጴዛውና የመሥዋዕቱ ኅብስት ነበረበት፤ ይህም ስፍራ ቅድስት ይባላል። [3]ከሁለተኛው መጋረጃ በስተኋላ ቅድስተ ቅዱሳን የተባለ ክፍል ነበር፤ [4]በዚያም ውስጥ የወርቅ ማዕጠንትና በወርቅ የተለበጠው የኪዳኑ ታቦት ነበሩ፤ ይህም ታቦት መና ያለበትን የወርቅ መሶብ፣ የለመለመችውን የአሮንን በትርና ኪዳኑ የተጻፈበትን ጽላት ይዞአል። [5]በታቦቱም ላይ የስርየት መክደኛውን† የሚጋርዱ የክብር ኪሩቤል ነበሩ፤ አሁን ግን ስለ እነዚህ ነገሮች በዝርዝር መናገር አንችልም።

[6]ሁሉም በዚህ መልክ ከተዘጋጁ በኋላ፣ ካህናት አገልግሎታቸውን ለመፈጸም ዘወትር ወደ ድንኳኒቱ መጀመሪያ ክፍል ይገቡሉ። [7]ነገር ግን ወደ ውስጠኛው ክፍል የሚገባው

*8፥8 አንዳንድ የጥንት ቅጆች ጉድለት በማግኘቱ ለሕዝቡ እንዲህ ይላቸዋል
†9፥5 ወይም የማስተሰሪያውን መክደኛ

8፥6-13 ኪዳን ከቀድሞው እንደሚበልጥ ሁሉ፤ የምዕ 8—10 ዋና ሐሳብ፣ በሙሴ ሕግ ዙሪያ በሚገኘው በአሮጌው ኪዳንና በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ በተመሠረተው በአዲሱ ኪዳን መካከል ያለ ንጽጽር ነው፤ በገጽ 1970 ላይ፣ *"የቀደመው ኪዳንና አዲሱ ኪዳን"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመልከቱ።

9፥1-7 የመጀመሪያው ኪዳን፤ የዕብራውያን ጸሓፊ አዲሱን ኪዳን ከአሮጌው ኪዳን (ከመጀመሪያው ኪዳን) የቱን ያህል የላቀ እንደ ሆነ ሲያትት፣ የእስራኤልን ሃይማኖት አምልኮና መሥዋዕት ዐበይት ገጽታዎች ይቶንትናል፤ በገጽ 1970 ላይ፣ *"የቀደመው ኪዳንና አዲሱ ኪዳን"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመልከቱ።

9፥4 የኪዳኑ ታቦት፤ የኪዳኑ ታቦት መና ያለበትን የወርቅ መሶብ (የእግዚአብሔርን ቸርነት የሚያስታውስ ነው)፤ የአሮንን በትርና (የእግዚአብሔርን ኀያል ሥራ የሚያስታውስ ነው) ዐሥርቱ ትእዛዛት የተጻፉባቸውን ሁለቱን የድንጋይ ጽላቶች የያዘ ነው (እግዚአብሔር ከሕዝቡ ዘንድ የሚፈልገው የቅድስና ብቃት የሕጉን አስፈላጊነት የሚያመለክቱ ናቸው)። የታቦቱ ክዳን የወርቅ ሳሕን ሆኖ የስርየት መክደኛ ወይም የምሕረት መንበር የሚባል ሲሆን፤ ይህም በፈሰሰው ደም የእግዚአብሔርን የስርየት ምሕረት ያውጃል (የሚቀጥለውን ማብ ይመ)።

9፥5 የስርየት መክደኛውን፤ በስርየት ቀን ሊቀ ካህናቱና ለቤተ ሰቡ ማስተስረያ ሆነው የወይፈኑ ደምና ለሕዝቡ የኀጢአት መሥዋዕት የሆነው የፍየሉ ደም በእግዚአብሔር ፊት በስርየት መክደኛው ላይ ይረጭ ነበር (ዘሌ 16፥2፥14 ይመ፤ በገጽ 202 ላይ፣ *"የስርየት ቀን"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)። ምድራዊ የስርየት መክደኛው፣ አማኞች ከክርስቶስ ደም የተነሣ ጸጋንና እርዳታን ይቀበሉ ዘንድ ወደ ጸጋው ዙፋን የሚቀርቡበት ምሳሌ ወይም አምሳያ ነው (4፥16)።

9፥7 ውስጠኛው ክፍል፤ ቅድስተ ቅዱሳን የተባለው የውስጠኛው መቅደስ የእግዚአብሔርን ሀልዎት በትእምርትነት ያመለክታል፤ ሊቀ ካህናቱ ወደ ቅድስተ ቅዱሳኑ በዓመት ከአንድ ጊዜ በላይ እንዲገባ ከቶ አይፈቀድለትም ነበር። በአሮጌው ኪዳን ወደ እግዚአብሔር ሀልዎት በቀላሉ መቅረብ የሚቻል እንዳልሆነ መንፈስ ቅዱስ እያስተማረ ነበር፤ ምክንያቱም

የቀደመው ኪዳንና አዲሱ ኪዳን

ዕብ 8፥6 "ነገር ግን ኢየሱስ መካከለኛ የሆነበት ኪዳን ከቀድሞው እንደሚበልጥ ሁሉ፣ የተቀበለውም አገልግሎት ከእነርሱ አገልግሎት ይበልጣል፤ ይህም የተመሠረተው በተሻለ የተስፋ ቃል ላይ ነው።"

የዕብራውያን መልእክት ከ8—10 ያለው ክፍል እንደ አምልኮ፣ ደንብና በማደሪያ ድንኳኑ ውስጥ በሚካሄደው የመሥዋዕት ሥርዐት ያሉትን የአሮጌውን ሥርዐት ልዩ ልዩ ገጽታዎች ይገልጻል፤ የብሉይ ኪዳንን የማምለኪያ ዋና ቦታ ልዩ ልዩ ክፍሎችንና ዕቃዎችንም ያመለክታል። ጸሓፊው ይህን ሲያደርግ ሁለት ዐላማ አለው፤ (1) ይኸውም በአሮጌው ኪዳን በምድራዊው ማደሪያ ድንኳን ውስጥ የሊቀ ካህናቱን አገልግሎት በአዲሱ ኪዳን በሰማያዊው መቅደስ ካለው ከክርስቶስ ሊቀ ካህናታዊ አገልግሎት ጋር ለማነጻጸር ነው፤ (2) በአሮጌው ኪዳን ውስጥ የሚገኙት እነዚህ ልዩ ልዩ ገጽታዎች አዲሱን ኪዳን ያበሠረውን የክርስቶስን አገልግሎት እንዴት በአሻጋሪ እንደሚያመለክቱ ወይም ምስያ ሆነው እንዴት እንደሚያገለግሉ ለማሳየትም ነው። ይህ የትኩረት ጽሑፍ በሁለቱ ኪዳኖች መካከል ያለውን ግንኙነት አሳጥሮ ያቀርባል።

(1) በአሮጌው ኪዳን ድነትና ከእግዚአብሔር ጋር ያለው ትክክለኛ ግንኙነት እውን ሆኖ የነበረው ለሕጉና ለመሥዋዕቱ ሥርዐት በመታዘዝ በተገለጸው እምነት ነበር (በገጽ 321 ላይ፣ "እግዚአብሔር ከእስራኤላውያን ጋር የገባው ኪዳን" በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)። በብሉይ ኪዳን መሥዋዕቶች ሦስት ዋና ዋና ዐላማዎች አሏቸው፤ (ሀ) ኀጢአት የቱን ያህል የከፋ እንደ ሆነ የእግዚአብሔርን ሕዝብ አስተምረዋል። ኀጢአት ኀጢአተኞችን ከቅዱስ እግዚአብሔር ለይቶአቸዋል፤ እነዚህ ኀጢአተኞች ከእግዚአብሔር ጋር ሊታረቁና ይቅርታን ለማግኘት የሚችሉት ደም ሲፈስ ብቻ ነው (ዘፀ 12፥3-14፤ ዘሌ 16፤ 17፥11፤ ዕብ 9፥22፤ ዘሌ 1፥2-3 እና ማብ፤ 4፥3 እና ማብ፤ 9፥8 እና ማብ ይመ)። (ለ) እነዚሁ መሥዋዕቶች እስራኤል በእምነት፣ በመታዘዝና በፍቅር ወደ እግዚአብሔር እንዲመጡ መንገዱ ምቹ እንዲሆን ያደርጋሉ (ከዕብ 4፥16፤ 7፥25፤ 10፥1 ጋር ያነጻጽሩ)። (ሐ) እነዚሁ መሥዋዕቶች ለሰው ዘር ኀጢአት የክርስቶስን ፍጹም የሆነ መሥዋዕት (ከዮሐ 1፥29፤ ከ1ጴጥ 1፥18-19 ጋር ያነጻጽሩ፤ ዘፀ 12፥3-14፤ ዘሌ 16 ይመ፤ ገላ 3፥19 እና ማብ ይመ፤ እንዲሁም በገጽ 202 ላይ፣ "የስርየት ቀን" በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ) በአሻጋሪ ወይም በጥላነት ያመለክታሉ (ዕብ 8፥5፤ 10፥1)።

(2) ወደፊት በአንድ በተወሰነ ወቅት እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር የላቀና አዲስ የሆነ ኪዳን እንደሚያደርግ ኤርምያስ ተነበየ (ኤር 31፥31-34 እና ማብ ይመ፤ ከዕብ 8፥8-12 ጋር ያነጻጽሩ)። ይህ አዲስ ኪዳን ከአሮጌው ኪዳን የላቀ ነው (ከሮሜ 7 ጋር ያነጻጽሩ)፤ ምክንያቱም ንስሓ የገቡትን ሰዎች ኀጢአት ፈጽሞ ይቅር እንዲባል ስለሚያደርግ (ዕብ 8፥12)፣ የእግዚአብሔር ልጆች ስለሚያደርጋቸው (ሮሜ 8፥15-16)፤ እግዚአብሔርን ከልብ በፈለቀ ስሜት እንዲወዱትና እንዲታዘዙት የሚያደርግን አዲስ ልብና አዲስ ባሕርይ ስለሚሰጣቸው (ዕብ 8፥10 ይመ፤ ከሕዝ 11፥19-20 ጋር ያነጻጽሩ)፣ ከኢየሱስ ክርስቶስና ከአብ ጋር የጠበቀ ግንኙነት ይኖራቸው ዘንድ ስለሚያበቃቸው (ዕብ 8፥11) እንዲሁም ከመንፈስ ቅዱስ ጋር የላቀ ተመክሮ እንዲኖራቸው (ኢል 2፥28፤ ሐሥ 1፥5፡8፤ 2፥16-17፡33፡38-39፤ ሮሜ 8፥14-15፡26) ስለሚያደርግ ነው።

(3) አዲሱን ኪዳን ወይም አዲሱን ቃል ኪዳን የመሠረተው ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው ("ዲያቴኬ" በሚለው የግሪክ ቃል ሁለቱም ሐሳቦች ይገኛሉ)፤ የእርሱ ሰማያዊ አገልግሎትም ከብሉይ ኪዳን ምድራውያን ካህናት አገልግሎት እጅግ የላቀ ነው። አዲሱ ኪዳን ስምምነት፣ ተስፋ ቃል፣ የመጨረሻ ፈቃድና ውል እንዲሁም በመታዘዝ እምነት ምላሽ ለሚሰጡት መለኮታዊ ጸጋንና ባርኮትን ለመስጠት እውን የሆነ የበጎ ዕቅድ መግለጫ ነው። በተለይም ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን አምነው ለሚቀበሉት፣ ተስፋውንም ለሚያገኙት፣ ለእርሱና ለአዲሱ ኪዳን ግዴታዎች ራሳቸውን በበኩላቸው ለሚያስገዙትም የተስፋ ኪዳን ነው።

(ሀ) የኢየሱስ ክርስቶስ የአዲስ ኪዳን አስታራቂነት ብሎም ኀላፊነት (ዕብ 8፥6፤ 9፥15፤ 12፥24) የተመሠረተው በመሥዋዕታዊ ሞቱ ነው (ማቴ 26፥28፤ ማር 14፥24፤ ዕብ 9፥14-15፤ 10፥29፤ 12፥24)። የዚህ የአዲሱ ኪዳን ተስፋዎችና ግዴታዎች በጠቅላላው የአዲስ ኪዳን መጽሐፍ ውስጥ ሰፍረው ይገኛሉ። ዐላማው (1) በክርስቶስ የሚያምኑትን ሕይወታቸውንም ለእርሱ ኪዳን እውነትና

ግዴታዎች አሳልፈው የ...
ከማር 14፥24፤ ከ1...
ለራሱ የተለዩ አንድ ሕ...
ከ1ጴጥ 2፥9 ጋር ያነጻጽ...

(ለ) የኢየሱስ መሥዋ...
ሆነው ሳለ መሥዋዕት ሆ...
የተፈጸመ የጻድቅ ሰው (...
የእግዚአብሔር ፈቃድ እ...
ቅድስና መንገድ ከፈተ (...

(ሐ) አዲሱ ኪዳን የ...
ለሚቀበሉት ሕይወትንና ...
ማብ ይመ፤ እንዲሁም በ...
ርእስ የቀረበውን የትኩረ...
የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

(4) በኢየሱስ ክርስቶ...
ሊቀበሉ የሚችሉት በእ...
የሌላቸው ከበረከቱ ተነ...
በገጽ 1962 ላይ፣ "ክሕደ...

(5) አዲሱ ኪዳን በ...
(ዕብ 8፥13)፤ ይሁን እን...
ያረጀ ያፈጀ አያደርገ...
ሥርዐትን በመፈጸም ድ...
ያፈጀ አይደለም፤ አብዛኛ...
በብሉይ ኪዳን" በሚል ር...
ያለበት የእግዚአብሔር ...
ለማስተካከልና ለማስተ...
እስትንፋስ መሆኑና ያለ...

ግዴታዎች አሳልፈው የሰጡትን ከኀሊና ወቀሳና ከፍርድ ለማዳን ነው (ዕብ 9፥16-17 ይመ፤ ከማር 14፥24፤ ከ1ቆሮ 11፥25 ጋር ያነጻጽሩ)፤ እንዲሁም (2) ለእግዚአብሔር ለራሱ የተለዩ አንድ ሕዝብ እንዲሆኑ ለማድረግ ነው (ዕብ 8፥10 ይመ፤ ከሕዝ 11፥19-20፤ ከ1ጴጥ 2፥9 ጋር ያነጻጽሩ)።

(ለ) የኢየሱስ መሥዋዕት ከአሮጌው ኪዳን መሥዋዕት የላቀ ነው፤ ምክንያቱም ፈቃድ አልባ ሆነው ሳለ መሥዋዕት ሆነው ከቀረቡት እንስሳት ይልቅ የእርሱ መሥዋዕት በፈቃድና በመታዘዝ የተፈጸመ የጻድቅ ሰው (የኢየሱስ ክርስቶስ) መሥዋዕት በመሆኑ ነው። የኢየሱስ መሥዋዕትና የእግዚአብሔር ፈቃድ አፈጻጸሙ ፍጹም ነበር፤ እንዲህ በመሆኑም ለፍጹም ይቅርታ፣ ስርቅና ቅድስና መንገድ ከፈተ (ዕብ 10፥10፡15-17 ይመ፤ ዘሌ 9፥8 እና ማብ ይመ)።

(ሐ) አዲሱ ኪዳን የመንፈስ ቅዱስ አዲስ ኪዳን ሊባል ይችላል፤ የእግዚአብሔርን ኪዳን ለሚቀበሉት ሕይወትንና ኀይልን የሚሰጠው መንፈስ ቅዱስ ነውና (2ቆሮ 3፥1-6 ይመ፤ ዮሐ 17፥3 እና ማብ ይመ፤ እንዲሁም በገጽ 1735 ላይ፣ “ድነትን የሚገልጹ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ቃላት” በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍና በገጽ 1746 ላይ፣ “እምነትና ጸጋ” በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

(4) በኢየሱስ ክርስቶስ በአዲሱ ኪዳን ተሳታፊዎች የሆኑት የኪዳን በረከትንና ድነትን ሊቀበሉ የሚችሉት በእምነትና በመታዘዝ ሲጸኑ ብቻ ነው (ዕብ 3፥6 እና ማብ ይመ)። እምነት የሌላቸው ከበረከቱ ተነጥለዋል፤ ወይም በረከቱን እንዳያገኙ ሆነዋል (3፥18 እና ማብ ይመ፤ በገጽ 1962 ላይ፣ “ክሕደት” በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

(5) አዲሱ ኪዳን በክርስቶስ በኩል በመምጣቱ አሮጌው ኪዳን ጊዜው ያለፈበት ሆነ (ዕብ 8፥13)፤ ይሁን እንጂ አዲሱ ኪዳን ይህን ሲያደርግ ሙሉውን የብሉይ ኪዳን መጽሐፍ ያረጀ ያፈጀ አያደርገውም፤ ያረጀ ያፈጀ የሚያደርገው ለሕግ በመታዘዝና የመሥዋዕት ሥርዐትን በመፈጸም ድነት ይገኛል የሚለውን የሙሴን ኪዳን ብቻ ነው። ብሉይ ኪዳን ያረጀ ያፈጀ አይደለም፤ አብዛኛው መገለጥ ወደ ክርስቶስ ያመለክታልና (በገጽ 552 ላይ፣ “ክርስቶስ በብሉይ ኪዳን” በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)፤ እስትንፋስ እግዚአብሔር ያለበት የእግዚአብሔር ቃል እንደ መሆኑ መጠንም ለማስተማር፣ ለመገሠጽ፣ በጽድቅ ረገድ ለማስተካከልና ለማስተማር ይጠቅማል (በገጽ 1941 ላይ፣ “መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር እስትንፋስ መሆኑና ያለው ሥልጣን” በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

ሊቀ ካህናቱ ብቻ ነበር፤ የሚገባውም በዓመት አንድ ጊዜ ብቻ ሲሆን፣ ስለ ራሱ ኀጢአትና ሕዝቡ ባለማወቅ ስላደረገው ኀጢአት የሚያቀርበውን ደም ሳይዝ ከቶ አይገባም ነበር። 8የመጀመሪያዪቱ ድን ኳን ቆማ እስካለች ድረስ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን የሚወስደው መንገድ ገና እንዳልተገ ለጠ መንፈስ ቅዱስ ያሳያል። 9ይህም ለአ ሁኑ ዘመን ምሳሌ ሲሆን፣ የሚቀርቡት መባና መሥዋዕት የሚያመልከውን ሰው ኅሊና ፍጹም ሊያደርጉ አልቻሉም። 10እነዚህ ሁሉ አዲስ ሥርዐት እስኪመጣ ድረስ የሚደረጉ የምግብና የመጠጥ እንዲሁም የተለያዩ የመንጻት ሥርዐቶች ብቻ ናቸው።

የክርስቶስ ደም

11ክርስቶስ አሁን ስላሉት[1] መልካም ነገሮች ሊቀ ካህናት ሆኖ በመጣ ጊዜ በሰው እጅ ወዳልተሠራችው፣ ከዚህ ፍጥረት ወዳ ልሆነችው ታላቅና ፍጹም ድንኳን ገባ። 12የገባውም የፍየልንና የጥጆችን ደም ይዞ አይደለም፤ ነገር ግን የዘላለም ቤዛነት ሊያስገኝ የራሱን ደም ይዞ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ገባ። 13የጊደር አመድ ችው ይነጻ ዘንድ በረከሱ ሰዎች ላይ የሚረጨው የፍየሎችና የኮርማዎች ደም እንዲሁም የፍየሎችና የጊደር ዐመድ የሚቀድሳቸው ከሆነ፣ 14በዘላለም መንፈስ አማካይነት ራሱን ነውር አልባ መሥዋዕት አድርጎ ለእ ግዚአብሔር ያቀረበው የክርስቶስ ደም ሕያው እግዚአብሔርን እንድናመልክ ኅሊናችንን ከሞት ሥራ[2] እንዴት ይበልጥ ያነጻ ይሆን! 15ስለዚህም የተጠሩት፣ ተስፋ የተሰጠውን የዘላለም ርስት እንዲቀበሉ ክርስቶስ የአዲስ ኪዳን መካከለኛ ነው፤ በመጀመሪያው ኪዳን ሥር በነበሩበት ጊዜ ከሠሩት ኀጢአት ነጻ ለማውጣት ቤዛ ሆኖ ሞቶአልና።

16ኑዛዜ[3] በሚኖርበት ጊዜ የተናዛዡን ሞት ማረጋገጥ ግድ ነው፤ 17ምክንያቱም ኑዛዜው የሚጸናው ሰውዬው ሲሞት ብቻ ነው፤ ነገር ግን ተናዛዡ በሕይወት እስካለ ድረስ ኑዛዜው ዋጋ አይኖረውም። 18ስለዚህ የመጀመሪያው ኪዳን እንኳ ያለ ደም የጸና አልነበረም። 19ሙሴ እያንዳንዱን የሕግ ትእዛዝ ለሕዝቡ ሁሉ ከተናገረ በኋላ የጥጆችን ደም ከውሃ፣ ከቀይ የበግ ጠጕርና ከሂሶጵ ጋር ወስዶ፣ በመጽሐፉና በሕዝቡ ላይ ረጨው፤ 20እንዲህም አለ፤ "እንድትጠብቁት እግዚአብሔር ያዘዛችሁ የኪዳን ደም ይህ ነው።" 21እንዲሁም ድንኳኒቱንና ማገልገያ ዕቃውን ሁሉ በደም ረጨው። 22በርግጥ ከጥቂት ነገሮች በስተቀር ሁሉም ነገር በደም መንጻት እንዳለበት ሕጉ ያዛል፤ ደም ሳይፈስ ስርየት የለምና።

23እንግዲህ የሰማያዊው ነገሮች ምሳሌ የሆኑት በእነዚህ ነገሮች ሊነጹ ግድ ነበር፤ በሰማይ ያሉት ነገሮች ግን ከዚህ በሚበልጥ መሥዋዕት ይነጻሉ። 24ክርስቶስ የእውነተኛዪቱ ድንኳን ምሳሌ ወደ ሆነችውና በሰው እጅ ወደ ተሠራችው መቅደስ አልገባም፤ ነገር ግን አሁን ስለ እኛ በእግዚአብሔር ፊት ለመታየት፣ ወደ እርሷ ወደ ሰማይ ገባ። 25ሊቀ ካህናት የራሱ ያልሆነውን ደም ይዞ በየዓመቱ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን እንደሚገባ፣ ክርስቶስ ራሱን ብዙ ጊዜ መሥዋዕት ለማድረግ ወደ ሰማይ አልገባም። 26እንዲህ ቢሆን ኖሮ፣ ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ ክርስ ቶስ ብዙ ጊዜ መከራን መቀበል ባስፈለገው ነበር። አሁን ግን በዘመናት መጨረሻ ራሱን መሥዋዕት በማድረግ ኀጢአትን ለማስወገድ ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ተገልጦአል። 27ሰው አንድ

9፥8 ዮሐ14፥6፤ ዕብ3፥7፤ 10፥19:20
9፥9 ዕብ5፥1፤ 7፥19፤ 8፥3፤ 10፥1
9፥10 ዘሌ11፥2-23:25:28:40፤ ዘኍ6፥3፤ ቈላ2፥16፤ ዕብ2፥17፤ 8፥2:10፥1
9፥11 ቍ24፤ ዮሐ2፥19:24:26:28፤ ዘሌ16፥6:15፤ ሮሜ3፥25፤ ዕብ7፥27፤ 10፥4
9፥13 ዘኍ19፥9:17:18፤ ዕብ10፥4
9፥14 መዝ51፥2፤ 65፥3፤ ኢር33፥8፤ ዘካ13፥1፤ ማቴ16፥16፤ ኤፌ5፥2፤ ቲቶ2፥14፤ 1ጴጥ3፥18፤ ዕብ6፥1፤ 10፥2:22
9፥15 ሉቃ22፥20፤ ሐሥ20፥32፤ ሮሜ8፥28፤ 11፥29፤ ገላ3፥20፤ ዕብ6፥15፤ 7፥22፤ 10፥36
9፥18 ዘፀ24፥6-8
9፥19 ቍ12፤ ዘፀ24፥6-8፤ ዕብ1፥1
9፥20 ዘፀ24፥8፤ ማቴ26፥28
9፥22 ዘፀ29፥21፤ ዘሌ8፥15፤ 17፥11
9፥23 ዕብ8፥5
9፥24 ቍ12፤ ሮሜ8፥34፤ ዕብ4፥14፤ ዕብ8፥2
9፥25 ቍ7:8፤
9፥25 ዕብ10፥19 9፥26 ቍ12:28፤ ዕብ4፥3፤ 7፥27፤ 1ዮሐ3፥5 9፥27 ዘፍ3፥19፤ 2ቆሮ5፥10

[1]9፥11 አንዳንድ የጥንት ቅጆች ሊመጡ ስላሉት ይላሉ።
[2]9፥14 ወይም ከከንቱ የዘወትር ሥርዐቶች
[3]9፥16 ይህንን ትርጒም የሚሰጠው የግሪክ ቃል ኪዳን ተብሎም ሊተረጐሙም ይችላል፤ እንዲሁም ቍ 17

ከእርሱ ጋር የጠበቀ ኅብረት ሊኖር የሚችለው የአንድ ሰው ውስጣዊ ማንነት ወይም ኅሊና ፈጽሞ ንጹሕ ሲሆን ነው (ቍ 8-9)። ይህ መንጻት (መቀደስ) የተሰጠው ደግሞ ክርስቶስ ለኀጢአት የዘላለም መሥዋዕት በመሆን በሞተ ጊዜ ነበር።

9፥14 የክርስቶስ ደም፤ የአዲስ ኪዳን የስርየት ማእከላዊ ሐሳብ የጌታችን የኢየሱስ ደም ነው (1ቆሮ 10፥16፤ 11፥27፤ ኤፌ 2፥13፤ 1ጴጥ 1፥2፤ ራእ 7፥14፡ 12፥11)። ክርስቶስ ኀጢአታችንን ለማስወገድና ከእግዚአብሔር ጋር ሊያስታርቀን በመስቀል ላይ ንጹሕ ደሙን አፈሰሰ (5፥8፤ ሮሜ 5፥19፤ ፊል 2፥8 ይመ፤ ከዘሌ 16 ጋር ያነጻጽሩ)።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በደሙ የሚከተሉትን አከናወነ፡ (1) ደሙ ንስሓ የገቡትንና ያመኑትን ሰዎች ሁሉ ኀጢአት በሙሉ ያስተሰርያል (ማቴ 26፥28)። (2) ደሙ አማኞችን ሁሉ ከሰይጣን ኀይልና ከክፉ ኀይላት ይዋጃል (ሐሥ 20፥28፡ ኤፌ 1፥7፤ 1ጴጥ 1፥18-19፤ ራእ 5፥9፡ 12፥11)። (3) ደሙ በእርሱ የሚያምኑትን ሁሉ ያጸድቃል (ሮሜ 3፥24-25)። (4) ደሙ አማኞች የኀጢአት ጸጸት ሳይኖርባቸው በሙሉ ልብ እግዚአብሔርን ያገለግሉ ዘንድ ኅሊናቸውን ያነጻል (9፥14፤ 10፥22፡ 13፥18)። (5) ደሙ የእግዚአብሔርን ሕዝብ ይቀድሳል (13፥12፤ 1ዮሐ 1፥7-10)። (6) ደሙ አማኞች ጸጋን፣ ምሕረትን፣ ርዳታንና ድነትን ለማግኘት በክርስቶስ ወደ እግዚአብሔር በቀጥታ ይቀርቡ ዘንድ መንገዱን ይከፍትላቸዋል (7፥25፡ 10፥19፤ ኤፌ 2፥13:18)። (7) ደሙ ለአዲስ ኪዳን ተስፋ ሁሉ መያዣ (ዋስትና) ነው (10፥29፤ 13፥20፡ ማቴ 26፥28፤ 1ቆሮ 11፥25)። (8) የክርስቶስ ደም የማዳን፣ የማስታረቅና የማንጻት ኀይል፣ አማኞች በክርስቶስ ወደ እግዚአብሔር በመጡ ቍጥር ምንጊዜም አመች ሆኖ ይገኝላቸዋል (7፥25፤ 10፥22፤ 1ዮሐ 1፥7)።

9፥15 የአዲስ ኪዳን መካከለኛ፤ ስለ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የአዲስ ኪዳን የመካከለኛነት ተግባር የተሰጠውን ትንታኔ በገጽ 1970 ላይ፡ "*የቀደመው ኪዳንና አዲሱ ኪዳን*" በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመልከቱ።

ጊዜ ሊሞት ከዚያም በኋላ ...
ሊቆም ተወስኖበታል። 28ክር...
ሰዎችን ኀጢአት ለመሸከ...
አንድ ጊዜ መሥዋዕት ሆኖ...
ጊዜም ይገለጣል፤ ይህም ...
ድነትን ለማምጣት እንጂ ...
ለመሸከም አይ ደለም።

ክርስቶስ ለአንዴና ለመጨረ... ያቀረበው መሥዋዕት

10 ሕጉ ወደ ፊት ለሚመ... ነገሮች ጥላ ነው እንጂ፣ ...
አካል አይደለም፤ ስለዚህም ...
ዘወትር ያለማቋረጥ የሚቀርበ...
መሥዋዕት፣ ለአምልኮ የሚቀር...
ፍጹም ሊያደርጋቸው ከቶ ...
፡ 2ፍጹም ሊያደርጋቸው ...
መሥዋዕት ማቅረቡን ይተ...
ምን? ደግሞም ለአምልኮ ...
ሰዎች ለአንዴና ለመጨረሻ ጊ...
በኋላ ኅሊናቸው ኀጢአተኝነት ባል...
ነበር። 3ነገር ግን እነዚህ ...
በየዓመቱ ኀጢአትን የሚያስታ...
4ምክንያቱም የኮርማዎችና የ...
ኀጢአትን ማስወገድ አይችል...
5ስለዚህ ክርስቶስ ወደ ዓለ...
እንዲህ ብሎአል፤
"መሥዋዕትንና መባን አልፈለ...
ሥጋን ግን አዘጋጀህልኝ፤
6በሚቃጠል መሥዋዕትና ለኀ...
በሚቀ ርብ መሥዋዕት ደስ ...
አልተሰኘህም።
7በዚያን ጊዜ እንዲህ አልሁ፤ ...
በመጽሐፍ እንደ ተጻፈ፣
አምላክ ሆይ፤ እነሆኝ፤ ፈቃ...

9፥28 ሁለተኛ ጊዜም ...
ኪዳን ውስጥ እስራኤላውያን ሊቀ...
ለማድረግ ወደ መቅደስ ከገባ ...
ድረስ፣ በጭንቅ ላይ ሆነው በጕ...
በተመሳሳይ ሁኔታም አማኞች ...
ጠበቃቸው በመሆን ወደ ሰማይ ...
በማወቅ፣ ፍጹም ድነትን ለማም...
ድረስ በሙሉ ተስፋ ይጠባበቃሉ (...
2ጢሞ 4፥8 ይመ፤ በገጽ 1907 ላይ ...
ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ...
10፥1 ያለማቋረጥ የሚቀር... መሥዋዕት፤ የብሉይ ኪዳን ...
እንደ ሆነ ለመግለጽ የተሰጠውን ...
በገጽ 1970 ላይ፣ "የቀደመው ...
በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ...
10፥4 የኮርማዎችና ... ደ...
ለሕዝቡ ኀጢአት ማስተሰረያ በ...
በጊዜያዊ መፍትሄነት ነበር፤ ጊ...
ዘር ተክቶ መሥዋዕት የሚሆን አን...
(በገጽ 202 ላይ፣ "የስርየት ቀን" በ...
የትኩረት ጽሑፍ ይመ)። ስለዚህ ...
ራሱን መሥዋዕት አድርጎ ለ...
መጣ፡ ሰውም ሆኖ ተወለደ (2፥9፡...

ጊዜ ሊሞት ከዚያም በኋላ በፍርድ ፊት ሊቆም ተወስኖበታል። [28]ክርስቶስ የብዙ ሰዎችን ኀጢአት ለመሸከም፣ እንዲሁ አንድ ጊዜ መሥዋዕት ሆኖአል፤ ሁለተኛ ጊዜም ይገለጣል፤ ይህም ለሚጠባበቁት ድነትን ለማምጣት እንጂ ኀጢአትን ለመሸከም አይደለም።

ክርስቶስ ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ያቀረበው መሥዋዕት

10 ሕጉ ወደ ፊት ለሚመጡት መልካም ነገሮች ጥላ ነው እንጂ፣ እውነተኛው አካል አይደለም፤ ስለዚህም በየዓመቱ ዘወትር ያለማቋረጥ የሚቀርበው ተደጋጋሚ መሥዋዕት፣ ለአምልኮ የሚቀርቡትን ሰዎች ፍጹም ሊያደርጋቸው ከቶ አይችልም፡ [2]ፍጹም ሊያደርጋቸው ቢችል ኖሮ፣ መሥዋዕት ማቅረቡን ይተዉት አልነበረ ምን? ደግሞም ለአምልኮ የሚቀርቡት ሰዎች ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ስለሚነጹ፣ በኅሊናቸው ኀጢአተኝነት ባልተሰማቸውም ነበር። [3]ነገር ግን እነዚህ መሥዋዕቶች በየዓመቱ ኀጢአትን የሚያስታውሱ ናቸው፤ [4]ምክንያቱም የኮርማዎችና የፍየሎች ደም ኀጢአትን ማስወገድ አይችልም።

[5]ስለዚህ ክርስቶስ ወደ ዓለም በመጣ ጊዜ እንዲህ ብሎአል፤

"መሥዋዕትንና መባን አልፈለግህም፤
ሥጋን ግን አዘጋጀህልኝ፤
[6]በሚቃጠል መሥዋዕትና ለኀጢአት
በሚቀርብ መሥዋዕት ደስ
አልተሰኘህም።
[7]በዚያን ጊዜ እንዲህ አልሁ፤ 'ስለ እኔ
በመጽሐፍ እንደ ተጻፈ፣
አምላክ ሆይ፤ እነሆኝ፤ ፈቃድህን
ለማድረግ መጥቻለሁ።'"[a]

[8]ሕጉ ይህ እንዲደረግ ቢያዝም፣ እርሱ ግን በመጀመሪያ፣ "መሥዋዕትንና መባን፣ የሚቃጠል መሥዋዕትንና ስለ ኀጢአት የሚቀርበውን መሥዋዕት አልፈለግህም፤ ደስም አልተሰኘህበትም" ይላል። [9]ቀጥሎም፣ "እነሆኝ፤ ፈቃድህን ለማድረግ መጥቻለሁ" አለ፤ ሁለተኛውን ለመመሥረት የመጀመሪያውን ሻረ። [10]በዚህ ፈቃድ በኢየሱስ ክርስቶስ ሥጋ አማካይነት ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ በቀረበው መሥዋዕት ተቀድሰናል።

[11]ካህን ሁሉ በየዕለቱ ቆሞ አገልግሎቱን ያከናውናል፤ ኀጢአትን ማስወገድ ከቶ የማይችሉትን እነዚያን መሥዋዕቶች ዘወትር ያቀርባል። [12]ይህኛው ካህን ግን አንዱን መሥዋዕት ለዘላለም አቅርቦ፣ በእግዚአብሔር ቀኝ ተቀምጦአል፤ [13]ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ጠላቶቹ የእግሩ መረገጫ እስኪሆኑ ድረስ ይጠብቃል፤ [14]ምክንያቱም በአንዱ መሥዋዕት እነዚያን የሚቀደሱትን ለዘላለም ፍጹማን አድርጎአቸዋል።

[15]መንፈስ ቅዱስም ስለዚህ ነገር ይመሰክርልናል፤ በመጀመሪያ እንዲህ ይላል፤ [16]"ከዚያም በኋላ ከእነርሱ ጋር የምገባው ኪዳን ይህ ነው፤

ይላል ጌታ፤
ሕጌን በልባቸው አኖራለሁ፤
በአእምሮአቸውም እጽፈዋለሁ።"
[17]ደግሞም፣
"ኀጢአታቸውንና ዐመፃቸውን፣
ከእንግዲህ አላስብም" ይላል።

[18]እነዚህ ይቅር ከተባሉ በኋላ ከእንግዲህ ስለ ኀጢአት የሚቀርብ መሥዋዕት አይኖርም።

9፥28 ቍ12:26፤ ማቴ16፥27፤ 1ቆሮ1፥7፤ ዕብ5፥9፤ 7፥27፤ 1ጴጥ2፥24
10፥1 ቈላ2፥17፤ ዕብ7፥19፤ 8፥5፤ 9፥11፥23
10፥2 ዕብ9፥9
10፥3 ዘሌ16፥34፤ ዕብ9፥7
10፥4 ቍ1፥11፤ ዕብ9፥12፥13
10፥5 ዕብ1፥6፤ 2፥14፤ 1ጴጥ2፥24
10፥7 ዕዝ6፥2፤ መዝ40፥6-8፤ ኤር36፥2፤ ማቴ26፥39
10፥8 ቍ5፥6፤ ማር12፥33
10፥9 ቍ7
10፥10 ቍ14፤ ኤፌ5፥26፤ ዕብ2፥14፤ 7፥27፤ 1ጴጥ2፥24
10፥11 ቍ1፥4፤ ዕብ5፥1
10፥12 ማር16፥19፤ ዕብ5፥1
10፥13 ኢሳ10፥24፤ ዕብ1፥13
10፥14 ቍ1፥10፤ ኤፌ5፥26
10፥15 ዕብ3፥7
10፥16 ኤር31፥33፤ ዕብ8፥10
10፥17 ኤር31፥34፤ ዕብ8፥12

[a] 10፥7 ስብዓ ሊቃናት ይመ።

9፥28 ሁለተኛ ጊዜም ይገለጣል፤ በአሮጌው ኪዳን ውስጥ እስራኤላውያን ሊቀ ካህናታቸው ስርየት ለማድረግ ወደ መቅደስ ከገባ በኋላ እስኪመለስ ድረስ፣ ብፁንቅ ላይ ሆነው በጕጕት ይጠባበቁ ነበር። በተመሳሳይ ሁኔታም፣ አማኞች ሊቀ ካህናታቸው ጠበቃቸው በመሆን ወደ ሰማያዊ መቅደስ የገባ መሆኑን በማወቅ፡ ፍጹም ድነትን ለማምጣት ዳግም እስኪገለጥ ድረስ በሙሉ ተስፋ ይጠባበቃሉ (ዮሐ 14፥3 እና ማብ፤ 2ጢሞ 4፥8 ይመ፤ በገጽ 1907 ላይ፣ *"ንጥቀት"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

10፥1 ያለማቋረጥ የሚቀርበው ተደጋጋሚ መሥዋዕት፤ የብሉይ ኪዳን መሥዋት በላማ ምን እንደ ሆነ ለመግለጽ የተሰጠውን ትንታኔ ለመገንዘብ፣ በገጽ 1970 ላይ፡ *"የቀደመው ኪዳንና አዲሱ ኪዳን"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመልከቱ።

10፥4 የኮርማዎችና ... ደም፤ የእንስሳት ደም ለሕዝቡ ኀጢአት ማስተስረያ በመሆን ያገለግል የነበረው በጊዜያዊ መፍትሄነት ነበር፤ ጊዜው ሲደርስ ግን የሰውን ዘር ተክቶ መሥዋዕት የሚሆን አንድ ሰው አስፈላጊ ነበር (በገጽ 202 ላይ፣ *"የስርየት ቀን"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)። ስለዚህ ክርስቶስ በእኛ ቦታ ራሱን መሥዋዕት አድርጎ ለመስጠት ወደ ምድር መጣ፡ ሰውም ሆኖ ተወለደ (2፥9፥14 እና ማብ ይመ)። ከዚህም በላይ ለበደላችን ተገቢውን ቅጣት መቀበል የሚችለውና (2፥14-18፤ 4፥15) እግዚአብሔር የሚጠይቀውን የቅድስና ሁኔታ በብቃትና ፍጹም በሆነ መልክ የሚያሟላው (ሮሜ 3፥25-26 ጋር ያነጻጽሩ)፡ ኀጢአት የሌለበት ሰው ብቻ ነበር።

10፥5-10 መሥዋዕትንና መባን፤ በሙሉ ፈቃድና በመታዘዝ የቀረበው የኢየሱስ ክርስቶስ መሥዋዕት በብሉይ ኪዳን ከፈቃድ አልባ እንስሳት ከቀረበው መሥዋዕት የላቀ መሆኑን ለማረጋገጥ መዝ 40፥6-8 ተጠቅሶአል፡ በገጽ 1970 ላይ፡ *"የቀደመው ኪዳንና አዲሱ ኪዳን"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመልከቱ።

10፥14 እነዚያን የሚቀደሱትን ለዘላለም ፍጹማን አድርጎአቸዋል፤ ክርስቶስ በመስቀል ላይ ያቀረበው አንዱ መሥዋዕት ብቻና የሚያስገኘው በረከት (ይኸውም ፍጹም ድነት) ለዘላለም ብቁ ናቸው። በክርስቶስ ወደ እግዚአብሔር በቀረቡ ጊዜ ቅዱሳን ለሆኑት ሁሉ በክርስቶስ ፍጹም የሆነ ድነት ተሰጥቶአቸዋል (ቍ 22፤ 7፥25)። ከዚህ ላይ፣ "ፍጹማን" የሚለውና በቍ 10 ላይ "ተቀድሰናል" የሚለው የግሪኩ አቻ ቃል ቀጣይነትን የሚያመለክት የአሁን ጊዜያት አንቀጽ መሆኑንና በአሁኑ ጊዜ ሳይቀር ቀጣይነት ባለው ተግባር ላይ አጽንኦት እንደሚያደርግ ልብ ይበሉ።

እስከ መጨረሻው ጸንቶ ስለ መገኘት የቀረበ ጥሪ

[19]እንግዲህ ወንድሞች ሆይ፤ በኢየሱስ ደም ወደ ቅድስተ ቅዱሳን ለመግባት ድፍረት አግኝተናል፤ [20]ይኸውም በመጋረጃው ማለት በሥጋው በኩል በከፈተልን አዲስና ሕያው መንገድ ነው። [21]በእግዚአብሔር ቤት ላይ የተሾመ ታላቅ ሊቀ ካህናት ስላለን [22]ከክፉ ኅሊና ለመንጻት ልባችንን ተረጭተን፣ ሰውነታችንንም በንጹሕ ውሃ ታጥበን፣ በእውነተኛ ልብና በሙሉ እምነት

ወደ እግዚአብሔር እንቅረብ። [23]የተስፋን ቃል የሰጠን ታማኝ ስለሆነ፣ አምነን የምንናገርለትን ተስፋ አጥብቀን እንያዝ። [24]እርስ በርሳችንም ለፍቅርና ለመልካም ሥራ እንዴት እንደምንነቃቃ እናስብ። [25]አንዳንዶች ማድረጉን እንደተዉት መሰብሰባችንን አንተው፤ ይልቁንም ቀኑ እየተቃረበ መምጣቱን ስታዩ እርስ በርሳችን እንበረታታ።

[26]የእውነትን ዕውቀት ከተቀበልን በኋላ ሆን ብለን በኀጢአት ጸንተን ብንመላለስ፣ ከእንግዲህ ለኀጢአት የሚሆን ሌላ መሥ

ዕብ 12፡1 ዋዕት አይኖርም፤ [27]የሚቀረው ግን የሚያስፈራ ፍርድና የእግዚአብሔርን ጠላቶች የሚበላ ብርቱ እሳት መጠበቅ ብቻ ነው። [28]የሙሴን ሕግ የናቀ ማንኛውም ሰው ሁለት ወይም ሦስት ሰዎች ከመሰከሩበት ያለ ምሕረት ይገደል ነበር። [29]ታዲያ የእግዚአብሔርን ልጅ የረገጠ፣ የተቀደሰበትን የኪዳኑን ደም እንደ ተራ ነገር የቈጠረ፣ የጸጋንም መንፈስ ያክፋፋ እንደ ምን ያለ የባሰ ቅጣት ይገባው ይመስላችኋል? [30]"በቀል የእኔ ነው፤ እኔ ብድራትን እመልሳለሁ" ያለውን እናውቀዋለንና፤ ደግሞም፣ "ጌታ በሕዝቡ ላይ ይፈርዳል" ይላል። [31]በሕያው እግዚአብሔር እጅ መውደቅ እጅግ የሚያስፈራ ነው።

[32]ብርሃን ከበራላችሁ በኋላ፣ በመከራ ውስጥ በብርቱ ተጋድሎ ጸንታችሁ የቆማችሁበትን የቀድሞውን ዘመን ዐስቡ። [33]አንዳንድ ጊዜ በአደባባይ ለስድብና ለስደት ተጋልጣችሁ ነበር፤ ሌላ ጊዜ ደግሞ እንደዚህ ያለ መከራ ከደረሰባቸው ሰዎች ጋር አብራችሁ መከራን ተቀብላችኋል። [34]እናንተ ራሳችሁ የተሻለና ለዘወትር የሚኖር ሀብት ያላችሁ መሆናችሁን ስለምታውቁ ለታሰሩት ራራችሁ፤ ንብረታችሁም ሲዘረፍ በደስታ ተቀበላችሁ።

[35]ስለዚህ ታላቅ ዋጋ ያለውን መታመናችሁን አትጣሉ። [36]የእግዚአብሔርን ፈቃድ ፈጽማችሁ የተስፋ ቃሉን እንድትቀበሉ፣ ጸንታችሁ መቆም ያስፈልጋችኋል፤ [37]ምክንያቱም ከጥቂት ጊዜ በኋላ፣

"የሚመጣው እርሱ ይመጣል፤
አይዘገይም።
[38]ጻድቅ ግን[a] በእምነት ይኖራል፤
ወደ ኋላ ቢያፈገፍግ፣
ነፍሴ በእርሱ ደስ አትሰኝም።"

10፥19 ዘሌ16፥2፤ ኤፌ2፥18፤ 3፥12፤ ዕብ9፥8፤ 12፥25
10፥20 ዕብ6፥19፤ 9፥3፡8
10፥21 ዕብ2፥17፤ 3፥6
10፥22 ቍ1፤ ሕዝ36፥25፤ ሐሥ22፥16፤ ኤፌ3፥12፤ ዕብ7፥19፤ 9፥14፤ 12፥24፤ 1ጴጥ1፥2
10፥23 1ቆሮ1፥9፤ ዕብ3፥1፡6
10፥24 ቲቶ2፥14
10፥25 ሐሥ2፥42፤ 1ቆሮ3፥13፤ ዕብ3፥13
10፥26 ዘፀ21፥14፤ ዘኍ15፥30፤ 1ጢሞ2፥4፤ ዕብ5፥2፤ 6፥4-8፤ 2ጴጥ2፥20
10፥27 ኢሳ26፥11፤ 2ተሰ1፥7፤ ዕብ9፥27፤ 12፥29
10፥28 ዘዳ17፥6፡7፤ ማቴ18፥16፤ ዕብ2፥2
10፥29 ማቴ4፥3፤ 26፥28፤ 1ቆሮ6፥11፤ ኤፌ4፥30፤ ዕብ2፥3፤ 6፥4፡6፤ 12፥25፤ ራእ1፥5
10፥30 ዘዳ32፥35፡36፤ መዝ135፥14፤ ሮሜ12፥19
10፥31 ኢሳ19፥16፤ ማቴ16፥16፤ 2ቆሮ5፥11
10፥32 ፊል1፥29፡30፤ ዕብ6፥4 10፥33 1ቆሮ4፥9፤ ፊል4፥14፤ 1ተሰ2፥14 10፥34 ዕብ11፥16፤ 13፥3፤ 1ጴጥ1፥4፡5 10፥35 ኤፌ3፥12 10፥36 ሮሜ5፥3፤ ዕብ6፥15፤ 9፥15፤ 12፥1፤ ያዕ1፥3፡4፡12፤ 5፥11፤ 2ጴጥ1፥6 10፥37 ማቴ11፥3፤ ራእ22፥20
10፥38 ሮሜ1፥17፤ ገላ3፥11፤ ዕን2፥3፡4

[a]10፥38 ወይም የእኔ ጻድቅ ግን

10፥19 **አግኝተናል፤** እስራኤላውያን ወደ እግዚአብሔር ለመቅረብ ከነበራቸው ውሱን ዕድል በተለየ መልኩ፣ ክርስቶስ ሕይወቱን ፍጹም መሥዋዕት አድርጎ በማቅረቡ ወደ እግዚአብሔርና ወደ ጸጋው ዙፋን የሚያደርሰውን መንገድ ከፈተ። ስለዚህ አማኞች እንደ መሆናችን መጠን በታላቅ ምስጋናና በጸሎት ዘወትር ወደ እግዚአብሔር መቅረብ እንችላለን።

10፥22 **እንቅረብ፤** እምነትና በኢየሱስ ክርስቶስ ወደ እግዚአብሔር መቅረብ እነዚህ ሁለቱ የማይነጣጠሉ ናቸው። (1) የእምነት ምንነት የተገለጸው ከልብ ወደ እግዚአብሔር መቅረብና በበጎነቱም ማመን ተብሎ ነው (11፥6)፤ በክርስቶስ በኩል ወደ እግዚአብሔር በመቅረብ አንድ ክርስቲያን ምሕረትን፣ ጸጋን፣ ርዳታን (ቍ 1፤ 4፥16፤ 7፥19)፣ ድነትን (7፥25)፣ መቀደስንና (ቍ 14) መንጻትን (ቍ 22) ያገኛል። (2) ይህም በጸሎት ወደ እግዚአብሔር ካልቀረቡና ከክርስቶስም ጋር ኅብረት ካልተደረገ፣ ለድነት የሚያበቃ እምነት አይኖርም ማለት ነው (ከቍ 38 ጋር ያነጻጽሩ)። ጌታ ኢየሱስ ራሱ በቅንነት ጸሎትን ወደ እግዚአብሔር ከማቅረብ ጋር እምነትን አንድ አድርጎ ገልጾታል (ሉቃ 18፥8)።

10፥25 **ቀኑ እየተቃረበ መምጣቱን ስታዩ፤** ክርስቶስ ታማኞች ለሆኑት ተመልሶ የሚመጣበት ቀን እየተቃረበ ነው (በገጽ 1907 ላይ፣ *"ንጥቀት"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)። ቀን እየተቃረበ ሲመጣ አያሌ መንፈሳዊ መከራ፣ ስደት እንዲሁም አያሌ አስተምህሮአዊ አታላይነት ያጋጥሙናል። ከክርስቶስ ጋርና ከአዲሱ ኪዳን ሐዋርያዊ እምነት ጋር እንግባብ ዘንድ እርስ በርሳችን ለመበረታታት በየዕለቱ በአንድነት መሰባሰብ ይኖርብናል።

10፥26 **ሆን ብለን በኀጢአት ጸንተን ብንመላለስ፤** የዕብራውያን ጸሓፊ ከዚህ ላይ አንባቢዎቹን በ6፥4-8 ላይ ስላስጠነቀቀበት ከክርስቶስ ስለ መለየት ይናገራል (በገጽ 1962 ላይ፡ *"ክሕደት"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

10፥29 **የእግዚአብሔርን ልጅ የረገጠ፤** የእውነትን ዕውቀት ካገኘን በኋላ (ቍ 26)፣ ሆን ብለን በኀጢአት ጸንተን መመላለስ ማለት፡- (1) የጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን ሕይወትና ሞት በመናቅ ኢየሱስ ክርስቶስን በማቃለልና እርሱን በመርገጥ በደለኛ መሆን ነው፤ (2) ለክርስቶስም ደም እኛ ልንገዛ አይገባም ብሎ ማሰብ ነው፤ እንዲሁም (3) ወደ ልባችን የእግዚአብሔርን ጸጋ የሚያመጣውን መንፈስ ቅዱስን መስደብና በእርሱ ላይ ማመፅ ነው (በገጽ 1962 ላይ፣ *"ክሕደት"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

10፥38 **ጻድቅ ግን በእምነት ይኖራል፤** በቅዱሳት መጻሕፍት ላይ አራት ጊዜ በርግጠኝነት በአጽንዖት የተነገረው ይህ መሠረታዊ መርሕ (ዕን 2፥4፤ ሮሜ 1፥17፤ ገላ 3፥11፤ ዕብ 10፥38)፣ ከእግዚአብሔር ጋር ያለን ግንኙነትና በኢየሱስ ክርስቶስ በተሰጠው ድነትም ላይ የእኛ ተሳትፎ ምን መሆን እንዳለበት ይወስናል፤ (1) ጻድቅ ሐቀኛ በሆነ የእምነት ልብ ወደ እግዚአብሔር በመቅረብ (ቍ 22 እና ማብ ይመ) የዘላለምን

---

[39]እኛ ግን እምነው ከሚድኑት ወገን
ኋላ አፈግፍገው ከሚጠፉት አይደ

የእምነት ቋሚ ምስክሮች

11 እምነት ተስፋ ያ
ነገር እንደሚፈጸም
የምንሆንበት፣ የማናየውም ነገ
መሆኑን የምንረዳበት ነው። [2]
የተመሰከረላቸው በዚሁ ነው።
[3]ዓለማት በእግዚአብሔር ቃል እንደ
በእምነት እንረዳለን፤ ስለዚህ የ
ነገር የተፈጠረው ከሚታየው
እንገነዘባለን።
[4]አቤል ከቃየል ይልቅ የበለጠ
ለእግዚአብሔር በእምነት አቀረበ። እግ
ስጦታው በተናገረለት ጊዜ፣ እርሱ
ጻድቅ እንደ ሆነ ተመሰከረለት፤
እንኳ አስከ አሁን በእምነቱ ይና
[5]ሄኖክ ሞትን እንዳያይ ከዚህ
ነት ተወሰደ፤ እግዚአብሔርም ስለ ወሰ
ገኘም፤ ከመወሰዱም በፊት እግዚ
እንዳሰኘ ተመስክሮለታልና። [6]
እምነት እግዚአብሔርን ደስ ማሰኘት

ሕይወት እንደሚወርስ ይህ ዐቢይ
(2) ማንም ከክርስቶስ ቢያፈገፍግና
ጸንቶ ቢመላለስ እግዚአብሔር
የዘላለምም ፍርድ ይደርስበታል።
11፥1 **እምነት … ነው፤** ምዕራፍ
ራት ተቀባይነት ያለው ብቸኛ
እንደ ሆነ ያሳያል፤ ይህም እም
የለበትም በተባለው ሁኔታ ውስጥ
ይህ እምነት የሚከተሉትን አካቶ የ
ነባራዊ እውነታ ያምናል (ቍ 1)፤
(ቍ 4)፤ እግዚአብሔርን ይፈልጋል
ይተማመናል (ቍ 6)፤ በቃሉም ላይ
(ቍ 7፡11)፤ ትእዛዙን ያከብራል
እግዚአብሔር ከሰጠው ተስፋ
(ቍ 13፡39)፤ የአሁኑን የክፉውን
(ቍ 13)፤ ሰማያዊውን አገር ይሻል
ከ13፥13-14 ጋር ያነጻጽሩ)፤ በፈተና
የሚመጣውን ትውልድ ይባርካል
የሚገኘውን ደስታ ንቆ ይተዋል
ሲደርስበት ጸንቶ ይገኛል (ቍ 27)
ሥራ ያከናውናል (ቍ 33-35)፤
ሲል ሥቃይ ይቀበላል (ቍ 25፤ 35
ወጣው አገር አይመለስም፤ ይኸው
ነው (ቍ 15-16፤ በገጽ 1746 ላይ
በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት
11፥3 **ዓለማት በእግዚአብሔ
ተፈጠሩ፤** እግዚአብሔር ዓለ
የምንረዳበት እምነት በዘፍጥረት ም
ምንባቦች ላይ በሚገኘው መለኮታ
ያለው እምነት ነው (ከመዝ 33፥6
ጋር ያነጻጽሩ)።
11፥4 **የበለጠ መሥዋዕት፤** አ
መሥዋዕት ተቀበለ፤ ምክንያቱም
ለጌታ አሳልፎ የሰጠና ታዛዥ በመሆ
ከማቴ 23፥35፤ ከ1ዮሐ 3፥12 ጋር

[39]እኛ ግን አምነው ከሚድኑት ወገን እንጂ፣ ወደ ኋላ አፈግፍገው ከሚጠፉት አይደለንም።

የእምነት ቋሚ ምስክሮች

11 እምነት ተስፋ ያደረግነው ነገር እንደሚፈጸም ርግጠኛ የምንሆንበት፣ የማናየውም ነገር እውን መሆኑን የምንረዳበት ነው። [2]አባቶችም የተመሰከረላቸው በዚሁ ነው።

[3]ዓለማት በእግዚአብሔር ቃል እንደ ተፈጠሩ በእምነት እንረዳለን፤ ስለዚህ የሚታየው ነገር የተፈጠረው ከሚታየው እንዳልሆነ እንገነዘባለን።

[4]አቤል ከቃየል ይልቅ የበለጠ መሥዋዕት ለእግዚአብሔር በእምነት አቀረበ። እግዚአብሔር ስለ ስጦታው በተናገረለት ጊዜ፣ እርሱ በእምነት ጻድቅ እንደ ሆነ ተመሰከረለት፤ ቢሞትም እንኳ እስከ አሁን በእምነቱ ይናገራል።

[5]ሄኖክ ሞትን እንዳያይ ከዚህ ዓለም በእምነት ተወሰደ፤ እግዚአብሔርም ስለ ወሰደው አልተገኘም፤ ከመወሰዱም በፊት እግዚአብሔርን ደስ እንዳሰኘ ተመስክሮለታልና። [6]ደግሞም ያለ እምነት እግዚአብሔርን ደስ ማሰኘት አይቻልም፤ ምክንያቱም ወደ እግዚአብሔር የሚቀርብ ሁሉ እግዚአብሔር መኖሩንና ከልብ ለሚሹትም ዋጋ እንደሚሰጥ ማመን አለበት።

[7]ኖኅ ገና ስለማይታየው ነገር እግዚአብሔር ባስጠነቀቀው ጊዜ፣ እግዚአብሔርን ፈርቶ ቤተ ሰዎቹን ለማዳን መርከብን በእምነት ሠራ፤ በእምነቱ ዓለምን ኰነነ፤ በእምነትም የሚገኘውን ጽድቅ ወራሽ ሆነ።

[8]አብርሃም ርስት አድርጎ ወደሚቀበለው ስፍራ እንዲሄድ በተጠራ ጊዜ በእምነት ታዘዘ፤ ወዴት እንደሚሄድ ባያውቅም፣ እሺ ብሎ ሄደ። [9]በባዕድ አገር እንዳለ መጻተኛ በተስፋዪቱ ምድር በእምነት ተቀመጠ፤ የተስፋውን ቃል አብረውት እንደሚወርሱት እንደ ይስሐቅና እንደ ያዕቆብ በድንኳን ኖረ፤

[10]ምክንያቱም መሠረት ያላትን፣ እግዚአብሔር የሠራትንና የፈጠራትን ከተማ ይጠባበቅ ነበር። [11]አብርሃም[h] ምንም እንኳ ዕድሜው ቢገፋም፣ ሣራም[i] ራሷ መካን ብትሆንም፣ ተስፋን የሰጠውን ታማኝ አድርጎ ስለ ቈጠረ[h] በእምነት የልጅ አባት

11፥1 2ቆሮ4፥18፤ ዕብ3፥6
11፥2 ቊ4:39
11፥3 ዘፍ1፤ ዮሐ1፥3፤ ዕብ1፥2፤ 2ጴጥ3፥5
11፥4 ቊ2:39፤ ዘፍ4፥4፤ ዕብ12፥24፤ 1ዮሐ3፥12
11፥5 ዘፍ5፥21-24
11፥6 ዕብ7፥19
11፥7 ቊ1፤ ዘፍ6፥9:13-22፤ ሕዝ14፥14:20፤ ሮሜ9፥30፤ 1ጴጥ3፥20
11፥8 ዘፍ12፥1-4:7፤ ሐዋ7፥2-4
11፥9 ዘፍ12፥8፤ 18፥1:9፤ ሐዋ7፥5፤ ዕብ6፥17
11፥10 ቊ16፤ ዕብ12፥22፤ 13፥14፤ ራእ21፥2:14
11፥11 ዘፍ17፥17-19፤ 18፥11-14፤ 21፥2፤ 1ቆሮ1፥9

[h]11፥11 ወይም ሣራ … አብርሃምም … ስለቈጠረች

ሕይወት እንደሚወርስ ይህ ዐቢይ እውነት ያረጋግጣል፡ (2) ማንም ከክርስቶስ ቢያፈገፍግና ሆን ብሎ በኀጢአት ጸንቶ ቢመላለስ እግዚአብሔር በእርሱ አይደሰትም፤ የዘላለምም ፍርድ ይደርስበታል።

11፥1 እምነት … ነው፤ ምዕራፍ 11 በእግዚአብሔር ፊት ተቀባይነት ያለው ብቸኛ እምነት ምን ዐይነት እንደ ሆነ ያሳያል፤ ይህም እምነት ጨርሶ ተስፋ የለበትም በተባለው ሁኔታ ውስጥ እንኳ አሸናፊ ነው። ይህ እምነት የሚከተሉትን አካቶ የያዘ ነው፦ በመንፈሳዊ ነባራዊ እውነታ ያምናል (ቊ 1)፤ ወደ ጽድቅ ይመራል (ቊ 4)፤ እግዚአብሔርን ይፈልጋል (ቊ 6)፤ በቸርነቱ ይተማመናል (ቊ 6)፤ በቃሉም ላይ ሙሉ እምነት አለው (ቊ 7:11)፤ ትእዛዙን ያከብራል (ቊ 8)፤ ሕይወቱን እግዚአብሔር ከሰጠው ተስፋ አኳያ ያስተካክላል (ቊ 13:39)፤ የአሁኑን የከፋውን ዘመን መንፈስ ይጠላል (ቊ 13)፤ ሰማያዊውን አገር ይሻል (ቊ 14-16 ይመ፡ ከ13፥13-14 ጋር ያነጻጽሩ)፤ በፈተና ይጸናል (ቊ 17-19)፤ የሚመጣውን ትውልድ ይባርካል (ቊ 21)፤ በኀጢአት የሚገኘውን ደስታ ንቆ ይተዋል (ቊ 25)፤ ስደት ሲደርስበት ጸንቶ ይገኛል (ቊ 27)፤ የጽድቅን ኀያል ሥራ ያከናውናል (ቊ 33-35)፤ ለእግዚአብሔር ክብር ሲል ሥቃይ ይቀበላል (ቊ 25፤ 35-38)፤ ትቶት ወደ ወጣው አገር አይመለስም፤ ይኸውም ወደ ዓለም ማለት ነው (ቊ 15-16፤ በገጽ 1746 ላይ፣ "እምነትና ጸጋ" በሚል ርእስ የቀረበውን የትኵረት ጽሑፍ ይመ)።

11፥3 ዓለማት በእግዚአብሔር ቃል እንደ ተፈጠሩ፤ እግዚአብሔር ዓለምን እንደ ፈጠረ የምንረዳበት እምነት በዘፍጥረት ምዕራፍ 1 እና በሌሎቹ ምንባቦች ላይ በሚገኘው መለኮታዊ መገለጥ ውስጥ ያለው እምነት ነው (ከመዝ 33፥6-9፤ ከኢሳ 55፥11 ጋር ያነጻጽሩ)።

11፥4 የበለጠ መሥዋዕት፤ እግዚአብሔር የአቤልን መሥዋዕት ተቀበለ፡ ምክንያቱም አቤል ጻድቅ፣ ራሱን ለጌታ አሳልፎ የሰጠና ታዛዥ በመሆኑ ነበር (ከምሳ 15፥8፤ ከማቴ 23፥35፤ ከ1ዮሐ 3፥12 ጋር ያነጻጽሩ)።

11፥6 እግዚአብሔር መኖሩንና … ማመን አለበት፤ ይህ ጥቅስ የሚያድን እምነት መግለጫ የሆነውን አንዱን ክፍል ይገልጻል፡ (1) ጌታችን የሆነ፣ የማይወሰን፣ ጻድቅና ለእኛም የሚጠነቀቅልን አምላክ መኖሩን ማመን አለብን፤ (2) ትልቁ የድካማችን ዋጋ በእግዚአብሔር ሕልውት ማድረግና የእግዚአብሔር ህልዎት መሆኑን በማወቅ እርሱን ከልብ ስንፈልገው እግዚአብሔር በስጦታው እንደሚጐበኘን ማመን አለብን፤ እርሱ ጋሻችንና ታላቁ ርስታችን ነው (ዘፍ 15፥1 ይመ፤ ከዘዳ 4፥29፤ ከማቴ 7፥7-8 እና ማብ፡ ከዮሐ 14፥21 እና ማብ ጋር ያነጻጽሩ)፤ (3) እግዚአብሔርን ተግተን መፈለግ፣ ህልዎቱንና ጸጋውንም ከልብ መሻት ይኖርብናል።

11፥8 አብርሃም … በእምነት ታዘዘ፤ አለማመንና አለመታዘዝ የማይነጣጠሉ እንደ መሆናቸው መጠን፣ እምነትና መታዘዝም የማይነጣጠሉ ናቸው (3፥18-19 ይመ፤ ዮሐ 3፥36 እና ማብ ይመ)።

11፥10 ከተማ ይጠባበቅ ነበር፤ አብርሃም የዚህ ዓለም የተስፋዪቱ ምድር፣ የመንፈሳዊው ጕዞው መጨረሻ እንዳልሆነች ያውቅ ነበር፡ ይልቁንስ ይህች የተስፋዪቱ ምድር እግዚአብሔር ለታማኝ ባሮቹ ወደ አዘጋጀላቸው ወደ ሰማያዊቷ ከተማ በአሻጋሪ ታመለክት ነበር (በገጽ 47 ላይ፣ "የአብርሃም መጠራት" በሚል ርእስ የቀረበውን የትኵረት ጽሑፍ ይመ)። አብርሃም ለእግዚአብሔር ሕዝብ ሁሉ ምሳሌ ነው፤ በሰማይ ወዳለችው ወደ እውነተኛዋ አገራችን ስንጓዝ፣ በዚህ ዓለም ላይ እንግዳ መንገደኞችን እንደምናልፍ መገንዘብ ይኖርብናል። በዚሁ አሁን ባለንበት ሕይወት የመጨረሻ ዋስትናን መሻት ወይም የዚህን ዓለም ውጫዊ ውበት አይቶን መማረክ የለብንም (ቊ 14:16፤ 13፥14)። በዚህ ምድር ላይ ራሳችንን እንደ ባይታወርና እንደ ግዞተኛ ማየት ይኖርብናል። ይህ የእኛ አገር አይደለም፤ የሰው አገር ነው እንጂ፤ የጕዞአችን መድረሻ፣ የምትበልጠው አገር (ቊ 16)፤ "ሰማያዊት ኢየሩሳሌም" (12፥22)፣ "ወደፊት የምትመጣዋ … ከተማ" (13፥14) ናት።

ለመሆን በቃ። 12ስለዚህ እንደ ሞተ ሰው
ከሚቈጠር ከዚህ ከአንድ ሰው፣ እንደ ሰማይ
ከዋክብት የበዛና እንደ ባሕር ዳር አሸዋ
ተቈጥሮ የማያልቅ ዘር ተገኘ።
13እነዚህ ሁሉ የተሰጣቸውን የተስፋ
ቃል ሳያገኙ እምነታቸውን እንደ ጠበቁ
ሞቱ፤ ሆኖም ከሩቅ አይተው ሰላም አሉት፤
በዚህ ምድር ሲኖሩ መጻተኞችና እንግዶች
መሆናቸውን ተገንዝበው ነበርና። 14እንደዚህ
የሚሉት ሰዎች የራሳቸው የሆነውን አገር
እንደሚጠባበቁ ያሳያሉ። 15ትተውት
የወጡትን አገር ቢያስቡ ኖሮ፣ ወደዚያ
የመመለስ ዕድል ነበራቸው። 16አሁን ግን ከዚህ
የሚበልጠውን ሰማያዊ አገር ይናፍቃሉ፤
ስለዚህ እግዚአብሔር አምላካቸው ተብሎ ሊጠራ
አላፈረም፤ ከተማን አዘጋጅቶላቸዋልና።
17አብርሃም እግዚአብሔር በፈተነው ጊዜ፣
ይስሐቅን መሥዋዕት አድርጎ በእምነት
አቀረበ፤ የተስፋን ቃል የተቀበለው እርሱ፣
አንድ ልጁን ሊሠዋ ዝግጁ ነበር፤ 18ይህም
እግዚአብሔር፣ "ዘርህ በይስሐቅ ይጠራል"
ያለለት ነበር። 19አብርሃም እግዚአብሔር
ሙታንን ሊያስ ነሣ እንደሚችል ተገንዝቦ
ነበር፤ ይስሐቅንም ከሞት የመነሣት አምሳያ
ሆኖ አገኘው።
20ይስሐቅ ወደፊት የሚሆነውን ዐስቦ
ያዕቆብንና ዔሳውን በእምነት ባረካቸው።
21ያዕቆብ በሚሞትበት ጊዜ
እያንዳንዳቸውን የዮሴፍን ልጆች በእምነት
ባረካቸው፤ በበትሩም ጫፍ ተደግፎ ብሎ
ሰገደ።
22ዮሴፍ ሊሞት በተቃረበ ጊዜ፣ ስለ
እስራኤል ሕዝብ ከግብፅ መውጣት በእምነት
ተናገረ፤ ስለ ዐጽሙም ትእዛዝ ሰጠ።
23ሙሴ ከተወለደ በኋላ፣ ወላጆቹ መልከ
መልካም ሕፃን መሆኑን ስላዩ በእምነት
ሦስት ወር ሸሸጉት፤ የንጉሡንም ዐዋጅ
አልፈሩም።
24ሙሴ ካደገ በኋላ፣ የፈርዖን የልጅ ልጅ
መባልን በእምነት እምቢ አለ። 25ለጥቂት
ጊዜ በኀጢአት ከሚገኝ ደስታ ይልቅ፣
ከእግዚአብሔር ሕዝብ ጋር መከራን መቀበል
መረጠ። 26ከግብፅ ሀብት ይልቅ ስለ ክርስቶስ
መከራን መቀበል እጅግ የሚበልጥ ሀብት
መሆኑን ተገነዘበ፤ ወደፊት የሚቀበለውን
ብድራት ከሩቅ ተመልክቶአልና።
27የንጉሡን ቍጣ ሳይፈራ ግብፅን ለቆ
በእምነት ወጣ፤ የማይታየውንም እንዳየው
አድርጎ በመቍጠር በሐሳቡ ጸና። 28በኵር ች
የሆኑ ትን የሚገድለው ቀሣፊ የእስራኤልን
በኵር ልጆች እንዳይገድል ፋሲካን በእምነት
አደረገ፤ ደምንም ረጨ።
29ሕዝቡ በደረቅ መሬት እንደሚሄድ
ቀይ ባሕርን በእምነት ተሻገሩ፤ ግብፃውያን
ግን እንደዚሁ ለማድረግ ሲሞክሩ ሰጠሙ።
30ሕዝቡ የኢያሪኮን ግንብ ሰባት ቀን
ከዞሩት በኋላ፣ በእምነት ወደቀ።
31ዝሙት አዳሪዋ ረዓብ፣ ሰላዮቹን
በሰላም ስለ ተቀበለቻቸው ከማይታዘዙት*
ጋር ያልጠፋችው በእምነት ነው።
32እንግዲህ ከዚህ በላይ ምን ልበል?
ስለ ጌዴዎን፣ ስለ ባርቅ፣ ስለ ሳምሶን፣
ስለ ዮፍታሔ፣ ስለ ዳዊት፣ ስለ ሳሙኤል፣
እንዲሁም ስለ ነቢያት እንዳልተርክ ጊዜ
የለኝም። 33እነዚህ በእምነት መንግሥታትን
ድል ነሡ፤ በቅን ፈረዱ፤ የተሰጠውን
የተስፋ ቃል ተቀበሉ፤ የአንበሶችን አፍ ዘጉ፤
34የእሳትን ኀይል አጠፉ፤ ከሰይፍ ስለት
አመለጡ፤ ከድካማ ቸው በረቱ፤ በጦርነት
ኀያል ሆኑ፤ ባዕዳን ሰራዊቶችን አባረሩ።
35ሴቶች ሙታናቸው ተነሥላቸው። ሌሎቹ
ደግሞ የተሻለውን ትንሣኤ ለማግኘት ሲሉ፣
መትረፍን ንቀው ለሞት ለሚዳርግ ሥቃይ

11፥12 ዘፍ22፥17፤ ሮሜ4፥19 11፥13 ቍ39፤ ዘፍ23፥4፤ ዘሌ25፥23፤ ማቴ13፥17፤ ፊል3፥20፤ 1ጴጥ1፥17፤ 2፥11 11፥15 ዘፍ24፥6-8 11፥16 ቍ10፤ ዘፍ26፥24፤ 28፥13፤ ዘፀ3፥6፡15፤ ማር8፥38፤ 2ጢሞ4፥18፤ ዕብ13፥14 11፥17 ዘፍ22፥1-10፤ ያዕ2፥21 11፥18 ዘፍ21፥12፤ ሮሜ9፥7 11፥19 ሮሜ4፥21፤ ዮሐ5፥21 11፥20 ዘፍ27፥27-29፡39፡40 11፥21 ዘፍ48፥1፡8-22 11፥22 ዘፍ50፥24፡25፤ ዘፀ13፥19፤ ኢያ24፥32 11፥23 ዘፀ1፥16፡22፤ 2፥2 11፥24 ዘፀ2፥10፡11 11፥25 ቍ37 11፥26 ሉቃ14፥33፤ ዕብ10፥35፤ 13፥13 11፥27 ዘፀ12፥50፡51 11፥28 ዘፀ12፥21-23፤ 1ቆሮ10፥10 11፥29 ዘፀ14፥21-31 11፥30 ኢያ6፥12-20 11፥31 ኢያ2፥1፡9-14፤ 6፥22-25፤ ያዕ2፥25 11፥32 መሳ4-5፡6-8፤ 11-12፤ 13-16፤ 1ሳሙ1፥20፤ 16፥1፡13 11፥33 ዳን6፥22፤ 2ሳሙ8፥1-3 11፥34 ዘፀ18፥4፤ መዝ15፥8፤ 2ዜና20፥7፤ ዳን3፥19-27 11፥35 1ነገ17፥22፡23፤ 2ነገ4፥36፡37

*11፥31 ወይም ከማያምኑት

11፥13 **የተሰጣቸውን የተስፋ ቃል ሳያገኙ፤** እነዚህ የብሉይ ኪዳን ቅዱሳን እግዚአብሔር የሳቀ ነገር እንዳስቀመጠላቸው በማመን ይህን እምነት እንደ ያዙ ሕይወታቸው ዐለፈ። ለተቤዡት ተስፋ የተገባውን የመጨረሻ በረከት በሕይወት ዘመናቸው አላዩም። መሠረታዊ የሆነው ተስፋቸው በሰማያዊ አገር በእግዚአብሔር ዘንድ ዘላለማዊ ሕይወት ነበር፤ ዐይኖቻቸውን ያተኰሩትም በአዲስ ሰማይና በአዲስ ምድር ላይ በሚኖራቸው ዜግነት ላይ ነበር (ቍ 13-16 ይመ፤ ከኢሳ 65፥17፤ 66፥22፤ ከፊል 3፥20፤ ከራእ 21፥1 ጋር ያነጻጽሩ)። ዛሬም ቢሆን አማኞች እግዚአብሔር ቃል የገባላቸው ተስፋ ሁሉ በእነርሱ የዕድሜ ዘመን ሲፈጸም ባያዩም፣ በእምነት መጽናትና በእግዚአብሔር ማመን አለባቸው። እግዚአብሔር የሚወደው፣ የሰጠው ተስፋ እንደ ፈቃዱ ይፈጸም ዘንድ ይህንኑ ለጌታ መልሶ የሚያስረክብን እምነት ነው።

11፥16 **እግዚአብሔር አላፈረም፤** የተሻለውን አገር በመናፈቅ፣ «እንግዶችና መጻተኞች» ሆነው በመኖር (1ጴጥ 2፥11)፣ እግዚአብሔርን የሚያከብሩትን እግዚአብሔር ራሱን የእነርሱ አምላክ ብሎ በመጥራት ያከብራቸዋል፤ የራሱ ልጆች ብሎ ለመጥራትም አያፍርባቸውም (ከዘፀ 3፥6 ጋር ያነጻጽሩ)።

11፥25 **በኀጢአት ከሚገኝ ደስታ፤** ማንኛውም አማኝ በሳፊ ጠፊ የሆነውን የሥጋ ፍላጎት በማርካት ወይም የእግዚአብሔርን ፈቃድ ሲታዘዝ ሥቃይን በመቀበል በእነዚህ በተደጋጋሚ በሚከሠቱ ምርጫዎች ተወጥሮ ይገኛል (ከገላ 5፥17 እና ማብ ጋር ያነጻጽሩ)።

11፥35 **ሌሎቹ ደግሞ ... ሥቃይ ራሳቸውን ሰጡ፤** እግዚአብሔር አንዳንድ ታማኝ ልጆቹ በታላቅ መከራና ችግር ውስጥ እንዲያልፉ ፈቅዶአል (በገጽ 744 ላይ፣ «የጻድቃን መከራ» በሚል ርእስ የቀረበውን የትኵረት ጽሑፍ ይመ)። መለኮት ከእነርሱ ጋር በመሆኑ ሐሤት ቢያደርጉም፣ እግዚአብሔር የተወሰኑትን እንጂ ሁሉንም በንቂስ ከሥቃይና ከሞት አልታደጋቸውም (ቍ 35-39)። (1) አንዳንዶች በእምነት፣ «ከሰይፍ ስለት» ማምለጣቸውን (ቍ 34)፣ ሌሎች ደግሞ፣ «በሰይፍ ተወግተው» መሞታቸውን (ቍ 37) ልብ ይበሉ። በእምነት የተነሣ አንዱ ትድግናን ከሞት ሲተርፍ፤ ሌላው ግን ሞተ (ከ1ነገ 19፥10፤ ከኤር 26፥23፤ ከሐሥ 12፥2 ጋር ያነጻጽሩ)።

ራሳቸውን ሰጡ፤ ከዚህም ነጻ ለመ[...]
አልፈለጉም። 36አንዳንዶቹ መዘባበቻ [...]
ተገረፉ። ሌሎቹ ደግሞ ታስረው ወደ [...]
ተጣሉ፤ 37በድንጋይ ተወገሩ፤ በ[...]
ለሁለት ተሰነጠቁ፤ በሰይፍ ተ[...]
ሞቱ፤ እየተጐሳቈሉ፣ እየተሰ[...]
እየተንገላቱ የበግና የፍየል ቈዳ [...]
ዞሩ፤ 38ዓለም ለእነርሱ አልተገባቻቸ[...]
በየበረሓውና በየተራራው፣ በየዋ[...]
በየጕድጓዱ ተንከራተቱ።
39እነዚህ ሁሉ ስለ እምነታ[...]
የተመሰከረላቸው ቢሆኑም ከእ[...]
ማንም የተስፋውን ቃል የተቀበለ [...]
40እግዚአብሔር ለእኛ የሚበልጥ ነገር ስ[...]
ያለ እኛ ፍጹማን ሊሆኑ አልቻሉም።

እግዚአብሔር ልጆቹን ይቀጣል

12 እንግዲህ እነዚህን የመሰሉ [...]
ምስክሮች እንደ ደመና በዙሪ[...]

እውነተኛ እምነት አማኞች ለእግዚአብሔ[...] እንዲያከናውኑ ብቻ አያደርጋቸውም ([...] ነገር ግን አንዳንድ ጊዜ ደግሞ ሥቃይን፣ ስደ[...] መከራን እንዲቀበሉ ያደርጋቸዋል (ቍ [...] ከመዝ 44፥22፤ ከሮሜ 8፥36 ጋር ያነጻጽሩ [...] እና ማብ ይመ)።

(2) ለእግዚአብሔር ታማኝ ሆኖ [...] የመኖር ፍላጎት እውን እንዲሆን ወይም ከ[...] ትድግና እንዲገኝ ዋስትና አይሰጠንም፤ ነገ[...] በመከራ፣ ወይም በሥቃይ ጊዜ የእግ[...] ርዳታናብርታት እውን እንደሚሆንል[...] እንጂ (ከ12፥2፤ ከኤር 20፥1፡7-8፤ 37፥1[...] ከ2ቆሮ 6፥9 ጋር ያነጻጽሩ)።

11፥38 **በየበረሓውና በየተራራ[...]** የእግዚአብሔር ቅዱሳን ከዓለም ርካሽ [...] መስማማትን ወይም ኢግብረገባዊ በሆነ[...] ማለፍን እንቢ አሉ፤ በምላሹም ከዓለም [...] ደረሰባቸው፤ ዓለምን በመናቃቸው እን[...] ተናቁ። በብሉይ ኪዳን ውስጥ ታማኝ [...] በረከት እንደሚያገኙ ተስፋ የተገባ[...] (ዘዳ 29፥2፤ ኢያ 1፥8)፣ ስደትንና [...] ነበረባቸው (ቍ 35-39)። በአዲስ [...] የሆኑት የመከራ ጊዜ ሊመጣባቸው እን[...] ግዴታቸው እንደ ሆነ ሁሉ (2ጢሞ 3፥1[...] ከመስቀሉ ጋር አንድ የሆነው እንዲታ[...] እና ማብ፤ ገላ 2፥20 እና ማብ ይመ[...] «የሕማም ሰው»ን እንዲከተሉ ትምህርት [...] (ኢሳ 53፥3 ይመ፤ ከዕብ 12፥2 ጋር ያ[...]

11፥40 **ያለ እኛ፤** ሁሉም የብሉይ [...] የእግዚአብሔርን ሙሉ በረከትና ተስፋ [...] ይሁን እንጂ በክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ [...] ፍጹም ድነትን እውን አደረገላቸው፤ [...] ምድርም ከእኛ ጋር ሙሉ ርስታቸ[...] (ራእ 20-22)።

12፥1 **በፊታችን ያለውን ሩጫ [...]** ዓለም ውስጥ በእምነት ረገድ የዕድሜ [...] (10፥23፡38፤ 11፤ 12፥25፤ 13፥13)፤ «በጽናት» መሮጥ አለበት (ግሪክ፣ [...] ይኸውም በትዕግሥትና በብርታት [...]

ራሳቸውን ሰጡ፤ ከዚህም ነጻ ለመውጣት አልፈለጉም። ³⁶አንዳንዶቹ መዘባበቻ ሆኑ፤ ተገረፉ። ሌሎቹ ደግሞ ታስረው ወደ ወህኒ ተጣሉ፤ ³⁷በድንጋይ ተወገሩ፤ በመጋዝ ለሁለት ተሰነጠቁ፤ᵃ በሰይፍ ተወግተው ሞቱ፤ እየተገፉ፣ እየተሰደዱና እየተንገላቱ የበግና የፍየል ቈዳ ለብሰው ዞሩ፤ ³⁸ዓለም ለእነርሱ አልተገባቻቸውምና። በየበረሓውና በየተራራው፣ በየዋሻውና በየጕድጓዱ ተንከራተቱ ።

³⁹እነዚህ ሁሉ ስለ እምነታቸው የተመሰከረላቸው ቢሆኑም ከእነርሱ ማንም የተሰፋውን ቃል የተቀበለ የለም። ⁴⁰እግዚአብሔር ለእኛ የሚበልጥ ነገር ስላዘጋጀ፣ ያለ እኛ ፍጹማን ሊሆኑ አልቻሉም።

እግዚአብሔር ልጆቹን ይቀጣል

12 እንግዲህ እነዚህን የመሳሰሉ ብዙ ምስክሮች እንደ ደመና በዙሪያችን ካሉልን፣ ሸክም የሚሆንብንን ሁሉ፣ በቀላሉም ተብትቦ የሚይዘንን ኀጢአት አስወግደን በፊታችን ያለውን ሩጫ በጽናት እንሩጥ። ²የእምነታችን ጀማሪና ፍጹም አድራጊ የሆነ ውን ኢየሱስን እንመልከት፤ እርሱ በፊቱ ስላ ለው ደስታ መስቀሉን ታግሦ፣ የመስቀሉንም ውርደት ንቆ በእግዚአብሔር ዙፋን ቀኝ ተቀምጦአል። ³እንግዲህ ዝላችሁ ተስፋ እንዳትቈርጡ፣ ከኀጢአተኞች የደረሰበትን እንዲህ ያለውን ተቃውሞ የታገሠውን እርሱን ዐስቡ።

⁴ከኀጢአት ጋር ስትታገሉ ገና ደማችሁን እስከ ማፍሰስ ድረስ አልተቃወማችሁም፡ ፡ ⁵ልጆች እንደመሆናችሁ እንዲህ በማለት የተናገራችሁን ማበረታቻ ቃልም ረስታችኋል፦

"ልጄ ሆይ፤ የጌታን ቅጣት አታቃልል፤

ᵃ11፥37 አንዳንድ የጥንት ቅጆች በድንጋይ ተወገሩ፤ ለፈተና አልፈው ተሰጡ፤

11፥36 ዘፍ39፥20፤ ኤር20፥2፤ 37፥15
11፥37 1ነገ19፥10፤ 2ነገ1፥8፤ 2ዜና24፥21፤ ኤር26፥23
11፥38 1ነገ18፥4፤ 19፥9
11፥39 ቊ2፥4፥13፤ ዕብ10፥36
11፥40 ዕብ12፥10፤ ራእ ፥11
12፥1 1ቆሮ9፥24፤ ዕብ10፥36
12፥2 መዝ25፥15፤ ማር16፥19፤ ፊል2፥8፡9፤ ዕብ2፥9፡10፤ 13፥13
12፥3 ገላ6፥9፤ ራእ2፥3
12፥4 ዕብ10፥32-34፤ 13፥13
12፥5 ቊ3

ምሳ 2፥14-26

እውነተኛ እምነት አማኞች ለእግዚአብሔር ታላቅ ነገር እንዲያከናውኑ ብቻ አያደርጋቸውም (ቊ 33-35)፡ ነገር ግን አንዳንድ ጊዜ ደግሞ ሥቃይን፣ ስደትን፣ ችግርንና መከራን እንዲቀበሉ ያደርጋቸዋል (ቊ 35-39 ይመ፤ ከመዝ 44፥22፤ ከሮሜ 8፥36 ጋር ያነጻጽሩ፤ ማቴ 5፥10 እና ማብ ይመ)።

(2) ለእግዚአብሔር ታማኝ ሆኖ መገኘት በምቾት የመኖር ዋስትና እውን እንዲሆን ወይም ከዚህ ዓለም ስደት ቀድሞና እንዲገኝ ዋስትና አይሰጠንም፡ ነገር ግን በስደት፣ በመከራ፣ ወይም በሥቃይ ጊዜ የእግዚአብሔር ጸጋ፣ ርኅራኄና ብርታት እውን እንደሚሆንልን ያረጋግጥልናል እንጂ (ከ12፥2፤ ከኤር 20፥1፡7-8፤ 37፥13-15፤ 38፥5፤ ከ2ቆሮ 6፥9 ጋር ያነጻጽሩ)።

11፥38 በየበረሓውና በየተራራው፤ ታማኝ የእግዚአብሔር ቅዱሳን ከዓለም ርካሽ መንገድ ጋር መስማማትን ወይም ኢግብረገባዊ በሆነው ደስታ ውስጥ ማለፍን እንቢ አሉ፡ በምላሹም ከዓለም ንቀትና መከራ ደረሰባቸው፤ ዓለምን በመናቃቸው እነርሱም በዓለም ተናቁ። በብሉይ ኪዳን ውስጥ ታማኝ ለሆኑት ቅዱሳን በረከት እንደሚያገኙ ተስፋ የተገባላቸው ቢሆንም (ዘዳ 29፥2፤ ኢሱ 1፥8)፥ ስደትንና መከራን መታገሥ ነበረባቸው (ቊ 35-39)። በአዲስ ኪዳን ታማኞች የሆኑት የመከራ ጊዜ ሊመጣባቸው እንደሚችል ማስብ ግዴታቸው እንደ ሆነ ሁሉ (2ጢሞ 3፥12 እና ማብ)፣ ከመስቀሉ ጋር አንድ ሆነው እንዲታዩ (ማቴ 10፥38 እና ማብ፤ ገላ 2፥20 እና ማብ ይመ) እንደዚሁም፣ «የሕማም ሰው»ን እንዲከተሉ ትምህርት ተሰጥቷቸዋል (ኢሳ 53፥3 ይመ፤ ከዕብ 12፥2 ጋር ያነጻጽሩ)።

11፥40 ያለ እኛ፤ ሁሉም የብሉይ ኪዳን ቅዱሳን የእግዚአብሔርን ሙሉ በረከትና ተስፋ ሳይቀበሉ ሞቱ፡ ይሁን እንጂ በክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ እግዚአብሔር ፍጹም ድነትን እውን አደረገላቸው፡ በአዲስ ሰማይና ምድርም ከእኛ ጋር ሙሉ ርስታቸውን ይቀበላሉ (ራእ 20—22)።

12፥1 በፊታችን ያለውን ሩጫ፤ ይህ ሩጫ በዚህ ዓለም ውስጥ በእምነት ረገድ የዕድሜ ልክ ፈተና ነው (10፥23፡38፤ 11፤ 12፥25፤ 13፥13)፤ (1) ሩጫው፣ «በጽናት» መሮጥ አለበት (ግሪክ፤ «ሁፓምኔ»)፤ ይኸውም በትዕግሥትና በብርታት መሮጥ ማለት ነው (ከ10፥36፤ ከፊል 3፥12-14 ጋር ያነጻጽሩ)። ወደ ድል የሚወስደው መንገድ በምዕ 11 ላይ ከተጠቀሰው የቅዱሳን መንገድ ጋር አንድ ነው፡ ይኸውም እስከ መጨረሻው ድረስ መዝለቅ ነው (ከ6፥11-12፤ ከ12፥1-4፤ ከሉቃ 21፥19፤ ከ1ቆሮ 9፥24-25፤ ከፊል 3፥11-14፤ ከራእ 3፥21 ጋር ያነጻጽሩ)። (2) ሩጫው ዕንቅፋት የሚሆኑንን ወይም የሚገቱንን ኀጢአት በመተው ዐይናችንን፣ ሕይወታችንንና ልባችንን በኢየሱስና እርሱ በምድር ላይ ባስቀመጠልን በጽናት የመታዘዝ ምሳሌነት ላይ በማሳረፍ ሊሮጥ ይገባል (ቊ 1-4)። (3) ሩጫው ከፊት ለፊታችን ተደቅኖ ያለው ትልቅ ችግር ለኀጢአት የመረታት ፈተና መሆኑን (1፥4)፣ "ትተውት" ወደ ወጡት አገር የመመለስና (11፥15፤ ያዕ 1፥12)፣ እንደ ገናም አለማዊ ሰው የመሆን ፈተና (11፥13፤ ያዕ 4፥4፤ 1ዮሐ 2፥15 ይመ፤ ዕብ 11፥10 እና ማብ ይመ) ሊሆን እንደሚችል በመገንዘብ መሮጥ ይኖርበታል።

12፥2 ኢየሱስን እንመልከት፤ የእምነትን ጕዞ ስንጓዝ ክርስቶስን በሚከተሉት ጉዳች አንጻር አርአያ አድርገን እናየዋለን፤ (1) በእግዚአብሔር የመታመናችን አርአያ አድርጎ በማየት ረገድ (2፥13)፣ ራስን ለአብ (ለፈቃዱ) አሳልፎ በመስጠት (10፥9-10፤ ማር 14፥36)፣ በጸሎት (5፥7፤ ማር 1፥35፤ ዮሐ 17)፣ ፈተናንና ሥቃይን በማሸነፍ (2፥10፤ 4፥15)፥ ለአብ ታዛዥ ሆኖ በመጽናት (ቊ 2-3)፤ እግዚአብሔር እንድንፈጽመው የጠራንን ሥራ ፍጻሜ ላይ ደርሶ የማየት ደስታን በመሻት (ቊ 2 ይመ፤ ከሉቃ 15፥6፡24፡32፤ ከዮሐ 15፥1 ጋር ያነጻጽሩ)፥ (2) እርሱን (ጌታን) የብርታታችን፣ የፍቅራችን፣ የተሰጠን ጸጋ እንዲሁም የምሕረትና የእርዳታ ምንጭ መሆኑን በመረዳት (4፥16፤ 7፥25፤ 10፥22፤ ራእ 3፥21)።

12፥5 የጌታን ቅጣት፤ እግዚአብሔር አማኞችን ስለ መቅጣቱና እንድናልፍበት ስለሚፈቅደው መከራና ችግር አንዳንድ ሁኔታዎችን ልብ ይበሉ፡ (1) እኛ የእግዚአብሔር ልጆች ለመሆናችን ምልክት ናቸው (ቊ 7-8)።

(2) እግዚአብሔር ለእኛ ላለው ፍቅርና ሐሳብ ማረጋገጫዎች ናቸው (ቊ6)።

(3) የጌታ ቅጣት ሁለት ዐላማዎች አሉት፤ (ሀ) በመጨረሻ ከዓለም ጋር እንዳይፈረድብን

በሚገሥጽህም ጊዜ ተስፋ
አትቍረጥ፤
6ምክንያቱም ጌታ የሚወደውን
ይገሥጻል፤
እንደ ልጅ የሚቀበለውንም ይቀጣል።"
7እግዚአብሔር እንደ ልጆቹ ይዞአችኋልና
የተግሣጽን ምክር ታገሡ፤ ለመሆኑ አባቱ
የማይቀጣው ልጅ ማን ነው? 8ልጆች ሁሉ
በሚቀጡበት ቅጣት ተካፋይ ካልሆናችሁ፣
ዲቃሎች እንጂ ልጆች አይደላችሁም።
9ከዚህም በላይ፣ እኛ ሁላችን የሚቀጡን
ምድራዊ አባቶች ነበሩን፤ እናከብራቸውም
ነበር። ታዲያ ለመናፍስት አባት እንዴት
አብልጠን በመገዛት በሕይወት እንኖርም?
10አባቶቻችን መልካም መስሎ እንደ
ታያቸው ለጥቂት ጊዜ ይቀጡን ነበር፤
እግዚአብሔር ግን የቅድስናው ተካፋዮች
እንድንሆን ለእኛ ጥቅም ሲል ይቀጣናል።
11ቅጣት ሁሉ በወቅቱ የሚያሳዝን እንጂ
ደስ የሚያሰኝ አይመስልም፤ በኋላ ግን
ያዕ 3፥17-18 ለለመዱት ሰዎች የጽድቅና የሰላም ፍሬ
ያስገኝላቸዋል።
12ስለዚህ የዛለውን ክንዳችሁንና የደከመ
ውን ጕልበታችሁን አበርቱ። 13ዐንካሳው
እንዲፈወስ እንጂ የባሰውኑ እንዳያንክስ
"ለእግራችሁ ቀና መንገድ አብጁ።"

እግዚአብሔርን ስላለመታዘዝ የተሰጠ ማስጠንቀቂያ

14ከሰው ሁሉ ጋር በሰላም ለመኖር
የሚቻላችሁን ሁሉ አድርጉ፤ ለመቀደስም
ፈልጉ፤ ያለ ቅድስና ማንም ጌታን ማየት
አይችልም፤ 15ከእናንተ ማንም የእግዚአብሔር
ጸጋ እንዳይጐድልበት ደግሞም መራራ ሥር
በቅሎ ችግር እንዳያስከትልና ብዙዎችን
እንዳይበክል ተጠንቀቁ። 16ለአንድ ጊዜ መብል
ሲል ብኵርናውን እንደ ሸጠው እንደ ዔሳው
ማንም ሴሰኛ ወይም እግዚአብሔርን የማያከብር
ሆኖ እንዳይገኝ ተጠንቀቁ። 17በኋላም ይህ ሰው
በረከት ሊወርስ በፈለገ ጊዜ፣ እንደ ተከለከለ
ታውቃላችሁ፤ በረከቱን በእንባ ተግቶ
ቢፈልግም መልሶ ሊያገኘው አልቻለም።
18ሊዳሰስ ወደሚችለውና በእሳት
ወደሚቃጠለው ተራራ፣ ወደ ጨለማው፣ ወደ

12፥6 መዝ94፥12፤ 119፥75፤ ምሳ3፥11-12፤ ራእ3፥19
12፥7 ዘዳ8፥5፤ 2ሳሙ7፥14፤ ምሳ13፥24
12፥8 1ጴጥ5፥9
12፥9 ዘኍ16፥22፤ 27፥16፤ ኢሳ38፥16፤ ራእ22፥6
12፥10 2ጴጥ1፥4
12፥11 ኢሳ32፥17፤ ያዕ3፥17-18
12፥12 ኢሳ35፥3
12፥13 ምሳ4፥26፤ ገላ6፥1
12፥14 ማቴ5፥8፤ ሮሜ6፥22፤ 14፥19
12፥15 ዘዳ29፥18፤ ገላ5፥4፤ ዕብ3፥12፤4፥1
12፥16 ዘፍ25፥29-34፤
12፥16 1ቆሮ6፥18 12፥17 ዘፍ27፥30-40
12፥18 ዘፀ19፥12-22፤ 20፥18፤ ዘዳ4፥11

(1ቆሮ 11፥31-32)፤ (ለ) የእግዚአብሔርን ቅድስና ለሌሎች ለመንገርና ከእርሱ ውጭ እግዚአብሔርን ማየት የማንችልበትን የቅድስናን ሕይወት በመምራት እንቀጥል ዘንድ ነው (ቍ 10-11፡14)።

(4) የጌታ ቅጣት ሁለት ውጤት ሊያስገኝ ይችላል፤ (ሀ) እግዚአብሔር እንድናልፍበት በሚፈቅደው መከራ ውስጥ በጽናት እንድንቆም፣ ለእግዚአብሔር ፈቃድ እነድንገዛና ታማኞች ሆነን እንድንዘልቅ የሚያደርግ መሆኑ ነው (ቍ 5-6)፤ እንዲህ በመሆኑም የእግዚአብሔር መንፈሳውያን ልጆች ሆነን እንቀጥላለን (7-9)፣ የቅድስናው ተካፋዮችም እንሆናለን (ቍ 10)፤ ይህም የጽድቅን ፍሬ ያስገኛል (ቍ 11)። (ለ) የአባታችንን ቅጣት ልናቃልል (ቍ 5)፣ ከሥቃይና ከመከራ የተነሣም በእግዚአብሔር ላይ ልናምፅ ከዚያም ከእግዚአብሔር ልንለይ እንችላለን (ቍ 25፤ 3፥12-14)።

(5) ችግር እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ ከሚከተሉት የተነሣ ሊመጣ ይችላል፤ (ሀ) ከሰይጣን ጋር መንፈሳዊ ጦርነት በማካሄዳችን (ኤፌ 6፥11-18)፣ (ለ) እምነታችንንና (1ጴጥ 1፥6-7) ሥራችንን የሚያጠነክር ፈተና በመሆን (ማቴ 7፥24-27፤ 1ቆሮ 3፥13-15) ወይም (ሐ) ሌሎችን እናጽናና ዘንድ መዘጋጃችን በመሆን (2ቆሮ 1፥3-5) እና የክርስቶስን ሕይወት በማሳየታችን (2ቆሮ 4፥8-10፡12፡16)።

(6) ጠላት በየትኛውም ዐይነት መልኩ ይምጣ እግዚአብሔርን መፈለግ፣ ሕይወታችንን መመርመርና (2ዜና 26፥5፤ መዝ 3፥4፤ 9፥12፤ 34፥17) ከቅድስናው ጋር ተጻራሪ የሆነውን ሁሉ መተው ይኖርብናል (ቍ 10፥14 ይመ፤ መዝ 60፥1-12 እና ማብ፤ 66፥18 እና ማብ ይመ፤ በገጽ 744 ላይ፣ *"የጻድቃን መከራ"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

12፥14 የሚቻላችሁን ሁሉ አድርጉ፤ ለመቀደስም፤ መቀደስ ማለት ከኀጢአት ርቆ ለእግዚአብሔር መለየት ነው፤ ለእግዚአብሔር ቅርብ መሆን ነው፤ እርሱን መምሰል፣ በፍጹምም ልብ ሀልዎቱን፣ ጽድቁንና ኅብረቱን መሻት ነው (ኤፌ 4፥21-24)፤ (1) እግዚአብሔር ለሕዝቡ በክርስቶስ ድነትን ሲያቅድ ለእነርሱ ዐላማ ያደረገላቸው ቅድስናን ነበር (ኤፌ 1፥4)።

(2) ቅድስና ክርስቶስ ወደዚህ ምድር በመጣ ጊዜ ለሕዝቡ ያቀደላቸው ዐላማ ነበር (ማቴ 1፥21፤ 1ቆሮ 1፥2፡30)።

(3) ክርስቶስ ለሕዝቡ በመስቀል ላይ ራሱን በሰጣቸው ጊዜ ለሕዝቡ ዐላማ ያደረገላቸው ቅድስናን ነበር (ኤፌ 5፥25-27)።

(4) እግዚአብሔር አዲስ ፍጡር ሲያደርገንና መንፈስ ቅዱስን ሲሰጠን ዐላማው ቅድስና ነው (ሮሜ 8፥2-15፤ ገላ 5፥16-25፤ ኤፌ 2፥10)።

(5) ቅድስና ከሌለ በቀር ማንም የእግዚአብሔር ጠቃሚ አገልጋይ ሊሆን አይችልም (2ጢሞ 2፥20-21)።

(6) ቅድስና ከሌለ ከእግዚአብሔር ጋር መሆን ወይም ኅብረት ማድረግ አይቻልም (መዝ 15፥1-2)።

(7) ቅድስና ከሌለ በቀር ማንም እግዚአብሔርን ሊያይ አይችልም (ቍ 14፤ ማቴ 5፥8 ይመ፤ በገጽ 2000 ላይ፣ *"መቀደስ"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

12፥15 መራራ ሥር፤ "መራራ ሥር" የሚያመለክተው ከባድ ጥላቻ ወይም ቅየሚ መለዮው የሆነውን መንፈስን ወይም አተያይን ነው፤ ከዚህ ላይ የሚያመለክተው ጌታ ለሕይወታችን እርሱ በቸርነቱ ላለው ፈቃድ በትሕትና በመገዛት ፈንታ፣ እግዚአብሔር ሲቀጣን እኛ የምናሳየውን መራራ የሆነ አመለካከት ወይም አተያይ ነው። መራራነት በቤተ ክርስቲያን ሰዎች ላይም ሊሰነዝር ይችላል። ውጤቱም አስቸጋሪ የሆነውን ሰው የባሰ ማድረግ፣ ይኸውም ወደ እግዚአብሔር በጸሎት እንዳይቀርብ ብቃተቢስ ማድረግ ነው። መራራነት በአማኞች ማኅበረሰብ ዘንድ ሲከሠት ወደ ብዙዎቹ ሊዛመትና ብዙዎቹን ሊበክል ይችላል፤ ይህም፣ "ያለ ቅድስና ማንም ጌታን ማየት አይችልም" (ቍ 14) የተባለውን እንዳይኖር ያደርጋል።

12፥18-25 ሊዳሰስ ወደሚችለውና … ተራራ፤ እጅግ አስፈሪ የነበረው ሕግ የተሰጠበት ዐውድና (ከዘፀ 19፥10-25፤ ከዘዳ 4፥11-12፤ ከ5፥22-26 ጋር ያነጻጽሩ) የወንጌል ሥዕላዊ ገጽታ ተነጻጽረዋል። ሕግን

ጭጋጉና ወደ ዐውሎ ነፋሱ አል
19ወደ መለከት ድምፅ፣ ወይ
ሚያሰማ ድምፅ አልመጣችሁም፤
ሌላ ቃል ተጨምሮ እንዳ
ለመኑ። 20ምክንያቱም "እንስሳ
ውን ቢነካ፣ በድንጋይ ተወግ
የሚለውን ትእዛዝ መሸከም
21በዚያ ይታይ የነበረው
እጅግ አስፈሪ ነበርና፣ ሙሴ
ተንቀጠቀጥሁ" አለ።
22እናንተ ግን ወደ ጽዮን
ወደ ሰማያዊት ኢየሩሳሌም፣
እግዚአብሔር ከተማ መጥታችኋል፤
ተሰብሰበው ወደ አእላፋት መላእ
ቸው በሰማይ ወደ ተጻፈው
ማኅበር ቀርባችኋል፤ የሁሉ ዳኛ
ወደ እግዚአብሔር፣ ፍጹምነትን
ወደ ጻድቃን መንፈሶች፣ 24የ
መካከለኛ ወደ ሆነው ወደ ኢየሱስ
ከአቤል ደም የተሻለ ቃል
ወደ ተረጨው ደም ደርሳችኋል
25የሚናገረውን እርሱን
እንዳትሉት ተጠንቀቁ። እነ
ሆኖ ሲያስጠነቅቃቸው የነበረ
ባሉ ጊዜ ካላመለጡ፣ እኛ ከሰማ
ሲያስጠነቅቅ ቀን ከእርሱ ብን
ልናመልጥ እንችላለን? 26በ
ድምፁ ያናወጠው ምድርን
ግን፣ "ምድርን ብቻ ሳይሆን፣
አንድ ጊዜ ደግሜ እናውጣ
ቃል ገብቶአል። 27አንድ ጊ
የሚለው ቃል የሚያ
የማይናወጡት ጸንተው ይኖ
የሚናወጡት ይኸውም
የሚወገዱ መሆናቸውን ነው።

በመተው ከሚደርስው መዘዝ ይል
የሚመጣው ፍዳ እጅግ የከፋ ነው።
12፥26-29 ያናወጠው ምድ
አንድ ቀን የአሁኑን የዓለም
ይህን አሁን የሚታየውን አጥፎ
ያወጣዋል (ሐጌ 2፥6-9፡21
የአሁኑ ዓለም መልክና ቅርጽ
በእሳት እንዲጋይ ይደረጋል፤ በአዲ
ይተካል (ራእ 20፥11፤ 21፥1 ይ
ጋር ያነጻጽሩ)። ሁሉንም አሳል
መልክ የሚዘልቁት፤ የእግዚአብሔር
መንግሥት አባላት የሆኑት ብቻ
13፥1 እርስ በርሳችሁ እን
ተዋደዱ፤ በአዲስ ኪዳን ቤተ ክር
በክርስቶስ ወንድሞችና እኅቶች ሆነ
እኅትም ይባላሉ (ከ1ተሰ 4፥9-10
ከ2ጴጥ 1፥7 ጋር ያነጻጽሩ)። ክር
የሚገኘው ከአብና ከአንድያ ልጁ
ነው (1፥2)። በክርስቶስ ጸጋ ተካፋ
ከእርሱ ጋር ወንዶችና ሴቶች ልጆ
በረከት አብሮ ወራሾች ሆነናል (
ሮሜ 8፥14-17፤ ኤፌ 1፥5-7)። ከዚህ
እርስ በርሳችን እንድንዋደድ አብ
1ዮሐ 4፥11 ይመ፤ ዮሐ 13፥34-35

ውን ጕልበታችሁን አበርቱ። 13ሽንካሳው
እንዲፈወስ እንጂ የባሰውኑ እንዳይነክስ
"ለእግራችሁ ቀና መንገድ አብጁ።"

እግዚአብሔርን ስላለመታዘዝ የተሰጠ ማስጠንቀቂያ

14ከሰው ሁሉ ጋር በሰላም ለመኖር
የሚቻላችሁን ሁሉ አድርጉ፤ ለመቀደስም
ፈልጉ፤ ያለ ቅድስና ማንም ጌታን ማየት
አይችልምና፤ 15ከእናንተ ማንም የእግዚአብሔር
ጸጋ እንዳይጐድልበት ደግሞም መራራ ሥር
በቅሎ ችግር እንዳያስከትልና ብዙዎችን
እንዳይበክል ተጠንቀቁ። 16ለአንድ ጊዜ መብል
ሲል ብኵርናውን እንደ ሸጠው እንደ ዔሳው
ማንም ሴሰኛ ወይም እግዚአብሔርን የማያከብር
ሆኖ እንዳይገኝ ተጠንቀቁ። 17በኋላም ይህንኑ
በረከት ሊወርስ በፈለገ ጊዜ፣ እንደ ተከለከለ
ታውቃላችሁ፤ በረከቱን በእንባ ተግቶ
ቢፈልግም መልሶ ሊያገኘው አልቻለም።
18ሊዳሰስ ወደሚችለውና በእሳት
ወደሚቃጠለው ተራራ፣ ወደ ጨለማው፣ ወደ

12፥16 1ቆሮ6፥18 12፥17 ዘፍ27፥30-40
12፥18 ዘፀ19፥12-22፤ 20፥18፤ ዘዳ4፥11

ን ሲያቀድ ለእነርሱ ዐላማ ያደረጋቸው ቅድስናን
(ኤፌ 1፥4)።
2) ቅድስና ክርስቶስ ወደዚህ ምድር በመጣ ጊዜ ለሕዝቡ
ቸው ዐላማ ነበር (ማቴ 1፥21፤ 1ቆሮ 1፥2፡30)።
3) ክርስቶስ ለሕዝቡ በመስቀል ላይ ራሱን
ጊዜ ለሕዝቡ ዐላማ ያደረጋቸው ቅድስናን
(ኤፌ 5፥25-27)።
4) እግዚአብሔር አዲስ ፍጡር ሲያደርገንና
ሱ ቅዱስን ሲሰጠን ዐላማው ቅድስና ነው
8፥2-15፤ ገላ 5፥16-25፤ ኤፌ 2፥10)።
5) ቅድስና ከሌለ በቀር ማንም የእግዚአብሔር ጠቃሚ
ዕቃ ሊሆን አይችልም (2ጢሞ 2፥20-21)።
6) ቅድስና ከሌለ ከእግዚአብሔር ጋር መሆን
ኅብረት ማድረግ አይቻልም (መዝ 15፥1-2)።
7) ቅድስና ከሌለ በቀር ማንም እግዚአብሔ
ርን ያይ አይችልም (ቍ 14፤ ማቴ 5፥8 ይመ፤
2000 ላይ፣ "መቀደስ" በሚል ርእስ የቀረበውን
ረት ጽሑፍ ይመ)።
15 መራራ ሥር፤ "መራራ ሥር"
መለከተው ከባድ ጥላቻ ወይም ቂም የሚሞላው
ን መንፈስን ወይም አተያይን ነው፤ ከዚህ
የሚያመለክተው ጌታ ለሕይወታችን እርሱ
ቱ ላለው ፈቃድ በትሕትና በመገዛት ፈንታ፣
ብሔር ሲቀጣን እኛ የምናሳየውን መራራ የሆነ
ስትት ወይም አተያይ ነው። መራራነት በቤተ
ያን ሰዎች ላይም ሊሰነዝር ይችላል። ውጤቱም
ጌ የሆነውን ሰው የባሰ ማድረግ፣ ይኸውም ወደ
ብሔር በጸሎት እንዳይቀርብ ብቃተቢስ ማድረግ
መራራነት በአማኞች ማኅበረሰብ ዘንድ ሲከሠት
ዎች ሊዘመትና ብዙዎቹን ሊበክል ይችላል፤
፣ "ያለ ቅድስና ማንም ጌታን ማየት አይችልም"
14) የተባለውን እንዳይኖር ያደርጋል።
18-25 ሊዳሰስ ወደሚችለውና ... ተራራ፤
አስፈሪ የነበረው ሕግ የተሰጠበት ሁውድና
19፥10-25፤ ከዘዳ 4፥11-12፤ ከ5፥22-26 ጋር
ሩ) የወንጌል ሥልጣዊ ገጽታ ተንጸባርቋል። ሕግን

ጭጋጉና ወደ ዐውሎ ነፋሱ አልደረሳችሁም፤
19ወደ መለከት ድምፅ፣ ወይም ቃልን ወደ
ሚያሰማ ድምፅ አልመጣችሁም፤ የሰሙትም
ሌላ ቃል ተጨምሮ እንዳይናገራቸው
ለመኑ። 20ምክንያቱም "እንስሳ እንኳ ተራራ
ውን ቢነካ፣ በድንጋይ ተወግሮ ይሙት"
የሚለውን ትእዛዝ መሸከም አልቻሉም።
21በዚያ ይታይ የነበረውም ሁኔታ
እጅግ አስፈሪ ነበርና፣ ሙሴ "በፍርሀት
ተንቀጠቀጥሁ" አለ።
22እናንተ ግን ወደ ጽዮን ተራራ፣
ወደ ሰማያዊት ኢየሩሳሌም፣ ወደ ሕያው
እግዚአብሔር ከተማ መጥታችኋል፤ በደስታ ወደ
ተሰበሰቡት ወደ እልፍ መላእክት፣ 23ስማ
ቸው በሰማይ ወደ ተጻፈው ወደ በኵራት
ማኅበር ቀርባችኋል፤ የሁሉ ዳኛ ወደ ሆነው
ወደ እግዚአብሔር፣ ፍጹምነትን ወዳገኙት
ወደ ጻድቃን መንፈሶች፣ 24የአዲስ ኪዳን
መካከለኛ ወደ ሆነው ወደ ኢየሱስ፣ እንዲሁም
ከአቤል ደም የተሻለ ቃል ወደሚናገረው
ወደ ተረጨው ደም ደርሳችኋል።
25የሚናገረውን እርሱን እምቢ
እንዳትሉት ተጠንቀቁ። እነዚያ በምድር
ሆኖ ሲያስጠነቅቃቸው የነበረውን እምቢ
ባሉ ጊዜ ካላመለጡ፣ እኛ ከሰማይ የመጣው
ሲያስጠነቅቅ ቀን ከእርሱ ብንርቅ እንዴት
ልናመልጥ እንችላለን? 26በዚያን ጊዜ
ድምፁ ያናወጠው ምድርን ነበር፤ አሁን
ግን፣ "ምድርን ብቻ ሳይሆን፣ ሰማያትንም
አንድ ጊዜ ደግሜ እናውጣለሁ" ብሎ
ቃል ገብቶአል። 27እንደ ገና "ደግሜ"
የሚለው ቃል የሚያመለክተው
የማይናወጡት ጸንተው ይኖሩ ዘንድ፣
የሚናወጡት ይኸውም የተፈጠሩት
የሚወገዱ መሆናቸውን ነው።

12፥19 ዘፀ20፥18:19፤ ዘዳ4፥12፤ 5፥5:25፤ 18፥16
12፥20 ዘፀ19፥12:13
12፥21 ዘዳ9፥19
12፥22 ኢሳ24፥23፤ 60፥14፤ ማቴ16፥16፤ ገላ4፥26፤ ዕብ11፥10፤ 13፥14፤ ራእ14፥1
12፥23 ዘፍ18፥25፤ ዘፀ4፥22፤ መዝ94፥2፤ ፊል3፥12፤ ራእ20፥12
12፥24 ዘፍ4፥10፤ ገላ3፥20፤ ዕብ9፥19፤ 10፥22፤ 11፥4፤ 1ጴጥ1፥2
12፥25 ዘዳ18፥19፤ ዕብ1፥1፤ 2፥2:3፤ 3፥12፤ 8፥5፤ 10፥29፤ 11፥7
12፥26 ዘፀ19፥18፤ ሐጌ2፥6
12፥27 ኢሳ34፥4፤ 54፥10፤ 1ቆሮ7፥31፤ ዕብ1፥11:12፤ 2ጴጥ3፥10፤ 1ዮሐ2፥17
12፥28 መዝ15፥5፤ ዳን2፥44፤ ሚል2፥5፤ 4፥2፤ ዕብ13፥15
12፥29 ዘፀ24፥17፤

28ስለዚህ ከቶ የማይናወጥ መንግሥት
ስለምንቀበል፣ እግዚአብሔርን እናመስግን፤
ደግሞም ደስ በሚያሰኘው መንገድ
በአክብሮትና በፍርሀት እናምልከው፤
29አምላካችን የሚያጠፋ እሳት ነውና።

የመጨረሻ ምክር

13 እርስ በርሳችሁ እንደ ወንድማማች
ተዋደዱ። 2እንግዶችን መቀበል
አትርሱ፤ አንዳንዶች ይህን ሲያደርጉ፣ ሳያ
ውቁ መላእክትን አስተናግደዋልና። 3በእስር
ላይ ያሉትን ከእነርሱ ጋር እንደ ታሰራችሁ
ሆናችሁ ዐስቡአቸው፤ እንዲሁም በሰው
እጅ የሚንገላቱትን ራሳችሁ መከራ
እንደምትቀበሉ አድርጋችሁ ዐስቡአቸው።
4ጋብቻ በሁሉም ዘንድ ይከበር፤
መኝታ ውም ንጹሕ ይሁን፤ ምክንያቱም
እግዚአብሔር በአመንዝሮችና በሴሰኞች ሁሉ
ላይ ይፈርዳል። 5ራሳችሁን ከፍቅረ ንዋይ
ጠብቁ፤ ባላችሁ ነገር ረክታችሁ ኑሩ፤
ምክንያቱም እግዚአብሔር፣
"ከቶ አልተውህም፤
በፍጹም አልጥልህም" ብሎአል።
6ስለዚህ በሙሉ ልብ፣
"ጌታ ረዳቴ ነው፤ አልፈራም፤
ሰው ምን ሊያደርገኝ ይችላል?"
እንላለን።

12፥29 ዘዳ4፥24፤ 9፥3፤ መዝ97፥3፤ ኢሳ33፥14፤ 2ተሰ1፥7 13፥1 ሮሜ12፥10 13፥2 ዘፍ18፥1-33፤ 19፥1-3፤ ኢዮ31፥32፤ ማቴ25፥35፤ ሮሜ12፥13 13፥3 ማቴ25፥36፤ ቈላ4፥18፤ ዕብ10፥34 13፥4 ዘዳ22፥22፤ ሚል2፥15፤ 1ቆሮ6፥9፤ 7፥38፤ 1ጢሞ4፥3፤ ራእ22፥15 13፥5 ዘዳ31፥6:8፤ ኢሱ1፥5፤ ፊል4፥11፤ 1ጢሞ3፥3፤ 6፥6:8 13፥6 መዝ118፥6:8

በመተው ከሚደርሰው መዘዝ ይልቅ ወንጌልን በመተው የሚመጣው ፍዳ እጅግ የከፋ ነው።

12፥26-29 ያናወጠው ምድርን፤ እግዚአብሔር አንድ ቀን የአሁኑን የዓለም ሥርዐት ያወድመዋል፤ ይህን አሁን የሚታየውን አጥናፈ ዓለም እንኰትኵቶ ያወጣዋል (ሐጌ 2፥6-9፡21 እና ማብ ይመ)። የአሁኑ ዓለም መልክና ቅርጽ ዘላለማዊ አይደለም፣ በእሳት እንዲጋይ ይደረጋል፤ በአዲስ ሰማይና ምድርም ይተካል (ራእ 20፥11፤ 21፥1 ይመ፤ ከ2ጴጥ 3፥10-13 ጋር ያነጻጽሩ)። ሁሉም አሳልፈው አሁን ባሉበት መልክ የሚዘልቁት፣ የእግዚአብሔር መንግሥትና የዚሁ መንግሥት አባላት የሆኑት ብቻ ናቸው (ቍ 28)።

13፥1 እርስ በርሳችሁ እንደ ወንድማማች ተዋደዱ፤ በአዲስ ኪዳን ቤተ ክርስቲያን ውስጥ አማኞች በክርስቶስ ወንድሞችና እኅቶች ሆነው ይቈጠራሉ፤ ወንድምና እኅትም ይባባላሉ (ከ1ተሰ 4፥9-10፤ ከ1ጴጥ 1፥22፤ ከ2ጴጥ 1፥7 ጋር ያነጻጽሩ)። ክርስቲያናዊ ወንድምነት የሚገኘው ከአብና ከአንድያ ልጁ ጋር ካለን ግንኙነት ነው (1፥2)። በክርስቶስ ጸጋ ተካፋዮች ስንሆን ሁላችንም ከእርሱ ጋር ወንዶችና ሴቶች ልጆች እንዲሁም የአብን በረከት አብሮ ወራሾች ሆነናል (1፥2፤ ዮሐ 1፥12-13፤ ሮሜ 8፥14-17፤ ኤፌ 1፥5-7)። ከዚህ ወንድማማችነት የተነሣ እርስ በርሳችን እንድንዋደድ አብ አስተምሮናል (1ተሰ 4፥9፤ 1ዮሐ 4፥11 ይመ፤ ዮሐ 13፥34-35 እና ማብ ይመ)።

13፥4 ጋብቻ ... ይከበር፤ እግዚአብሔር ለሕዝቡ ጋብቻንና የግብረ ሥጋ ግንኙነትን አስመልክቶ እጅግ የከበረ ሕግ አለው፤ ይህ ዐቢይ ጉዳይ እንዴት እንደ ተብራራ ለማስተዋል፣ በገጽ 1980 ላይ፣ "ሩካቤ ሥጋ የሚገዛበት ሥነ ምግባር" በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመልከቱ።

13፥5 ከፍቅረ ንዋይ ጠብቁ፤ ይህ ምክር በኢግብረገብነት ላይ የተሰጠውን ማስጠንቀቂያ ተከትሎ መምጣቱን ልብ ይበሉ (ቍ 4)። በአዲስ ኪዳን ውስጥ ስግብግብነትና ኢግብረገብነት በጥብቅ የተሳሰሩ ናቸው (1ቆሮ 5፥11፤ 6፥9-10፤ ኤፌ 5፥3፤ ቈላ 3፥5)። ብዙውን ጊዜ መጠን ያለፈ ነገርንና ምቾትን መውደድ፣ ሀብትንም አዘውትሮ መሻት አንድን ሰው ለዝሙት ኀጢአት ያጋልጠዋል (1ጢሞ 6፥6-10)።

13፥6 ጌታ ረዳቴ ነው፤ ምድራዊ ሀብታችን ምንም ያህል ውሱን ይሁን ወይም ምንም ዐይነት ፈታኝ ሁኔታ ይግጠመን፣ እግዚአብሔር ይተወናል ወይም ይረሳናል ብለን መፍራት የለብንም (ኢሱ 1፥5 እና ማብ ይመ)። የሰማይ አባታችን የሚንከባከበን መሆኑን ቅዱስ መጽሐፍ ይገልጻል። ስለዚህ የመዝሙረኛውን ቃል በድጋሚ ከሚያሰማው ከዕብራውያን ጸሐፊ ጋር ሆነን፣ "ጌታ ረዳቴ ነው፤ አልፈራም" ማለት እንችላለን። ይህም በሐዘን፣ በፈተና ወይም በችግር ጊዜ በሮማጠንነት ሊባል ይችላል (ማቴ 6፥30፡33 እና ማብ ይመ)።

ሩካቤ ሥጋ የሚገዛበት ሥነ ምግባር

ዕብ 13፥4 "ጋብቻ በሁሉም ዘንድ ይከበር፣ መኝታውም ንጹሕ ይሁን፣ ምክንያቱም እግዚአብሔር በአመንዝሮችና በሴሰኞች ሁሉ ላይ ይፈርዳል።"

ከሁሉም በላይ አማኞች በግብረገብም ሆነ በሩካቤ ሥጋ ረገድ ንጹሕ መሆን አለባቸው (2ቆሮ 11፥2፤ ቲቶ 2፥5፤ 1ጴጥ 3፥2)፡ "ንጹሕ" የሚለው ቃል (በግሪክ፣ "አግኖስ" ወይም "አማያንቶስ") ርካሽ ከሆነ ከማንኛውም ዐይነት የነቢአት ሥራ መራቅ የሚል ትርጉም አለው። ይህም ንጽሕና ከድንግልና ወይም ከጋብቻ ቃል ኪዳን ጋር ተጻራሪ የሆነውን ፍላጎት ከሚያነሣሣ ከማንኛውም ዐይነት ድርጊትና ሐሳብ መታቀብ አስፈላጊ እንደ ሆነ ያመለክታል። በእግዚአብሔር ፊት ንጹሕ ሆኖ የመገኘትን ዐቢይ ጉዳይ ከሚበክል ማንኛውንም ዐይነት የግብረ ሥጋ ስሜት ከሚቀሰቅስ ድርጊት መታቀብና መራቅ የቱን ያህል አስፈላጊ እንደ ሆነ በማሳየት ረገድ አጽንዖት ያደርጋል። ይህም የገዛ ሰውነትን፣ "በቅድስናና በክብር መያዝን" እና (1ተሰ 4፥4) በፍትወተ ሥጋ አለመጠመድን (1ተሰ 4፥5) ያካትታል። ይህ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትምህርት ሳያገቡ ለሚኖሩትም ሆነ ላላገቡት ጠቃሚ ነው። ከሩካቤ ሥጋ ጋር ትስስር ስላለው ግብረገባዊነት ቀጥሎ ያለውን መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትምህርት ያስተውሉ፤

(1) የግብረ ሥጋ ቅርርብ ተገቢነቱ በጋብቻ ለተሳሰሩት ብቻ ነው፤ እግዚአብሔር የፈቀደውና የባረከውም በዚህ መልኩ ብቻ ነው (ዘፍ 2፥24 እና ማብ፣ ማሕ 2፥7 እና ማብ፤ 4፥12 እና ማብ ይመ)። በጋብቻ ረገድ ባልና ሚስት በእግዚአብሔር ፈቃድ መሠረት አንድ አካል ናቸው። ታማኝ ከሆነ የጋብቻ ጥምረት የተነሣ የሚገኘው ሥጋዊና ስሜታዊ ደስታ እግዚአብሔር የባረከው ነው፤ አክብሮታልም።

(2) ምንዝር፣ ወሲባዊ ኢግብረገባዊነት፣ ግብረሰዶምነት፣ ቅንዝረኛነት፣ ርኩሰትና ወራዳ ስሜት በእግዚአብሔር ፊት ዘግናኝ ኀጢአት ናቸው፤ የእግዚአብሔርን ሕግ የተላለፉ (ዘፀ 20፥4 እና ማብ)፣ በጋብቻ የተጣመረውንም አንድ አካል ያረከሱ ናቸውና። እንደዚህ ያለው ኀጢአት ሁሉ በቅዱሳት መጻሕፍት ላይ በእጅጉ የተወገዘ ነው (ምሳ 5፥3 እና ማብ)፤ አንድን አማኝ ከእግዚአብሔር መንግሥት ውጭ ያደርጋልና (ሮሜ 1፥24-32፤ 1ቆሮ 6፥9-10፤ ገላ 5፥19-21)።

(3) ወሲባዊ ኢግብረገባዊነትና የንጽሕና ጉድለት የሚያካትተው፣ የተወገዘውን ወሲባዊ ግንኙነት ወይም አሳፋሪ የወሲብ ድርጊትን ብቻ ሳይሆን፣ ሰውነትን በማጋለጥ ወይም ራቁት ገላን በማየት ከትዳር ጓደኛ ውጭ የሚገኘውን ወሲባዊ ርካታን ጭምር ነው። ውል ላይ ለመድረስ በተቃረቡ ገና ባልተጋቡ ወጣቶች ወይም በዋቂዎች መካከል የሚደረገው ወሲባዊ ቅርርብ ሙሉ በሙሉ ወሲባዊ ግንኙነት እስካላደረጉ ድረስ ተቀባይነት አለው የሚለው የዘመኑ ትምህርት፣ ከእግዚአብሔር ቅድስናና ከመጽሐፍ ቅዱሳዊ ንጽሕና ጋር ተጻራሪ ነው። ማንም ሰው ሕጋዊ ሚስት ካልሆነች ወይም ሕጋዊ ባል ካልሆነ ከማንም ሰው ጋር የግብረ ሥጋ ግንኙነት እንዳይፈጽም ወይም እንዳትፈጽም (ቃል በቃል ሲተረጐም ዕርቃንን ገልጦ ማሳየት ማለት ነው) (ዘሌ 18፥6-30፤ 20፥11:17:19-21፤ 18፥6 እና ማብ ይመ) እግዚአብሔር ግልጽ በሆነ መልክ ይከለክላል።

(4) አንድ አማኝ ከጋብቻ በፊት ሊኖር ከሚችል ከማንኛውም የግብረ ሥጋ ግንኙነት ጉዳይ ራሱን በንጽሕና እንዲጠብቅ አስፈላጊ ነው። ለጓደኛ የሚሆነውን እውነተኛ ወይም ስሜታዊ ውል መሠረት በማድረግ፣ ከጋብቻ በፊት ያለውን ቅርርብ በክርስቶስ ስም ትክክል ነው ማለት የእግዚአብሔርን ቅዱስ ሕግ ከዓለም ርኩስ መንገድ ጋር ግልጽ በሆነና በሚያሳፍር ሁኔታ ማስማማት ነው፤ እንዲያውም ኢግብረገባዊነትን ትክክል እንደ ሆነ አድርጎ መቀበል ነው። ከጋብቻ በኋላ የግብረ ሥጋ ቅርርብ ከትዳር ጓደኛ ጋር ብቻ መሆን አለበት። መጽሐፍ ቅዱስ ራስን መግዛትን ከመንፈስ ቅዱስ ፍሬዎች እንደ አንዱ በመቍጠር፣ ኢግብረገባዊ ከሆነ ወሲባዊ ቅብጠት፣ ርካታ፣ ምንዝርና ርኩሰት ጋር ተቃራኒ መሆኑን በማየት በጎና ንጹሕ የሆነ ባሕርይ ነው ይለዋል። የአንድ አማኝ እምነት በንጽሕና ለእግዚአብሔር ዐልፎ የተሰጠ ከሆነ፣ በመንፈስ ቅዱስ ርዳታ ራስ የሚገዛበት ስጦታ እውን የሚሆንበትን መንገድ ምቹ ያደርጋል (ገላ 5፥22-24)።

(5) የወሲባዊ ኢግብረገባዊነትን አስከፊነት የሚገልጹት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ቃላት የሚከተሉት ናቸው፤ (ሀ) ወሲባዊ ኢግብረገባዊነት (በግሪክ፡ "ፖርኒያ") ከጋብቻ በፊት ወይም ከጋብቻ ውጭ የሚደረገውን መጠነ ሰፊ ልዩ ልዩ ወሲባዊ ድርጊት ይገልጻል፤ በግብረ ሥጋ ግንኙነት ላይ ብቻ የተወሰነ አይደለም፤ ከጋብቻ ውጭ የሆነ ማንኛውም ዐይነት የጓደኝነት ወሲባዊ

ግንኙነት ወይም መዳራት፣ ስሜት የሚቀሰቀስበትን አካል መነካካት ወይም የሌላውን ሰው ዕርቃን መመልከት በዚህ ሐሳብ ውስጥ ይካተታሉ፤ ይህም እግዚአብሔር ለሕዝቡ የሰጠውን ግብረገባዊ መመሪያ መተላለፍ ነው (ዘሌ 18፥6-30፤ 20፥11-12:17:19-21፤ 1ቆሮ 6፥18፥ 1ተሰ 4፥3 ይመ)። (ለ) ሙሉ በሙሉ ስሜታዊ የሆነው ኢግብረገባዊ ወሲብ ወይም ቅንዝረኛነት (በግሪክ፣ ዩአሳለጂያጸ) በተለይም በወሲብ ረገድ ንጹሕ የሆነው ጠባይ የሚታይበትን ራስን መግዛት (1ጢሞ 2፥9 እና ጨዋነትን አስመልክቶ የቀረበውን ማብ ይመ) ቁም ነገር አድርጎ አለመቊጠርን ማለትም ግልጽ የሆነ ግብረገባዊ መርሕ አለመኖርን ያመለክታል። ይህም በኀጢአተኛ ወሲባዊ ስሜት ውስጥ መግባትን ወይም የፍትወት ስሜት መቀስቀስን የሚያካትት ሲሆን፣ መጽሐፍ ቅዱስ በማይደግፈው ባሕርይ ውስጥ ገብቶ መጠመድ ነው (ገላ 5፥19፤ ኤፌ 4፥19፤ 1ጴጥ 4፥3፤ 2ጴጥ 2፥2:18)። (ሐ) አንድን ሰው መበዝበዝ ወይም አንድን ሰው ቁም ስቅሉን በማሳየት የራስን ጥቅም ማሳደድ ማለት (በግሪክ፣ "ፐሊዎኔክሴአ") የራስን ፍላጎት ለማርካት ሲባል እግዚአብሔር ለዚያ ሰው የፈቀደለትን ግብረገባዊ ንጽሕና እንዲያጣ ማድረግ ነው። በቅድስና መንገድ ተፈጻሚ መሆን የማይችለውን የሌላን ሰው ወሲባዊ ስሜት መቀስቀስ፣ ያንኑ ሰው መበዝበዝ ወይም እርሱን የራስ ስሜት መፈጸሚያ መሣሪያ ማድረግ ነው (1ተሰ 4፥6 ይመ፤ ከኤፌ 4፥19 ጋር ያነጻጽሩ)። (መ) ፍትወተ ሥጋ (በግሪክ፣ "ኤፒቱሚያ") ማለት አንድ ሰው ዕድሉ ቢጋጠመው የሚያረካውን ኢግብረገባዊ ስሜት ይዞ መገኘት ነው (ኤፌ 4፥19-22፤ 1ጴጥ 4፥3፤ 2ጴጥ 2፥18 ይመ፤ ማቴ 5፥28 እና ማብ ይመ)።

7የእግዚአብሔርን ቃል የነገሯችሁን
መሪዎቻችሁን ዐስቡ፤ የኑሮአቸውን ፍሬ
ተመልከቱ፤ በእምነታቸውም ምሰሉአቸው።
8ኢየሱስ ክርስቶስ ትናንትና፣ ዛሬም
ለዘላለምም ያው ነው።
9በልዩ ልዩ ዐይነት እንግዳ ትምህርቶች
አትወሰዱ፤ ልባችን የሚጸናው በጸጋ እንጂ
የምግብ ሥርዐት በመጠበቅ አይደለም፤
ይህንን ሥርዐት የሚጠብቁት እንኳ
በዚህ አልተጠቀሙም። 10በድንኳኒቱም
የሚያገለግሉ ከዚያ ሊበሉ መብት ያላገኙበት
መሠዊያ አለን።
11ሊቀ ካህናቱ ስለ ኀጢአት ስርየት
የሚሆነውን የእንስሳት ደም ይዞ ወደ
ቅድስተ ቅዱሳን ይገባል፤ የእንስሳቱ ሥጋ
ግን ከሰፈር ውጭ ይቃጠላል። 12እንዲሁም
ኢየሱስ በራሱ ደም አማካይነት ሕዝቡን
ሊቀድስ ከከተማው በር ውጭ መከራን
ተቀበለ። 13ስለዚህ እኛም እርሱ የተሸከመውን
ውርደት ተሸክመን ከሰፈር ውጭ ወደ እርሱ
እንውጣ። 14ምክንያቱም በዚህ ቋሚ ከተማ
የለንም፤ ነገር ግን ወደፊት የምትመጣዋን
ከተማ እንጠብቃለን።
15ስለዚህ ዘወትር የምስጋናን መሥዋዕት
ይኸውም ለስሙ የሚመሰክሩ የከንፈሮችን
1ጴጥ 2፡9 ፍሬ በኢየሱስ አማካይነት ለእግዚአብሔር
እናቅርብ። 16ደግሞም መልካም ማድረግንና
ያላችሁንም ከሌሎች ጋር መካፈልን
አትርሱ፤ እግዚአብሔር ደስ የሚሰኘው
እንደዚህ ባለው መሥዋዕት ነውና።
17ለመሪዎቻችሁ ታዘዙ፤ ተገዙላቸውም።
ምክንያቱም እነርሱ በብርቱ
የሚያስጠይቃቸው ነገር ስላለባቸው፣ ስለ
ነፍሳችሁ ይጠባበቃሉ። ስለዚህ ሥራቸውን
በሐዘን ሳይሆን በደስታ ማከናወን እንዲችሉ
ታዘዟቸው። ቢያደርጉ ግን አይበጃችሁም።
18ለእኛ ደግሞ ጸልዩልን። በሁሉም መንገድ
በመልካም አኗኗር ለመኖር የሚናፍቅ ንጹሕ
ኅሊና እንዳለን ርግጠኞች ነን። 19በተለይም
ወደ እናንተ በፍጥነት ተመልሼ እንድመጣ
ትጸልዩልኝ ዘንድ ዐደራ እላችኋለሁ።
20በዘላለም ኪዳን ደም የበጎች ታላቅ እረኛ
የሆነውን ጌታችንን ኢየሱስን ከሞት ያስነሣው
የሰላም አምላክ፣ 21ፈቃዱን እንድታደርጉ
በመልካም ነገር ሁሉ ያስታጥቃችሁ፤ ደስ
የሚያሰኘውንም በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል
በእኛ ያድርግ፤ ለእርሱ እስከ ዘላለም ድረስ
ክብር ይሁን፤ አሜን።
22ወንድሞች ሆይ፤ የጻፍሁላችሁ
መልእክት አጭር እንደ መሆኑ፣ የምክር
ቃሌን በትዕግሥት እንድትቀበሉ ዐደራ
እላችኋለሁ።
23ወንድማችን ጢሞቴዎስ እንደ ተፈታ
ታውቁ ዘንድ እፈልጋለሁ፤ ቶሎ ከመጣ
ከእርሱ ጋር ላያችሁ እመጣለሁ።
24ለመሪዎቻችሁ ሁሉና ለቅዱሳን ሁሉ
ሰላምታ አቅርቡልኝ። ከኢጣሊያ የሆኑትም
ሰላምታ ያቀርቡላችኋል።
25ጸጋ ከሁላችሁ ጋር ይሁን።

13፥7 ሉቃ17:24፤ 1ቆሮ16፥16፤ ዕብ4፥12፤ 6፥12
13፥8 መዝ102፥27፤ ዕብ1፥12
13፥9 ኤፌ4፥14፤ ቈላ2፡7፡16፤ ዕብ9፥10
13፥10 1ቆሮ9፥13፤ 10፥18፤ ዕብ8፥5
13፥11 ዘፀ29፥14፤ ዘሌ4፥12፡21፤ 9፥11፤ 16፥15፡27
13፥12 ዮሐ19፥17፤ ሮሜ3፥25፤ ኤፌ5፥26
13፥13 ሉቃ9፥23፤ ዕብ11፥26
13፥14 ፊል3፥20፤ ዕብ11፥10፡27፤ 12፥22፡27
13፥15 ኢሳ57፥19፤ ሆሴ14፥2፤ 1ጴጥ2፥5
13፥16 ሮሜ12፥13፤ ፊል4፥18
13፥17 ሉቃ7:24፤ ኢሳ62፥6፤ ሐሥ20፥28
13፥18 ሐሥ23፥1፤ 1ተሰ5፥25
13፥19 ፊሞ1፥22
13፥20 ዘፍ9፥16፤ ዘፍ17፥7፡13፡19፤ ኢሳ55፥3፤ 61፥8፤ ሕዝ37፥26፤ ማቴ26፥28፤ ዮሐ10፥11፤ ሐሥ2፥24፤ ሮሜ15፥33
13፥21 ሮሜ11፥36፤ 2ቆሮ9፥8፤ ፊል2፥13፤ 1ዮሐ3፥22
13፥22 1ጴጥ5፥12 13፥23 ሐሥ16፥1 13፥24 ሉቃ7:17፤ ሐሥ18፥2 13፥25 ቈላ4፥18

13፥8 ኢየሱስ ክርስቶስ … ያው ነው፤ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የማይለወጥ የመሆኑ እውነት ለእምነታችን ጽኑ መልህቅን ይሆነናል። ይህም የአሁኑ ዘመን አማኞች የአዲስ ኪዳን አማኞች እንዳደረጉት ሁሉ በክርስቶስ ሆነው ተመሳሳይ ድነትን፣ ከእግዚአብሔር ጋር የመነጋገር መብትን፣ በመንፈስ ቅዱስ መጠመቅን፣ እግዚአብሔርን ሲያገለግሉ ሳለ ያገኙትንም ኀይለ መንግሥቱን የሕይወታቸው ተመክሮ እስካላደረጉ ድረስ ረክተው መቀመጥ እንደሌለባቸው ያሳያል (በገጽ 1443 ላይ፣ *"የእግዚአብሔር መንግሥት"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

13፥12 ሕዝቡን ሊቀድስ፤ ጌታ ኢየሱስ ከኢየሩሳሌም ከተማ በር ውጭ የተሠቃየው እኛ እንቀደስ ዘንድ ነው፤ ይኸውም ከእርጌው ኀጢአተኛ የሕይወት ገላ ተላቀን ለእግዚአብሔር አገልግሎት ራሳችንን አሳልፈን እንድንሰጥ ነው (በገጽ 2000 ላይ፣ *"መቀደስ"* በሚል ርእስና በገጽ 1826 ላይ፣ *"የአማኞች መለየት"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

13፥13 ስለዚህ እኛም … ወደ እርሱ እንውጣ፤ የክርስቶስ ተከታይ መሆን፣ "ከሰፈር ውጭ" መሆንን ይጠይቃል። ለእነዚህ አይሁድ ክርስቲያኖች፣ "ሰፈር" የሚለው ቃል የአይሁድን ሃይማኖት ይወክላል። ለእኛ ደግሞ በኀጢአት የሚገኘውን ደስታ ጨምሮ፣ ኢሥነ ምግባራዊ የሆነውን ትይዳውንና ጊዜያዊ ዐላማውንም ይወክላል። ክርስቶስን ለመከተል፣ የእርሱ ወዳጅና ከእርሱም ጋር እንሆን ዘንድ እርሱ የተዋረደውን ውርደት መዋረድ መቻል አለብን፤ ለዚህ አሁን ላለንበት ዓለምም ለእርሱ መንገድና ዐላማ ቊርጠን የተነሣን መሆናችንን ይፋ ማድረግ ይኖርብናል (ቊ 14፤ 11፥13)። ይሁን እንጂ ወደፊት የምትመጣዋን ከተማ፣ "መሠረት ያላትን፣ እግዚአብሔር የሠራትንና የፈጠራትን ከተማ" (11፥10፡14፡16፤ 13፥14) ስለንምሻ፣ አገር የሌለን ሰዎች አይደለንም።

13፥17 ለመሪዎቻችሁ ታዘዙ፤ ለክርስቲያን መሪዎች፣ ለመጋቢዎችና ለመምህራን ሊኖረን የሚገባ መታዘዝና ታማኝነት ለእግዚአብሔር ባለን ክልብ በሆነ ተገዥነት ላይ መመሥረት አለበት። ክርስቲያን ማሳየት ያለበት የታማኝነቱ ወይም የታዛዥነቱ ቅደም ተከተል እንደሚከተለው ነው፤ (1) በመጀመሪያ ለእግዚአብሔር ሲሆን፣ ይኸውም በጸሎት ከእርሱ ጋር የግል ግንኙነት በማድረግ ይገለጻል (ማቴ 22፥37 እና ማብ ይመ)፤ ይህም ለእውነትና ለቃሉ መርሖች ታማኝ ሆኖ መገኘትን ያካትታል (በገጽ 1941 ላይ፣ *"መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር እስትንፋስ መሆኑና ያለው ሥልጣን"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)። (2) ሁለተኛ ለምትታየዋ ቤተ ክርስቲያን ሲሆን (ዮሐ 15፥12፤ ገላ 6፥10)፣ ይህም የሚደረገው ለእግዚአብሔርና ለቃሉ ታማኝ ሆኖ እስከ ጸናች ድረስ ነው። (3) በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ለሚገኙ መሪዎች ሲሆን፣ ይህም የሚገለጸው ለእግዚአብሔር፣ ለቃሉና እግዚአብሔር ለቤተ ክርስቲያን ላለው ዐላማ ታማኞችና ተገዦች ሆነው እስከ ጸኑ ድረስ ነው።

የያዕቆ

አስተዋፅኦ

ለክርስቲያኖች የቀረበ ሰላምታ
I. መከራን መቀበልና በ
(ሀ) መከራ ለመንፈሳ
መሆኑ (1፥2-4)
(ለ) መከራን በትዕግሥ
(1፥5-8)
(ሐ) መከራ በሰዎች
መሰኘት (1፥9-12
(መ) በመከራና በፈተና
II. ቃሉን መስማትና ማድ
III. አድልዎ ማድረግ የማ
IV. እምነት በተግባር መገ
V. ለውድቀት የሚዳርጉ
(ሀ) ያልተገራ አንደበ
(ለ) ምድራዊ ጥበብ (
(ሐ) በኀጢአት የተሞ
(መ) ወንድምን መወን
(ሠ) በራስ ማስተዋል
(ረ) ለራስ ጥቅም ብቻ
VI. ክርስቲያናዊ ባሕርያት
(ሀ) ትዕግሥትና ጽናት
(ለ) ግልጽ ታማኝነት
(ሐ) ለታመሙት መጸ
(መ) የሳቱትን መመለ

ጸሓፊው፤ *ያዕቆብ*

ዋና ሐሳብ፤ *የሚሠራ*

የተጻፈበት ጊዜ፤ *45*

ታሪካዊ ዳራ

የያዕቆብ መልእክት በመጀመ
ለአያሌ ምእመናን በመሆኑ፣
መካከል ለተበተኑት ለዐሥራ
ጨምሮ (2፥19፡21)፣ መልእ
አይሁድ ወገን ለሆኑ ክርስቲ
ሰዎች ከመጀመሪያዎቹ የኢየ
ሞት በኋላ ተሰደው (ሐሥ 8
ባሉት ሰፍራዎች (ሐሥ 11፥
የሚከተሉትን ያሳያል፡ (1)
(1፥2-12)፣ በደስታ መታገሥ
(2) ያዕቆብ ስለ ተበተኑት
በሥልጣን የተነገረ መሆኑን።
መሆኑ መጠን፣ ይህን መልእ
ጸሓፊው ራሱን "ያዕቆብ"

ሚያስጠይቃቸው ነገር ስላለባቸው፣ ስለ
ፍሳችሁ ጉዳይ ይተጋሉ። ስለዚህ ሥራቸውን
ሐዘን ሳይሆን በደስታ ማከናወን እንዲችሉ
ዟቸው። አለበለዚያ አይበጃችሁም።
18ለእኛ ደግሞ ጸልዩልን። በሁሉም መንገድ
ልካም አኗኗር ለመኖር የሚናፍቅ ንጹሕ
ሊና እንዳለን ርግጠኞች ነን። 19በተለይም
ደ እናንተ በፍጥነት ተመልሼ እንድመጣ
ጸልዩል ዘንድ ዐደራ እላችኋለሁ።
20በዘላለም ኪዳን ደም የበጎች ታላቅ እረኛ
ነውን ጌታችንን ኢየሱስን ከሞት ያስነሣው
ላም አምላክ፣ 21ፈቃዱን እንድ ታደርጉ
ልካም ነገር ሁሉ ያስታጥቃችሁ፤ ደስ
ሚያሰኘውንም በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል
ኛ ያድርግ፤ ለእርሱ እስከ ዘላለም ድረስ
ር ይሁን፤ አሜን።
22ወንድሞች ሆይ፤ የጻፍሁላችሁ
ልእ ከት አጭር እንደ መሆኑ፣ የምክር
ሌን በትዕግሥት እንድትቀበሉ ዐደራ
ላችኋለሁ።
23ወንድማችን ጢሞቴዎስ እንደ ተፈታ
ወቁ ዘንድ እፈልጋለሁ፤ ቶሎ ከመጣ
እርሱ ጋር ላያችሁ እመጣለሁ።
24ለመሪዎቻችሁ ሁሉና ለቅዱሳን ሁሉ
ምታ አቅርቡልኝ። ከኢጣሊያ የሆኑትም
ምታ ያቀርቡላችኋል።
25ጸጋ ከሁላችሁ ጋር ይሁን።

13፡20 ዘፍ17፡7፡13፡19፤ ኢሳ55፡3፤ 61፡8፤ ሕዝ37፡26፤
ቱ26፡28፤ የሐ10፡11፤ ሐሥ2፡24፤ ሮሜ15፡33
13፡21 ሮሜ11፡36፤ 2ቆሮ9፡8፤ ፊል2፡13፤ 1ዮሐ3፡22፣
13፡22 1ጴጥ5፡12 13፡23 ሐሥ16፡1 13፡24 ቁ7፡17፤
ሥ18፡2 13፡25 ቈላ4፡18

መዋረድ መቻል አለብን፤ ለዚህ አሁን
ንለምም ለእርሱ መንገድና ዐላማ ቈርጠን
መሆናችንን ይፋ ማድረግ ይኖርብናል
11፡13)። ይሁን እንጂ ወደፊት የምትመጣዋን
መሠረት ያላትን፣ እግዚአብሔር የሠራትንና
ን ከተማ» (11፡10፡14፡16፤ 13፡14) ስለንምኝ፤
ን ሰዎች አይደለንም።
ለመሪዎቻችሁ ታዘዙ፤ ለክርስቲያን
ለመጋቢዎችና ለመምህራን ሊኖረን የሚገባ
ታማኝነት ለእግዚአብሔር ባለን ክልብ በሆን
ላይ መመሥረት አለበት። ክርስቲያን ማሳየት
ታማኝነቱ ወይም የታዛዥነቱ ቅደም ተከተል
ተለው ነው፤ (1) በመጀመሪያ ለእግዚአብሔር
ኘው ም በጸሎት ከእርሱ ጋር የግል ግንኙነት
ይገለጻል (ማቴ 22፡37 እና ማብ ይመ)፤ ይህም
ለቃሉ መርሖች ታማኝ ሆኖ መገኘትን ያካትታል
941 ላይ፣ «መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር
መሆኑና ያለው ሥልጣን» በሚል ርእስ
የትኮረት ጽሑፍ ይመ)። (2) ሁለተኛ
ቤተ ክርስቲያን ሲሆን (ዮሐ 15፡12፤
0)፤ ይህም የሚደረገው ለእግዚአብሔርና
ኝ ሆና እስከ ጸናች ድረስ ነው። (3) በቤተ
ውስጥ ለሚገኙ መሪዎች ሲሆን፤ ይህም
ለእግዚአብሔር፣ ለቃሉና እግዚአብሔር
ርስቲያን ላለው ዐላማ ታማኞችና ተገዦች
እስኑ ድረስ ነው።

የያዕቆብ መልእክት

አስተዋፅኦ

ለክርስቲያኖች የቀረበ ሰላምታ (1፡1)

I. መከራን መቀበልና በሚያስገኘውም በረከት ተጠቃሚ መሆን (1፡2-18)
   (ሀ) መከራ ለመንፈሳዊ ሕይወት ማደጊያ መንገድ መሆኑን መቀበል አስፈላጊ ስለ መሆኑ (1፡2-4)
   (ለ) መከራን በትዕግሥት ለመቀበል የሚያስችለንን ጥበብ እንድናገኝ ስለ መጸለይ (1፡5-8)
   (ሐ) መከራ በሰዎች መካከል ያለውን የደረጃ ልዩነት የሚያስተካክል በመሆኑ ደስ ስለ መሰኘት (1፡9-12)
   (መ) በመከራና በፈተና መካከል ያለውን ልዩነት ልብ ስለ ማለት (1፡13-18)
II. ቃሉን መስማትና ማድረግ (1፡19-27)
III. አድልዎ ማድረግ የማይገባ መሆኑ (2፡1-13)
IV. እምነት በተግባር መገለጽ ያለበት መሆኑ (2፡14-26)
V. ለውድቀት የሚዳርጉ ዕንቅፋቶችን ለይቶ ማወቅና ከእነርሱም መራቅ (3፡1—5፡6)
   (ሀ) ያልተገራ አንደበት (3፡1-12)
   (ለ) ምድራዊ ጥበብ (3፡13-18)
   (ሐ) በነጢአት የተሞላ ባሕርይ (4፡1-10)
   (መ) ወንድምን መወንጀል (4፡11-12)
   (ሠ) በራስ ማስተዋል ተመክቶ መኖር (4፡13-17)
   (ረ) ለራስ ጥቅም ብቻ የሚውል ሀብት (5፡1-6)
VI. ክርስቲያናዊ ባሕርያትና በእነርሱ እየተመሩ መኖር (5፡7-20)
   (ሀ) ትዕግሥትና ጽናት (5፡7-11)
   (ለ) ግልጽ ታማኝነት (5፡12)
   (ሐ) ለታመሙት መጸለይ (5፡13-18)
   (ሠ) የሳቱትን መመለስ (5፡19-20)

ጸሓፊው፤ *ያዕቆብ*

ዋና ሐሳብ፤ *የሚሠራ እምነት*

የተጻፈበት ጊዜ፤ *45—49 ዓ.ም.*

ታሪካዊ ዳራ

የያዕቆብ መልእክት በመጀመሪያ የተጻፈው ለአንድ አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ሳይሆን ለአያሌ ምእመናን በመሆኑ፣ «አጠቃላይ መልእክት» እንደ ሆነ ይታወቃል። በአሕዛብ መካከል ለተበተኑት ለዐሥራ ሁለቱ ነገዶች የቀረበው ሰላምታና (1፡1) ሌሎች ጥቅሶችን ጨምሮ (2፡19፡21)፤ መልእክቱ በመጀመሪያ የተጻፈው ከፓለስቲና ውጭ ለሚኖሩ አይሁድ ወገን ለሆኑ ክርስቲያኖች እንደ ሆነ ያመለክታሉ። መልእክቱ የተጻፈላቸው ሰዎች ከመጀመሪያዎቹ የኢየሩሳሌም አማኞች መካከል የነበሩ፣ ከእስጢፋኖስ የሰማዕትነት ሞት በኋላ ተሰደው (ሐሥ 8፡1) በፊንቄ፣ በቆጵሮስ፣ በአንጾኪያና ከዚያም ወዲያ ባሉት ስፍራዎች (ሐሥ 11፡19) ሁሉ የተበተኑት ክርስቲያኖች ሊሆኑ ይችላሉ። ይህም የሚከተሉትን ያሳያል፤ (1) እምነትን የሚፈትንና ጽናትን የሚጠይቅ መከራ ሲመጣ (1፡2-12)፤ በደስታ መታገሥ እንደሚገባ በመልእክቱ መጀመሪያ ላይ አጽንዖት መደረጉን፤ (2) ያዕቆብ ስለ ተበተኑት አማኞች በግል የሚያውቀው ነገር መኖሩን፤ (3) መልእክቱ በሥልጣን የተነገረ መሆኑን። ያዕቆብ በኢየሩሳሌም ያለችው ቤተ ክርስቲያን መሪ እንደ መሆኑ መጠን፣ ይህን መልእክት ለተበተኑ በጎቹ ጻፈ።

ጸሓፊው ራሱን «ያዕቆብ» (1፡1) ብሎ መግለጹ ታዋቂነቱን ያመለክታል። የኢየሱስ

ወንድምና በኢየሩሳሌም ያለችው ቤተ ክርስቲያን መሪ የሆነው ያዕቆብ፣ ብዙውን ጊዜ የዚህ መልእክት ጸሓፊ እንደ ሆነ ይታወቃል። ያዕቆብ በኢየሩሳሌም ጉባኤ ያደረገው ንግግርና (ሐሥ 15፥13-21) በአዲስ ኪዳን ውስጥ በሌላ ስፍራ ስለ እርሱ የተገለጸው (ሐሥ 12፥17፤ 21፥18፤ ገላ 1፥19፤ 2፥9፡12፤ 1ቆሮ 15፥7)፣ ይህን መልእክት ስለ ጻፈው ሰው ከተነገረው ነገር ጋር ሙሉ በሙሉ ይስማማል። ምናልባት ያዕቆብ ይህን መልእክት የጻፈው አርባ ውስጥ ባሉት ዓመታት ሊሆን ይችላል። መልእክቱ ቀደም ባለው ጊዜ እንደ ተጻፈ የሚያመለክቱ ብዙ ምክንያቶች አሉ፤ ለምሳሌ ያዕቆብ ክርስቲያኖች የሚያመልኩበትን ቦታ ለማመልከት፣ "ሲናጎግ" የሚለውን የግሪክ ቃል ይጠቀማል (2፥2)። አይሁዳዊው የታሪክ ምሁር ዮሴፈስ በጻፈው መሠረት፣ የጌታ ወንድም ያዕቆብ በ62 ዓ.ም በኢየሩሳሌም በሰማዕትነት ሞቶአል።

ዐላማ

ያዕቆብ ይህን መልእክት ሲጽፍ ዐላማው ቀጥሎ ያለው ነው፤ (1) እምነታቸውን የሚፈትን የተለያየ መከራ የደረሰባቸውን፣ ከአይሁድ ወገን ወደ ጌታ የመጡትን አማኞች ማጽናናትና ማበረታታት፣ (2) የሚያድን እምነት ባሕርይ ምን እንደ ሆነ በሚገባ ካለመረዳት የተነሣ የተከሠተውን የተሳሳተ ሐሳብ ማረም፤ (3) መልእክቱን ተቀብለው የሚያነቡ ሰዎች በጽድቅ በመኖርና መልካም የሆነውን ነገር በማድረግ እምነታቸውን እንዲገልጹ አጥብቆ መምከርና ማስተማር።

ቅኝት

እውነተኛ የክርስትና ሕይወት ከመኖር አንጻር መልእክቱ በብዙ የተለያዩ ርእስ ጒዳዮችን ያካትታል። አማኞች የደረሰባቸውን መከራ በደስታ ተቀብለው እንዲታገሡና መከራው በሚያስገኘው መልካም ውጤት ተጠቃሚ እንዲሆኑ (1፥2-11)፣ ፈተናን እንዲቋቋሙ (1፥12-18)፤ የእግዚአብሔርን ቃል ሰሚዎች ብቻ ሳይሆኑና አድራጊዎችም እንዲሆኑና (1፥19-27) በከንቱ እምነት አለኝ ብሎ ከመናገር ይልቅ እምነታቸውን በሥራ እንዲገልጹ (2፥14-26) ያዕቆብ አማኞችን ያበረታታቸዋል። ያዕቆብ ያልተገራን ምላስ ኀጢአተኛነት (3፥1-12፤ 4፥11-12)፣ የዓለምን ጥበብ ከንቱነት (3፥13-16)፣ በኀጢአት የተሞላን ባሕርይ (4፥1-10)፣ በራስ ተመክቶ መኖርንና (4፥13-17) ለራስ ጥቅም ብቻ የሚውልን ሀብት (5፥1-6) አስመልክቶ ጥብቅ ማስጠንቀቂያ ይሰጣል። ያዕቆብ በትዕግሥት፣ በጸሎትና የሳቱትን በመመለስ ላይ አጽንዖት በማድረግ መልእክቱን ያጠቃልላል (5፥7-20)።

በአጠቃላይ በአምስቱም ምዕራፎች ውስጥ በእውነተኛ እምነትና በመልካም ኑሮ መካከል ያለው ግንኙነት በአጽንዖት ተገልጾአል። እውነተኛ እምነት የተፈተነ (1፥2-16)፣ በተግባር የሚገለጽ (1፥19-27) ባልንጀራውን እንደ ራሱ የሚወድ (2፥1-13)፣ በመልካም ሥራ የሚገለጽ (2፥14-26)፣ አንደበትን መግታት የሚያስችል (3፥1-12) የእግዚአብሔርን ጥበብ የሚፈልግ (3፥13-18)፣ እግዚአብሔር ጻድቅ ፈራጅ በመሆኑ ለእርሱ የሚገዛ (4፥1-12)፣ በዕለት ተለት ኑሮ በእግዚአብሔር የሚመካ (4፥13-17)፤ ራስ ወዳድነት የሌለበት (5፥1-6)፣ በመከራ የሚታገሥና (5፥7-12) በጸሎት የሚተጋ እምነት (5፥13-20) ነው።

ልዩ ገጽታ

ይህን መልእክት ሰባት ዋና ዋና ገጽታዎች ልዩ ያደርጉታል፤ (1) ከአዲስ ኪዳን መጻሕፍት ውስጥ ምናልባት በመጀመሪያ የተጻፈ መጽሐፍ ሊሆን ይችላል። (2) በዚህ መልእክት ውስጥ ክርስቶስ በስም የተጠቀሰው ሁለት ጊዜ ብቻ ቢሆንም፣ በአጠቃላይ በሌሎች የአዲስ ኪዳን መልእክቶች ውስጥ ከሚገኘው ይልቅ፣ ወደ ዐሥራ አምስት የሚደርሱ የተራራውን ስብከት የሚያስታውሱ ሐሳቦችን ጨምሮ፣ ብዙ ኢየሱስ ያስተማረው ትምህርት ሐሳብ ተካቶአል። (3) በመልእክቱ ውስጥ ከሚገኙት ከ108 ጥቅሶች ውስጥ ከግማሽ በላይ የሚሆኑት በትእዛዝ መልክ የተነገሩ ናቸው። (4) ይህ መልእክት በብዙ መንገድ የአዲስ ኪዳን መጽሐፈ ምሳሌ ነው፤ (ሀ) የእግዚአብሔር ጥበብ የሞላበትና እውነተኛ የክርስትና ሕይወት ለመኖር በተግባር የሚገለጹ ትእዛዞችን የያዘ ነው፤ (ለ) አጭርና ግልጽ ትእዛዞችን፣ ግልጽ ምስስሎሽንም በማካተት ዕጥር ምጥን ባለ የአጻጻፍ ስልት የተጻፈ ነው። (5) ያዕቆብ የተፈጥሮና በኀጢአት የተሞላው የሰው ሁኔታ ምን እንደሚመስል የሚገልጽ ፈጣንና አስተዋይ ተመልካች ነው፤ የሰው ባሕርይ ምን መምሰል እንዳለበት ለመግለጽ፣ የተፈጥሮ አሠራርን ምሳሌ አድርጎ በመጠቀም ትምህርት ያቀርባል (ለምሳሌ፣ 3፥1-12)። (6) ከማናቸውም የአዲስ ኪዳን መጻሕፍት ይልቅ የያዕቆብ መልእክት በእምነትና በተግባር መካከል ያለውን መሠረታዊ

ግንኙነት በአጽንዖት ይገልጻል
ኢፍትሐዊነትና አድሏዊነት አ
ኪዳኑ አሞጽ ተብሎ ይጠራል።

የያዕቆብ መልእክትን

ሙሉውን የአዲስ ኪዳን መጽ
ከዚህ በታች ባለው የጊዜ ሰሌ
❑ 1 ❑ 2፥1—3፥13 ❑ 3፥

ግንኙነት በአጽንዖት ይገልጻል (በተለይ 2፥14-26)። (7) በኅብረተ ሰቡ መካከል ያለውን ኢፍትሐዊነትና አድላዊነት አጥብቆ በመቃወም ስለሚናገር አንዳንድ ጊዜ ያዕቆብ የአዲስ ኪዳኑ አሞጽ ተብሎ ይጠራል።

የያዕቆብ መልእክትን ማንበብ

ሙሉውን የአዲስ ኪዳን መጽሐፍ በአንድ ዓመት ማንበብ ከተፈለገ፣ የያዕቆብ መልእክት ከዚህ በታች ባለው የጊዜ ሰሌዳ መሠረት በአራት ቀን መነበብ ይኖርበታል፤

☐ 1 ☐ 2፥1—3፥13 ☐ 3፥14—4፥12 ☐ 4፥13—5፥20

ማስታወሻ

1 የእግዚአብሔርና የጌታ የኢየሱስ ክርስቶስ
አገልጋይ የሆነው ያዕቆብ፤
ለተበተኑ ለዐሥራ ሁለቱ ነገዶች፤ ሰላም
ለእናንተ ይሁን።

መከራና ፈተና

²ወንድሞቼ ሆይ፤ ልዩ ልዩ መከራ
ሲደርስባችሁ እንደ ሙሉ ደስታ ቊጠሩት፤
³ምክንያቱም የእምነታችሁ መፈተን
ትዕግሥትን እንደሚያስገኝ ታውቃላችሁ።
⁴ምንም የማይጐድላችሁ ፍጹማንና ምሉእን
እንድትሆኑ ትዕግሥት ሥራውን ይፈጽም።
⁵ከእናንተ ማንም ጥበብ ቢጐድለው፣ ሳይነቅፍ
በልግስና ለሁሉም የሚሰጠውን እግዚአብሔርን
ይለምን፤ ለእርሱም ይሰጠዋል። ⁶ዳሩ ግን
ሳይጠራጠር በእምነት ይለምን፤ ምክንያቱም
የሚጠራጠር ሰው በነፋስ እንደሚገፋና
እንደሚናወጥ የባሕር ማዕበል ነው። ⁷ያ
ሰው፣ ከጌታ አንዳች ነገር አገኛለሁ ብሎ
አያስብ፤ ⁸እርሱ በሁለት ሐሳብ የተያዘና
በመንገዱ ሁሉ የሚወላውል ነው።
⁹ዝቅ ያለው ወንድም ከፍ በማለቱ ይመካ።
¹⁰ባለጠጋውም ዝቅ በማለቱ ይመካ፤ እንደ
ሣር አበባ ይረግፋልና። ¹¹ፀሓይ በንዳድ
ሙቀቷ ወጥታ ሣሩን ታጠወልጋለችና፤
አበባው ይረግፋል፤ ውበቱም ይጠፋል፤
እንዲሁም ባለጠጋ ሰው፣ በዕለት ተግባሩ
ሲዋትት ሳለ ይጠፋል።
¹²በፈተና የሚጸና ሰው የተባረከ ነው፤
ምክንያቱም ፈተናን ሲቋቋም እግዚአብሔር
ለሚወዱት የሰጠውን ተስፋ፣ የሕይወትን
አክሊል ያገኛል።
¹³ማንም ሲፈተን፣ "እግዚአብሔር
ፈተነኝ" አይበል፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር
በክፉ አይፈተንም፤ እርሱም ማንንም
አይፈትንም፤ ¹⁴ነገር ግን እያንዳንዱ
የሚፈተነው በራሱ ክፉ ምኞት ሲሳብና
ሲታለል ነው። ¹⁵ምኞትም ከፀነሰች በኋላ
ኀጢአትን ትወልዳለች፤ ኀጢአትም ካደገች
በኋላ ሞትን ትወልዳለች።
¹⁶የተወደዳችሁ ወንድሞቼ ሆይ፤
አትታለሉ። ¹⁷በጎ ስጦታና ፍጹም በረከት
ሁሉ ከላይ ከሰማይ ብርሃናት አባት
ይወርዳሉ፤ በእርሱ ዘንድ መለዋወጥ ከመዞር
የተነሣ የሚያርፍ ጥላም የለም። ¹⁸የፍጥረቱ
በኵራት እንድንሆን በገዛ ፈቃዱ በእውነት
ቃል ወለደን።

ሰምቶ በሥራ ላይ ማዋል

¹⁹የተወደዳችሁ ወንድሞቼ ሆይ፤
ይህን አስተውሉ፤ ሰው ሁሉ ለመስማት

1፥1 ዘዳ32፥26፤ ዮሐ7፥35፤ ሐሥ15፥13፡23፤ 26፥7፤ ሮሜ1፥1፤ ቲቶ1፥1፤ 1ጴጥ1፥1
1፥2 ቍ12፤ ማቴ5፥12፤ ዕብ10፥34፤ 12፥11
1፥3 ዕብ10፥36፤ 1ጴጥ1፥7
1፥4 1ቆሮ2፥6
1፥5 1ነገ3፥9፡10፤ መዝ51፥6፤ ምሳ2፥3-6፤ ዳን1፥17፤ 2፥21፤ ማቴ7፥7
1፥6 ማቴ21፥21፤ ማር11፥24
1፥8 መዝ119፥113፤ ያዕ4፥8፤ 2ጴጥ2፥14
1፥9 ማቴ23፥12
1፥10 ኢዮ14፥2፤ መዝ103፥15፡16፤ ኢሳ40፥6፡7፤ 1ቆሮ7፥31፤ 1ጴጥ1፥24
1፥11 መዝ102፥4፡11፤ ኢሳ40፥6፡8፤ ማቴ20፥12
1፥12 ቍ2፤ ዘፍ22፥1፤ ዘፀ20፥6፤ 1ቆሮ2፥9፤ 8፥3፤ 9፥25፤ ያዕ2፥5፤ 5፥11፤ 1ጴጥ3፥14
1፥14 ምሳ19፥3
1፥15 ዘፍ3፥6፤ ኢዮ15፥35፤ መዝ7፥14፤ ኢሳ59፥4፤ ሮሜ6፥23
1፥16 ቍ19፤ 1ቆሮ6፥9፤ ያዕ2፥5
1፥17 ዘፍ1፥16፤ ዘኍ23፥19፤ መዝ85፥12፤ 102፥27፤ 136፥7፤ ዳን2፥22፤ ሚል3፥6፤ ዮሐ3፥27፤ ያዕ3፥15፡17፤ 1ዮሐ1፥5
1፥18 ኤር2፥3፤ ዮሐ1፥13፤ 2ጢሞ2፥15፤ ራእ14፥4
1፥19 ቍ16፤ ምሳ10፥19፤ ያዕ2፥5፤ 3፥3-12

1፥2 **መከራ፤** «መከራ» (በግሪክ ቋንቋ፣ ፔራስሞይ) የሚለው ቃል ከሰይጣን ወይም ከዓለም የሚመጣውን ስደትና መከራ ያመለክታል። (1) አማኞች እንደዚህ ያለውን መከራ በደስታ ሊቀበሉት ይገባል (ከማቴ 5፥11-12፤ ከሮሜ 5፥3፤ ከ1ጴጥ 1፥6 ጋር ያነጻጽሩ)፤ መከራ ጠንካራ እምነት፣ የተፈተነ ባሕርይና ጽኑ ተስፋ እንዲኖረን ያደርጋልና (ከሮሜ 5፥3-5 ጋር ያነጻጽሩ)። እምነታችን ወደ ሙሉ የእድገት ደረጃ ሊደርስ የሚችለው በመከራና በስደት ውስጥ ስናልፍ ብቻ ነው (ቍ 3)። (2) ያዕቆብ እነዚህን መከራዎች «የእምነታችሁ መፈተን» ይላቸዋል። አንዳንድ ጊዜ በአማኞች ሕይወት ላይ መከራ የሚደርሰው እግዚአብሔር የእምነታቸውን እውነተኛነት ለመፈተን ስለሚፈልግ ነው። በሕይወታችን መከራ መድረሱ፣ እግዚአብሔር በእኛ ላይ የተቈጣ መሆኑን ሁል ጊዜ እንደሚያመለክት መጽሐፍ ቅዱስ በየትኛውም ቦታ አያስተምርም። ነገር ግን መከራ በእርሱ ላይ ያለንን ጽኑ እምነት እግዚአብሔር ለማወቁ ምልክት ሊሆን ይችላል (ከኢዮ 1—2 ጋር ያነጻጽሩ)።

1፥4 **ፍጹማንና ... እንድትሆኑ፤** «ፍጹማን» (በግሪክ ቋንቋ፣ ቴሌኦስ) የሚለው ቃል መጽሐፍ ቅዱሳዊ የሆነውን እድገት ያመለክታል፤ ትክክለኛ ትርጕሙም በፍጹም እምነት፣ በፍጹም ታዛዥነትና በፍጹም ቅድስና ከልብ እግዚአብሔርን በመውደድ፣ በቅን ተግባር ፍሬ የሚያፈራ ትክክለኛ ኅብረትን ከእርሱ ጋር ማድረግ ማለት ነው (ዘዳ 6፥5፤ 18፥13፤ ማቴ 22፥37 ይመ፤ 1ተሰ 2፥10 እና ማብ ይመ፤ በገጽ 2000 ላይ፣ «*መቀደስ*» በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

1፥5 **ከእናንተ ማንም ጥበብ ቢጐድለው፤** ጥበብ ማለት የሕይወትን ምንነት ለመረዳትና ለመገምገም እንዲሁም ሕይወትን በእግዚአብሔር ፈቃድ መሠረት ለመምራት የሚጠቅም መንፈሳዊ ችሎታ ነው (ምሳ 1፥2 እና ማብ ይመ)፤ ይህም በቃሉ እንደ ተገለጸው በእግዚአብሔር ፈቃድና በመንፈስ ቅዱስ ምሪት መሠረት ትክክለኛ የሆነውን ምርጫ መምረጥንና ተገቢ የሆነውን ነገር ማድረግን ያካትታል (ሮሜ 8፥4-17)። ወደ እግዚአብሔር ፊት በመቅረብና በእምነትም በመጠየቅ፣ ጥበብን ከእርሱ መቀበል እንችላለን (ቍ 6-8 ይመ፤ ከምሳ 2፥6፤ ከ1ቆሮ 1፥30 ጋር ያነጻጽሩ)።

1፥9-10 **ዝቅ ያለው ወንድም ... ባለጠጋውም፤** በገጽ 1577 ላይ፣ «*ብልጽግናና ድህነት*» በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ።

1፥13 **ሲፈተን፤** ኀጢአትን የሚያደርግ ማንኛውም ሰው እግዚአብሔርን ተጠያቂ በማድረግ፣ ጥፋተኛ ከመሆን ሊያመልጥ አይችልም። እግዚአብሔር እምነታችንን ለማጠንከር በመከራ ውስጥ እንድናልፍ ሊያደርግ ይችላል፤ ይሁን እንጂ፣ እኛን ወደ ኀጢአት ለመምራት በማሰብ ክቶ አይደለም። ወደ ኀጢአት የሚመራን ፈተና ከእግዚአብሔር ሊመጣ እንደማይችል የእርሱ ባሕርይ ያሳያል (በገጽ 908 ላይ፣ «*የእግዚአብሔር ባሕርያት*» በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

1፥14 **በራሱ ክፉ በምኞት፤** በመሠረቱ ኀጢአት የሚመጣው ከራሳችን የውስጥ ምኞት ወይም ዝንባሌ ነው (ከማቴ 15፥19 ጋር ያነጻጽሩ)። ከውስጣችን የሚመነጨው ክፉ ምኞት ካልተከለከለና በመንፈስ ቅዱስ ካልተወገደ በቀር፣ ኀጢአት ወደ ማድረግ ይመራናል፤ ከዚያም ለመንፈሳዊ ሞት ይዳርገናል (ቍ 15፤ ሮሜ 6፥23፤ 7፥5፡10፡13)።

የፈጠነ፣ ለመናገር የዘገየ፣ ለቍጣም የዘገየ ይሁን፤ 20የሰው ቍጣ የእግዚአብሔርን ጽድቅ አያመጣምና። 21ስለዚህ ርኵሰትንና ተንሰራፍቶ የሚገኘውን ክፋትን አስወግዳችሁ ነፍሳችሁን ማዳን የሚችለውን፣ በውስጣችሁም የተተከለውን ቃል በትሕትና ተቀበሉ።

22ቃሉ የሚናገረውን አድርጉ እንጂ ሰሚዎች ብቻ ሆናችሁ ራሳችሁን አታታልሉ። 23ቃሉን የሚሰማ፣ ነገር ግን የሚለውን የማይፈጽም ሰው ፊቱን በመስተዋት እንደሚያይ ሰው ነው፤ 24ራሱንም አይቶ ይሄዳል፤ ወዲያውም ምን እንደሚመስል ይረሳል፤ 25ነገር ግን ነጻ የሚያወጣውን ፍጹም ሕግ ተመልክቶ የሚጸና፣ የሰማውን የሚያደርግና የማይረሳ ሰው በሥራው የተባረከ ይሆናል።

26እንደበቱን ሳይገታ፣ ልቡን እያሳተ ሃይማኖተኛ ነኝ የሚል ሰው፣ ራሱን ያታልላል፤ ሃይማኖቱም ከንቱ ነው። 27በእግዚአብሔር አብ ፊት ንጹሕና ነውር የሌለበት ሃይማኖት ይህ ነው፤ ወላጆቻቸው የሞቱባቸውን ልጆችና ባሎቻቸው የሞቱባቸውን ሴቶች በችግራቸው መርዳትና ከዓለም ርኵሰት ራስን መጠበቅ ነው። ያዕ 4፥4-6

1፥20 ማቴ5፥22
1፥21 ኤፌ1፥13፤ 4፥22
1፥22 ማቴ7፥21፤ ያዕ2፥14-20
1፥25 መዝ19፥7፤ ዮሐ8፥32፤ 13፥17፤ ገላ2፥4፤ ያዕ2፥12
1፥26 መዝ34፥13፤ 39፥1፤ 141፥3፤ ያዕ3፥2-12፤ 1ጴጥ3፥10
1፥27 ዘዳ14፥29፤ ኢዮ31፥16፤ 17፡21፤ መዝ146፥9፤ ኢሳ1፥17፡23፤ ማቴ25፥36፤ ሮሜ12፥2፤

አድልዎ ማድረግ አይገባም

2 ወንድሞቼ ሆይ፤ ክቡር በሆነው በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ የምታምኑ

1፥27 ያዕ4፥4፤ 2ጴጥ1፥4፤ 2፥20 2፥1 ቍ9፤ ዘሌ19፥15፤ ዘዳ1፥17፤ ምሳ24፥23፤ ሐሥ7፥2፤ 10፥34፤ 1ቆሮ2፥8

1፥21 ክፋትን አስወግዳችሁ፤ ማንኛውም ሰው ከክፋትና ከርኵሰት ካልተለየ በቀር የተሰበከው ወይም የተጻፈው የእግዚአብሔር ቃል ሕይወቱን በሚገባ ሊገዛና ሊቈጣጠር አይችልም። (1) ኅብረተ ሰብ እንዲበክል የሚያደርገውን፣ እነርሱንና ቤተ ሰቦቻቸውን ለርኵሰት የሚያጋልጠውን ክፋት ሁሉ እንዲያስወግዱ እግዚአብሔር አማኞችን ያዛል። ይህ ክፋት የሰዎችን ነፍስ ያረክሳል፤ ሕይወታቸውንም ያበላሻል (ከኤፌ 4፥22፡25፡31፤ ከቈላ 3፥8፤ ከ1ጴጥ 2፥1 ጋር ያነጻጽሩ)።

(2) መጽሐፍ ቅዱስ ለእግዚአብሔር ቅዱስ ሕዝቡ ተገቢ ያልሆነው ነገር ምን እንደ ሆነ ይነግረናል። በዚህ መሠረት ርኩስ ወይም ጸያፍ በሆነ ነገር ውስጥ ፈጽሞ መሳተፍ የለብንም (ኤፌ 5፥3-4)። ኢግብረገባዊ ንግግርንና ጸያፍ ድርጊትን በቪዲዮና በቴሌቪዥን ማየትን ጨምሮ ማንኛውም ዐይነት አስነዋሪ ተግባር ወደ ሕይወታችን ወይም ወደ ቤታችን እንዲገባ መፍቀድ፣ መንፈስ ቅዱስን የሚያሳዝንና እግዚአብሔር ለሕዝቡ የሰጠውን ቅዱስ ሕግ የሚጥስ እንደ ሆነ ማስተዋል ይገባናል፤ የእግዚአብሔር ቃል፣ “ማንም በከንቱ ንግግር አያታልላችሁ፤ ምክንያቱም የእግዚአብሔር ቍጣ … የሚመጣው በእንደዚህ ዐይነት ነገር ነው” በማለት ያስጠነቅቀናል (ኤፌ 5፥6-7)።

(3) እኛ አማኞች እንደ መሆናችን መጠን ጽድቅንና ቅድስናን አጥብቀን መከታተል አለብን፤ ቤቶቻችንን ከማይረባ ነገር ጸድተው፣ በእግዚአብሔር ቃልና በክርስቶስ ቅድስና መሞላት አለባቸው (ከማቴ 12፥43-45 ጋር ያነጻጽሩ፤ በገጽ 2000 ላይ፣ “*መቀደስ*” በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

1፥21 በውስጣችሁም የተተከለውን ቃል፤ ክርስቲያኖች “በእውነት ቃል” (ቍ 18 ይመ፤ በገጽ 1606 ላይ፣ “*ዳግም ልደት*” በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ) ዳግም በመወለድ፣ በክርስቶስ አዲስ ሕይወት ያገኛሉ። በክርስቶስ ያገኘነው አዲስ ሕይወት፣ መንፈስ ቅዱስን የሚሳዝን ክፋትን ሁሉ እንድናስወግድና (ከዚህ በፊት የተጠቀሰውን ማብ ይመ) የእግዚአብሔር ቃል በልባችን እንዲተከል በእምነት ጸንቶ መቆምን ይጠይቃል። “የተተከለ” የሚለው ቃል (በግሪክ ቋንቋ፤ ኢምፉቶስ)፣ ቃሉ የባሕርያችን ክፍል መሆን እንዳለበት ያመለክታል። በውስጣችን የተተከለው ቃል ወደ ድነታችን ፍጻሜ እንድንደርስ ያስችለናል (ከማቴ 13፥3-23፤ ከሮሜ 1፥16፤ ከ1ቆሮ 15፥2፤ ከኤፌ 1፥13 ጋር ያነጻጽሩ፤ ዮሐ 6፥54 እና ማብ ይመ)።

1፥25 ነጻ የሚያወጣውን ፍጹም ሕግ፤ ይህ ሕግ (ከ2፥12 ጋር ያነጻጽሩ)፣ የእግዚአብሔር ፈቃድ በውስጣችን በሚኖረው መንፈስ ቅዱስ አማካይነት በልባችን የመተከሉን ሁኔታ የሚያሳይ ነው (ከሕዝ 11፥19-20 ጋር ያነጻጽሩ)። በክርስቶስ ኢየሱስ በማመን ምሕረትንና ይቅርታን ብቻ መቀበል ሳይሆን (2፥12-13)፣ የእግዚአብሔርን ሕግ ለመፈጸም ኀይልንና ነጻነትን ጭምር እንቀበላለን (ሮሜ 3፥31፤ 8፥4 እና ማብ ይመ)። “ነጻ የሚያወጣው … ሕግ” ተብሎ የሚጠራውም፣ አማኙ የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚያደርገው በራሱ ፍላጎት ስለ ሆነ ነው። በመዝ 119፥45 ላይ፣ “ሥርዐትህን እሻለሁና እንደ ልቤ ወዲያ ወዲህ እመላለሳለሁ” ይላል፤ ይህም የክርስቶስን ትእዛዛት እንደሚጥስ ተደርጎ ሳይሆን፣ ሕጉን ሁል ጊዜ ለመፈጸም የሚያስችል ነጻነትና ኀይል ተደርጎ መቈጠር አለበት።

1፥27 ንጹሕና ነውር የሌለበት ሃይማኖት፤ ያዕቆብ የእውነተኛ ሃይማኖትን ይዘት የሚገልጹ ሁለት መሠረታዊ ሐሳቦችን ያቀርባል፤ (1) ከእነዚህም አንዱ ለችግረኞች እውነተኛ ፍቅር ማሳየት ነው። በአዲስ ኪዳን ዘመን ወላጆቻቸው የሞቱባቸው ልጆችና ባሎቻቸው የሞቱባቸው ሴቶች ራሳቸውን የሚረዱበት አስተማማኝ የሆነ ነገር አልነበራቸውም፤ ሁል ጊዜ የሚጠብቃቸውና የሚረዳቸው ሰው አልነበረም። ከዚህም የተነሣ እግዚአብሔር ወላጆቻቸው ለሞቱባቸው ልጆችና ባሎቻቸው ለሞቱባቸው ሴቶች የሚያደርገውን ጥንቃቄና የሚያሳየውን ፍቅር አማኞችም ይገልጹ ዘንድ ግዴታ ነበረባቸው (ዘዳ 10፥18፤ መዝ 146፥9፤ ማቴ 6፥32 ይመ፤ ዘዳ 24፥17 እና ማብ፤ መዝ 68፥5 እና ማብ ይመ)። ዛሬም በክርስቶስ ወንድሞቻችንና እኅቶቻችን ከሆኑት መካከል ርዳታና እንክብካቤ እንድናደርግላቸው የሚፈልጉ አሉ። እግዚአብሔር እንደሚጠነቀቅላቸው በመግለጽ፣ ተስፋ ከቈረጡበት ሁኔታ እንዲወጡ ልንረዳቸው ይገባል (ሉቃ 7፥13 እና ማብ ይመ፤ ከገላ 6፥10 ጋር ያነጻጽሩ፤ በገጽ 1327 ላይ፣ “*ድኾችንና ችግረኞችን መርዳት*” በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

(2) ሌላው መሠረታዊ ነገር በእግዚአብሔር ፊት ራስን በቅድስና መጠበቅ ነው። ለሌሎች ያለን ፍቅር፣ ከዓለም ርኵሰት ራስን ጠብቆ እግዚአብሔርንም በመውደድ የሚገለጽ መሆን አለበት። ለሌሎች ያለን ፍቅር በእግዚአብሔር ፊት በቅድስና መኖርን ያካተተ መሆን ይገባዋል። ይህ ካልሆነ እውነተኛ ክርስቲያናዊ ፍቅር አይደለም።

2፥1 አድልዎ፤ አድልዎ ማድረግ ከሀብታቸው፣ ከልብሳቸው ወይም ከሥልጣናቸው የተነሣ ለሰዎች

እንደመሆናችሁ አድልዎ አታድርጉ። [2]የወ
ርቅ ቀለበት ያደረገና ያማረ ልብስ የለበሰ
ሰው ወደ ጉባኤያችሁ ቢመጣ እንዲሁም
ያደፈ ልብስ የለበሰ ድኻ ሰው ቢገባ፣ [3]ያማረ
ልብስ ለለበሰው የተለየ አክብሮት በማሳየት፣
"ለአንተ የሚሆን መልካም መቀመጫ
ይኸውልህ" ብትሉትና ድኻውን ሰው ግን፣
"አንተ በዚያ ቁም" ወይም "ከእግሬ በታች
በወለሉ ላይ ተቀመጥ" ብትሉት፣ [4]በመካከ
ላችሁ አድልዎ ማድረጋችሁ አይደለምን?
ደግሞስ በክፉ ሐሳብ የተያዛችሁ ፈራጆች
መሆናችሁ አይደለምን?

[5]የተወደዳችሁ ወንድሞቼ ሆይ፤ ስሙ፤
እግዚአብሔር በእምነት ባለጠጋ እንዲሆኑና
እርሱን ለሚወዱም ተስፋ የተሰጣቸውን
መንግሥት እንዲወርሱ የዚህን ዓለም ድኾች
አልመረጠምን? [6]እናንተ ግን ድኾችን
አዋረዳችሁ፤ እናንተን የሚያስጨንቋችሁ
ሀብታሞች አይደሉምን? ወደ ፍርድ ቤት
የሚጐትቷችሁስ እነርሱ አይደሉምን? [7]በእ
ናንተ የተጠራውን ክቡር የሆነውን ስም
የሚሳደቡ እነርሱ አይደሉምን?

[8]በመጽሐፍ፣ "ባልንጀራህን እንደ ራስህ
አድርገህ ውደድ" ተብሎ የተጻፈውን ክቡር
ሕግ ብትፈጽሙ መልካም እያደረጋችሁ
ነው። [9]አድልዎ ብታደርጉ ግን ኀጢአት
መሥራታችሁ ነው፤ በሕግም ፊት እንደ ሕግ
ተላላፊዎች ትቈጠራላችሁ፤ [10]ምክንያቱም
ሕግን ሁሉ የሚፈጽም ነገር ግን በአንዱ
የሚሰናከል ቢኖር፣ ሁሉን እንደ ተላለፈ
ይቈጠራል። [11]"አታመንዝር" ያለ እርሱ ራሱ
"አትግደል" ብሎአልና። ባታመንዝር፣ ነገር
ግን ብትገድል፣ ሕግ ተላላፊ ሆነሃል።

[12]ስትናገሩም ሆነ ስታደርጉ ነጻነት
በሚሰጠው ሕግ እንደሚፈረድባቸው ሰዎች
ሁኑ፤ [13]ምክንያቱም ምሕረት ያላደረገ ሁሉ
ያለ ምሕረት ይፈረድበታል፤ ምሕረት
በፍርድ ላይ ያይላል።

እምነትና ሥራ

[14]ወንድሞቼ ሆይ፤ አንድ ሰው እምነት
አለኝ ቢል ሥራ ግን ባይኖረው ምን
ይጠቅመዋል? እንዲህ ያለው እምነት
ሊያድነው ይችላልን? [15]አንድ ወንድም
ወይም አንዲት እኅት የሚለብሱት
ልብስም ሆነ የሚመገቡት ምግብ አጥተው፣
[16]ከእናንተ መካከል አንዱ፣ "በሰላም
ሂዱ፤ አይብረዳችሁ፤ ጥገቡ" ቢላቸው፣
ለሰውነታቸው ግን የሚያስፈልጋቸውን
ባይሰጣቸው፣ ምን ይጠቅማቸዋል? [17]እንዲሁ
ሥራ የሌለው እምነት በራሱ የሞተ ነው።

2፥4 የሐ7፥24
2፥5 ኢዮ34፥19፤ ማቴ25፥34፤ ሉቃ12፥21፤ 1ቆሮ1፥26-28፤ ያዕ1፥12፡16፡19፤ ራእ2፥9
2፥6 ሐሥ8፥3፤ 16፥19፤ 1ቆሮ11፥22
2፥8 ዘሌ19፥18፤ ማቴ5፥43
2፥9 ቍ1፤ ዘዳ1፥17
2፥10 ማቴ5፥19፤ ገላ3፥10፤ 5፥3፤ ያዕ3፥2
2፥11 ዘፀ20፥13፡14፤ ዘዳ5፥17፡18
2፥12 ማቴ16፥27፤ ያዕ1፥25
2፥13 ማቴ5፥7፤ 9፥13፤ 12፥7፤ 18፥32-35፤ ሉቃ6፥37
2፥14 ማቴ7፥26፤ ያዕ1፥22-25
2፥15 ማቴ25፥35፡36
2፥16 ሉቃ3፥11፤ 1ዮሐ3፥17፡18
2፥17 ቍ20፡26፤ ገላ5፥6

የተለየ ክብሬታ መስጠት ነው። ይህን ማድረጉ ስሕተት የሚሆነው በተለያዩ ምክንያቶች ነው፤ (1) ውጫዊ ሁኔታን ሳይሆን፣ ልብን የሚመለከተውን (1ሳሙ 16፥7) እግዚአብሔርን ያሳዝናል፤ (2) ለሁሉም ሰው እውነተኛ ፍቅርን ለመግለጽ የሚያስችል አይደለም (ቍ 8)፤ በኅብረተ ሰብ ውስጥ ካለው ሥልጣን የተነሣ ለሰው የተለየ ክብር መስጠት የፍቅርን ሕግ የሚቃረን ነው፤ (3) በክፉ ሐሳብ ተመርተን እንድንፈርድ ያደርገናል (ቍ 4)፤ ክቡር የሆነውን ጌታችንን በማክበርና በክርስቶስ ያላቸውን እምነት መሠረት አድርገን ሰዎችን በመቀበል ፈንታ፣ ክፉ ምኞታችንን ለማሟላት ልናገኝ ከምንመኘው ጥቅም አንጻር ለሀብታሞች ወይም ታዋቂ ለሆኑ ሰዎች አድልዎ እናደርጋለን።

2፥5 እግዚአብሔር ... ድኾች አልመረጠምን? ድኾች በእግዚአብሔር ዘንድ የተከበሩና የተወደዱ ናቸው (ከኢሳ 61፥1፤ ከሉቃ 4፥18፤ 6፥20፤ 7፥22 ጋር ያነጻጽሩ)፤ ከችግራቸው የተነሣ የእግዚአብሔርን ሀልዎት፣ ምሕረትና ርዳታ ለማግኘት (ሉቃ 6፥20-21) በፍጹም ልብ እርሱን የሚፈልጉና አጥብቀው ወደ እርሱ የሚጸልዩ እንዲሁም በእምነትና በመንፈሳዊ ስጦታ ባለጸጎች መሆን የሚችሉት ብዙውን ጊዜ በዚህ ዓለም ድኾች የሆኑት ናቸው። በዓለም ላይ ያሉ የኑሮ ጫና ያለባቸው ሰዎች በምድራዊ ሀብት ተስፋ ማድረግ እንደማይችሉ ይማራሉ። ስለዚህ፣ «እናንተ ሸክም የከበዳችሁና የደከማችሁ ሁሉ ወደ እኔ ኑ፤ እኔም ዕረፍት እሰጣችኋለሁ» (ማቴ 11፥28) ለሚለው የኢየሱስ ጥሪ ፈጥነው ምላሽ ይሰጣሉ (በገጽ 1577 ላይ፣ «*ብልጽግናና ድህነት*» በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

2፥12 ስትናገሩም ሆነ ስታደርጉ፤ በምንናገርበትና አንድ ነገር በምናደርግበት ጊዜ በእግዚአብሔርና ነጻነት በሚሰጠው ሕግ ማለትም በእግዚአብሔር መንፈስ በልባችን በፈሰሰው የእግዚአብሔር ፍቅርና ሕግ እንደሚፈረድብን በማሰብ መሆን ይገባዋል። አድልዎ የፍቅርን ደንብ ስለሚጥስ፣ እግዚአብሔር በዚህ ሁሉ ላይ ይፈርዳል (ቍ 1 እና ማብ ይመ፤ በገጽ 1822 ላይ፣ «*በአማኞች ላይ የሚሰጥ የተለየ ፍርድ*» በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

2፥14 እምነት ... ሥራ ግን ባይኖረው፤ ከቍ 14-26 ያለው ክፍል፣ በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ የሚያድን እምነት እንዳላቸው በሚናገሩ፣ በሌላ በኩል ግን ለክርስቶስና ለቃሉ በፍጹም ልብ የተሰጡ መሆናቸውን የሚገልጽ ምንም ዐይነት የሕይወት ምስሌነት በሌላቸው ክርስቲያኖች ላይ የሚታየውን የዘወትር የቤተ ክርስቲያን ችግር ይገልጻል። (1) የሚያድን እምነት፣ ክርስቶስን አዳኝ አድርጌ ተቀብያለሁ በማለት ብቻ የሚቆም ሳይሆን፣ እንደ ጌትነቱ እርሱን እንድንታዘዝ የሚያነሣሣን ሁል ጊዜ ሕያው የሆነ እምነት ነው። ስለዚህ መታዘዝ የእምነት መሠረታዊ ገጽታ ነው። ማመን የሚችሉት የሚታዘዙት ብቻ ሲሆኑ፤ መታዘዝ የሚችሉትም የሚያምኑት ብቻ ናቸው (ቍ 24 እና ማብ፤ ሮሜ 1፥5 እና በእምነት አማካይነት የሚገኘውን መታዘዝ በሚመለከት የተሰጠውንም ማብራሪያ ይመ፤ በገጽ 1746 ላይ፣ «*እምነትና ጸጋ*» በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

(2) ለድነት የሚያበቃ እምነትን በሚመለከት ጳውሎስና ያዕቆብ ያቀረቡት ሐሳብ እርስ በርሱ የሚቃረን አለመሆኑን ልብ ይበሉ። በመሠረቱ ጳውሎስ እምነትን የሚገልጸው ክርስቶስን እንደ አዳኛችን አድርገን የምንቀበልበት መንገድ እንደ ሆነ ነው (ሮሜ 3፥22)። ያዕቆብ እውነተኛ እምነት ሕይወታችንን የሚቀርጽ፣ በኑሯችንም የሚገለጽ ሕያውና ጽኑ እምነት በመሆኑ ትኩረት ያደርጋል።

2፥17 *ሥራ የሌለው እምነት በራሱ የሞተ ነው፤* (1) ለድነት የሚያበቃ እውነተኛ እምነት

[18]ነገር ግን አንድ ሰው "አንተ እምነት አለህ፤ እኔ ሥራ አለኝ" ይላል። እምነትህን ከሥራ ለይተህ አሳየኝ፤ እኔም እምነቴን በሥራዬ አሳይሃለሁ። [19]አንድ እግዚአብሔር እንዳለ ታምናለህ፤ መልካም ነው፤ አጋንንትም ይህንኑ ያምናሉ፤ በፍርሀትም ይንቀጠቀጣሉ።

[20]አንተ ከንቱ ሰው! እምነት ያለ ሥራ ዋጋ የሌለው[a] መሆኑን ለማወቅ ማስረጃ ትፈልጋለህን? [21]አባታችን አብርሃም ልጁን ይስሐቅን በመሠዊያው ላይ ባቀረበ ጊዜ በሥራ የጸደቀ አልነበረምን? [22]በዚህም እምነት ከሥራው ጋር አብሮ ይሠራ እንደነበር ታያለህ፤ እምነትም በሥራ ፍጹም ሆነ። [23]"አብርሃም በእግዚአብሔር አመነ፤ ጽድቅም ሆኖ ተቈጠረለት" የሚለው የመጽሐፍ ቃል ተፈጸመ፤ እርሱም የእግዚአብሔር ወዳጅ ተባለ። [24]እንግዲህ በእምነት ብቻ ሳይሆን በሥራ እንዲጸድቅ ታያላችሁ።

2፥18 ማቴ7፥16፡17፤ ሮሜ3፥28፤ ዕብ11፤ ያዕ3፥13
2፥19 ዘዳ6፥4፤ ማቴ8፥29፤ ማር12፥29፤ ሉቃ4፥34፤ 1ቆሮ8፥4-6
2፥20 ቍ17፡26
2፥21 ዘፍ22፥9፡12
2፥22 ዕብ11፥17፤ 1ተሰ1፥3
2፥23 ዘፍ15፥6፤ 2ዜና20፥7፤ ኢሳ4፥8፤ ሮሜ4፥3
2፥25 ዕብ11፥31
2፥26 ቍ17፡20
3፥1 ማቴ7፥1፤ ሮሜ2፥21፤ ኤፌ4፥11
3፥2 1ነገ8፥46፤

[25]እንዲሁም ጋለሞታይቱ ረዓብ መልእክተኞቹን ተቀብላ በሌላ መንገድ በሰደደቻቸው ጊዜ በሥራ አልጸደቀችምን? [26]ከመንፈስ የተለየ ሥጋ የሞተ እንደ ሆነ ከሥራም የተለየ እምነት የሞተ ነው። 1ጴጥ 1፥13-16

አንደበትን መግታት

3 ወንድሞቼ ሆይ፤ ከእናንተ ብዙዎች አስተማሪዎች አይሁኑ፤ ምክንያቱም እኛ አስተማሪዎች የሆንን የባሰ ፍርድ እንደምንቀበል ታውቃላችሁ። [2]ሁላችንም በብዙ ነገር እንሰናከላለን፤ በንግግሩ የማይሰናከል ማንም ሰው ቢኖር እርሱ ሰውነቱን ሁሉ መቈጣጠር የሚችል ፍጹም ሰው ነው።

3፥2 መዝ39፥1፤ ምሳ10፥19፤ ማቴ12፥37፤ ሮሜ3፥9-20 ያዕ1፥26፤ 2፥10፤ 1ጴጥ3፥10፤ 1ዮሐ1፥8

[a]2፥20 አንዳንድ ጥንታዊ ያልሆኑ ቅጆች፣ *ሙት* ይሉታል

መልካም ሥራን የሚያጠፋ ሳይሆን፥ በመልካም ሥራና በፍጹም ልብ ራስን ለኢየሱስ ክርስቶስ በመስጠት የሚገለጽ ነው። ሥራ ያለ እምነት ምዉት ነው፥ እንደዚሁም እምነት ሥራ ከሌለበት በራሱ የሞተ ነው። እውነተኛ እምነት ሁልጊዜ የሚገለጸው፣ እግዚአብሔርን በመታዘዝና የተቸገሩትን ሰዎች በመርዳት ነው (ቍ 22 እና ማብ፥ ሮሜ 1፥5 እና ማብ ይመ፥ በገጽ 1327 ላይ፣ *"ድኾችንና ችግረኞችን መርዳት"* በሚል ርእስና በገጽ 1746 ላይ፣ *"እምነትና ጸጋ"* በሚል ርእስ የቀረቡትን የትኵረት ጽሑፎች ይመ)።

(2) የያዕቆብ ትምህርት በክርስቶስና የነቢያትን ስርየት በሚያስገኘው ደሙ እናምናለን፥ ለድነትም የሚያስፈልገው ይኸው ብቻ ነው የሚሉትን በቤተ ክርስቲያን የሚገኙ ሰዎችን ሐሳብ የሚቃወም ነው። እነዚህ ሰዎች አንድ ክርስቲያን ክርስቶስን ጌታ አድርጎ ከተቀበለ፥ ከእርሱ ጋር የግልና ፍጹም መታዘዝ ያለበት ግንኙነት መፍጠር አስፈላጊ እንዳልሆነ ያምናሉ። ያዕቆብ እንደዚህ ዐይነቱ እምነት ድነትንም ሆነ ሌላ መልካም ነገርን የማያስገኝ ምዉት እምነት እንደ ሆነ ይናገራል (ቍ 14-16፡20-24)። ለድነት የሚያበቃ እምነት፣ "በፍቅር የሚገለጽ እምነት ብቻ ነው" (ገላ 5፥6)።

(3) በሌላም አንጻር በራሳችን ጥረት ብቻ እንደዚህ ዐይነቱን ሕያው እምነት ጠብቀን እንቆማለን ብለን ማሰብ የለብንም። "ከመጀመሪያ እስከ መጨረሻ በእምነት" (ሮሜ 1፥17) ለእግዚአብሔር በጎ ሥራ እሺ እንል ዘንድ በሕይወታችን ውስጥ የሚሠሩት የእግዚአብሔር ጸጋ፣ በውስጣችን የሚኖረው መንፈስ ቅዱስና ክርስቶስ ስለ እኛ የሚያደርገው ምልጃ ናቸው (ዕብ 7፥25 እና ማብ ይመ)። የእግዚአብሔርን ጸጋና የመንፈስ ቅዱስን ምሪት መቀበል ካቆምን፥ ያለምንም ጥርጥር እምነታችን ይሞታል።

2፥21 በሥራ የጸደቀ አልነበረምን? አብርሃም ጽድቅን ያገኘው "ሕግን በመፈጸም ሳይሆን"፣ (ሮሜ 3፥28) እምነትና ሥራ በፍቅር አንድ ላይ በሠሩት ነው። አብርሃም ይስሐቅን ሊሠዋ መዘጋጀቱ፣ በእግዚአብሔር ላይ ያለውን እምነትና ለእርሱ ያሳየውን ፍጹም መታዘዝ ይገልጻል (ዘፍ 15፥6 እና ማብ፥ 22፥1 እና ማብ ይመ)። ያዕቆብ አብርሃም ያደረገውን ነገር እንደ ምሳሌ የሚጠቅሰው፣ እግዚአብሔርን በፍጹም ልብ ሳንታዘዝና ሳንወድ እምነት ሊኖረን ይችላል የሚለውን አስተሳሰብ ከንቱ አድርጎ ለማስቀረት ነው። ሐዋርያው ጳውሎስም የአብርሃምን ምሳሌነት የጠቀሰው፣ ሰው ድነትን የሚቀበለው በእግዚአብሔር ጸጋ ሳይሆን፥ በፈጸመው መልካም ሥራ ነው የሚለውን አመለካከት ባዶ አድርጎ ለማስቀረት ነው (ሮሜ 4፥3፤ ገላ 3፥6)።

2፥22 እምነት ከሥራው ጋር አብሮ ይሠራ እንደ ነበር፤ እዚህ ላይ ያዕቆብ ለድነት የሚያበቁን እምነትና ሥራ ናቸው ማለቱ አይደለም። እንደዚያ ከሆነ ይህ እምነትን ከሥራ ይለያል። ያዕቆብ የሚናገረው ግን በሥራ ስለሚገለጽ እምነት ነው። ስለዚህ እምነትና ሥራ በፍጹም ተነጣጥለው ሊታዩ አይችሉም፥ ሥራ በመሠረቱ ከእምነት ይመነጫል (ገላ 5፥6 እና ማብ ይመ)።

2፥24 በሥራ እንዲጸድቅ፤ እዚህ ላይ "በሥራ" ተብሎ የተተረጐመው የግሪኩ ቃል "ኤርጎን"፣ ጳውሎስ ከተጠቀመበት ትርጕም ይለያል። በኤፌ 2፥9 ላይ ቃሉ "ሥራ" ተብሎአል፥ (1) ያዕቆብ "በሥራ" ሲል አንድ ክርስቲያን ለእግዚአብሔርና ለሰው ሁሉ ያለበትን ግዴታ ያመለክታል፤ ይህም ግዴታ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የታዘዘ፣ ከትክክለኛ እምነትና ከንጹሕ ልብ፣ ከእግዚአብሔር ጸጋና ክርስቶስን ደስ ለማሰኘት ካለን ፍላጎት የሚመነጭ ነው። (2) በኤፌ 2፥9 ላይ ሐዋርያው ጳውሎስ፣ "ሥራ" የሚለው ንስሓ በመግባትና በክርስቶስ በማመን የሚገኘውን ድነት ለማመልከት ሳይሆን፣ በራስ ጥረት ሕግን በመፈጸም ሞገስንና ድነትን ለማግኘት የሚደረገውን ጥረት ለማመልከት ነው። (3) ጳውሎስና ያዕቆብ ሁለቱም ለድነት የሚያበቃ እውነተኛ እምነት ያለምንም ጥርጥር ከፍቅር የመነጨ ሥራ አብሮት የሚሄድ መሆኑን በአጽንዖት እንደሚናገሩ ልብ ይበሉ (1፥27፤ 2፥8፤ ገላ 5፥6፤ 1ቆሮ 13 ይመ፥ ከዮሐ 14፥15 ጋር ያነጻጽሩ)።

3፥1 አስተማሪዎች፤ ይህ ቃል መጋቢዎችን፣ የቤተ ክርስቲያን መሪዎችን፣ የወንጌል መልእክተኞችን፥ ሰባኪዎችን ወይም ለምእመናን የእግዚአብሔርን ቃል የሚያስተምሩትን ሁሉ ያካትታል። አንድ አስተማሪ ቃሉን ከሚያስተምሩ መምህራን የበለጠ ከበድ ኀላፊነት ያለበት ማንም እንደሌለ መረዳት አለበት። ወደፊት በሚፈጸመው ፍርድም በክርስቲያን አስተማሪዎች ላይ የሚመጣው ፍርድ ከሌሎች አማኞች ይልቅ የከበደ ይሆናል።

3ፈረሶች እንዲታዘዙልን ልጓም በአፋቸው
ውስጥ ስናስገባ፣ መላ ሰውነታቸውን
መምራት እንችላለን። 4ወይም መርከቦችን
ተመልከቱ፤ ምንም እንኳ እጅግ ትልቅና
በኀይለኛ ነፋስ የሚነዱ ቢሆኑም የመርከቡ
ነጂ በትንሽ መሪ ወደሚፈልገው አቅጣጫ
ይመራቸዋል። 5እንዲሁም ምላስ ትንሽ
የሰውነት ክፍል ሆና ሳለ በታላላቅ ነገሮች
ትኵራራለች፤ ትልቅ ጫካ በትንሽ እሳት
እንዴት ተቃጥሎ እንደሚጠፋ አስተውሉ፤
6ምላስም እንደ እሳት ናት፤ በሰውነት
ክፍሎቻችን መካከል የምትገኝ የክፋት
ዓለም ናት፤ ሰውነትን ሁሉ ታረክሳለች፤
ደግሞም የፍጥረትን ሩጫ ታቃጥላለች፤
ራሷም በገሃነም ትቃጠላለች።
7ማናቸውም ሀይነት እንስሳ፣ አዕዋፍ
እንዲሁም በምድር ላይ የሚሳቡና፣ በባሕር
ውስጥ የሚኖሩ ፍጥረታት ሁሉ መገራት
ችለዋል፤ በሰውም ተገርተዋል። 8ነገር ግን
ምላስን መግራት የሚችል ማንም ሰው
የለም፤ የሚገድል መርዝ የሞላባትና ዕረፍት
የሌላት ክፉ ነገር ናት።
9በምላሳችን ጌታንና አብን እንባርካለን፤
በእርሷም በእግዚአብሔር አምሳል የተፈጠሩትን
ሰዎች እንረግማለን። 10ከአንድ አፍ በረከትና
መርገም ይወጣሉ፤ ወንድሞቼ ሆይ፤
ይህ ሊሆን አይገባም። 11ከአንድ ምንጭ
ጣፋጭ ውሃና መራራ[a] ውሃ ይመነጫልን?
12ወንድሞቼ ሆይ፤ በለስ ወይራን ወይንም
በለስን ሊያፈራ ይችላልን? እንዲሁም
ከጨው ውሃ ጣፋጭ ውሃ ሊገኝ አይችልም።

ሁለት ዐይነት ጥበብ

13ከእናንተ መካከል ጥበበኛና አስተዋይ
የሆነ ሰው ማን ነው? ሥራውን ከጥበብ በሆነ
በመልካም አኗኗር ያሳይ። 14ነገር ግን መራራ
ቅንአትና ራስ ወዳድነት በልባችሁ ቢኖር
ኵራት አይሰማችሁ፤ እውነትንም አትካዱ።
15እንዲህ ያለችዋ ጥበብ ከላይ አይደለችም፤
ነገር ግን ከምድር ከሥጋና ከአጋንንት ናት።
16ቅናትና ራስ ወዳድነት ባሉበት ስፍራ
በዚያ ሁከትና ክፉ ሥራ ሁሉ ይገኛሉ።
17ከሰማይ የሆነችው ጥበብ ግን
በመጀመሪያ ንጽሕት ናት፤ በኋላም ሰላም
ወዳድ፣ ታጋሽ፣ እሺ ባይ፣ ምሕረትና
መልካም ፍሬ የሞላባት፣ አድልዎና
ግብዝነት የሌለባት ናት። 18የጽድቅም ፍሬ
ሰላምን ለሚያደርጉ በሰላም ይዘራል።

ራሳችሁን ለእግዚአብሔር አስገዙ

4 በእናንተ መካከል ያለው ጦርነትና ጠብ
ከየት የመጣ ነው? በውስጣችሁ ከሚዋጉት
ምኞታችሁ አይደለምን? 2ትመኛላችሁ፤ ነገር
ግን አታገኙም። ትገድላላችሁ፤ በብርቱም
ትመኛላችሁ፤ ልታገኙም አትችሉም።
ትጣላላችሁ፤ ትዋጋላችሁ፤ አትለምኑምና
ለእናንተ አይሆንም። 3ትለምናላችሁ፥ ግን
አትቀበሉም፤ ለራሳችሁ ሥጋዊ ደስታ
በማሰብ በክፉ ምኞት ትለምናላችሁና።
4አመንዝሮች ሆይ፤ ከዓለም ጋር
ወዳጅ መሆን የእግዚአብሔር ጠላት

3፥3 መዝ32፥9
3፥5 መዝ12፥3፡4፤ 73፥8፡9
3፥6 ምሳ16፥27፤ ማቴ5፥22፤ 15፥11፡18፡19
3፥8 መዝ140፥3፤ ሮሜ3፥13
3፥9 ዘፍ1፥26፡27፤ 1ቆሮ11፥7
3፥12 ማቴ7፥16
3፥13 ያዕ2፥18፤ 1ጴጥ2፥12
3፥14 ቍ16፤ 2ቆሮ12፥20፤ ያዕ5፥19
3፥15 ቍ17፤ 1ጢሞ4፥1፤ ያዕ1፥17
3፥16 ቍ14፤ ገላ5፥20፡21
3፥17 ሉቃ6፥36፤ ሮሜ12፥9፤ 1ቆሮ2፥6፤ ዕብ12፥11፤ ያዕ1፥17
3፥18 ምሳ11፥18፤ ኢሳ32፥17፤ ሆሴ10፥12፤ ማቴ5፥9፤ ሮሜ14፥19፤ ፊል1፥11
4፥1 ሮሜ7፥23፤ ቲቶ3፥9
4፥2 ማቴ5፥21፡22፤ ያዕ5፥6፤ 1ዮሐ3፥15
4፥3 መዝ18፥41፤ 66፥18፤ ማቴ7፥7፤ 1ዮሐ3፥22፤ 5፥14
4፥4 ኢሳ54፥5፤ ኤር3፥20፤ 4፥4 ሆሴ2፥2-5፤ 3፥1፤ 9፥1፤ ዮሐ15፥19 ሮሜ8፥7፤ ያዕ1፥27፤ 1ዮሐ2፥15

[a]3፥11 በግሪኩ፣ ጨው

3፥6 **ምላስም እንደ እሳት ናት፤** ያዕቆብ በንግግራችን ሂደት ኀጢአት የመፈጸም ዝንባሌ እንዳለን በአጽንዖት ይገልጻል። የንግግር ኀጢአት መጥፎና የጭካኔ ቃልን፣ ውሸትን፣ ማጋነንን፣ የሐሰት ትምህርት ማስተማርን፣ ስም ማጥፋትን፣ ሐሜትንና ትምክሕትን ያካትታል። በመንፈሳዊ ሕይወታቸው ያደጉ አማኞች አእምሮንም ሁሉ እየማረኩ ለክርስቶስ እንዲታዘዝ በማድረግ (2ቆሮ 10፥5)፣ በመንፈስ ቅዱስ መሪነት አንደበታቸውን መቈጣጠርና መጠበቅ ይችላሉ። በአንደበታችን ኀጢአት የመፈጸም ዝንባሌ ስላለ፣ «ሰው ሁሉ ለመስማት የፈጠነ፣ ለመናገር የዘገየ፣ ለቍጣም የዘገየ ይሁን» (1፥19) በማለት ያዕቆብ አጥብቆ ይመክራል።

3፥14 **ራስ ወዳድነት፤** «ራስ ወዳድነት» የሚለው ሐረግ ፍላጎታችንን ለማሟላት እንድንነሣሣ የሚያደርገንን ክፋት ያመለክታል። ራስ ወዳድነት በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚኖር ከሆነ፣ (1) ምድራዊ ነው፤ ይኸውም ቅዱሱንና ከመንፈስ ቅዱስ የሆነውን የሚያረክስ ማለት ነው። (2) ሥጋዊ ነው፤ ማለትም መንፈስ ቅዱስ የሌለበት ነው። (3) ከአጋንንት ነው፤ ይኸውም በአጋንንት አነሣሽነት የሚፈጸም ነው (1ጢሞ 4፥1 እና ማብ ይመ)።

4፥1 **በእናንተ መካከል ያለው ጦርነትና ጠብ ከየት የመጣ ነው?** ዕውቅናን፣ ክብርን፣ ሥልጣንን፣ ደስታን፣ ገንዘብንና የበላይነትን መፈለግ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ለሚፈጠረው ጠብና አለመግባባት መንሥኤው ነው። ጽድቅንና የእግዚአብሔርን ፈቃድ ከመሻት ይልቅ የግል ምኞትን ማርካቱ በእነዚህ ዐይነት ሰዎች ዘንድ የበለጠ ሆኖ ይታያል (ከማር 4፥19፤ ከሉቃ 8፥14፤ ከገላ 5፥16-20 ጋር ያነጻጽሩ)። ይህ ሁኔታ በሚከሠትበት ጊዜ፣ በግል ጥቅም ላይ ያተኰረ ግጭትና አለመግባባት በኅብረቱ ውስጥ ይፈጠራል። ለዚህ ችግር ተጠያቂ የሆኑ ሰዎች መንፈስ ቅዱስ ያላደረባቸውና ከእግዚአብሔር መንግሥት ውጭ የሆኑ ናቸው (ገላ 5፥19-21፤ ይሁ 1፥16-19)።

4፥2 **ትገድላላችሁ፤** ጥላቻን በምሳሌያዊ አነጋገር ለመግለጽ የገባ ዘይቤያዊ ቃል ነው (ከማቴ 5፥21-22 ጋር ያነጻጽሩ)።

4፥3 **ትለምናላችሁ ግን አትቀበሉም፤** በራስ ወዳድነት ላይ የተመሠረተ ፍላጎት ያላቸው፣ ደስታን የሚወዱ፣ ክብርንና ሥልጣንን የሚፈልጉ ወይም ብልጽግናን የሚወዱ ሰዎች ለሚጸልዩት ጸሎት እግዚአብሔር መልስ አይሰጥም (ቍ 1 እና ማብ ይመ)። በራስ ወዳድነት የተሞላ ልብ ካለን፣ እግዚአብሔር ጸሎታችንን የማይሰማ መሆኑን ሁላችንም ማወቅ ይገባናል (በገጽ 528 ላይ፣ «*መልስ የሚያስገኝ ጸሎት*» በሚል ርእስ የቀረበውን የትኵረት ጽሑፍ ይመ)። እግዚአብሔር የጻድቃንን (መዝ 34፥13-15፤ 66፥18-19)፣ በእውነት የሚጠሩትን (መዝ 145፥18)፣ በትሕትና ቀርበው እውነተኛ ንስሓ የሚገቡትንና (ሉቃ 18፥14) እንደ ፈቃዱ የሚለምኑትን (1ዮሐ 5፥14) ሰዎች ጸሎት ብቻ እንደሚሰማ መጽሐፍ ቅዱስ ይነግረናል።

4፥4 **ከዓለም ጋር ወዳጅ መሆን የእግዚአብሔር ጠላት መሆን፤** «ከዓለም ጋር ወዳጅ መሆን»

መሆን እንደ ሆነ አታውቁምን? ስለዚህ የዓለም ወዳጅ መሆን የሚፈልግ ሁሉ የእግዚአብሔር ጠላት ሆኖአል። [5]ወይስ በውስጣችን ያሳደረው መንፈስ አብዝቶ ይቀናል* በማለት መጽሐፍ የተናገረው በከንቱ ይመስላችኋልን? [6]ነገር ግን ጸጋን አብዝቶ ይሰጠናል፤ መጽሐፍም፣

"እግዚአብሔር ትዕቢተኞችን
ይቃወማል፤
ለትሑታን ግን ጸጋን ይሰጣል"
ያለው ስለዚህ ነው።

1ጴጥ 5፥8-9 [7]እንግዲህ ራሳችሁን ለእግዚአብሔር አስገዙ፤ ዲያብሎስን ተቃወሙት፤ ከእናንተም ይሸሻል። [8]ወደ እግዚአብሔር ቅረቡ፤ እርሱም ወደ እናንተ ይቀርባል። እናንተ ኀጢአተኞች እጃችሁን እንጹ፤ እናንተ በሁለት ሐሳብ የምትዋልሉ ልባችሁን አጥሩ። [9]ተጨነቁ፤ እዘኑ፤ አልቅሱም። ሳቃችሁ ወደ ኀዘን፣ ደስታችሁም ወደ ትካዜ ይለወጥ። [10]በጌታ ፊት ራሳችሁን አዋርዱ፤ እርሱም ከፍ ከፍ ያደርጋችኋል።

1ጴጥ 2፥11-12 [11]ወንድሞች ሆይ፤ እርስ በርሳችሁ አትወነጃጀሉ፤ ወንድሙን የሚወነጅልና በወንድሙም ላይ የሚፈርድ በሕግ ላይ ክፉ ይናገራል፤ በሕግም ላይ ይፈርዳል። በሕግ ላይ ብትፈርድ ፈራጅ እንጂ ሕግን አድራጊ አይደለህም። [12]ሕግን የሚሰጥና የሚፈርድ አንድ ብቻ ነው፤ እርሱም ሊያድንና ሊያጠፋ የሚችል ነው፤ ነገር ግን በባልንጀራህ ላይ የምትፈርድ አንተ ማን ነህ?

ስለ ነገ መመካት

[13]እናንተ "ዛሬ ወይም ነገ ወደዚህች ወይም ወደዚያች ከተማ እንሄዳለን፤ በእርሷም አንድ ዓመት እንቈያለን፤ እንነግዳለን፤ እናተርፋለንም" የምትሉ እንግዲህ ስሙ። [14]ነገ የሚሆነውን እንኳ አታውቁም። ሕይወታችሁ ምንድን ናት? ለጥቂት ጊዜ ታይቶ ኋላ እንደሚጠፋ እንፋሎት ናችሁ። [15]ይልቁንም፣ "የጌታ ፈቃድ ቢሆን እንኖራለን፤ ይህን ወይም የንን እናደርጋለን" ማለት ይገባችኋል። [16]አሁን ግን በትዕቢታችሁ ትመካላችሁ፤ እንዲህ ያለው ትምክህት ሁሉ ክፉ ነው።

4፥5 1ቆሮ6፥19 4፥6 ምሳ3፥34፤ ማቴ23፥12 4፥7 ኤፌ4፥27፤ 6፥11፤ 1ጴጥ5፥6-9 4፥8 መዝ24፥4፤ 73፥28፤ 119፥113፤ ኢሳ1፥16፤ ኤር4፥14፤ ዘካ1፥3፤ ሚል3፥7ሉብ7፥19፤ ያዕ1፥8 4፥9 ሉቃ6፥25 4፥10 ቍ6፤ ኢዮ5፥11፤ 1ጴጥ5፥6 4፥11 ማቴ7፥1፤ ሮሜ1፥30፤ 2ቆሮ12፥20፤ ያዕ1፥22፤ 2፥8፤ 1ጴጥ2፥1 4፥12 ኢሳ33፥22፤ ማቴ7፥1፤ 10፥28፤ ያዕ5፥9 4፥13 ምሳ27፥1፤ ሉቃ12፥18-20፤ ያዕ5፥1 4፥14 ኢዮ7፥7፤ መዝ39፥5፤ 102፥3፤ 144፥4፤ ኢሳ2፥22 4፥15 ሐሥ18፥21 ዮሐ9፥41 4፥16 1ቆሮ5፥6

*4፥5 ወይም፣ እግዚአብሔር በውስጣችን እንዲኖር ስላደረገው መንፈስ በቅናት ይመኛል፤ ወይም በውስጣችን እንዲኖረው ያደረገው መንፈስ በቅናት ይመኛል ማለት ነው።

መንፈሳዊ ግልሙትና ነው፤ ይኸውም ለእግዚአብሔርና በፍጹም ልብ እርሱን ለመታዘዝ ለገባነው ቃል ታማኝ ያለመሆን ነው (1ዮሐ 2፥15-17 ይመ፤ ከኢሳ 54፥5፤ ከኤር 3፥20 ጋር ያነጻጽሩ)። ይህም በዓለም ውስጥ ያለውን ኀጢአት፣ ፋይዳና ሥጋዊ ደስታ ያጠቃልላል (በገጽ 2022 ላይ፣ "ክርስቲያን ከዓለም ጋር ያለው ግንኙነት" በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)። እግዚአብሔር ቀናተኛ አምላክ ስለ ሆነ፣ እንደዚህ ዐይነቱን ወዳጅነት አይቀበልም (ዘፀ 20፥5፤ ዘዳ 5፥9)።

ከእንደነዚህ ዐይነት የወዳጅነት አካሄዶች ውስጥ እንደ ምሳሌ የምንጠቅሰው፣ በምስጢር የሚካሄድ ማኅበር ተካፋይ መሆንን ነው፤ ይህም መጽሐፍ ቅዱሳዊ ባልሆነ ሃይማኖታዊ መሐላ ውስጥ እንድንገባና ከማያምኑት ጋር በማይመች አካሄድ እንድንጠመድ ያደርገናል፤ እነዚህ ሁለቱ በእግዚአብሔር ቃል የተከለከሉ ናቸው (ማቴ 5፥33-37፤ 2ቆሮ 6፥14)። አማኞች በክርስትና አስተምህሮ (ከ2ጢሞ 3፥16 ጋር ያነጻጽሩ)፣ በመንፈሳዊ መለኪያዎች፣ ከዓለም በመለየትና (2ቆሮ 6፥17-18) ለክርስቶስ ታማኝ ሆኖ በመገኘት (ማቴ 6፥24) ላይ የመለሳለስ አቋም ካልኖራቸው በቀር የእንደዚህ ዐይነቱ ማኅበር አባል ሊሆኑ አይችሉም።

4፥5 መንፈስ አብዝቶ ይቀናል፤ በግሪክ ቋንቋ፣ የዚህ ጥቅስ ትርጕም ግልጽ አይደለም። የሰው መንፈስ በተፈጥሮው እግዚአብሔርንና ባልንጀራውን የመጥላትና ዓለምን የመውደድ ዝንባሌ አለው ማለት ሊሆን ይችላል (ቍ 4)። ይሁን እንጂ ይህ ሁኔታ በእግዚአብሔር ጸጋ ይለወጣል፤ በክርስቶስ አምነው ድነትን በትሕትና ያገኙ ሁሉ (ቍ 6) ይህን ጸጋ ይቀበላሉ።

4፥6 እግዚአብሔር ትዕቢተኞችን ይቃወማል፤ እግዚአብሔር ምን ያህል ትዕቢትን እንደሚጠላ ከልባችንና ከአእምሯችን መጥፋት የለበትም። ትዕቢት እግዚአብሔር ጸሎታችንን እንዳይሰማ፣ ህልዎቱና ጸጋውም ከእኛ እንዲርቁ ያደርጋል። ራስን ከፍ ከፍ ማድረግ ወይም የከበሩ ስሜታችንን ለማርካት ሌሎች እንዲያከብሩንና እንዲያወድሱን መፈለግ፣ የእግዚአብሔርን ርዳታ የሚዘጋ ነው። ነገር ግን በትሕትና ራሳቸውን ሙሉ በሙሉ ለሚሰጡና ወደ እርሱም ለሚቀርቡ ጸጋው፣ ምሕረቱና ርዳታው በኑሯቸው ሁሉ እጅግ እንዲበዛ ያደርጋል (ፊል 2፥3 እና ማብ፤ ዕብ 4፥16፤ 7፥25 ይመ)።

4፥8 ወደ እግዚአብሔር ቅረቡ፤ ከኀጢአት ወደሚርቁት፣ ልባቸውን ወደሚያነጹትና በእውነተኛ ንስሓ እርሱን ወደሚጠሩት እግዚአብሔር እንደሚቀርብ ተስፋ ሰጥቶአል። የእግዚአብሔር ቅርብ መሆን ህልዎቱን፣ ጸጋውን፣ በረከቱንና ፍቅሩን ያስገኛል።

4፥11 እርስ በርሳችሁ አትወነጃጀሉ፤ ስለ አንድ ሁኔታ ርግጠኛ የሆነውን ነገር ሁሉ ለማወቅ ችላ በማለት፣ ጥፋተኛ ነው የተባለውን ሰውም በቀጥታ ባለማናገርና በማማት የእግዚአብሔርን የፍቅር ሕግ እንጥሳለን።

4፥15 የጌታ ፈቃድ ቢሆን፤ አማኞች ወደፊት ስለሚያከናውኑት ተግባር በሚያቅዱበትና ግብ በሚያስቀምጡበት ጊዜ እግዚአብሔርን ማሰብና ፈቃዱን ማስቀደም ይገባቸዋል። ሞኙ ባለጸጋ እንዳደረገው ማድረግ የለብንም (ሉቃ 12፥16-21)፤ ይልቁንም እውነተኛ ደስታና ትርጕም ያለው ሕይወት የሚገኘው ሙሉ በሙሉ በእግዚአብሔር ላይ በመታመንና በመደገፍ እንደ ሆነ መገንዘብ ይገባናል። "የጌታ ፈቃድ ቢሆን" የሚለው በሕይወታችን የምንከተለው መርሕ መሆን አለበት። በርግጥ በጸሎታችን፣ "ፈቃድህ ይፈጸም" (ማቴ 26፥42) የምንል ከሆነ፣ የአሁኑም ሆነ የወደፊቱ ሕይወታችን በሰማያዊ አባታችን አስተማማኝ ጥበቃ ሥር ለመሆኑ ማረጋገጫ ነው (ከሐሥ 18፥21፤ ከ1ቆሮ 4፥19፤ 16፥7፤ ከዕብ 6፥3 ጋር ያነጻጽሩ፤ በገጽ 1075 ላይ፣ "የእግዚአብሔር ፈቃድ" በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

4፥16 ትምክሕት፤ በዕቅዳቸው መሠረት ወጸሰቡት ግብ ለመድረስ የተሳካላቸው ሰዎች ትልቁ ፈተናቸው ትምክሕት ነው። ትምክሕት ያከናወኑነው የትኛውም ዐይነት ተግባር ቢሆን፣ የተከናወነው የእግዚአብሔርና

[17]እንግዲህ መልካም የሆነውን ነገር ማድረግ
እንዳለበት እያወቀ የማያደርግ ሰው ኀጢአት
ያደርጋል።

ለጨካኝ ሀብታሞች የተሰጠ ማስጠንቀቂያ

5 እንግዲህ እናንተ ሀብታሞች ስሙ፤
ስለሚደርስባችሁ መከራ አልቅሱ፤
ዋይ ዋይም በሉ። [2]ሀብታችሁ ሸግቶአል፤
ልብሳችሁንም ብል በልቶታል።
[3]ወርቃችሁና ብራችሁ ዝጎአል፤ ዝገቱም
በእናንተ ላይ ይመሰክራል፤ ሥጋችሁንም
እንደ እሳት ይበላዋል፤ ለመጨረሻው ዘመን
ሀብትን አከማችታችኋል። [4]ልብ በሉ፤
እርሻችሁን ሲያጭዱ ለዋሉ ሠራተኞች
ያልከፈላችሁት ደመወዝ በእናንተ ላይ
ይጮኻል፤ የአጫጆቹም ጩኸት ሁሉን ቻይ
ወደ ሆነው ጌታ ጆሮ ደርሶአል። [5]በምድርም
ላይ በምቾትና በመቀማጠል ኖራችኋል፤
ለዕርድ° ቀን ልባችሁን አወፍራችኋል።
[6]እናንተን ያልተቃወሙትን ንጹሐን ሰዎች
ኰንናችኋል፤ ገድላችኋልም።

በመከራ ውስጥ መታገሥ

[7]እንግዲህ ወንድሞች ሆይ፤ ጌታ
እስከሚመጣ ድረስ ታገሡ። ገበሬ መሬቱ
መልካምን ፍሬ እስከሚሰጥ ድረስ እንዴት
እንደሚታገሥ፣ የፊተኛውንና የኋለኛውን
ዝናብ እንዴት እንደሚጠባበቅ አስተውሉ።
[8]እናንተም እንዲሁ ታገሡ፤ ልባችሁንም
አጽኑ፤ ምክንያቱም የጌታ መምጫ
ተቃርቦአል። [9]ወንድሞች ሆይ፤ እርስበርሳችሁ
አታጕረምርሙ፤ ያለዚያ ይፈረድባችኋል፤
እነሆ ፈራጁ በበር ላይ ቆሞአል።
[10]ወንድሞች ሆይ፤ በጌታ ስም የተናገሩትን
ነቢያት የመከራና የትዕግሥት ምሳሌ
አድርጋችሁ ተመልከቱ። [11]በትዕግሥት
የጸኑትን የተባረኩ አድርገን እንደምንቈጥር
ታውቃላችሁ፤ ኢዮብ እንዴት ታግሦ
እንደ ጸና ሰምታችኋል፤ ጌታም በመጨረሻ
ያደረገለትን አይታችኋል። ጌታ እጅግ
ርኅሩኅና መሓሪ ነው።
[12]ከሁሉም በላይ ወንድሞቼ ሆይ፤ በሰማይ
ወይም በምድር ወይም በማናቸውም ነገር
ቢሆን አትማሉ፤ "አዎ" ቢሆን አዎ ይሁን፤
"አይደለም" ቢሆን አይደለም ይሁን፤
ያለዚያ ይፈረድባችኋል።

ከእምነት የሆነ ጸሎት

[13]ከእናንተ መካከል በመከራ ውስጥ

4፥17 ሉቃ12፥47፤ ሕዝ30፥2፤ ሉቃ6፥24፤ 1ጢሞ6፥9፤ ያዕ2፥2-6፤ 4፥13
5፥1 ኢሳ13፥6፤
5፥2 ኢዩ13፥28፤ መዝ39፥11፤ ኢሳ50፥9፤ ማቴ6፥19:20
5፥3 ቍ7፥8
5፥4 ዘሌ19፥13፤ ዳ24፥15፤ ኤር22፥13፤ ሚል3፥5፤ ሮሜ9፥29
5፥5 ኤር12፥3፤ 25፥34፤ ሕዝ16፥49፤ አሞ6፥1፤ ሉቃ16፥19
5፥6 ዕብ10፥38፤ ያዕ4፥2
5፥7 ዘዳ11፥14፤ ኤር5፥24፤ ኢዩ2፥23፤ 1ቆሮ1፥7፤ ገላ6፥9
5፥8 1ቆሮ1፥7፤ ሮሜ13፥11
5፥9 መዝ94፥2፤ ማቴ24፥33፤ 1ቆሮ4፥5፤ ያዕ4፥11:12፤
5፥9 1ጴጥ4፥5
5፥10 ማቴ5፥12 5፥11 ዘፀ34፥6፤ ዘኍ14፥18፤ ኢዩ1፥21:22፤ 2፥10፤ 42፥10:12-17፤ መዝ103፥8፤ ማቴ5፥10፤ ዕብ10፥36 5፥12 ማቴ5፥34-37
5፥13 መዝ50፥15፤ ቈላ3፥16

°5፥5 ወይም ለድግስ

የሌሎች ሰዎች ርዳታ ሳይጨመር በራሳችን ብርታት ነው በሚለው የተሳሳተ ግምታዊ አስተሳሰብ ላይ የተመሠረተ ነው። አዲስ ኪዳን በድካማችንና በእግዚአብሔር ላይ ባለን መታመን ብቻ እንድንመካ አጥብቆ ያሳስበናል (2ቆሮ 11፥30፤ 12፥5:9)።

5፥1 እናንተ ሀብታሞች ... አልቅሱ፣ ዋይ ዋይም በሉ፤ መጽሐፍ ቅዱስ ሀብታሞች ሁሉ ፈሪሀ እግዚአብሔር የላቸውም ብሎ አያስተምርም። ነገር ግን ያዕቆብ የሚገልጸው ሀብት ያላቸው ብዙ ሰዎች ባሕርይ ምን እንደሚመስል ነው (ቍ 1-6፤ 2፥1-3)። ሀብታም የሆነው ለገንዘብ ሳይገዙ፣ ወንጌልን ለማሠራጨትና የተቸገሩትን ለመርዳት ካላቸው ገንዘብ የሚሰጡ ሰዎችን አይመለከትም (በገጽ 1577 ላይ፣ «*ብልጽግናና ድህነት*» በሚል ርእስ የቀረበውን የትኵረት ጽሑፍ ይመ)።

5፥7 እስከሚመጣ ድረስ ታገሡ፤ ያዕቆብ ክርስቶስ ተመልሶ የሚመጣበት ጊዜ ቅርብ እንደ ሆነ ይናገራል (ቍ 8)። እርሱም ኀጢአተኞችን ለመቅጣት፣ ጻድቃንን ለመሸለምና ነፍሳቸውን ሲያስጨንቅ ከነበረው ኀጢአትና በመከራ ሁሉ ሊታደግ ፈታሒ ሆኖ ይመጣል (ቍ 9)። ትዕግሥት፤ ክርስቶስ ተመልሶ በሚመጣበት ጊዜ ሁሉንም ነገር እንደሚያስተካክል በማመን ራሳችንን ሙሉ በሙሉ ለእርሱ በመስጠት፣ የሚደርስብንን የፍትሕ መጓደል፣ ሥቃይ፤ ችግርና በደል ጸንተን የምንቋቋምበት በጎ ባሕርይ ነው (ዘዳ 32፥35፤ ሮሜ 12፥12፤ ዕብ 10፥30፤ 12፥1-2 ይመ፤ ኢዮ 2፥3 እና ማብ፤ መዝ 73፥17 እና ማብ ይመ)።

5፥9 በበር ላይ ቆሞአል፤ እንድንታገሥና በእምነት ጸንተን እንድንቆም የሚያደርገን የጌታ በቅርቡ መምጣት ነው (ቍ 8)። እርሱ፣ «በበር ላይ ቆሞአል»፤ በነገ እስከ ነገ ወይም እስከሚቀጥለው ሳምንት ወይም እስከሚቀጥለው ዓመት ድረስ ይከፈታል ብለን በርግጠኝነት መናገር አንችልም፤ ነገር ግን በማንኛውም ሰዓት ሊከፈት ይችላል።

5፥11 ኢዮብ ... እንደ ጸና፤ እዚህ ላይ «ጽናት» (በግሪክ ቋንቋ፣ ሑፖሞኔ) የሚለው ቃል ማንኛውም ዐይነት ፈተና ቢገጥመን፣ በእግዚአብሔር ላይ ያለንን እምነት ሳንጥል በትዕግሥት መቆም እንዳለብን ያመለክታል። በመከራ ውስጥ እስከ መጨረሻ ድረስ ድል መንሣት የሚቻለው በእምነት ጸንቶ በመቆም ነው (ኢዮ 13፥15)። እግዚአብሔር በኢዮብ ሕይወት ውስጥ እንዲፈጸም የፈቀደውን መከራ የመጨረሻ ውጤት ስንመለከት፣ በመከራው ሁሉ እግዚአብሔር ለኢዮብ እጅግ እንደተጠነቀቀለትና በምሕረቱም አጽንቶ እንዳቆመው እንረዳለን። እግዚአብሔር ለሕዝቡ ሁሉ የሚጠነቀቅ መሆኑን፤ በመከራቸው ውስጥም በፍቅሩና በምሕረቱ ደግሞ የሚያቆማቸው መሆኑን፤ ያዕቆብ እንድናውቅ ይፈልጋል (ኢዮ 6፥4 እና ማብ፤ 42፥10 እና ማብ ይመ)።

5፥13 ከእናንተ መካከል በመከራ ውስጥ ያለ ... የተደሰተ አለ? መከራ፤ ድኽነት ወይም ሐዘን በሚደርስብን ጊዜ በጸሎት ወደ እግዚአብሔር ቀርበን ኀይል ለመቀበል መሻት እንዳለብን መጽሐፍ ቅዱስ ይናገራል። አማላጃችን ወደ ሆነው ወደ ኢየሱስ ክርስቶስ እንቅረብ፤ እርሱ በእግዚአብሔር ፊት እኛን ወክሎ ይቆማል፤ ስለ እኛም ይማልዳል (ዕብ 7፥25)፤ በሚያስፈልገንም ጊዜ የሚረዳንን ምሕረትና ጸጋ ይሰጠናል (ዕብ 4፥16)። «እርሱ ስለ እናንተ ስለሚያስብ፣ የሚያስጨንቃችሁን ሁሉ በእርሱ ላይ ጣሉት» (1ጴጥ 5፥7) የሚለውን የእግዚአብሔር ቃል በፍጹም ልባችን ተቀብለን ተግባራዊ እናድርገው። በጌታ ደስ የሚለን ከሆነ፣ እርሱን ለማመስገን የምስጋና መዝሙሮችን መዘመር አለብን (ከመዝ 33፥2-3፤ 81፥1-2፤ 92፥1-3፤ 98፥4-6፤ 144፥9፤ 149፥1-5፤ 150 ጋር ያነጻጽሩ)።

ያለ አለ? እርሱ ይጸልይ፤
የምስጋና መዝሙር ይ
መካከል የታመመ ሰ
ክርስቲያን ሽማግሌዎችን
በጌታ ስም ዘይት ቀብ
[15]በእምነት የቀረበ ጸሎ
ሰው ይፈውሰዋል፤ ጌታ
ኀጢአትም ሠርቶ ከሆነ፣
[16]ስለዚህ ኀጢአታችሁን
ተናዘዙ፤ ትፈወሱም ዘንድ

5፥15 በእምነት የቀረበ
ሰው ይፈውሰዋል፤ እዚ
ስለ አካላዊ ሕመም ነው።
ክርስቲያን መሪዎችን ጠርተ
ከሕመማችን መፈወስ እንችላ
ቀብቶ መጸለይ፤ የቤተ ክርስ
ዎች ኀላፊነት ነው። ለታመ
መጸለይ የሽማግሌዎች ኀላፊ
ኀላፊነት እንዳልሆነ ልብ ይ
በሚመለከት ከባዱ ኀላፊነት
በመሪዎቹ ላይ እንደ ሆነ በ
(2) ዘይቱ የመንፈስ
የሚመለከት ሊሆን ይችላል፤ ይ
ጥቅም ላይ ይውል ነበር (ኰ
(3) ያዕቆብ እጅግ አስ
ያደረገው በጸሎት ላይ ነው።
እግዚአብሔር የሚሰማውን
ይገባል። ጌታ እንደ ፈቃዱ እ
እና ማብ ይመ፤ በገጽ 1433
በሚል ርእስ የቀረበውን የት
(4) የታመሙ ሰዎች ሁ
አይደለም፤ ይሁን እንጂ ቤ
በማዘንና ለክርስቶስ ክብር በ
ውስጥ የተፈቀደውን የፈውስ
መሻት አለባት (በገጽ 1433
በሚል ርእስ የቀረበውን የት
5፥15 ኀጢአትም ሠር
ምክንያት ሊታመም እንደ
(ቍ 16)። ስለዚህ ሰው በሚታ
ኀጢአት ምክንያት የመጣ
በጸሎት በእግዚአብሔር ፊት
አለበት። «ከሆነ» የሚለው
ሁል ጊዜ በኀጢአት ምክን
ያደርጋል (በገጽ 1433 ላ
በሚል ርእስ የቀረበውን የት
5፥16 ተናዘዙ፤ ትፈወሱ
ይህ ጥቅስ በክርስቲያኑ ማ
ለፈውስ መጥፋት ምክንያት
ሆነ ይገልጽልናል። ኀጢአት
ስለ ሌላው ወደ እግዚአብሔር
በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የ
ጸሎት እንዳይሰማ ያደርጋል፤
ኀይል በጉባኤ መካከል እን
5፥16 የጻድቅ ሰው
የጻድቃን ጸሎት የሚከተሉት
(1) የሚጸልዩትን ወደ
(7፥25)፤ (2) በመንፈስ ቅዱ
ይፈጥራል (ሉቃ 11፥13፤ ሐ
(ሐሥ 1፥8፤ 4፥31:33) ተጊ

ያለ አለ? እርሱ ይጸልይ፤ የተደሰተ አለ? የምስጋና መዝሙር ይዘምር። 14 ከእናንተ መካከል የታመመ ሰው አለ? የቤተ ክርስቲያን ሽማግሌዎችን ይጥራ፤ እነርሱም በጌታ ስም ዘይት ቀብተው ይጸልዩለት። 15 በእምነት የቀረበ ጸሎት የታመመውን ሰው ይፈውሰዋል፤ ጌታም ያስነሣዋል፤ ኀጢአትም ሠርቶ ከሆነ፣ ይቅር ይባላል። 16 ስለዚህ ኀጢአታችሁን እርስ በርሳችሁ ተናዘዙ፤ ትፈወሱም ዘንድ አንዱ ለሌላው ይጸልይ። የጻድቅ ሰው ጸሎት ኀይል አለው፤ ታላቅ ነገርም ያደርጋል።

17 ኤልያስ እንደ እኛ ሰው ነበረ፤ ዝናብ እንዳይዘንብ አጥብቆ ጸለየ፤ በምድርም ላይ ሦስት ዓመት ተኩል ዝናብ አልዘነበም። 18 እንደ ገናም ጸለየ፤ ዝናብም ከሰማይ ዘነበ፤ ምድርም ፍሬዋን ሰጠች።

1ጴጥ 3፡24

5፥14 መዝ23፥5፤ ኢሳ1፥6፤ ማር6፥13፤ 16፥18፤ ሉቃ10፥34፤ ሐዋ11፥30
5፥15 ያዕ1፥6
5፥16 ማቴ3፥6፤ 7፥7፤ ዮሐ9፥31፤ ሐዋ19፥18፤ ዕብ12፥13፤ 1ጴጥ2፥24
5፥17 1ነገ17፥1፤ ሉቃ4፥25፤ ሐዋ14፥15
5፥18 1ነገ18፥41-45

5፥15 በእምነት የቀረበ ጸሎት የታመመውን ሰው ይፈውሰዋል፤ እዚህ ላይ ያዕቆብ የሚናገረው ስለ አካላዊ ሕመም ነው። ሽማግሌዎችን ወይም የቤተ ክርስቲያን መሪዎችን ጠርተን እንዲጸልዩልን በማድረግ ከሕመማችን መፈወስ እንችላለን። (1) ለታመሙት ዘይት ቀብቶ መጸለይ፣ የቤተ ክርስቲያን መጋቢዎችና ሽማግሌዎች ኀላፊነት ነው። ለታመመው ሰው የእምነት ጸሎት መጸለይ የሽማግሌዎች ኀላፊነት እንጂ የታመመው ሰው ኀላፊነት እንዳልሆነ ልብ ይበሉ። አዲስ ኪዳን ፈውስን በሚመለከት ከባዱ ኀላፊነት ያለው በቤተ ክርስቲያንና በመሪዎቿ ላይ እንደ ሆነ በአጽንዖት ይገልጻል።

(2) ዘይቱ የመንፈስ ቅዱስን የመፈወስ ኀይል የሚመለከት ሊሆን ይችላል፤ ይህ ዘይት የእምነት ዐጋዥ ሆኖ ጥቅም ላይ ይውል ነበር (ከማር 6፥13 ጋር ያነጻጽሩ)።

(3) ያዕቆብ እጅግ አስፈላጊ ነው ብሎ አጽንዖት ያደረገው በጸሎት ላይ ነው። የታመሙት ይፈወሱ ዘንድ፣ እግዚአብሔር የሚሰማውን ጸሎት በእምነት መጸለይ ይገባል። ጌታ እንደ ፈቃዱ እምነትን ይሰጣል (ማቴ 17፥20 እና ማብ ይመ፤ በገጽ 1433 ላይ፣ *"መለኮታዊ ፈውስ"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

(4) የታመሙ ሰዎች ሁል ጊዜ ይፈወሳሉ ማለት አይደለም፤ ይሁን እንጂ ቤተ ክርስቲያን ለታመሙት በማዘንና ለክርስቶስ ክብር በማሰብ፣ በመንግሥቱ አገልግሎት ውስጥ የተፈቀደውን የፈውስ ኀይል እንዲገለጥ ሳታቋርጥ መሻት አለባት (በገጽ 1433 ላይ፣ *"መለኮታዊ ፈውስ"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

5፥15 ኀጢአትም ሠርቶ ከሆነ፤ ሰው በኀጢአት ምክንያት ሊታመም እንደሚችል ያዕቆብ ተገንዝቦአል (ቊ 16)። ስለዚህ ሰው በሚታመምበት ጊዜ ሕመሙ በግል ኀጢአት ምክንያት የመጣ መሆኑንና ያለመሆኑን ለማወቅ፣ በጸሎት በእግዚአብሔር ፊት ቀርቦ ራሱን መመርመር አለበት። "ከሆነ" የሚለው ሐረግ ሰው የሚታመመው ሁል ጊዜ በኀጢአት ምክንያት ብቻ እንዳልሆነ ግልጽ ያደርጋል (በገጽ 1433 ላይ፣ *"መለኮታዊ ፈውስ"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

5፥16 ተናዘዙ፤ ትፈወሱም ዘንድ ... ይጸልይ፤ ይህ ጥቅስ በክርስቲያኑ ማኅበረ ሰብ ዘንድ ብዙ ጊዜ ለፈውስ መጥፋት ምክንያት የሆነው ዋና ነገር ምን እንደ ሆነ ይገልጽልናል። ኀጢአትን ለሌሎች መናዘዝና አንዱ ስለ ሌላው ወደ እግዚአብሔር አጥብቆ መጸለይ ይገባል። በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚሠራ ኀጢአት የአማኞች ጸሎት እንዳይሰማ ያደርጋል፤ የእግዚአብሔርም የፈውስ ኀይል በጉባኤ መካከል እንዳይገለጽ ይከለክላል።

5፥16 የጻድቅ ሰው ጸሎት ኀይል አለው፤ የጻድቃን ጸሎት የሚከተሉትን ነገሮች እውን ያደርጋል፦ (1) የሚጸልዩትን ወደ እግዚአብሔር ያቀርባቸዋል (7፥25)፤ (2) በመንፈስ ቅዱስ ለመሞላት ምቹ መንገድን ይፈጥራል (ሉቃ 11፥13፤ ሐዋ 1፥14)፤ (3) ለማገልገልና (ሐዋ 1፥8፤ 4፥31፡33) ተገቢ የሆነውን ክርስቲያናዊ አምልኮ ለማቅረብ የሚያስችላቸውን ኀይል እንዲቀበሉ ያደርጋል (ኤፌ 1፥19)፤ (4) መንፈሳዊ ሕይወታቸውን ያንጻል (ይሁ 1፥20)፤ (5) ክርስቶስ ለእነርሱ ያዘጋጀውን ታላቅ ስጦታ በጥልቀት እንዲያውቁ ያደርጋል (ኤፌ 1፥16-19)፤ (6) ሰይጣንን ድል እንዲያደርጉ ይረዳቸዋል (ዳን 10፥12-13፤ ኤፌ 6፥12-13፡18)፤ (7) የእግዚአብሔርን ፈቃድ ይገልጽላቸዋል (መዝ 32፥6-8፤ ምሳ 3፥5-6፤ ማር 1፥35-39)፤ (8) መንፈሳዊ ስጦታዎችን ለመቀበል ያስችላቸዋል (1ቆሮ 14፥1)፤ (9) ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረት እንዲኖራቸው ያደርጋል (ማቴ 6፥9፤ ዮሐ 7፥37፤ 14፥16)፤ (10) ጸጋን፣ ምሕረትንና ሰላምን ለመቀበል ያስችላቸዋል (ፊል 4፥6-7፤ ዕብ 4፥16)፤ (11) የጠፉትን ወደ ክርስቶስ እንዲመለሱ ያደርጋል (ቊ 20)፤ (12) ከክርስቶስ የሆኑት ጥበብ፣ መገለጥና ዕውቀት እንዲያገኙ ያስችላቸዋል (ኤፌ 1፥16-17)፤ (13) ፈውስን ያስገኝላቸዋል (ቊ 15)፤ (14) መከራ ሲደርስባቸው ከእግዚአብሔር የሆነውን ትድግና ያስገኝላቸዋል (መዝ 34፥4-7፤ ፊል 1፥19)፤ (15) በውዳሴና በምስጋና እግዚአብሔርን ለማክበርና ከፍ ከፍ ለማድረግ ያስችላቸዋል (መዝ 100፥4)፤ (16) የክርስቶስ ህልውት ከእነርሱ ጋር መሆኑን ያረጋግጥላቸዋል (ከራእ 3፥20 ጋር ያነጻጽሩ)፤ (17) ወደ ፍጽምተ ድነት እንደሚደርሱና ክርስቶስም ስለ እነርሱ እንደሚማልድ ያረጋግጥላቸዋል (ዕብ 7፥25 ይመ፤ እንዲሁም በገጽ 528 ላይ፣ *"መልስ የሚያስገኝ ጸሎት"* በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

5፥18 ጸለየ፤ ዝናብም ከሰማይ ዘነበ፤ ኤልያስ ወደ እግዚአብሔር በሚጸልየው ጸሎት ብዙ ነገር እንዲከናወን የሚያደርግ እምነት ያለው ሰው ነበር፤ ጸሎቱም እግዚአብሔር የተፈጥሮን አሠራር ለመለወጥ ጣልቃ እስከሚገባ ድረስ እንኳ ኀይል ነበረው። ኤልያስ የጻድቅ ሰው ጸሎት ነገሮችን መለወጥ እንደሚችል ያምን ነበር (ቊ 13-16፤ መዝ 34፥6፤ ኢሳ 38፥1-5፤ ማቴ 17፥21፤ 26፥41፡53፤ ማር 11፥24፤ 2ተሰ 3፥1 ይመ፤ 1ነገ 17፥22 እና ማብ፤ 18፥42 እና ማብ ይመ)።

(1) እግዚአብሔር በሕይወታችን ጣልቃ እንዲገባ ለማድረግ ጸሎት ኀይል እንዳለው ማመናችንን የሚያጣጥል ማንኛውንም ትምህርት እንዳንቀበል መጠንቀቅ ይገባናል፤ እንዳንቀበል ጥንቃቄ ከምናደርግባቸው ከእንደነዚህ ዐይነት ትምህርቶች መካከል፣ «ዕጣ ፈንታን» የሚመለከተው አስተሳሰብ አንዱ ነው፤ ይህም የምናደርገውና የሚሆንልን ማንኛውም ነገር ከመፈጸሙ ቀደም ብሎ በማይለወጥ ሁኔታ የተወሰነ መሆኑን የሚያሳይ የጣዖት አምላኪዎች አስተሳሰብ ነው። በዕድል ማመን ከመጽሐፍ ቅዱስ ሐሳብ ጋር የሚቃረን ሲሆን፣ ጥሩና መጥፎ የሆኑ ነገሮች ሁሉቱም ፈጽሞ የተወሰኑና የማይለወጡ እንደ ሆኑ፣ አንድ ሰው በፍጹም ልብ የእምነት ጸሎት ቢጸልይም፣ ምንም ነገር ሊለወጥ የማይችል ሆኖ እንዲያስብ ያደርገዋል።

(2) እግዚአብሔር ከልጆቹ ጋር ግንኙነት

[19]ወንድሞቼ ሆይ፤ ከእናንተ አንዱ
ከእውነት ቢስትና ሌላው ቢመልሰው፣ [20]ይህን
አስተውሉ፤ ኀጢአተኛን ከተሳሳተበት
መንገድ የሚመልስ ሰው ነፍሱን ከሞት
ያድነዋል፤ ብዙ ኀጢአትንም ይሸፍናል።

5፥19 ማቴ18፥15፤ ያዕ3፥14
5፥20 ሮሜ11፥14፤ 1ጴጥ4፥8

የሚያደርገው፣ ያለ ምርጫ አስቀድሞ ሙሉ በሙሉ የተወሰነውን ነገር እንዲቀበሉ በማድረግ ሳይሆን፣ በመለኮታዊ ትሮታው እንደ ሆነ መጽሐፍ ቅዱስ ያስተምራል፡ በዚህ ትሮታው እግዚአብሔር አብሮ ይሠራል፡ ለጻድቃንም ጸሎት መልስ ይሰጣል። የምንጸልየው ጸሎትና በእግዚአብሔር ያለን እምነት ብዙ ጥሩ ነገሮች እንዲፈጸሙ ያደርጋሉ፡ ይህ ባይሆን ግን እነዚህ ነገሮች ሊከናወኑ አይችሉም ነበር (ዘፀ 32፥9-14)።

5፥19-20 ከእናንተ አንዱ ከእውነት ቢስትና፤ አማኞች እውነትን የሳቱትን ሰዎች ወደ እግዚአብሔር ለመመለስ ማድረግ የሚችሉትን ነገር ሁሉ ማድረግ አለባቸው (ለምሳሌ ገላ 4፥19፤ 6፥1፤ 2ጢሞ 2፥18:25-26፤ ይሁ 1፥22-23)። ከእውነት የራቀ ሰው ድነት ጉዳይ፥ ክርስቲያኑ ማኅበረ ሰብ ሁልጊዜ ከፍተኛ ትኩረት የሚያደርግበትና ቅድሚያ የሚሰጠው መሆን ይገባዋል። ከእምነቱ የሳተው ወደ ክርስቶስ ቢመለስ፣ እንዲመለስ የረዳው ሰው፣ ኀጢአተኛው "ከሞት" ማለትም ከመንፈሳዊ ሞትና ለዘላለም ከእግዚአብሔር ከመለየት እንዲድን አድርጎአል ማለት ነው (ከሮሜ 6፥23፤ ከገላ 6፥8፤ ከራእ 20፥14 ጋር ያነጻጽሩ)።

የሐዋ
መልእ

አስተዋፅኦ

ክርስቲያናዊ ሰላምታ (1፥1
I. አማኙ ከእግዚአብ
(ሀ) ድነት በእምነ
(ለ) ቅድስና በመታ
II. አንድ አማኝ ከሌሎ
(ሀ) ለማንኛውም ለ
(ለ) በቤት ውስጥ
1. ባሮች ለ
2. ሚስቶች
3. ባሎች ለ
(ሐ) አማኝ ከሌሎች
እጥርታ (3፥8-
III. አማኝ ሥቃይን እን
(ሀ) በሥቃይ ውስ
1. ምክንያቱ
ነው (3፥1
2. ምክንያቱ
(3፥18—4
3. ምክንያቱ
(ለ) በሥቃይ ውስ
1. ምክንያቱ
(4፥12)
2. ምክንያቱ
(4፥13ሀ:1
3. ምክንያቱ
(4፥13ለ:1
(ሐ) ሥቃይ በሚደ
1. ለሽማግሌ
2. ለጐልማሶ
መደምደሚያ (5፥12-14)

ጸሓፊ፣ ጴጥሮስ

ዋና ሐሳብ፤ ለክር

የተጻፈበት ጊዜ፣

ታሪካዊ ዳራ

ይህ ሐዋርያው ጴጥሮስ ከ
2ጴጥ 1፥1)። የመጀመሪያ
(5፥12) በእርሱ ረዳትነት
የግሪክ ቋንቋ ችሎታና የእ
ተጠበቀ ሆኖ የጴጥሮስም